



**İXTİRALAR,  
FAYDALI MODELƏR,  
SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ**

**ИЗОБРЕТЕНИЯ,  
ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ,  
ПРОМЫШЛЕННЫЕ  
ОБРАЗЦЫ**

"SƏNAYE  
MÜLKİYYƏTİ"  
RƏSMİ BÜLLETEN

1996-Cİ İLDƏN NƏŞR EDİLİR  
ИЗДАЕТСЯ С 1996 ГОДА

ОФИЦИАЛЬНЫЙ  
БЮЛЛЕТЕНЬ  
"ПРОМЫШЛЕННАЯ  
СОБСТВЕННОСТЬ"

DƏRC OLUNMA TARİXİ

**29.06.2007**

ДАТА ПУБЛИКАЦИИ

**BAKİ**

**№ 2**

**BAKY**

**2007**

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI  
STANDARTLAŞDIRMA, METROLOGİYA VƏ PATENT ÜZRƏ  
DÖVLƏT AGENTLİYİ  
RƏSMİ BÜLLETEN "SƏNAYE MÜLKİYYƏTİ"**

**Baş redaktor - Həsənov R.A.  
Baş redaktorun birinci müavini - Seyidov M.M  
Baş redaktorun müavini - Babayev Y.S.  
Redaksiya şurasının üzvləri – Hacıyev Z.T., Əliyev V.C., Rüstəmov G.S.,  
Hacıyev R.T., Rəsulova S.M., Vəliyev N.M., Məmməd həsənov V.İ.**

**АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА  
ГОСУДАРСТВЕННОЕ АГЕНТСТВО ПО СТАНДАРТИЗАЦИИ,  
МЕТРОЛОГИИ И ПАТЕНТАМ  
ОФИЦИАЛЬНЫЙ БЮЛЛЕТЕНЬ "ПРОМЫШЛЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ"**

**Главный редактор - Гасанов Р.А.  
Первый заместитель главного редактора - М.М.Сейдов  
Заместитель главного редактора - Бабаев Я.С.  
Редакционный совет: Гаджиев З.Т., Алиев В.Д., Рустамова Г.С., Гаджиев Р.Т.,  
Расулова С.М., Велиев Н.М., Мамедгасанов В.И.**

## **İXTİRALARA AİD BIBLIOQRAFİK MƏLUMATLARIN MÜƏYYƏNLƏŞDİRİLMƏSİ ÜÇÜN BEYNALXALQ İNİD KODLARI**

- (11) - patentin nömrəsi
- (19) - dərc edən idarə və ya təşkilatın kodu və yaxud digər identifikasiya vasitəsi
- (21) - iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi
- (22) - iddia sənədinin verilmə tarixi
- (23) - sərgi ilkinliyi tarixi
- (31) - ilkin iddia sənədinin nömrəsi
- (32) - ilkinlik tarixi
- (33) - ilkinlik ölkəsinin kodu
- (44) - iddia sənədinin dərc edilmə tarixi
- (45) - patentin dərc edilmə tarixi
- (46) - ixtira düsturunun dərc edilmə tarixi
- (51) - beynalxalq patent təsnifatının indeksi (indeksləri) (BPT)
- (54) - ixtiranın adı
- (56) - informasiya mənbəyinin siyahısı
- (57) - ixtiranın referatı və ya düsturu
- (60) - keçmiş SSRİ-nin mühafizə sənədlərinin növü və nömrəsi
- (62) - ilk iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (66) - geri götürülmüş iddia sənədinin nömrəsi və verilmə tarixi
- (71) - iddiaçı(lar), ölkənin kodu
- (72) - ixtiranın müəllifi, ölkənin kodu
- (73) - patent sahibi, ölkənin kodu
- (74) - patent müvəkkili və ya nümayəndə barəsində iddia sənədində göstərilibsə, onun haqqında məlumat və yaşadığı yer
- (86) - PCT üzrə iddia sənədinin qeydiyyat nömrəsi və verilmə tarixi
- (87) - PCT üzrə iddia sənədinin dərc edilmə tarixi və nömrəsi

## **МЕЖДУНАРОДНЫЕ КОДЫ ИНИД ДЛЯ ИДЕНТИФИКАЦИИ БИБЛИОГРАФИЧЕСКИХ ДАННЫХ, ОТНОСЯЩИХСЯ К ИЗОБРЕТЕНИЯМ**

- (11) - номер патента
- (19) - код или другие средства идентификации ведомства или организации, осуществившей публикацию
- (21) - регистрационный номер заявки
- (22) - дата подачи заявки
- (23) - дата выставочного приоритета
- (31) - номер приоритетной заявки
- (32) - номер приоритета
- (33) - код страны приоритета
- (44) - дата публикации заявки
- (45) - дата публикации патента
- (46) - дата публикации формулы изобретения
- (51) - индекс(ы) Международной патентной классификации
- (54) - название изобретения
- (56) - список источников информации, если он дается отдельно от текста описания изобретения
- (57) - реферат или формула изобретения
- (60) - вид и номер охранного документа бывшего СССР
- (62) - дата подачи и номер первоначальной заявки
- (66) - дата подачи и номер отозванной заявки
- (71) - сведения о заявителе(ях), его(их) местожительстве или местонахождении
- (72) - сведения об изобретателе(ях), его(их) местожительстве
- (73) - сведения о патентовладельце(ах), его(их) местожительстве или местонахождении
- (74) - сведения о представителе или патентном поверенном, если он указан в заявке, его местожительстве
- (86) - номер и дата подачи международной заявки (по процедуре PCT)
- (87) - номер и дата публикации международной заявки (по процедуре PCT)

## MÜNDƏRİCAT

### İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	6
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	8
C. Kimya və metallurqiya.....	9
E. Tikinti, mədən işləri.....	15
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	17
G. Fizika.....	19
H. Elektrik.....	21

<b>FAYDALI MODELƏRƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ .....</b>	<b>23</b>
--	-----------

<b>SƏNAYE NÜMUNƏLƏRƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ .....</b>	<b>24</b>
---	-----------

### DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

A. İnsanın həyatı tələbatlarının təmin edilməsi.....	27
B. Müxtəlif texnoloji proseslər.....	28
C. Kimya və metallurqiya.....	29
E. Tikinti, mədən işləri.....	32
F. Mexanika, işıqlanma, isitmə, mühərrik və nasoslar, silah və sürsat, partlatma işləri.....	34
G. Fizika.....	35
H. Elektrik.....	36

<b>DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ.....</b>	<b>39</b>
--	-----------

<b>GÖSTƏRİCİLƏR.....</b>	<b>42</b>
--------------------------	-----------

### İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	42
Sistematik göstəricisi.....	43

### FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	43
Sistematik göstəricisi.....	44

### SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	44
Sistematik göstəricisi.....	44

### İXTİRA PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	44
Sistematik göstəricisi.....	45
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	45

### SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

Say göstəricisi.....	46
Sistematik göstəricisi.....	46
Patent verilən iddia sənədlərinin say göstəricisi.....	46

## СОДЕРЖАНИЕ

<b>ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ</b>	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	47
В. Различные технологические процессы.....	49
С. Химия и металлургия.....	51
Е. Строительство, горное дело.....	57
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	60
Г. Физика.....	61
Н. Электричество.....	64
<b>ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ.....</b>	<b>66</b>
<b>ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ.....</b>	<b>67</b>
<b>ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ИЗОБРЕТЕНИЙ</b>	
А. Удовлетворение жизненных потребностей человека.....	70
В. Различные технологические процессы.....	71
С. Химия и металлургия.....	72
Е. Строительство, горное дело.....	76
Ф. Механика, освещение, отопление, двигатели и насосы, оружие и боеприпасы, взрывные работы.....	78
Г. Физика.....	80
Н. Электричество.....	80
<b>ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ УКАЗАТЕЛИ.....</b>	<b>84</b>
<b>УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ</b>	
Нумерационный указатель.....	85
Систематический указатель.....	86
<b>УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ</b>	
Нумерационный указатель.....	86
Систематический указатель.....	87
<b>УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ</b>	
Нумерационный указатель.....	87
Систематический указатель.....	87
<b>УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ</b>	
Нумерационный указатель.....	87
Систематический указатель.....	88
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	88
<b>УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ</b>	
Нумерационный указатель.....	89
Систематический указатель.....	89
Нумерационный указатель заявок, по которым выданы патенты.....	89

# İXTİRALARA DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

## BÖLMƏ A

### İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

#### A 01

- (21) a2006 0046  
(22) 30.03.2006  
(51) A01B 39/22 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Akademiyası (AZ)  
(72) Məmmədov Mahmud Neyman oğlu, Namazov Fuad Əli oğlu, Məmmədov Qabil Balakışi oğlu (AZ)  
(54) KULTİVATOR.

(57) İxtira kənd təsərrüfatı maşınqayırmasına, xüsusilə də pambığın cərgəalarını becərən maşınlarla aiddir. İxtirada qarşıya qoyulan məsələ istehsalat şəraitində kultivatorun sökülüb-yığılma, istismar və saxlanma problemləri ilə bağlı çətinlikləri aradan qaldırmaqla onun universallığını artırmaq yolu ilə maya dəyərini aşağı salmaqdır. Qarşıya qoyulan məsələnin həlli üçün, traktorun arxa hissəsinə qoşulan çərçivə üzərində quraşdırılmış işçi orqanlara və dayaq təkərlərinə malik kultivatorada, ixtiraya görə, çərçivə yan tərəflərinə quraşdırılmış açıla bilən əlavə yarımçərçivələrlə monolit hazırlanmışdır, işçi orqanlar isə onlara yerdəyişmə imkanı ilə bərkidilmişlər.

#### A 23

- (21) a2006 0052  
(22) 07.04.2006  
(51) A23L 1/30 (2006.01)  
(71) «YENİ-TEX» Məhdud məsuliyyətli müəssisəsi (AZ)  
(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu, Cəfərov Əsrəf Əlabbas oğlu (AZ)  
(54) BİOLOJİ AKTİV.

(57) İxtira müalicəvi-profilaktik əlavələrə, məhz orqanizmin ümumi tonusunun qaldırılmasını, immun və sinir sistemlərinin möhkəmlənməsini stimula edən əlavələrə aiddir. Təklif olunan ixtiranın məsələsi geniş spektrli müalicəvi-profilaktik təsiri olan bioloji aktiv əlavələrin çeşidinin genişləndirilməsidir. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, fəallaşdırılan seolit-klinoptilolit, hissəciklərinin ölçüsü 2-5 mkm olan təmizlənmiş dolomit və askorbin turşusu əsasında olan bioloji aktiv əlavə komponentlərin aşağıdakı kütlə%-i ilə nisbətində seolit aktivatoru kimi biostimuləddici maddələr - 1:0,003:0,0032:0,00048:0,000036 nisbətində götürülmüş metalların kationlarının stexiometrik miqdarında Cu, Zn, Ag, Mn, Co kationların ilə jelatin hidrolizatı əsasında olan metalların kolloid komplekslərini seolit biostimuləddici maddələrə 1:0,4-0,6 nisbətində saxlayır: dolomit -1-10, askorbin turşusu - 8-12, biostimuləddici maddələrlə fəallaşdırılmış seolit - klinoptilolit - qalanı, və əlavə olaraq, 8-12 kütlə % miq-

darında götürülmüş əlaqələndirici maddə, məsələn, təbii bal saxlayır.

#### A 61

- (21) a2006 0066  
(22) 21.04.2006  
(51) A61B 1/04 (2006.01)  
A61B 1/30 (2006.01)  
(71)(72) Nəsirov Füzuli Əkbər oğlu, Novruzova Fəridə Muqbiləvna, Qolberq Olga İgorevna, Qolberq İgor Petroviç (AZ)  
(54) İDARƏ OLUNA BİLƏN MİKROKAPSULA TİPLİ RQBOT-ENDOSKOP.

(57) İxtira diaqnostika sahəsindəki, endoskoplara, xüsusilə də insan, bədənin boruşəkili orqanlarının və ya başqa boruşəkili obyektin təsvini xarici kompüterə ötürməyə qabil olan mikrokapsula tipli videokameralı robot-endoskopa aiddir. İdarə oluna bilən mikrokapsula tipli robot-endoskop insanın daxili boruşəkili orqanlarını, və ya digər boruşəkili obyektləri müayinə etmək üçün olub, gövdəsinin qabaq və arxa tərəflərində quraşdırılmış rəngli videokameralarla və işıqlandırıcı qurğularla və gövdənin daxilində yerləşdirilmiş siqnal qəbuləddici-ötürücü ilə, daxilə vibratör, xaricə isə antenalarla təchiz olunmuşdur, bunlar da onun xaricdən verilən siqnala uyğun olaraq irəliyə və ya geriyyə hərəkəti, və ya da dayanmanı idarə etmək imkanı təmin edirlər.

- (21) a2006 0071  
(22) 28.04.2006  
(51) A61K 8/00 (2006.01)  
A61K 35/08 (2006.01)  
A61Q 9/04 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), Əliyeva Tamilla Şamil qızı (AZ)  
(72) Əliyeva Tamilla Şamil qızı, Əliquliyev Ramazan İsmayıl oğlu, Ağayev Məcnun İslam oğlu, Abdullayev Nadir Məmməd oğlu (AZ)  
(54) DEPİLYATOR KREMI.

(57) İxtira təbabətə, xüsusilə ətriyyatda olan müalicə-profilaktika vasitələrinə aiddir və cərrahi əməliyyatdan əvvəl insan dərisinin səthindən tük örtüyünün ağrısız kanar edilməsi üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi insanın seçilmiş tük örtüyünə təsir edən zaman depilyator kremi- nin etibarlılığının və effektivliyinin yüksəldilməsidir. Məsələ onunla həll olunub ki, depilyator kremi depilyator, ionsuz SAM və sudan ibarət olub, ixtiraya görə, komponentlərin növbəti nisbətində depilyator kimi naxçıvan «Darıdağ» mineral suyunun quru çöküntüsünü, SAM kimi qliserin və əlavə olaraq, nanə cövhəri saxlayır, kütlə %:

Quru çöküntü	60
Distillə edilmiş su	36-37
Qliserin	3-2
Nanə cövhəri	1

(21) a2006 0063

(22) 20.04.2006

(51) A61K 36/72 (2006.01)

C11B 1/04 (2006.01)

C11B 1/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), Mövsümov İsrail Soltan oğlu, Qarayev Eldar Abdulla oğlu (AZ)

(72) Mövsümov İsrail Soltan oğlu, Qarayev Eldar Abdulla oğlu (AZ)

(54) ÇAYTIKANI MEYVƏLƏRİNİN EMALI ÜSULU.

(57) İxtira əczaçılığın dərman preparatlarının alınma texnologiyasına və təbabətin müalicə şöbəsinə aiddir. İxtiranın məsələsi son məhsulun təmizliyinin yüksəldilməsi, bitki xammalının tam və səmərəli istifadə edilməsi, eyni vaxta ursol turşusu və çaytikani yağının alınmasının təmin edilməsindən ibarətdir. Məsələ onunla həll olunur ki, bitki xammalının qurudulması, xırdalanması, onun xloroformla ekstraksiyası və son məhsulun ayrılmasından ibarət olan çaytikani meyvələrinin emalı üsulunda, ixtiraya görə, xloroformlu ekstraktı buxarlandırırlar, heksanla həll edirlər, süzülər və heksanla yuyurlar, süzgəci, içində çökmüş ursol turşusu ilə birlikdə sabit çəkiyə qədər quruduraq, bu yolla ursol turşusunu alırlar, heksanlı çıxarışları isə birləşdirir və çaytikani yağı alınana qədər buxarlandırırlar.

(21) a2004 0033

(22) 25.02.2004

(51) A61L 9/015 (2006.01)

(86) PCT/AZ2005/000001 25.02.2005

(87) WO 2005/12269 29.12.2005

(71) "Azərbaycan Hava Yolları" Dövlət Konserni (AZ), Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)

(72) Paşayev Arif Mircalal oğlu, Mehdiyev Arif Şəfaət oğlu, Əsgərov Cahanqir Calal oğlu, Cəfərzadə Rauf Məmməd oğlu, Quliyev Arif Zülfiqar oğlu, Nizamov Telman İnayət oğlu, İsayev Ənvər İsa oğlu, Nizamov Anar Telman oğlu (AZ)

(54) HAVA GƏMİLƏRİNİN SALONLARININ DEZİNFEKSIYASI ÜSULU VƏ ONUN REALİZASIYASI ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira müxtəlif kommunal obyektlərin - mağazaların, vağzalların, aeroportların, nəqliyyat vasitələrinin salonlarının, xüsusən hava gəmilərinin salonlarının müxtəlif səthlərinin təmizlənməsi və dezinfeksiyası tədbirlərinin aparılması nəzərdə tutulub. Hava gəmilərinin salonlarının dezinfeksiyası üsulu ondan ibarətdir ki, onların əl ilə və mexanikləşdirilmiş təmizlənməsini, davamiyyəti  $t_1=(K/P) \cdot v$  olan mikroporsiyalarla ozon hava qarışığı ilə üfürülməni həyata keçirirlər, burada K-ozonun tələb olunan qatılığı ( $3-5 \text{ mq/m}^3$ ), P-ozonatorun məhsuldarlığıdır ( $4 \text{ q/saat}$ ),  $v=1 \text{ m}^3$ ,  $t_1=3$  saniyə və pauza  $t_2=3 \cdot t_1$ ,  $t_2=10$  saniyə, belə ki, otağın həcmindən asılı olaraq, iş müddətini  $T=t_1+t_2/t_1 \cdot K \cdot V/P$  düsturu üzrə seçirlər, burada V-otağın həcmidir,  $\text{m}^3$ , bundan sonra 20 dəqiqə müddətində otağın havasını dəyişdirirlər. Ozon-hava qarışığı almaq üçün qurğu, çıxışıla-

rına transformatorun birinci tərəf dolağı və tiristordan ibarət olan, idarəedici elektroduna enerjiyəgici və idarəedici blokun çıxışından idarə signalı daxil olan dövrə qoşulmuş enerjiyəgici və idarəedici blokun girişlərinə qoşulmuş yükləyici güc blokundan, transformatorun ikinci tərəf dolağına paralel qoşulmuş ozon generatorundan ibarət olub, hansında ixtiraya görə, ozon generatoru, iki yastı alçaq gərginlik lövhələri və onlar arasında yerləşən, baryerlərlə əhatə olunmuş bir yüksək gərginlik lövhəsindən ibarət dəst şəklində yerinə yetirilmişdir, belə ki, transformator kimi, birinci dolağının sarğılarının sayı rezonans tezliyi ilə təyin edilən, yükləyici müqaviməti isə ventilyatorun dolağının müqaviməti olan «TBC» tipli transformatorndan ibarətdir.

(21) a2006 0080

(22) 08.05.2006

(51) A61M 21/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), İsmayilov Nadir Vedən oğlu (AZ)

(72) İsmayilov Nadir Vedən oğlu (AZ)

(54) AUTOGEN MƏŞQİN ÖYRƏDİLMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira istənilən vaxt özünü-tələqin vasitəsilə özü-özünə psixoloji yardım göstərmək texnikasına yiyələnmək üsulu aiddir. İxtiranın məqsədi autogen məşqin (AM) öyrədilmə müddətinin qısaltılması, səmərəsinin artırılması və qavranmasının sadələşdirilməsindən ibarətdir. Məsələ onunla həll olunub ki, autogen məşqin (AM) öyrədilməsi üsulu təlimatın öyrənilməsindən və AM-I-in birinci pilləsinin klassik metodika üzrə ağırlıq, istilik hissələrinin yarıdılmasına, ürək fəaliyyətinin, tənəffüs ritminin tənzimlənməsinə, qarın boşluğu orqanlarına, beyin damarlarına təsirə səbəb olan standart məşqlərin yerinə yetirilməsindən ibarət olub, ixtiraya görə, təlimi, AM-in əsas prinsipləri və təlimat ilə tanışlıq prosesində test üsulu ilə aşkar edilmiş əqli səviyyələrin uyğunluğu prinsipi üzrə seçilmiş 20-100 nəfərlik qrupla təlimatçı-psixoterapevt aparır, bu zaman, təlimi aralarında 6 günlük fasilələr olmaqla dörd məşğələdə aparırlar ki, bu müddətdə təlim alanlar keçilmiş kursu, hər dəfə 12-15 dəqiqə olmaqla, gündə üç dəfə müstəqil sürətdə təkrar edirlər.

(21) a2006 0231

(22) 04.12.2006

(51) A61Q 5/12 (2006.01)

(71)(72) Şixiyev Ağa Şixi oğlu, Yaradanquliyev Bəhram Alay oğlu, Mövsüm-zadə Arif Ağa-Mirzə oğlu (AZ)

(54) TÜK KÖKLƏRİNİN MÖHKƏMLƏNDİRİLMƏSİ VƏ BƏRPASI ÜÇÜN VASİTƏ VƏ ONUN BİOLOJİ AKTİV ƏSASININ ALINMA ÜSULU.

(57) Tük köklərinin möhkəmləndirilməsi və bərpası üçün vasitə, bitki xammalının bioloji aktiv əsasından, etil spirti və sudan ibarət olub, ixtiraya görə, tərkibində, götürülmüş inqrediyentlərin aşağıdakı nisbətində, bitki xammalının

bioloji aktiv əsası kimi, müvafiq olaraq, 2:1 nisbətində götürülmüş seratostiqmanın kök, kökümsov və yerüstü hissəsinin efiryağlı bitkilərin toxumları ilə distillatının bioloji aktiv produsentini saxlayır, q: seratostiqmanın bioloji aktiv əsasının produsenti - 420-600, efiryağlı bitkilərin toxumları - 210-300, etil spirti - 600-800, su - qalanı. Tük köklərinin möhkəmləndirilməsi və bərpası üçün vasitə, bitki xammalının bioloji aktiv əsasından və yağlı əsasdan ibarət olub, ixtiraya görə, tərkibində, komponentlərin aşağıdakı nisbətində, bitki xammalının bioloji aktiv əsası kimi, seratostiqmanın kök, kökümsov və yerüstü hissəsinin efiryağlı bitkilərin toxumları ilə distillatının bioloji aktiv produsentini, yağlı əsas kimi isə bitki yağlarını saxlayır, q: seratostiqmanın bioloji aktiv əsasının produsenti - 360-540, efiryağlı bitkilərin toxumları - 180-300, bitki yağları - qalanı; Bu zaman, o, tərkibində efiryağlı bitkilər kimi, müvafiq olaraq, 1:2 nisbətində götürülmüş zirə və dağkeşnişi toxumlarını saxlayır. Bioloji aktiv əsasin alınma üsulu, xırdalanmış bitki xammalının suda isladılması və su buxarı ilə vakuum altında qovulması yolu ilə olub, ixtiraya görə, vakuum qovulmanı iki mərhələdə aparırlar, belə ki, birinci mərhələdə ümumi həcmdən 75% bioloji aktiv maddələrin distillatının selektiv qovulmasını aparırlar, sonra ikinci mərhələdə çökmüş bioloji aktiv maddələrin tam həll olunması və onun izafi miqdarının çıxarılması üçün 15-20% etil sperti daxil edirlər. Bioloji aktiv əsasin alınma üsulu, xırdalanmış bitki xammalının suda isladılması və su buxarı ilə vakuum altında qovulması yolu ilə olub, ixtiraya görə, vakuum qovulmanı iki mərhələdə aparırlar, belə ki, birinci mərhələdə ümumi həcmdən 100% bioloji aktiv maddələrin distillatının selektiv qovulmasını aparırlar, sonra ikinci mərhələdə onların tam çıxarılması üçün ümumi həcmdən 50% bitki yağı daxil edirlər.

## A 62

(21) a2004 0273

(22) 23.12.2004

(51) A62D 1/00 (2006.01)

A62D 1/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Neft Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Abbasov Vaqif Məhərrəm oğlu, İsmayılov Teyyub Allahverdi oğlu, Abdullayev Elmar Şahmar oğlu, Səmədov Ataməli Məcid oğlu, Məhərrəmov Rəsim Sərxan oğlu, Kazımov Aqşin Böyükağa oğlu, İsmayılova Xəlidə Rauf qızı, Qafarova Məshəti Elman qızı, Musayeva Nürənə Mustafa qızı, Nürəliyeva Fəridə Firudin qızı (AZ)

(54) YANGINLARI SÖNDÜRMƏK ÜÇÜN KÖPÜK-ƏMƏLƏGƏTİRİCİ.

(57) İxtira yangınları söndürən kimyəvi vasitələrə aiddir. Yangınları söndürmək üçün köpükəmələgətirici, anionaktiv SAM-dan, amintərkibli əlavədən və sudan ibarət olub, ixtira üzrə, amintərkibli əlavə kimi, komponentlərin aşağıdakı kütlə %-i nisbətində,  $[RCOO] [H_n N^+ (CH_2CH_2OH)_m]$  ümumi formullu etanolaminlərlə, harada ki  $n=1-3$ ,  $m=1-3$ , R=naftən turşularının alkil radikalıdır, 210-410°C tempe-

raturda qaynayan fraksiyalı naftən turşularının kompleks birləşməsinə saxlayır:

Anionaktiv SAM	1,0-1,5
Amintərkibli əlavə	0,5-1,0
Su	qalanı

## BÖLMƏ B

## MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR

## B 01

(21) a2006 0047

(22) 30.03.2006

(51) B01J 08/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Elmi-Tədqiqat «Aqromexanika» İnstitutu (AZ)

(72) Əliyev Bəhruz Mirzə oğlu, Xəlilov Ramiz Talib oğlu, Fətəliyev Kamil Hətəm oğlu, Məmmədov Qabil Balakəsi oğlu (AZ)

(54) YEM DƏNƏVƏRLƏRİNİ MAYE ÖRTÜKLƏ İŞLƏYƏN QURĞU.

(57) İxtira kənd təsərrüfatı sahəsinə, xüsusilə yem dənəvərləri hazırlayan qurğulara aiddir. İxtiranın məsələsi yem dənəvərlərinin hazırlanma effektivini yüksəltməkdən ibarətdir. Yem dənəvərlərini maye örtüklə işləyən qurğu bərk materialı verən novdan, hazır məhsulu boşaltmaq üçün lotokdan, maye verən borucuqdan, daxili vintli barabandan, bərk materialı boşaldan tərtibatdan ibarət olub, ixtiraya əsasən, əlavə olaraq dənəvərlənməmiş un toplayıcısı və maye verən borucuğun üzərindəki bağlayıcı elementlə təchiz olunmuşdur, bu halda daxili vintli baraban üfəqə nəzərən maili yerləşdirilmiş, onun səthi orta hissədə narın deşiklərlə hazırlanmışdır, maye verən borucuğun çıxışı isə bərk materialı boşaldan tərtibatın aşağı hissəsinə bərkidilmişdir.

(21) a2005 0137

(22) 01.06.2005

(51) B01J 20/22 (2006.01)

B01D 39/04 (2006.01)

C08B 15/05 (2006.01)

C02F 1/28 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məhərrəmov Abel Məmmədəli oğlu, Məmmədov Hüseyn Qüdrət oğlu, Alosmanov Rəsim Mirəli, Əzizov Abdulsəyid Əbdülhəmid oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu (AZ)

(54) CD (II) İONUNUN SULU MƏHLULLARDAN ÇIXARILMASI ÜÇÜN SORBENT VƏ ONUN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira, tərkibində təbii yüksək molekullu birləşmələr olan və ağır metalların sulu məhlullardan sorbsiyası üçün istifadə edilən bərk sorbentlərə aiddir. Cd (II) ionunun sulu məhlullardan çıxarılması üçün sorbent, sellüloza saxla-



yan polimer materiallar əsasında olub, ixtira üzrə, ağac yonqarlarının oksidləşmə fosfoxlorlaşdırılması və hidroliz məhsuludur. Cd (II) ionunun sulu məhlullardan çıxarılması üçün sorbentin alınma üsulu, ağac yonqarlarının oksigen iştirakında fosfor üç xloridlə oksidləşmə fosfoxlorlaşdırılmasından və fosfoxlorid qruplarının hidrolizindən ibarətdir.

(21) a2005 0207

(22) 25.08.2005

(51) B01J 23/02 (2006.01)

B01J 23/00 (2006.01)

C07C 2/10 (2006.01)

C07C 6/04 (2006.01)

C07C 11/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)

(72) Səfərəliyeva Fərxəndə Dadaş qızı, Sadıxov Fikrət Məmməd oğlu, Polçayev Ramiz Abdurəb oğlu, Məmmədaliyev Heydər Əli oğlu (AZ)

(54) OLEFİN KARBOHİDROGENLƏRİNİN METATEZİS KATALİZATORU.

(57) İxtira olefin karbohidrogenlərinin disproporsiyalaşması üçün olan katalizatorlara aiddir. Olefin karbohidrogenlərinin metatezis katalizatoru nikel oksiddən, molibden oksiddən, stronsium oksiddən, silisium dioksidindən və alüminium oksiddən ibarətdir, bu zaman, o, əlavə olaraq, tərkibində komponentlərin növbəti kütlə % -i nisbətində, barium oksid saxlayır:

Nikel oksid	3-7
Molibden oksid	9-12
Stronsium oksid	0,1-1,0
Barium oksid	0,1-0,2
Silisium dioksid	4-7
Alüminium oksid	100-ə qədər

(21) a2006 0223

(22) 25.02.2004

(51) B22F 1/00 (2006.01)

B22F 3/10 (2006.01)

C22C 33/02 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Mustafayev Sənan Məmmədəmin oğlu, Qasimov Siyavuş Əvəz oğlu, Quliyev Ağəli Əhməd oğlu, Hüseynov Səyami Sənanı oğlu (AZ)

(54) OVUNTU DƏMİRİN BORLANMASI ÜSULU.

(57) İxtira ovuntu metallurgiyasına, xüsusilə yüksək yeyilməyə davamlılığa və mexaniki xassələrə malik olan dəmir əsaslı ovuntu kompozisiyalarının hazırlanma üsuluna aiddir. Ovuntu dəmirin borlanması üsulu, dəmir və bor tərkibli maddə əsaslı şixtənin hazırlanmasından, nümunənin qələblənməsindən, onun borlanmasından və bişirilməsindən ibarətdir. İxtiraya görə, 1173-1273 K temperaturda, 1,0-3,0 saat müddətində diffuziya borlanmasını aparırlar,

bu zaman, bor tərkibli maddə kimi palçıq vulkanlarının lavasından ayrılmış bor turşusundan istifadə edirlər.

## BÖLMƏ C

## KİMYA VƏ METALLURGIYA

## C 01

(21) a2005 0051

(22) 02.03.2005

(51) C01F 7/06 (2006.01)

C01F 7/14 (2006.01)

C22B 3/04 (2006.01)

(71)(72) İsrailov Telman Davud oğlu (AZ)

(54) ALUNIT FİLİZİNİN HİDROKİMYƏVİ EMALI ÜSULU.

(57) İxtira əlvan metallurgiyaya, xüsusilə, alunit filizinin hidrokimyəvi emalı üsullarına aiddir. Alunit filizinin hidrokimyəvi emalı üsulu, xam alunitin qələvi-alüminat məhlulu ilə bir mərhələli qələviləşdirilməsindən, sulfat duzlarının çöküntüyə keçirilməsindən və Bayer sxemi üzrə alümin oksidin alınmasından ibarətdir, bu zaman qələviləşdirməni və Bayer tsiklini natrium hidrokسيد məhlulu ilə aparırlar, qələviləşdirmə nəticəsində alınan natrium sulfatı isə kalium hidrokسيد məhlulu ilə konversiyaya uğradırlar.

(21) a2005 0052

(22) 02.03.2005

(51) C01F 7/06 (2006.01)

(71)(72) İsrailov Telman Davud oğlu (AZ)

(54) ALUNITİN EMALI ÜSULU.

(57) İxtira yüngül metalların metallurgiyası sahəsinə, o cümlədən alümin oksidin istehsalına aiddir. Təlif olunmuş üsul alümin oksidin alınması ilə qənaətli və ekoloji təmiz alunitin emalı üsulunun yaradılması məsələni həll edir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, alunitin emalı üsulu xam alunitinin dövriyyə alüminatı məhlulu və qələvi ilə qələviləşdirilməsi, sulfat duzlarının çöküntüyə keçirilməsindən və alüminat məhlulundan Bayer sxemi ilə alümin oksidin alınmasından ibarət olub, ixtiraya görə, qələviləşdirməni və Bayer siklini, çöküntünün yuyulmasından sonra sulfat duzlarının məhlulunun buxarlandırılması, kristallaşması və  $K_2CO_3 + CaO$  qarışığının kaustifikasiyasından alınan kalium hidrokسيد ilə konversiyaya uğradılması nəticəsində alınan natrium hidrokسيد ilə aparırlar.

(21) a2005 0241

(22) 17.10.2005

(51) C01G 47/00 (2006.01)

C25B 1/00 (2006.01)

- (71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)  
 (72) Məmmədova Sevər Vaqif qızı, Məmmədov Mehman Nəsim oğlu (AZ)  
 (54) RENİUM DİSULFİDİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira elektrokimya istehsalatı sahəsinə, məhz, nazik təbəqələr şəklində fotohəssas yarım-keçiricilərin alınmasına aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, renium disulfidin turş məhluldan alınması üsulunda, ixtiraya görə, renium disulfidi elektrolizlə katod üzərində çökdürülmüş təbəqə şəklində, tərkibi  $2 \cdot 10^{-3} - 4 \cdot 10^{-3}$  mol/l ammonium perrenat, 0,1-0,3 mol/l natrium sulfid, 1,5 mol/l sulfat turşusundan ibarət olan elektrolit məhlulundan, elektrolitin temperaturu 40-80°C, cərəyan sıxlığı 4-8 A/dm<sup>2</sup>, elektroliz müddəti 0,8-1,5 saat olmaqla və qarışdırmaqla alırlar. Üsul keyfiyyətli bircinsli, qalınlığına görə eyniölçülü olan, xırdakristallik, metal özülə möhkəm yapışan, özlüyü ilə möhkəm yapışan, p-tip keçiriciliyə malik olan renium disulfidin kompakt təbəqələrinin alınmasını təmin edir.

## C 02

- (21) a2005 0175  
 (22) 07.07.2005  
 (51) C02F 1/30 (2006.01)  
 (71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Radiasiya Problemləri İnstitutu (AZ)  
 (72) Mustafayev İslam İsmail oğlu, Quliyeva Nigar Qaçay qızı, Rzayev Rauf Sabir oğlu, Əliyev Səlimxan Mehrəli oğlu (AZ)  
 (54) SUYUN NEFT MƏHSULLARINDAN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira ətraf müxitin qorunmasına aiddir və çirkab sularının neft məhsullarından təmizlənməsi zaman neft sənayesində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi şualanma dozasının aşağı qiymətlərində birmərhələli radiasiya-termi prosesin aparılması, suyun təmizlik dərəcəsinin yüksəldilməsini təmin edən suyun neft məhsullarından təmizlənməsi üsulunun yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, nefttərkibli suya radiasiya-kimyəvi təsir ilə suyun neft məhsullarından təmizlənməsi üsulunda, ixtiraya görə, prosesi eyni zamanda qammaşualanmanın və istiliyin təsiri altında atmosfer təzyiqində, udulan doza 2-3 kQr olmaqla və 400-500°C temperaturda aparılır.

## C 04

- (21) a2006 0245  
 (22) 21.12.2005  
 (51) C04B 33/00 (2006.01)  
 C04B 40/02 (2006.01)  
 (71)(72) Şirinzadə İradə Nüsrət qızı, Qafqazlı Məmməd Ələkbər oğlu (AZ)  
 (54) KERAMİK MATERIALIN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira inşaat materiallarının, məhz, keramik materialların istehsalı sahəsinə aiddir və odadavamlı, istilik izolyasiya materiallarının, kərpicin, keramik tavalarının üzük hazırlanmasında istifadə oluna bilər. Xammal komponentlərinin qarışdırılmasından, qəliblənməsindən və termoemaldan ibarət olan keramik materialın alınma üsulunda xammal komponentləri kimi, komponentlərin aşağıdakı kütlə hissəsi nisbətində, Zığ, Sumqayıtçay və Abşeron yataqlarının gillərindən, Qobustan yatağının dolomitindən və sudan istifadə edirlər:

Gil	50-70
Dolomit	30-50
Su	10-11

termoemalı isə 750°C temperaturda aparılır, bundan sonra keramik materialı 1 saat müddətində suda, daha sonra isə 10-30 gün müddətində nəm mühitdə saxlayırlar.

## C 07

- (21) a2005 0208  
 (22) 25.08.2005  
 (51) C07C 6/02 (2006.01)  
 C07C 2/10 (2006.01)  
 (71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)  
 (72) Səfərəliyeva Fərxəndə Dadaş qızı, Sadıxov Fikrət Məmməd oğlu, Polçayev Ramiz Abdurəb oğlu, Məmmədəliyev Heydər Əli oğlu (AZ)  
 (54) C<sub>14</sub>-C<sub>18</sub> XƏTTİ OLEFİNLƏRİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira olefin karbohidrogenlərinin disproporsiyalaşması üçün olan katalizatorlara aiddir. Olefin karbohidrogenlərinin metatezis katalizatoru nikel oksiddən, molibden oksiddən, stronsium oksiddən, silisium dioksiddən və alüminium oksiddən ibarətdir, bu zaman, o, əlavə olaraq, tərkibində komponentlərin növbəti kütlə %-i nisbətində, barium oksid saxlayır:

Nikel oksid	3-7
Molibden oksid	9-12
Stronsium oksid	0,1-1,0
Barium oksid	0,1-0,2
Silisium dioksid	4-7
Alüminium oksid	100-ə qədər

- (21) a2006 0028  
 (22) 24.02.2006  
 (51) C07C 31/10 (2006.01)  
 C10L 3/04 (2006.01)  
 B01D 53/28 (2006.01)  
 (71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)  
 (72) Quliyev Tofiq Mustafa oğlu, Məmmədəliyev Heydər Əli oğlu, Aslanov Elxan Səttar oğlu, Cəmilov Ramiz Səfər oğlu, Əmirova Roza Məşədi qızı (AZ)  
 (54) TƏBİİ QAZIN QURUDULMASI ÜÇÜN ABSORBENT.

(57) İxtira qaz sənayesinə aiddir və təbii qazın dərin qurudulması üçün istifadə oluna bilər. Təbii qazın qurudulması üçün absorbent növbəti kütlə %-i ilə tərkibi olan propilenqlikol istehsalının kub qalıdır:

Monopropilenqlikol	1,0-2,0
Dipropilenqlikol	88,0-90,0
Tripropilenqlikol	8,0-9,0

(21) a2006 0195

(22) 27.10.2006

(51) C07C 63/04 (2006.01)

C07C 51/16 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)

(72) Litvişkov Yuri Nikolayeviç, Şakunova Ninel Vladislavovna, Zülfüqarova Sima Məmməd qızı, Əfəndiyev Məcid Ramiz oğlu, Muradova Pəri Ağahüseyn qızı (AZ)

(54) m-TOLUİL TURŞUSUNUN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira aromatik turşuların alınma üsuluna aiddir və qansoran həşəratlar ələyhinə olan repellentlərin, flotoreagentlərin, kənd təssərrüfatı kimyəvi preparatlarının sintezi üçün istifadə oluna bilər. m-Toluil turşusunun alınma üsulu, m-ksilolun maye fazada qızdırmaqla havanın oksigeni ilə, m-ksilolun kütləsindən 11-17 kütlə %-i miqdarında götürülmüş, kobalt tərkibli katalizatorun, ikili alümooskid daşıyıcısında kobalt və manqan oksidlərinin kompozisiyasını saxlayan, aşağıdakı kütlə %-i tərkibli, spiral kimi burulmuş alüminium folqasının iştirakında oksidləşməsindən ibarətdir:

Co <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	3,5-6,5
MnO <sub>2</sub>	4,5-7,0
Al <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	45-50
Al-karkas	qalanı

(21) a2006 0107

(22) 12.06.2006

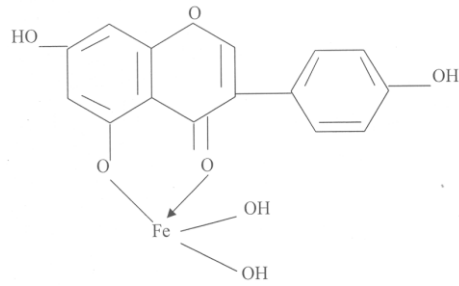
(51) C07D 311/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ), Mehraliyeva Sevil Cəbrayıl qızı, Verdizadə Nailə Allahverdi qızı (AZ)

(72) Mehraliyeva Sevil Cəbrayıl qızı, Verdizadə Nailə Allahverdi qızı, Axundov Ramiz Atalla oğlu, Piriyyəva Cəmilə Əjdər qızı, Nəzirova Zəminə Alish qızı (AZ)

(54) ANTIOKSİDANT XASSƏ GÖSTƏRƏN Fe(III)-QENİSTEİNAT.

(57) İxtira kimya-əczaçılıq sənayesinə, xüsusilə, antioksidant xassə göstərən bioloji aktiv kimyəvi birləşmələrə aiddir və tərkibində qenistein olan bitkilərdə və dərman preparatlarında onun miqdarını tez təyin etmək üçün tətbiq edilə bilər. Məsələn qenisteinin daha yüksək antioksidant xassəyə malik olan kompleks birləşməsinin alınmasıdır. Məsələn formulu



olan yüksək antioksidant xassə göstərən Fe(III)-qenisteinatın sintezi və tətbiqi ilə həll olunur.

C 08

(21) a2005 0236

(22) 14.10.2005

(51) C08B 25/08 (2006.01)

H04M 11/00 (2006.01)

(71) Səriyev Eldar Bəhram oğlu (AZ)

(72) Səriyev Eldar Bəhram oğlu, Xəlilov Elşad Norəddin oğlu (AZ)

(54) OBYEKT LƏRİN MÜHAFİZƏEDİCİ SİQNALİZASİYA ÜSULU VƏ ONU HƏYATA KEÇİRMƏK ÜÇÜN QURĞU.

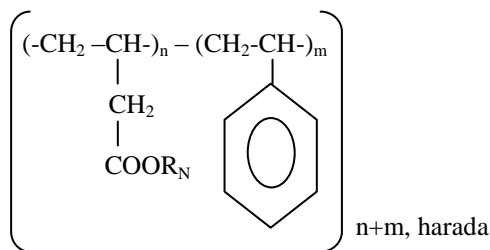
(57) İxtira obyektləri kənar şəxslərin icazəsiz daxil olmasından mühafizə texnikasına, konkret olaraq mobil telefonun radorabitəsindən istifadə etməklə, mühafizəedici siqnalizasiya vasitələrinə aiddir və avtonəqliyyatın, yaşayış binalarının, ofislərin, ambar və başqa obyektlərin mühafizəsi üçün istifadə oluna bilər. Obyektlərin mühafizəedici siqnalizasiya üsulunda qorunan obyekt üzərində daxilolmanı aşkarlayan vericinin yerləşdirilər, qorunan obyektin hədudlarında mobil telefonun yerləşdirilər, qorunan obyektə daxilolma haqda xəbərdarlığın göndərilməsi lazım olan abonentin telefon nömrəsinin mobil telefonun yaddaşında saxlanması, və obyektin mobil telefon nömrəsinə çatan zənglərin sayı müəyyənləşdirildikdən sonra avtomatik olaraq qidalanma sisteminin blokada edilməsini işə salırlar, səs siqnalizasiyasını və abonentə avtomatik zəng çalınması blokunu iş rejiminə gətirirlər, abonentin telefon nömrəsinə xəbərdarlığın ötürülməsi ilə eyni vaxtda daxilolma halı üçün standart səs siqnalizasiyasını işə salırlar və obyektin mobil telefonu ilə əlaqəli olan mikrofon vasitəsilə obyekt ərazisindən gələn səsləri ötürürlər, abonentin qoruma obyektə girişini isə abonentin obyektin mobil telefonuna təkrar zəngi ilə təmin edirlər, bu zaman SMS qəbulu proqramını söndürürlər, kənardan daxil olan zəngləri isə onları standart zəngə keçirməklə blokada edirlər. Obyektlərin mühafizəedici siqnalizasiyanı həyata keçirmək üçün qurğu, qorunan obyektə yerləşdirilmək üçün nəzərdə tutulmuş, daxilolmanı aşkarlayan vericidən, qorunan obyektin hədudlarında yerləşdirilmək üçün nəzərdə tutulmuş, daxilolmanı aşkarlayan verici işə düşən zaman abonentin müəyyən olunmuş nömrəsinə çağırışı həyata keçirmək üçün proqramlaşdırılmış mobil telefondan, mobil telefonun yükləmə qurğusundan, yükləmə qurğusunu idarəetmə blokundan, obyekt ərazisindən gələn səsləri ötürmək üçün mikrofondan və elektrik lampasından ibarətdir.

- (21) a2005 0209  
(22) 25.08.2005  
(51) C08F 10/06 (2006.01)  
C08F 4/12 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Dövlət Elmi-Tədqiqat «Olefin» İnstitutu (AZ)  
(72) Hüseynov Faiq Ömər oğlu, Aslanov Elxan Səttar oğlu, Məmmədaliyev Heydər Əli oğlu, Sadıxov Fikrət Məmməd oğlu, Cəmilov Ramiz Səfər oğlu (AZ)  
(54) PROPİLEN OLİQOMERİNİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira neft-kimya sahəsinə, xüsusən propilen oliqomerlərinin alınma üsuluna aiddir və motor yağlarına sukcinimid və sulfonat aşqarlarının sintezi üçün və kabel yağının və hidravlik mayelərin alınması üçün xammal kimi istifadə oluna bilər. Propilen oliqomerinin alınması üsulu, maye propilen mühitində 30-50°C temperaturda alüminium xloriddən, toluoldan və aktivləşdiricidən ibarət katalizator kompleksinin iştirakı ilə həyata keçirirlər. İxtira üzrə, katalizator kompleksi aktivləşdirici kimi difeniloksid saxlayır.

- (21) a2004 0145  
(22) 09.07.2004  
(51) C08F 12/08 (2006.01)  
C08F 22/14 (2006.01)  
C10M 101/00 (2006.01)  
C10M 119/06 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)  
(72) Əhmədov Ələddin İslam oğlu, Həmidova Ceyhun Şəfayət qızı, İsakov Elxan Urşan oğlu, Laçınova Zülfüyyə Əhməd qızı, İsmayılova Nelufər Camal qızı (AZ)  
(54) ALLİLNAFTENATIN STİROLLA SOPOLİMERİ NEFT YAĞLARINA ÖZLÜLÜK AŞQARI KİMİ.

(57) İxtira sürtkü yağlarının işlənilib hazırlanması sahəsinə, konkret olaraq, neft yağlarına özlülük aşqarının sintezinə aiddir.



$n = 17-22$

$m = 10-14$

$R_N$  – naften turşusunun radikalı

ümumi formulu və 5000-7000 molekül kütləli allilnaftenatın stirolla sopolimeri neft yağlarına özlülük aşqarı kimi təklif olunur. Alınmış aşqar neft yağlarının termiki davamlılığını artırır.

- (21) a2006 0089  
(22) 22.05.2006  
(51) C08L 63/02 (2006.01)  
C08G 59/42 (2006.01)  
C08F 222/06 (2006.01)  
(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)  
(72) Əkbərov Oqtay Hümət oğlu, Məmmədova Rəsmiyyə Elbrus qızı, Əkbərov Elçin Oqtay oğlu (AZ)  
(54) EPOKSİD KOMPOZİSİYASI.

(57) İxtira yüksəkmolekullu birləşmələr kimyasına aiddir və epoksid qətranları əsasında kompozisiyaların hazırlanmasında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi salınması bərkidicinin sopolimerinin kiçik kütlə miqdarında bərkimə temperaturu aşağı olan epoksid kompozisiyasının hazırlanmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, epoksid kompozisiyası tərkibində epoksid qətranı və bərkidici olmaqla, bərkidici kimi polietilenpoliamin və malein anhidridi, okten-1 və stirelun sopolimerini komponentlərin aşağıda göstərilən nisbətində saxlayır, kütlə hissəsi ilə:

Epoksid qətranı	100
Polietilenpoliamin	10
Sopolimer	10-20

## C 10

- (21) a2005 0268  
(22) 30.11.2005  
(51) C10G 5/095 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universiteti (AZ)  
(72) Məmmədova Nurşərəf Salman qızı, Əliyev Əli Binnət oğlu, Bağirov Rüstəm Əbülfəz oğlu (AZ)  
(54) YÜKSƏK OKTANLI BENZİNİN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira ekoloji təmiz yüksək oktanlı avtomobil benzinin alınması texnologiyasına aiddir, və neft emalı ilə neft-kimya sənayesində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi benzinin keyfiyyətini artırmaq, xammal ehtiyatının genişləndirilməsidir, istehsalatın istismar xərclərini azaltmaqdan və ətraf mühitin qorunmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, müxtəlif quruluşlu karbohidrogenlərin adsorbsiya yolu ilə deparafinləşməsindən, udulmuş normal parafinlərin desorbsiyası və onların katalik çevrilməsindən ibarət olub, yüksək oktanlı benzinin alınması üsulunda, adsorbsiyaya tərkibi 60-65% parafin, 28-30% naften və 8-10% aromatik karbohidrogenlərdən ibarət olan qaz kondensatının benzin fraksiyasını uğradırlar, sonra udulmuş parafinləri desorbsiyaya və izomerizasiyaya uğradırlar, bu zaman adsorbsiya və desorbsiya proseslərini bir aparatda, fasiləsiz hərəkət edən dənəvər sintetik CaA(5Å) seoliti layında həyata keçirirlər. Bununla belə normal parafinlərin adsorbsiyasını 165-175°C, ən yaxşısı 170°C temperaturda aparırlar, udulmuş parafinlərin desorbsiyasını isə 290-350°C, ən yaxşısı 300°C temperaturda aparırlar.

(21) a2006 0126

(22) 28.06.2004

(51) C10G 21/12 (2006.01)

C10G 21/20 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Neft Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Əzizov Akif Həmid oğlu, İbrahimova Minavər Cəfər qızı, Səmədova Fəzilə İbrahim qızı, Əzməmmədov Nəriman Qəzənfər oğlu, Eyvazov Eyvaz Zülfüqar oğlu, Həsənova Reyhaniyyə Ziya qızı, Bağirova Bəsti Fərzəli qızı (AZ)

(54) YAĞ FRAKSİYASININ İON MAYESİLƏ SELEKTİV TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira kimya texnologiyası sahəsinə aiddir, və seçici həlledici kimi ion mayələrindən istifadə etməklə, yağ fraksiyalarının selektiv təmizlənməsində istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi, seçici həlledici kimi anilinformiat tərkibli ion mayesindən istifadə etməklə, yağ fraksiyalarının ekoloji təmiz və səmərəli üsulla təmizlənməsindən ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, yağ fraksiyasının ion mayesilə selektiv təmizlənməsi üsulu seçici həlledicilə yağ fraksiyasının ekstraksiyası yolu ilə, sonra rafinatın ekstraktından ayrılması və seçici həlledicinin ekstraktından üzvi həlledici vasitəsilə ayrılmasından ibarət olmaqla, ixtiraya görə, seçici həlledici kimi anilin formiat tərkibli ion mayesindən, ion mayesinin yağ fraksiyasına 2:1 çəki nisbətində istifadə edirlər və ekstraksiyanı 50-55°C temperaturda intensiv qarışdırmaqla 60 dəqiqə müddətində aparırlar, bundan sonra rafinatı ekstraktından laylaşdırma ilə ayrırırlar, ion mayesini isə ekstraktından heptanla yumaqla ayrırırlar və ekstraksiya mərhələsinə qaytarırlar.

(21) a2006 0043

(22) 24.03.2006

(51) C10G 45/10 (2006.01)

C10G 11/04 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Neft Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)

(72) Səmədova Fəzilə İbrahim qızı, Həsənova Reyhaniyyə Ziya qızı, İsmayılov Məhəddin Abdulla oğlu, Loğmanova Sevinc Bala-Ağa qızı, Qədiməliyeva Nərgiz Zirəddin qızı, Əsgərova Ayna Sultan qızı (AZ)

(54) SÜRTKÜ YAĞININ ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira neft emalı sahəsinə, məhz, baza yağının alınmasına aiddir. Sürtkü yağının alınma üsulu, özlülüyü 15 mm<sup>2</sup>/s qədər olan neft fraksiyasının 100°C-də seçici həlledici ilə işlənməsindən, sonradan təmizlənmiş fraksiyanın 340-380°C temperaturda, 4 MPa təzyiqdə, hidrogenin miqdarı 500-800l/l olmaqla Al-Co(Ni)-Mo- oksid katalizatoru üzərində hidroemalından, qaynama temperaturu 350°C-dən yuxarı olan fraksiyanın ayrılması ilə alınmış hidrogenizatın fraksiyalaşdırılmasından, sonradan fraksiyanın parafinsizlənməsindən ibarətdir. Tərkibində 5%-dən çox politsiklik aromatik karbohidrogenlər və qətranlar saxlayan, ya rafinat və ya distillat olan neft fraksiyasını

emala uğradırlar. Hidrogenizatdan ayrılmış fraksiyanı 100 kütlə %-ə qədər olan Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub> daşıyıcı üzərində tərkibində 0,64 kütlə % Pt saxlayan katalizator üzərində hidrokatalitik izomerləşməyə və tərkibində NiO – 2-11 kütlə %, MoO<sub>3</sub> – 9-28 kütlə % və daşıyıcı – 100 kütlə %-ə qədər saxlayan katalizator üzərində hidrokatalitik parafinsizləşməyə uğradırlar. Hidroemal katalizatoru isə, əlavə olaraq, komponentlərin aşağıdakı kütlə % nisbətində, volfram oksid saxlayır:

NiO	5,0-6,0
MoO <sub>3</sub>	7,0-8,0
WO <sub>3</sub>	7,0-8,0
CuO <sub>2</sub>	9,0-10,0
Al <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	100-ə qədər

(21) a2004 0128

(22) 21.06.2004

(51) C10M 101/00 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Fərzəliyev Vəqif Məcid oğlu, Kərimova Mehriban Kamal qızı, Məmmədov Sabir Əhməd oğlu, Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Kərimov Kamal Teymur oğlu, Abdullayev Bəylər İbrahim oğlu, Fətəlizadə Firəngiz Ağasəf qızı, Məmmədov Cavanşir Novruz oğlu, Seyidov Mirismayıl Miryaqub oğlu, İsmayılov İncilab Paşa oğlu (AZ)

(54) KONSİSTENT SÜRTKÜNÜN ALINMASI ÜSULU.

(57) İxtira konsistent sürtkülərin yaradılmasına, konkret olaraq, yüksək gərginliklə işləyən mexanizmlərin sürtünmə düyünlərində istifadə olunan konsistent sürtkülərin alınması üsullarına aiddir. İxtiranın məqsədi - konsistent sürtkülərin yeyilmə və didilmə xassələrinin yaxşılaşdırılmasıdır. Bu məqsədə, qatılaşdırılmış mineral yağ, bitki yağları istehsalının turş tullantısı və kükürlənmiş pambuq yağı qarışıqlarının kalsium hidroksidlə neytrallaşması yolu ilə konsistent sürtkünün alınması üsulunun işlənilib hazırlanması ilə nail olunur. İşlənmə üsulla alınmış sürtkü yeyilmə və didilməyə qarşı çox yüksək keyfiyyətə malikdir.

(21) a2005 0125

(22) 12.05.2005

(51) C10M 101/02 (2006.01)

C10M 135/12 (2006.01)

C10M 137/10 (2006.01)

C07F 9/16 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Mustafayev Nazim Pirməmməd oğlu, Quliyeva Mələk Əbdül qızı, Musayeva Bella İskəndər qızı, Səfərova Mehparə Rəsul qızı, Novotorjina Nelya Nikolayevna (AZ)

(54) METALKƏSMƏ DƏZGAHLARININ SİRKULYASIYA SİSTEMLƏRİ ÜÇÜN YAĞ.

(57) İxtira yüksək nəmlik şəraitində işləyən maşın və mexanizmlərin sistemində istifadə olunan sürtkü yağlarının işlənilib hazırlanması sahəsinə aiddir. Metalkəsmə dəzgahlarının sirkulyasiya sistemləri üçün yağ mineral yağ əsasında olmaqla, çoxfunksiyalı aşqardan, ionoldan və PIMC-200A polimetilsiloksandan ibarət DTF-1 0,0-diizopropilditiofosforilsirkə turşusunun izopropil efini komponentlərin aşağıdakı (kütlə%-i) nisbətində saxlayır:

0,0-diizopropilditiofosforilsirkə turşusunun izopropil efini DTF-1	2-3
İonol	0,15-0,20
Polimetilsiloksan PIMC-200A	0,002-0,004
Mineral yağ	100-ə qədər

(21) a2005 0215

(22) 05.09.2005

(51) C10M 129/02 (2006.01)

C10M 131/08 (2006.01)

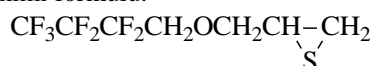
C10M 135/02 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məhərrəmov Abel Məmmədli oğlu, Allahverdiyev Mirzə Ələkbər oğlu, Hüseynova Afət Teymur qızı (AZ)

(54) 1,2-EPİTİO-5-OKSA-6,6,7,7,8,8,8-HEPTAFLÜOROKTANIN SÜRTKÜ YAĞLARINA SIYRILMƏ AŞQARI KİMİ.

(57) İxtira üzvi kimya sahəsinə, konkret olaraq sürtkü yağlarına siyirməyə qarşı aşqar kimi məsləhət görülən yeni kimyəvi birləşmə - 1,2-epitio-5-oksa-6,6,7,7,8,8,8-hepta-flüor-oktana aiddir. İxtiranın məsələsi sürtkü yağlarının siyirmə əleyhinə xassələrini yaxşılaşdırmaqdan ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələyə sürtkü yağlarına siyirməyə qarşı aşqar kimi formulu:



olan 1,2-epitio-5-oksa-6,6,7,7,8,8,8-heptaflüoroktanın sintezi və istifadə edilməsi ilə nail olunur.

(21) a2005 0130

(22) 18.05.2005

(51) C10M 135/10 (2006.01)

C10M 159/04 (2006.01)

(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)

(72) Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu, Sadıxov Kamil İsmayıl oğlu, Fərzəliyev Vaqif Məcid oğlu, Kazımzadə Əli Kazım oğlu, Güləliyev İkrəm Cənnətli oğlu, Nağıyeva Elmira Əli qızı (AZ)

(54) SÜRTKÜ YAĞLARINA SULFONAT AŞQARININ ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira sürtkü yağlarına sulfonat aşqarının alınma üsuluna aiddir. Üsul ekvimolekulyar miqdarda alkil (C<sub>8</sub>-C<sub>12</sub>) fenolun formaldehid və ammoniyakla kondensasiyası məhsulunun natrium hidrosimetansulfonatla qarşılıqlı təsirdən alman məhsulun sonradan kalsium hidrosidə neyt-

rallaşdırılmasından və karbonatlaşdırılmasından ibarətdir. Alınmış yüksək qələvilikli aşqar sürtkü yağlarının korroziyaya, oksidləşməyə və yeyilməyə qarşı xassələrini əhəmiyyətli dərəcədə yaxşılaşdırır.

C 12

(21) a2007 0034

(22) 22.02.2007

(51) C12H 1/06 (2006.01)

A23L 2/70 (2006.01)

(71) Azərbaycan Kooperasiya Universiteti (AZ)

(72) Mikayılov Vüqar Şaxbaba oğlu, Fətəliyev Həsən Kəmaləddin oğlu, Xəlilov Ramiz Talib oğlu (AZ)

(54) ŞİRƏ VƏ ŞƏRAB MATERİALLARININ DURULDULMASI ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira yeyinti sənayesi və şərabçılıq avadanlığına aiddir, və duruldulmuş şirə və şərabların istehsalında istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi şərab materiallarının fasiləsiz duruldulması prosesində durultma effektinin artırılmasından ibarətdir. Qoyulan məsələnin həll edilməsi üçün içərisində eyni ox üzrə üfüqə nəzərən 10-12° bucaq altında yerləşdirilmiş perforasiya olunmuş fırlanan baraban yerləşən silindrik tutumdan, şirə verən ştuserdən, duruldulmuş şirə üçün çəndən, çöküntü üçün çəndən, çıxış borucuğundan, intiqaldan ibarət olan şirə və şərab materiallarının duruldulması üçün qurğuda, silindrik tutumun daxili səthi ilə perforasiya olunmuş baraban arasında, eləcə də ştuserin xarici səthində elektromaqnit şüalandırıcısının elementləri təsbit olunmuşdur.

C 23

(21) a2005 0166

(22) 28.06.2005

(51) C23F 11/08 (2006.01)

C23F 11/10 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Mehdiyev Ülvi Şəfayət oğlu, Məmmədov Tövsif Muxtar oğlu, Qurbanov Müseyib Mahmud oğlu, Abdullayev Əbdüləli Yaqub oğlu, Əbdül Rahib Ahmed Ali (AZ)

(54) KORROZİYA VƏ DUZÇÖKMƏYƏ QARŞI İNGİBİTOR.

(57) İxtira neft çıxarma sənayesinə, xüsusilə, ingibitorlara və neft-mədən avadanlıqlarının korroziya, duzçökmə və parfinçökmədən mühafizəsinə aiddir. Korroziya və duzçökməyə qarşı ingibitor, komponentlərin aşağıdakı kütlə %-i nisbətində, sintetik yağ turşuları istehsalının kub qalığından və pirokondensat qalığından ibarətdir:

Sintetik yağ turşularının istehsalının kub qalığı	85,2-90,1
Pirokondensat qalığı	9,9-14,8

- (21) a2004 0230  
(22) 09.11.2004  
(51) C25D 3/02 (2006.01)  
C25D 3/56 (2006.01)  
C25D 7/12 (2006.01)  
H01L 35/16 (2006.01)  
H01L 35/18 (2006.01)  
(71) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Kimya Problemləri İnstitutu (AZ)  
(72) Məmmədov Mehman Nəsim oğlu, Hacıyeva Kəmalə İsmayıl qızı, Məcidov Əjdər Əkbər oğlu, Abbasov Mehman Təyyar oğlu (AZ)  
(54) SÜRMƏ-TELLUR ƏRİNTİSİNİN ÇÖKDÜRÜLMƏSİ ÜÇÜN ELEKTROLİT.

(57) İxtira qalvanostegiya sahəsinə aiddir və Sb-Te ərintilərinin nazik yarımqeçirici örtüklərinin elektrokimyəvi çökdürülməsi üçün istifadə edilə bilər. Sürmə-tellur ərintisinin çökdürülməsi üçün elektrolit, sürmə (III) oksiddən, tellur (IV) oksiddən və turşudan ibarət olub, komponentlərin aşağıdakı mol/l nisbətində, əlavə olaraq, ammonium xlorid, turşu kimi isə xlorid turşusu saxlayır:

Sürmə (III) oksid	0,05-0,2
Tellur (IV) oksid	0,0025-0,01
Ammonium xlorid	0,5-1,0
Xlorid turşusu	3-3,5

## C 30

- (21) a2004 0173  
(22) 27.07.2004  
(51) C30B 13/10 (2006.01)  
C30B 13/16 (2006.01)  
C30B 13/28 (2006.01)  
C30B 29/06 (2006.01)  
C30B 29/08 (2006.01)  
(71) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)  
(72) Salahova Elza Əbdüləziz qızı, Məmmədov Vüsalə Asim qızı, Novruzova Firuzə Saleh qızı (AZ)  
(54) RENİUM DİSELENİDDƏN İBARƏT NAZİK TƏBƏQƏLİ ÖRTÜKLƏRİN ALINMASI ÜÇÜN ELEKTROLİT.

(57) İxtira renium diseleniddən ibarət örtüklərin elektrokimyəvi çökdürülməsinə aiddir və yarımqeçiricilər texnikasında istifadə edilə bilər. Renium diseleniddən ibarət nazik təbəqəli örtüklərin alınması üçün elektrolit, ammonium-perrenatdan ( $\text{NH}_4\text{ReO}_4$ ) ibarət olub, ixtiraya görə 2-8 mA/sm<sup>2</sup> cərəyan sıxlığında, 70-80°C temperaturda, komponentlərin qatılıqlarının aşağıdakı mol/l nisbətində, ona, əlavə olaraq, NaOH və selen saxlayan birləşmə  $\text{SeO}_2$  daxildir:

$\text{NH}_4\text{ReO}_4$	0,01-0,1
$\text{SeO}_2$	0,01-0,1
NaOH	1,0

## BÖLMƏ E

## TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ

## E 21

- (21) a2005 0273  
(22) 07.12.2005  
(51) E21B 19/10 (2006.01)  
(71) «Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)  
(72) Cənəhmədov Əhəd Xanəhməd oğlu, Mehdiyev Əli Məmməd oğlu, Ağalarov Adil Xanlar oğlu (AZ)  
(54) SPAYDER.

(57) İxtira quyuların qazılmasında və təmirində istifadə olunan neft-mədən avadanlığına, o cümlədən nasos-kompresor borularının endirmə və qaldırma əməliyyatı zamanı istifadə olunan avadanlıqlara aiddir. İxtirada məsələn spayderin işinin etibarlılığını yüksəltməyi təmin edən konstruksiya yaratmaqdır. Məsələnin həlli üçün spayder, daxili səthi qismən konus şəkilli olan gövdədən, tutqac mexanizmindən və tutqac mexanizminin yerdəyişmə intiqalından ibarət olub, ixtiraya görə, gövdənin konus səthi ilə tutqac mexanizmi arasında konsentrik yerləşən xarici səthi konus şəkilli və daxili silindrik səthində çıxıntısı olan asqı ilə təchiz olunmuşdur, bu halda asqı radial yarıqla yerinə yetirilmiş və dayaq vasitəsilə gövdənin alt plitəsinə birləşən ling mexanizmi şəklində icra olunmuş tutqac mexanizminin yerdəyişmə intiqalına bərkidilmişdir, gövdənin silindrik hissəsində mərkəzləşdirici quraşdırılmışdır. Tutqac mexanizminin daxili səthi dişli hazırlanmışdır.

- (21) a2005 0097  
(22) 18.04.2005  
(51) E21B 33/14 (2006.01)  
(71)(72) Məcidov Həsən Nurəli oğlu, Məmmədov Fərhad Balabəy oğlu, İsmayilov Hətəm Paşa oğlu (AZ)  
(54) QUYUDA SEMENT KÖRPÜSÜNÜN SALINMASI ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira neft və qaz quyularının qazılması zamanı texnoloji problemlərin həlli üçün sement körpülərinin salınması üçün nəzərdə tutulmuş qurğulara aiddir. İxtiranın qarşıya qoyduğu məsələ sement körpüsünün keyfiyyətini yaxşılaşdırmaqdır. Məsələnin həlli üçün keçiricidən və qoruyucusu olan muftalı tutucudan təşkil olunmuş sement məhlulunun keçməsinə nəzarət qovşağından və ayırıcı tıxaclardan ibarət quyuda sement körpüsünün salınması üçün qurğuda, harada ki, keçiricinin daxili diametri tıxacların metal milinin diametridən böyükdür, ixtiraya görə, çıxıntıdan sonra xarici yivli trapesşəklinə keçən silindrik formaya malik keçirici, müntəzəm olaraq silindrik şəkllə keçən konusvari daxili səthində yivlə yerinə yetirilmişdir, tutucu muftasından aşağıda çevrə üzrə bir-birindən eyni məsafədə yerləşən üç ədəd yuma dəliyi ilə və qoruyucusunun konusvari hissəsində iki ədəd iki tərəfi açıq dəliklə təmin olunmuşdur.

(21) a2006 0038

(22) 16.03.2006

(51) E21B 33/038 (2006.01)

(71)(72) Həsənov Əliş Ramiz oğlu (AZ)

(54) KƏMƏR BAŞLIĞINDAKI FLƏNS BİRLƏŞMƏSİNİ KIPLƏNDİRMƏ ÜSULU.

(57) İxtira neft-qaz mədən avadanlıqlarında tətbiq olunan kipləndirmə üsullarına aiddir və kəmər başlığının fləns birləşmələrini kipləndirmə düyünlərində istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi kəmər başlığında birləşmə düyünlərində uzudmüddətli kiplik effekti yaratmaqdır. Qoyulan məsələ elə həll olunur ki, kəmər başlığında fləns birləşməsini kipləndirmə üsulu, həlqəvi fəzanın kipləndirici materialla doldurulmasından ibarət olub, ixtiraya əsasən, kipləndirici materialın özlü-plastik kompozisiyasını 200-300 мПа özlülükdə yumşalma temperaturuna qədər qızdırırlar, kəmər başlığında təzyiqdən 1,5÷2 dəfə artıq təzyiqlə armaturlaşdırılmış və rezin həlqələr arasındakı fəzaya basıb doldururlar və bərkimə temperaturuna kimi bu təzyiq altında saxlayırlar.

(21) a2007 0019

(22) 02.02.2007

(51) E21B 33/138 (2006.01)

(71)(72) Mustafayev Nəriman Səfa oğlu (AZ)

(54) QUYULARIN TƏCRİD EDİLMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira neft və qaz sənayesinə aiddir və quyuda su-qaz axınlarının təcrid edilməsi zamanı tətbiq edilə bilər. İxtiranın məsələsi layın su-qaz-neft təzahürlərinin təsirindən uzun müddətli izolə edilməsinin əlçatan, iqtisadi səmərəli üsulunun işlənilməsi və hazırlanmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, quyuya izoləedici agentin vurulmasından, izoləedici agent laya tam hopana kimi onun quyudan yuyucu məhlulla sıxışdırılmasından ibarət olan quyuların təcrid edilməsi üsulunda, ixtiraya görə, özlülüyu 20-100 spz olan maye ağır karbohidrogen-dən ibarət olan izoediləci agent laya çatandan sonra preventoru bağlayırlar, qazımanı dayandırırırlar, yuyucu məhlulu isə 2-110 m/s sürətlə izoediləci agent laya tam sıxışdırılana kimi vururlar, bundan sonra preventoru açılar və qazımanı davam etdirirlər. Bununla belə, izoləedici agent özlülüyu 20-100 spz olan maye ağır karbohidrogendir. Xüsusən, maye ağır karbohidrogen olan izoləedici agent qazsızlaşdırılmış ağır neftdir, bu zaman izoləedici agentin xüsusi çəkisi lay mayesinin xüsusi çəkisinə bərabərdir.

(21) a2004 0267

(22) 22.12.2004

(51) E21B 43/11 (2006.01)

(71) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)

(72) Kərimov Məcid Zahid oğlu, Məmmədov Kamil Qüdrət oğlu, Şirinov Əhməd Mustafa oğlu (AZ)

(54) NEFT QUYUSUNU QUM TIXACINDAN TƏMİZLƏMƏK ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira neftçixarma sənayesinə, xüsusilə quyuları qum tıxacından təmizləmək üçün qurğulara aiddir. Neft quyusunu qum tıxacından təmizləmək üçün qurğu konsentrik yerləşmiş alt dayaq üzərindəki örtükdən, gövdədən, teleskopik borucuqdan, axırını saxlamaq üçün dayaq olan borucuqdan, rezin sıxıcılardan, eləcə də fırlanan içiboş lüləyə sərt bərkidilmiş frez və vintvari nizədən ibarətdir, əlavə olaraq rezin manjetli porşenə və vurucu klapanı olan sorucu qovşağa malikdir, içiboş lülənin daxili səthi isə cilalı hazırlanmışdır.

(21) a2005 0239

(22) 17.10.2005

(51) E21B 43/27 (2006.01)

(71) «Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ), Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Babayev Müseyib Baba oğlu, Lapteva Lyudmila Semyonovna (AZ)

(54) LAYIN QUYUDİBİ ZONASININ TURŞU İLƏ İŞLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) İxtira, neftqazçixarma sahəsinə, o cümlədən, çoxsaylı yataqlarda neft və qaz axınlarının yaxşılaşdırılması proseslərinə aiddir. İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, kollektora turşunun verilməsindən ibarət olan layın quyudibi zonasının turşu ilə işlənməsi üsulunda, yüksək keçiricikli kollektor zonasına susuz asfaltlı-neft və ya susuz qaz kondensatında daş duz məhlulu vururlar, kiçik keçiricikli zonaya isə 15%-li xlorid turşusu, 30%-li azot turşusu və 15%-li fluorhidrogen konsentrasiyasından ibarət olan quru turşuların qatışıqını, quru turşuların neft-daşıyıcısı və ya qaz-kondensat daşıyıcısı, və 0,05% qatılıqlı səthi fəal maddə məhlulunu vururlar, komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayan, kütlə %:

yüksək keçiricikli kollektor zonasına təsirində:

Susuz asfalt-qatranlı neft	
və ya susuz qaz-kondensat	18-22
Daş duz	4-6
Səthi fəal maddə	qalanı

kiçik keçiricikli kollektor zonasına təsirində:

Quru turşuların neft daşıyıcısı və ya qaz kondensatı-daşıyıcısı	8-22
15%-li xlorid turşusu	18-22
30%-li azot turşusu	18-22
15%-li fluorhidrogen turşusu	13-17
Səthi fəal maddə	qalanı

(21) a2005 0168

(22) 28.06.2005

(51) E21B 43/32 (2006.01)

(71) Azərbaycan Neft-Qaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)

(72) Əliyev Yolcu Misir oğlu, Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Rəhimov Cavid Əbdüllətif oğlu, Əsgərov



**Mirqiyas Salah oğlu, Mehdiyeva Lalə Vasif qızı (AZ)**

**(54) LAY SULARININ AXINININ TƏCRİD EDİLMƏSİ ÜSULU.**

(57) İxtira neft çıxarma sənayesinə, xüsusilə, quyuda lay sularının axınının təcrid edilməsi üsullarına aiddir. Lay sularının axınının təcrid edilməsi üsulu, quyuda, tıxac çökməni yaratmaqla, sulaşmış neft layına ardıcıl olaraq, quyuya gövdəsində olan mayenin həcmnin 75%-i miqdarında sirkə turşusunun, dizel-qələvi tullantısının, 1:1 nisbətində sirkə turşusu ilə lay suyunun qarışığının və kalsium xloridin 10-15 %-li sulu məhlulunun vurulmasından ibarətdir.

(21) a2006 0093

(22) 26.05.2006

(51) E21B 47/00 (2006.01)

E21B 47/12 (2006.01)

(71) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ), «Nef-tin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)

(72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı, Əliyev Rüstəm Talib oğlu, Rzayev Yaşar Telman oğlu, Usubəliyev Bəybala Tacı oğlu (AZ)

**(54) MAİLİ VƏ ÜFİQİ QUYULARIN QAZILMASI PROSESİNDƏ QUYUDİBİ PARAMETRLƏRİN ÖLÇÜLMƏSİNİN TELEMETRİK SİSTEMİ.**

(57) İxtira ölçmə texnikasına aiddir və maili və üfiqi neft və qaz quyularının turbinli qazılması zamanı istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi telemetrik ölçmə sistemlərinin maneələrə qarşı davamlılığını və yüksək tezliklərdə qazma məhlulu sütunu üzrə əlaqənin yaranmasına səbəb olan və maneələrin təsirini aradan qaldıran əlavə texniki vasitələrin daxil edilməsi yolu ilə etibarlılığını artırmaqdır. Quyuların məsələ onunla həll olunur ki, bilavasitə qazma alətinin arxasında quyunun ağzında quraşdırılmış datçiklər blokundan və qidalanma blokundan ibarət olan maili və üfiqi quyuların qazılması prosesində quyudibi parametrlərin ölçülməsinin telemetrik sistemində, əlavə olaraq, idarə olunan rele, siqnal gücləndiricisi, gərginlik-kod çeviricisi, modulyator, güc gücləndiricisi, aparıcı yüksək tezlik generatoru, proqram idarəetmə bloku, elektrik siqnallarının boruarxası fəzədə qazma məhlulu sütununda yayılan akustik siqnallara silindrik pyezoelektrik ötürücü çeviricisi boruarxası fəzanın çıxışında yerləşdirilən akustik siqnalların elektrik siqnallarına çevirən pyezoelektrik qəbuledici çeviricisi, yüksək tezliklərin zolaqlı filtri, siqnalların ikinci gücləndiricisi, detektor, deşifrator, interfeys, mikroprosessor, proqramlar bloku, printer və monitor daxildir, belə ki, datçiklər blokundakı datçiklər idarə olunan rele ilə birləşdirilmişdir, relenin çıxışı siqnal gücləndiricisi və gərginlik-kod çeviricisi vasitəsi ilə modulyatorun birinci girişinə birləşdirilmişdir, onun çıxışı isə güc gücləndiricisi vasitəsi ilə elektrik siqnallarının akustik siqnallara ötürücü silindrik çeviriciyə, aparıcı yüksək tezlikli siqnal generatorunun çıxışı modulyatorun ikinci girişi ilə, proqram idarəetmə blokunun birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü və beşinci çıxışları, uyğun olaraq, datçiklər blokunun idarə olunan girişi,

idarəedici relenin idarə olunan girişi, gərginlik-kod gücləndiricisinin idarə olunan girişi, modulyatorun üçüncü girişi və aparıcı yüksək tezlikli siqnal generatorunun girişi ilə birləşdirilmişdir, qəbuledici pyezoelektrik çevirici zolaqlı filtr və ikinci siqnal gücləndiricisi, həmçinin detektor vasitəsi ilə deşifratorun girişi ilə, onun çıxışı isə interfeysin girişi ilə, interfeysin çıxışı isə proqramlar bloku, monitor və printerlə birləşdirilən mikroprosessorla birləşdirilmişdir.

**BÖLMƏ F**

**MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ**

**F 02**

(21) a2005 0257

(22) 14.11.2005

(51) F02B 57/00 (2006.01)

F02F 3/00 (2006.01)

(71)(72) Haqverdiyev Tahir Əhməd oğlu (AZ)

**(54) PORŞENLİ DAXİLİ YANMA MÜHƏRRİKİ.**

(57) İxtira maşınqayırma sahəsinə, əsasən, daxili yanma mühərrikləri istehsalına aid olub, müxtəlif nəqliyyat vasitələrində maşın və mexanizmlərin intiqalı kimi istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi sadələşdirilmiş konstruksiyaya malik, əyilməyə yüksək müqavimətli və çarx qolunda aşağı gərginlikli vasitənin yaradılmasıdır. Qarşıya qoyulan məsələ onunla həll olunur ki, porşenli daxili yanma mühərriki, ümumi intiqaldan irəli-geri yerdəyişmələrin yerinə yetirilməsi zamanı öz aralarında kinematik əlaqələnməmiş xarici və daxili porşenlərdən, onların işçi gedişinin eyniqiymətli irəli-geri yerdəyişməsinə yerinə yetirmə imkanı olmaqla və eyni zamanda porşenlərlə yuxarı ölü nöqtə (YÖN) və aşağı ölü nöqtə (AÖN) vəziyyətlərini tutmaqla və dirsəkli valın uyğun boyunluqlarına söykənməklə yerləşdirilməsindən ibarət olub, ixtiraya əsasən, xarici və daxili porşenlər bir silindrdə yerləşdirilib, belə ki, xarici porşen, dirsəkli valın çarx qolunun uyğun boyunluqlarına söykənməklə iki simmetrik yerləşdirilmiş sürgü qoluna oturdulub, daxili porşen, dirsəkli valın çarx qolunun uyğun boyunluqlarına söykənməklə, bir sürgü qoluna oturdulub, çarx qolu pilləvari, «çarx qolu çarx qolunda» şəklində olub, xarici porşenin sürgü qolları üçün olan iki boyunluq və daxili porşenin sürgü qolu üçün olan bir boyunluq ilə yaradılıb, pilləvari çarx qolunun ümumi hündürlüyü isə xarici porşenin sürgü qolu üçün boyunluğun yan tərəfi və daxili porşenin sürgü qolu üçün boyunluğun yan tərəfinin hündürlükləri cəmidir. Daxili porşenin sürgü qolu üçün boyunluq, xarici porşenin sürgü qolu üçün boyunluğun yan tərəfi və daxili porşenin sürgü qolu üçün boyunluğun yan tərəfinin hündürlükləri cəminə bərabər məsafədə dirsəkli val oxundan uzaqlaşdırılıb.

**F 03**

(21) a2006 0019

(22) 02.02.2006

(51) F03B 13/12-18 (2006.01)

H05F 7/00 (2006.01)

(71)(72) Rzayev Nuri Rza oğlu, Rzayev Rasim Nuri oğlu (AZ)

(54) TƏBİİ ELEKTRİK ENERJİSİ MƏNBƏLƏRİN-DƏN İSTİFADƏ QURĞUSU.

(57) İxtira təbii elektrik enerjisi mənbələrindən istifadə olunmasına aiddir və xüsusən, irəliyə-geriyə hərəkəti firlanmaya çevirən qurğularda istifadə edilə bilər. İxtiranın məsələsi dəniz dalgalarının irəli-geri hərəkətindən yaranan enerjini tamamilə istifadə etməklə, generatorun rotorunun fasiləsiz və bir tərəfli fırlanmasının təmin edilməsi hesabına, enerjini çevirən qurğunun faydalı iş əmsalını yüksəltməkdir. Qoyulan məsələnin həlli üçün, aparıcı çarxı və generator aqreqatı ilə sət birləşmiş aparılan çarxı və kürekli xətti zənciri olan təbii elektrik enerjisi mənbələrindən istifadə qurğusu, ixtiraya görə, əlavə kürekli xətti zəncirə malikdir, zəncirlər sonlarında məhdudlaşdırıcı lövhələrlə təmin edilmiş və üzərindəki yastıqlara, bir-birindən bərabər məsafədə aralı üç ədəd kürelə yuvası olan və ulduzcuqlarla sət əlaqəli iki içi boş val oturdulmuş əsas valla əlaqələndirilmişlər, bu halda aparılan və aparıcı çarxlar düzbücaqlı uçbucaqlar şəklində dişlərlə təchiz olunmuşdur, xətti zəncirlərdən biri öz ulduzcuğu ilə aşağı tərəfdən, digəri isə diametral əks olan yuxarı tərəfdən kontaktdadır.

(21) a2005 0214

(22) 02.09.2005

(51) F03G 3/02 (2006.01)

F03G 3/08 (2006.01)

F03G 7/10 (2006.01)

F03B 17/04 (2006.01)

(71)(72) Əliyev Tahir Eyvaz oğlu, Əliyeva Əminə Tahir qızı (AZ)

(54) DÖVRİ HƏRƏKƏTİN ALINMASI ÜSULÜ VƏ ÖNUN YERİNƏ YETİRİLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, dövrü hərəkətin alınması üsulu, cisimlərin qüvvəsindən istifadə etməklə, fırlanma oxuna nəzərən qüvvə momentlərini dəyişən cisimlərin yerdəyişməsindən, hər bir cismin fırlanma momentinin təsir müddətinin tənzimlənməsindən, cisimlərin ilkin vəziyyətə gətirilməsi və təsbit olunmasından ibarət olmaqla, ixtiraya əsasən, yayların elastiklik qüvvəsindən istifadə edirlər, fırlanma oxu ilə cismin fırlanmasını isə yayların sıxılması ilə yerinə yetirirlər, hansıların ki, açılması elastiklik qüvvəsinin təsiri ilə fırlanma oxuna nəzərən onların qüvvə momentini artırır, belə ki, fırlanma momentinin təsir müddətinin tənzimlənməsini və hər bir yayım qüvvə momentinin əlavə artırılmasını reduktorlarla yerinə yetirirlər, ilkin vəziyyətə gəlməni dişli reykalardan irəli hərəkəti ilə, təsbit olunmanı isə reduktorların dilçəkli mexanizmi ilə yerinə yetirirlər. Dövrü hərəkətin alınması

üsulunun yerinə yetirilməsi üçün qurğu, ixtiraya əsasən, iki reduktordan ibarətdir və onlardan hər birinə, bir ox üzərində yerləşmiş aparıcı və aparıcı dişli çarxları olan dilçəkli mexanizm, ara dişli çarxı, onunla əlaqələnmiş və bir ox üzərində yerləşmiş orta dişli çarx və qısa zəncir vasitəsilə bir ox üzərində yerləşmiş kiçik ulduzşəkilli dişli çarx və nazim çarxla əlaqələnmiş orta ulduzşəkilli dişli çarx daxildir, belə ki, yay, sıxıcı ilə təchiz olunmuş gövdədə yerləşdirilərək qısa zəncir və sürgü reyka ilə əlaqələnib, sonuncu isə porşeni dişli reyka ilə əlaqələnmiş dar silindrlə birləşmiş enli silindrin porşeni ilə əlaqələnib, bu zaman birinci reduktorun dişli reykası ikinci reduktorun dilçəkli mexanizmi ilə əlaqələnib, ikinci reduktorun dişli reykası isə dilçəkli mexanizm ilə əlaqələnib, hansı ki, birinci ötürücü zəncir, ikiqat ulduzşəkilli dişli çarx və ikinci ötürücü zəncir vasitəsilə birinci reduktorun dilçəkli mexanizmi ilə əlaqələnib.

**F 04**

(21) a2007 0014

(22) 22.01.2007

(51) F04B 47/02 (2006.01)

F04B 47/04 (2006.01)

(71)(72) Kazımov Şükürəli Paşa oğlu, Bayramov Sərdar Bayram oğlu, Əliyev Nəriman Şahmurad oğlu, Mustafayev Şahvələd İsmayıl oğlu (AZ)

(54) QUYU NASOS QURĞUSU.

(57) İxtiranın mahiyyəti odan ibarətdir ki, quyu nasos qurğusu, nasos-kompressor borularından, quyu nasosundan, quyu nasosunun plunjerindən, ştanq kəməridən, onun aşısından ibarət olub, ixtiraya əsasən, quyu nasosu ilə ştanq kəməri arasında, borucuq vasitəsilə birləşdirilmiş porşenli iki hidrosilindrdən ibarət olan və yuxarı tərəfdən ştanq kəməri, aşağı tərəfdən isə quyu nasosunun plunjeri ilə birləşmiş ötürücü mexanizm yerləşdirilib.

**F 16**

(21) a2004 0056

(22) 08.04.2004

(51) F16K 1/00 (2006.01)

(71)(72) Aslanov Camaləddin Nurəddin oğlu (AZ)

(54) DÜZAXINLI SİYİRTMƏ.

(57) Sürtünmədən yeyilməyə davamlığı və dinamik qüvvələrə qarşı dayanıqlığı artırmaq üçün, düzaxınlı siyirtmə tərkibinə, müstəvi sipəri, gövdəsi, metal üzüyü, yəhəri və trapesşəkilli kipləndiricisi olan tıxac düyünü daxil olub, ixtiraya görə, ona metal üzükə yəhər arasında həlqəşəkilli kipləndirici, yəhərin çıxıntısı üzərində oturdulmuş nimçəvari yay və yəhərin iç yonuşunda qıfşəkilli yay əlavə olunmuşdur.

F 42

(21) a2004 0183

(22) 18.08.2004

(51) F42B 12/00 (2006.01)

(71)(72) Əhmədov Unutmaz Heydər oğlu (AZ)

(54) ODLU SİLAH ÜÇÜN GÜLLƏ.

(57) İxtira odlu silahda istifadə edilən döyüş sursatına, daha konkret atıcı silahın gülləsinə aiddir. Qarşıya qoyulan məsələ zirehdeşən güllənin dağıdıcı effektini artırmaqdır. Qarşıya qoyulan məsələnin həlli üçün, metal örtükdən və polad içlikdən, silindrik hissədən və ucluqdan ibarət olan odlu silah üçün düllədə, ixtiraya görə, polad içliyin silindrik hissəsi qurğuşun köynək və metal təbəqə ilə örtülmüş, ucluq isə mərkəzi oxa nəzərən  $20\pm 25^\circ$  bucaq altında, iti ucunun sahəsi  $0,1 \text{ mm}^2$  bərabər olmaqla açıq yerinə yetirilmişdir. Trasserli variantda onun silindrik hissəsi mərkəzi ox ətrafında trasseredici tərkiblə, yandırıcı variantda isə - yandırıcı tərkiblə doldurulmuşdur. Trasserli variantda onun silindrik hissəsi mərkəzi ox ətrafında trasseredici tərkiblə, yandırıcı variantda isə - yandırıcı tərkiblə doldurulmuşdur. Güllənin iti ucunda xarici tanıdıcı nişan yerinə yetirilmişdir.

## BÖLMƏ G

## FİZİKA

G 01

(21) a2004 0261

(22) 14.12.2004

(51) G01B 7/00 (2006.01)

G01R 27/26 (2006.01)

(71)(72) Məmmədov Firudin İbrahim oğlu, Cabbarova Samirə Möhübbət qızı (AZ)

(54) TEZLİK ÇIXIŞLI İNDUKTİV VERİCİ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, tezlik çıxışı induktiv verici, tranzistorun kollektor dövrəsinə qoşulmuş, ferromaqnit nüvəli L1 induktivlik sarğacından və C1C2 tutumlarından ibarət L1C1C2 rəqs konturundan, tutumlu əks rabitə dövrəsindən, qida mənbəyindən və rezistorlardan ibarət olub, ixtiraya əsasən, sabit induktivlik sarğacı əlavə edilib, bu zaman rəqs konturunun induktivlik sarğacı hər biri rezistora qoşulmuş seksiyalar şəklində yerinə yetirilib, bir seksiya uzunluğunda olan ferromaqnit nüvə isə sarğac- lar arasında yerləşdirilib.

(21) a2004 0262

(22) 14.12.2004

(51) G01B 7/00 (2006.01)

G01B 7/30 (2006.01)

(71)(72) Məmmədov Firudin İbrahim oğlu, Qasımova Sevdə Möyüs qızı (AZ)

(54) XƏTTİ VƏ BUCAQ YERDƏYİŞMƏLƏRİNİ ÖL- ÇƏN ÇEVİRİCİ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, xətti və bucaq yerdəyişmələrini ölçən çevirici, eyni ox üzərində yerləşən fırlanma imkanı ilə yerinə yetirilmiş yarım silindrik lövhə- dən və onun səthinə parallel yerləşdirilmiş iki sərt bərkidilmiş qövvsəkili lövhələrdən ibarət olub, ixtiraya əsasən, qövvsəkili lövhələrdən biri yarım silindrik lövhənin daxili səthində yerləşdirilib, belə ki, qövvsəkili lövhələr trans- formatorlar vasitəsilə yarım silindrik lövhəni qidalandıran transformatorun ikinci tərəf dolağı ilə əlaqələnib.

(21) a2007 0061

(22) 27.03.2007

(51) G01N 9/04 (2006.01)

(71)(72) Hüseynov Turqay Klim oğlu, Abdullayev İsa Mədəd oğlu, Əmiraslanov Bəhrüz Qurban oğlu (AZ)

(54) REZONANS SIXLIQ VERİCİSİ.

(57) İxtira ölçü texnikasına aiddir və müxtəlif sənaye sahələrində mayelərin sıxlığının ölçülməsi üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi vericinin keyfiyyətinin, ölçmə dəqiqliyinin və həssaslığının yüksəldilməsindən ibarətdir. Sonları dayaqlarla sıxılmış borudan, elektromaqnit vibratorndan, elektromaqnit vibrasiya ölçəndən və ölçü cihazından, alçaq ss tezliyi generatorundan ibarət rezonans sıxlıq vericisində, ixtiraya əsasən, boru pilləvi-dəyişən en kəsikli üç hissədən -mərkəzi və rəqsi sistemə görə simmetrik yerləşmiş və uzunluqları və divarlarının qalınlığı eyni olan iki kənar hissələrdən ibarət yerinə yetirilmişdir, bu zaman mərkəzi hissənin  $l_1$  və kənar hissələrin  $l_2$  uzunluqları aşağıdakı bərabərliklərlə müəyyən edilirlər:

$$l_1 = \frac{0.8875}{\sqrt[4]{\frac{(D_1^2 - d^2)\rho_1 + d^2\rho_m}{E(D_1^4 - d^4)} \cdot \sqrt{6.28F_0}}},$$

$$l_2 = \frac{0.591}{\sqrt[4]{\frac{(D_2^2 - d^2)\rho_1 + d^2\rho_m}{E(D_2^4 - d^4)} \cdot \sqrt{6.28F_0}}}$$

harada ki,  $D_1, D_2$  - müvafiq olaraq, borunun mərkəzi və kənar hissələrinin qalınlığı,  
 $d$  - borunun daxili diametri,  
 $\rho_1$  - borunun materialının sıxlığı,  
 $\rho_m$  - ölçülən mayenin sıxlığı,  
 $E$  - borunun materialının elastiklik modulu,  
 $F_0$  - boş rezonatorun rəqslərinin tezliyidir.

(21) a2005 0224

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Hacıyeva Sevinc Rafiq qızı, Əliyeva Təranə İbrahim qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)

**(54) SKANDİUMUN (III) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) İxtira analitik kimya sahəsinə, məhz dağ süxurlarında skandiumun fotometrik təyini üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi skandium ionunun təyini üsulunun həssaslıq və seçiciliyinin artırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, skandiumun (III) fotometrik təyini üsulu, üzvi reagentdən istifadə etməklə onun rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, ixtiraya görə, üzvi reagent kimi bis-(2,3,4-trihidroksifenilazo)benzidin-dən istifadə edirlər.

(21) a2005 0225

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı, Əliyeva Fərqanə Səfər qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)

**(54) İNDİUMUN (III) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) İxtira analitik kimya sahəsinə, məhz dağ süxurlarında indiumun fotometrik təyini üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi indium ionunun təyini üsulunun seçiciliyinin artırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, indiumun (III) fotometrik təyini üsulu, üzvi reagentdən istifadə etməklə onun rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, ixtiraya görə, üzvi reagent kimi 2,3,4-trioksi-4'-flüorazobenzoldan istifadə edilir.

(21) a2005 0226

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı, Məlikova Vüsalə İsmayıl qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)

**(54) NİKELİN (II) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) İxtira analitik kimya sahəsinə, məhz dağ süxurlarında nikelin fotometrik təyini üsullarına aiddir. İxtiranın məsələsi nikel ionunun təyini üsulunun seçiciliyinin artırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, nikelin (II) fotometrik təyini üsulu, onun üzvi reagentlə rəngli binar kompleks birləşməsinə çevrilməsi ilə olmaqla, ixtiraya görə, üzvi reagent kimi setilpiridin bromid iştirakında 1,8-dihidroksi-3,6-disulfonat natrium-2-[4-aminoantipirin] naftalindən istifadə edirlər.

(21) a2005 0227

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Əliyeva Rəfiqə Əlirza qızı, Əliyeva Fərqanə Səfər qızı, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)

**(54) ALÜMİNİUMUN (III) FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) İxtira analitik kimya sahəsinə, xüsusən fotometrik üsullara aiddir, və çirklənmiş torpaqlarda alüminiumun təyin edilməsi üçün istifadə oluna bilər. İxtiranın məsələsi alüminium ionunun təyini üsulunun seçiciliyinin artırılmasıdır. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla həll olunur ki, nikelin (II) fotometrik təyini üsulu, üzvi reagentdən istifadə etməklə onun rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, ixtiraya görə, üzvi reagent kimi setilpiridin-bromid iştirakında 1,8-dihidroksi-3,6-disulfonat natrium-2-[4-aminoantipirin] naftalindən istifadə edirlər.

(21) a2006 0232

(22) 05.12.2006

(51) G01N 33/50 (2006.01)

C02F 1/68 (2006.01)

(71) Bakı Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Məmmədov Neymət Əli oğlu, Qəribov Qeys İbrahim oğlu, Ələkbərov Şahin Şəmsəd oğlu (AZ)

**(54) SUYUN FİZİOLOJİ AKTİVLİK DƏRƏCƏSİNİN TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) İxtira ekolojiya sahəsinə aiddir və texnoloji mərhələlərdə müxtəlif aktivləşdirici təsirlərə məruz qalmış suyun bioloji aktivlik dərəcəsini təyin etmək üçün istifadə oluna bilər. Suyun fizioloji aktivlik dərəcəsinin təyini üsulu, ilkin emaldan, nəzarət və tədqiq olunan hissələrə bölünmədən, suyun tədqiq olunan hissəsinin aktivləşdirilməsindən və səthi gərilmə əmsalının ölçülməsindən ibarətdir. Aktivləşdirməni suyun hava və ya ozonla doyurulması, gümüş ionları ilə ionlaşdırılması ilə, elektrik boşalması və sabit maqnit sahəsi ilə təsir etməklə aparılır.

(21) a2006 0048

(22) 30.03.2006

(51) G01R 23/17 (2006.01)

H04B 10/06 (2006.01)

(71) Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)

(72) Paşayev Arif Mircələl oğlu, Həsənov Afiq Rəşid oğlu, Əbdürəhimov Kamal Fikrət oğlu (AZ)

**(54) AKUSTOOPTİK PANORAM QƏBULEDİCİ.**

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, akustooptik panoram qəbuledici, bir optik ox üzərində yerləşən lazer, akustooptik modulyator, parsial difraksiya qəfəsləri, deşikləri olan diafraqma, həmçinin ardıcıl qoşulmuş fotoqəbuledicilər xətti və zolaq süzgəclərindən ibarət olub, optik oxa  $\alpha$  bucağı altında yerləşdirilmiş və gərginliklə idarə olunan generatorun çıxışı ilə birləşdirilmiş ikinci akustooptik modulyator ilə təchiz olunub.

- (21) a2006 0051  
 (22) 06.04.2006  
 (51) G01R 31/34 (2006.01)  
 (71) Azərbaycan Elmi Tədqiqat Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu (AZ)  
 (72) Haşimov Məhəbbət Ağaverdi oğlu, Ramazanov Nəzir Kərim oğlu (AZ)  
 (54) ELEKTRİK MAŞINLARININ STATOR DOLAĞINA NƏZARƏT ÜSULU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, statorun faz dolaqlarında elektrik simmetrikliliyinin pozulmasının təyin edilməsindən ibarət olan elektrik maşınlarının stator dolağına nəzarət üsulunda, əvvəlcə ali harmonikalı maqnitləşdirici qüvvələrin yaratdığı radial qüvvələrə mütənəşib olan vibrasiya təcilinin stoxastik qiymətlərinin paylanma sıxlığının ehtimal əyrilərini qururlar, sonra dispersiyanın artmasına, əyrilərin dikliyinin kəskin azalmasına görə faz dolaqlarında elektrik simmetrikliliyinin pozulmasını təyin edirlər.

- (21) a2003 0156  
 (22) 14.07.2003  
 (51) G01V 1/22 (2006.01)  
 (71)(72) Əsədov Hikmət Həmid oğlu, Məmmədov Şirin Hafiz oğlu (AZ)  
 (54) SEYSMİK MƏLUMATIN TOPLANMASI VƏ İŞLƏNMƏSİ SİSTEMİ.

(57) İxtira zəlzələnin mərkəzindən elektromaqnit şüalanması şəklində olan seysmoloji informasiyanın toplanması və işlənməsi və müəyyən edilmiş ilkin əlamətlər əsasında zəlzələlərin proqnozlaşdırılması sistemlərinə aiddir. İxtiranın məsələsi sistemin informativliyinin artırılmasından ibarətdir. Qarşıya qoyulmuş məsələ onunla əldə edilir ki, seysmik məlumatın toplanması və işlənməsi sistemi, mikro-EHM-dən, çıxışı magistral vasitəsilə mikro-EHM-in girişinə, girişi isə çoxpozisiyalı kommutatorun çıxışına birləşdirilmiş analoq-rəqəm çeviricisindən, kommutatorun müvafiq girişlərinin təsbit olunmuş həndəsi şəbəkəni əmələ gətirən yerüstü seysmoötürücü ilə birləşməsindən ibarət olmaqla, ixtiraya müvafiq olaraq zəlzələnin mərkəzinin ehtimal edilən yerini müəyyənləşdirən, çıxışı magistral vasitəsilə mikro-EHM-na birləşmiş alt sistemdən ibarətdir.

- (21) a2003 0244  
 (22) 04.12.2003  
 (51) G01V 7/00 (2006.01)  
 (86) PCT/AZ2003/000006 04.12.2003  
 (87) WO 2005/054901 16.06.2005  
 (71)(72) Xəlilov Elçin Nüsrət oğlu (AZ)  
 (54) KVANT QRAVİTASIYA EFFEKTLƏRİNİN QEYDİYYATI ÜSULU VƏ ONUN HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) Kvant qravitasiya effektlərinin qeydiyyatının dəqiqliyini və etibarlılığını artırmaq üçün ağırlıq qüvvəsinin nisbi qiymətlərinin ölçülməsini biri ölçü cihazının altında, digəri isə üstündə yerləşən dəyişən kəmiyyətli yüklər arasının mərkəzində aparırlar. Bu zaman ardıcıl olaraq ölçü cihazının altında və üstündə yüklərin qiymətlərinin dəyişdirilməsi həyata keçirilir, yükün hər dəyişməsindən sonra ağırlıq qüvvəsinin nisbi qiymətləri təyin olunur, hər bir ölçü halı üçün ağırlıq qüvvəsi anomaliyasının nəzəri qiyməti hesablanır və faktiki alınanlarla müqayisə olunur, alınmış nəzəri və faktiki qiymətlər arasındakı fərqlərə görə isə qravitasiyalanan yüklərin qarşılıqlı təsiri zamanı kvant effektləri haqda mülahizə yürüdürlər.

## G 02

- (21) a2006 0061  
 (22) 17.04.2006  
 (51) G02F 1/11 (2006.01)  
 H03H 9/00 (2006.01)  
 (71) Milli Aviasiya Akademiyası (AZ)  
 (72) Həsənov Afiq Rəşid oğlu, Qurbanov Məmməd Əbil oğlu (AZ)  
 (54) RADİOSİQNALLAR ÜÇÜN AKUSTOOPTİK LƏNGİMƏ XƏTTİ.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, radiosiqnallar üçün akustooptik ləngimə xətti, bir optik ox üzərində yerləşən lazer, güzgü-linza sistemi, əsas akustooptik modulyator, fotoqəbuledici, zolaq süzgəcindən, həmçinin əsas akustooptik rüdülyatorun optik oxundan kənarında yerləşən və gərginliklə idarə olunan generatordan və əlavə akustooptik modulyatordan ibarət köməkçi hissədən ibarət olub, ixtiraya əsasən, köməkçi hissəyə, kollimator və Doppler tezlik sürüşməsi kompensatoru funksiyalarını yerinə yetirən akustooptik modulyator daxil edilmişdir, belə ki, köməkçi hissədəki akustooptik modulyatorların elektrik girişləri gərginliklə idarə olunan generatordan çıxışı ilə birləşdirilib.

## BÖLMƏ H

### ELEKTRİK

#### H 01

- (21) a2006 0021  
 (22) 07.02.2006  
 (51) H01B 3/00 (2006.01)  
 (71)(72) Məmmədov Firudin İbrahim oğlu, Məmməd-zadə Ruqiyə Kazım qızı (AZ)  
 (54) ELEKTRİK VERİLİŞ XƏTLƏRİ DAYAQLARININ TORPAQLANMASI ÜÇÜN QURĞU.

(57) İxtira elektrotexnika sahəsinə, xüsusən də elektrik veriliş xətlərinin (EVX) dayaq konstruksiyalarının torpaqlanması qurğularına aiddir və xidmətçi personalın, təsadüfi yoldan keçənlərin elektrik təhlükəsizliyinin və elektrik

avadanlığının ifrat gərginlikdən mühafizəsinin təmin edilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur. İxtiranın məsələsi uzun müddət stabil müqaviməti saxlaya bilən və ekoloji cəhətdən təhlükəsiz olan, sadə və ucuz torpaqlayıcı qurğu işləyib yaratmaqdır. Qoyulan məsələnin həlli üçün üfqi torpaqlanan konturdan, yuxarı və aşağı ucları müvafiq olaraq elektrik veriliş xətlərinin dayaqlarına və torpaqlanan kontura sıx bərkidilən torpaqlayıcı keçiricidən və torpaqlayıcı keçiricinin süxurun aqressiv mühiti səviyyəsində yerləşən ikilaylı muftasından ibarət elektrik veriliş xətləri dayaqlarının torpaqlanması üçün qurğuda, ixtiraya əsasən, muftanın xarici layı su kerirməyən materialdan, məsələn, polietiləndən, daxili layı isə narın parçalanmış qum, gil və transformator yağından komponentlərin, müvafiq olaraq, (29,5-30,5):(44,5-45,5):(qalanı) nisbətində hazırlanmışdır.

(21) a2006 0119

(22) 22.06.2006

(51) H01F 38/24 (2006.01)

H01F 38/26 (2006.01)

(71)(72) Səfiyev Elşad Süleyman oğlu, Əhmədov Elb-rus Nasi oğlu, Kərimov Qənbər Məhmədalı oğlu (AZ)

(54) YÜKSƏK GƏRGİNLİK TRANSFORMATORU.

(57) İxtiranın mahiyyəti ondan ibarətdir ki, üzərində misdən birinci tərəf dolağı və yarımkeçirici materialdan ikinci tərəf dolağı yerləşdirilmiş maqnit nüvədən ibarət olan yüksək gərginlik transformatorunda, ikinci tərəf dolağı ardıcıl birləşmiş, “p-n” keçid yaradan “n” tip və “p” tip yarımkeçirici materiallardan yerinə yetirilib, bu zaman transformatorun transformasiya əmsalı aşağıdakı düstura əsasən təyin edilir:

$$k = \frac{U_n + U_p + U_{p-n}}{U_1}$$

harada ki:

$U_n$ ,  $U_p$  və  $U_{p-n}$  – uyğun olaraq “n” tip və “p” tip yarımkeçirici materiallardakı və “p-n” keçiddəki gərginliklər,

$U_1$  – birinci tərəf dolağındakı gərginlikdir.

(21) a2006 0027

(22) 16.02.2006

(51) H01L 31/00 (2006.01)

H01L 31/04 (2006.01)

H01L 31/042 (2006.01)

H01L 31/052 (2006.01)

F24J 2/13 (2006.01)

(71)(72) Bayramov Azad Ağalar oğlu, Həşimov Arif Məhəmməd oğlu, Səfərov Nuru Ərəb oğlu (AZ)

(54) GÜNƏŞ KONSENTRATORU.

(57) İxtira yarımkeçirici fotoçeviricilərə, günəş enerjisinin konsentratörə silisium elementlərdən yığılmış batareyanın səthinə toplanmasına və elektrik enerjisinə çevirilməsinə aiddir. İxtiranın məsələsi, günəş enerjisinin yığılma effektivliyinin yüksəldilməsi, günəş konsentratörünün hazırlanma xərclərinin aşağı salınmasıdır. Məsələ onunla

həll olunur ki, günəş konsentratörü alüminiumla örtülmüş polimer lövhədən hazırlanmış reflektordan ibarət olub, ixtiraya uyğun olaraq, reflektor hamar səthli yarımsferik şəklidə yerinə yetirilib, polimer lövhə isə epoksi qatranı qatı üzərində yerləşdirilib.

(21) a2005 0104

(22) 21.04.2005

(51) H01L 41/18 (2006.01)

H01L 41/22 (2006.01)

(71) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Kərimov Mahmud Kərim oğlu, Qurbanov Mirzə Əbdül oğlu, Kərimov Elçin Əhməd oğlu, Musayeva Sevinc Nadir qızı, Əliyev Qadir Qurbanəli oğlu, Heydərov Qasım Məzahir oğlu, Məmmədov Əli İsa oğlu (AZ)

(54) PİROELEKTRİK KOMPOZİTİN ALINMA ÜSULU.

(57) İxtira fizika sahəsinə, konkret olaraq, piroelektrik effektinə malik olan polimer-pyezokeramika əsaslı kompozitlərin alınma üsullarına aiddir və optoelektronikada piroelementlərin, aktiv dielektriklərin hazırlanması üçün istifadə oluna bilər. Piroelektrik kompozitin alınma üsulu, polimer və pyezokeramika ovuntularının homogen qarışığının isti preslənməsindən, termokristallaşmasından və elektrotermopolyarlaşmasından ibarətdir, bu zaman, kompoziti elektrotermopolyarlaşmadan əvvəl hava mühitində, polimerin ərimə temperaturundan 20-50 K yuxarı temperaturda elektrik boşalması plazmasının təsirinə məruz edirlər, termokristallaşmanı isə elektrik boşalması plazmasının təsiri şəraitində 0,25-2 K/dəq. sürətlə polimerin kristallaşma temperaturuna qədər soyudulma ilə aparırlar.

## FAYDALI MODELƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

---

(21) U2006 0008

(22) 05.12.2006

(51) *D01B 1/02* (2006.01)

*F26B 11/04* (2006.01)

(71) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)

(72) Kəlbəyev Fərhan Məmməd oğlu (AZ)

(54) XAM PAMBIĞIN QURUDULMASI VƏ TƏMİZ-  
LƏNMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.

(57) Faydalı model toxuculuq sənayesinə, lifli materialların emalına aiddir, və xüsusilə pambıq zavodlarında və onların tədarük məntəqələrində xam pambığın qurudulması və təmizlənməsi üçün qurğu kimi istifadə edilə bilər. Faydalı modelin məsələsi xam pambığın qurudulma və təmizlənmə prosesində məhsuldarlığın artırılmasından ibarətdir. Faydalı modelin məsələsi onunla həll olunur ki, tərkibinə qəbuledici şneki və isti hava üçün borucuğu olan gövdə, təmizləyici şnek, yükləmə saxtası daxil edilmiş qurutma vasitəsindən, eləcə də tərkibinə qızdırıcının qarşısında yerləşən ventilyator daxil edilmiş qızdırıcı vasitədən ibarət xam pambığın qurudulması və təmizlənməsi üçün qurğuda, faydalı modelə görə, təmizləyici şnek qurutma vasitəsi gövdəsinin içərisində quraşdırılmış və qəbuledici şnekin altında bütün uzunluğu boyu yerləşdirilmişdir, isti hava üçün borucuq isə hər iki tərəfində yarıqlarla yerinə yetirilmişdir, qızdırıcı vasitə borucuğa isti hava vermək üçün borucuğun kamerasında ventilyatorun qarşısında qoyulmuş elektrik spiralları ilə təchiz olunmuşdur, bu zaman, elektrik spiralları öz aralarında paralel bağlanmış və gərginlik tənzimləyicisi vasitəsilə gərginlik mənbəyinə qoşulmuşlar.

---

# SƏNAYE NÜMUNƏSİNƏ DAİR İDDİA SƏNƏDLƏRİ BARƏDƏ MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(21) S2005 0034

(22) 27.12.2005

(51) 9-02

(31) 2005502593

(32) 08.09.2005

(33) RU

(71) “ЛЮКОЙЛ” Neft Şirkəti” Açıq səhmdar cəmiyyəti (RU)

(72) Alessandro Bolonya (İT)

(74) Yaqubova T.A. (AZ)

(54) KANİSTR (2 VARIANT).

(57) Kanistr (variant 1) xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: gövdə və qapaqlı boğazlıq ilə;

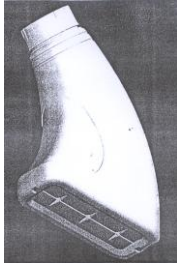
- gövdənin formasının asimmetrik həlli ilə;

- gövdənin arxa divarının üfqi kəsiklərdə səlis qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;

- boğazlığın, gövdənin yuxarı səthində, gövdənin ön divara tərəf sürüşməklə yerləşməsi ilə;

fərqlənir:

- gövdənin ön divarının dibdən boğazlığa doğru şaquli kəsiklərdə səlis çökük yerinə yetirilməsi ilə;

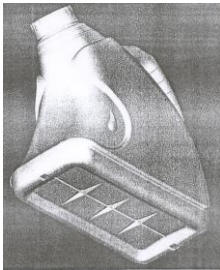


- gövdənin arxa divarının dibdən boğazlığa doğru şaquli kəsiklərdə səlis qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;

- boğazlığın, gövdənin ön divarı istiqamətində, dibə doğru maili yerləşməsi ilə;

- gövdənin yan divarına çıxış ilə, gövdənin ön divarında səlis əyri xətt ilə məhdudlaşdırılmış dərinləşdirilmiş sahənin olması ilə (variant 1).

2. 1-ci bəndin ümumi hissəsinin əlamətləri ilə xarakterizə olunan kanistr (variant 2) bununla yanaşı xarakterizə olunur:



- gövdənin arxa divarında dəstəyin olması, bir ucu, şaquli kəsiklərdə səlis genəlmə ilə, gövdənin arxa divarının yuxarı hissəsi ilə birləşən, digər ucu isə, şaquli və üfqi kəsiklərdə səlis genəlmə ilə, gövdənin arxa divarının aşağı hissəsi ilə birləşən dəstəyin gövdənin arxa divarı boyu istiqamətlənmiş yerinə yetirilməsi ilə;

- gövdənin yan divarlarının yuxarı hissəsinin gövdənin həcmiminin içərisinə doğru səlis maili yerləşməsi ilə.

(21) S2006 0004

(22) 05.05.2006

(51) 28-03

(71)(72) Nağıyev Aydın Kafar oğlu (AZ)

(54) MASAJ ÜÇÜN QURĞU.

(57) Masaj üçün qurğu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi ilə: gövdə, diyircəklər və tıxaclar;

- gövdənin yuxarı hissədə dəstək şəklində, aşağı hissədə isə içəriyə doğru əyilən günbəzvari formada yerinə yetirilməsi ilə;



- gövdənin günbəzvari çökəyinin yanları üzrə iki tərəfi açıq iki dairəvi deşiyin yerinə yetirilməsi ilə;

- gövdənin hər iki tərəfində ox üzərində oturdulmuş dörd fırlanan diyircəyin olması ilə;

- diyircəkləri bərkidən dörd dairəvi tıxacın olması ilə;

fərqlənir:

- diyircəklərin xarici səthinin diametral şəkildə riflənmiş hazırlanması ilə.

(21) S2006 0007

(22) 02.06.2006

(51) 9-01

(71) “Müzəffərli Qida Sənaye LTD şirkəti” MMC (AZ)

(72) Məmmədov Nadir Firudin oğlu (AZ)

(54) İÇKİLƏR ÜÇÜN PLASTİK BUTULKA.

(57) İçkilər üçün plastik butulka aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- kompozisiya elementlərinin tərkibi: boğazlıq, çiyinlər, gövdə və oturmaq ilə;

- boğazlığın silindrik formada yerinə yetirilməsi ilə;

- boğazlığın yuxarı hissəsində yivin olması ilə;

- çiyinlərin qabarıq səthlə yerinə yetirilməsi ilə;

- çiyinlərin silindrik gövdə ilə səlis birləşməsi ilə;

- boğazlığın aşağı hissəsində ensiz həlqəvi burtikin olması ilə;

- gövdənin hündürlüyünün böyük hissəsində, yuxarıdan və aşağıdan trapesiyaşəkilli en kəsikli həlqəvi burtiklərlə məhdudlaşan, etiketlərin yapışdırılması üçün dayaz trapesiyaşəkilli çuxurun olması ilə;

- yuxarı burtikin yuxarı haşiyəsinin və aşağı burtikin aşağı haşiyəsinin dalğavari yerinə yetirilməsi ilə;

- çiyinlərin, gövdənin yuxarı hissəsinin və gövdənin aşağı hissəsinin bəzədilməsi ilə;

- butulkanın oturmağının, onun bütün perimetri boyunca bir-birindən eyni intervalda yerləşən qövşəşəkilli çuxurlarla plastik həlli ilə;



fərqlənir:

- çiyinlərin, gövdənin aşağı və yuxarı hissələrinin uzununa yerləşmiş relyefli dekorla işlənməsi ilə;



- çiyinlərin və gövdənin yuxarı hissəsinin bütün çevrə boyu bərabər məsafədə yerləşmiş, burtiklərin müvafiq dalğavari haşiyələrindən keçən dərinləşdirilmiş trapesiyaşəkilli elementlərlə bəzədilməsi ilə;
- gövdənin aşağı hissəsinin bütün çevrə boyu bərabər məsafədə yerləşmiş, düzbucaqlı elementlər şəklində dərinləşmələrlə bəzədilməsi ilə.

(21) S2006 0011

(22) 29.08.2006

(51) 9-03

(71) "FS" şirkəti (AZ)

(72) Məlikov Faiq Ağarza oğlu (AZ)

(54) ŞİRNİYYAT ÜÇÜN QUTU.

(57) Şirniyyat üçün qutu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qutunun elementlərinin düzgün həndəsi fiqur formasında hazırlanması ilə;

fərqlənir:

- qutunun düzgün altıbucaqlı formasında yuxarı və aşağıya malik olan konteyner şəklində tərtib edilməsi ilə;
- yuxarı səthin aşağı hissəsində sərbəst uclu üfqi kəsiyin olması ilə;



- qutunun yuxarısının və dibinin kənarları üzrə kontrast zolağın olması ilə;
- yuxarı altıbucaqlının daxilində latın şrifti ilə yazının - məmulatın adının və təsviri elementlərin yerləşdirilməsinin mümkünlüyü ilə;
- aşağı altıbucaqlının daxilində daha kiçik altıbucaqlının təsvirinin olması ilə;
- qutunun aşağısının böyük və kiçik altıbucaqlılarının və daha kiçik altıbucaqlının daxilindəki açıqlaşan açıq-mavi rəngli sahənin arasında stilləşdirilmiş şərq şəklinin olması ilə;

- konteynerin romb formasında birləşdirici A<sup>01G</sup>-A<sup>61B</sup> arının olması ilə;
- birləşdirici rombşəkilli elementlərdə konteynerin daxilinə tərəf bükülən trapesiyaşəkilli elementlərin olması ilə;
- birləşdirici rombların daxilində düzgün üçbucaqlar əmələ gətirən daqiq bükümlərin olması ilə;
- yan səthin onikitərəfli element şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- sol kənardakı birləşdirici rombun yanında əlavə trapesiyaşəkilli elementin olması ilə;
- birləşdirici rombşəkilli yan elementin və qutunun aşağı və yuxarısının altı tərəfindən birinin ümumi tərəfinin olması ilə;
- rombiəkilli yan elementin daxilində düzgün üçbucaqlının perimetri boyunca tünd haşiyənin olması ilə;
- üçbucaqlının daxilində, içində firmanın adını müəyyən edən stilləşdirilmiş «FS» hərfləri yerləşdirilmiş dairənin qoyulması ilə;
- üçbucaqlının daxilində, dairədən başqa, qutunun dibinin şəklinin fraqmentlərini təkrarlayıcı şəklində olması ilə;
- yuxarının, dibin və yan elementlərin bükülən yerinə yetirilməsi ilə;
- DÜİST-ə uyğun olaraq, yan birləşdirici düzbucaqlı element üzərinə verilən məlumatlar blokunun salınması imkanı ilə.

(21) S2007 0006

(22) 28.03.2007

(51) 12-09

(71)(72) Qardaşxanov Bəhlul Hüseynali oğlu (AZ)

(54) TRAKTOR.

(57) Traktor aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- əsas formaəmələgətirici elementlərin: əsasın, kabinanın, qanadlı aparılan qabaq təkərlər və aparıcı arxa təkərlərin, radiator üzlüklü kapotun, işıqlandırıcı qabaq fənərlərin, kabinanın qabağında, onun sol tərəfində yerləşmiş, səsbəğanı olan, işlənmiş qazın çıxması üçün borunun olması ilə;



- kabinanın sərt karkas tipli kəsik piramida şəklində, küncləri dəyirmilənmiş şüşələrlə yerinə yetirilməsi ilə;
  - hərəkət sisteminin arxa təkərlərinin öndəkilərlə müqayisədə böyük diametrlə yerinə yetirilməsi ilə;
  - arxa körpünün olması ilə;
  - arxa-asma mexanizminin olması ilə;
- fərqlənir:
- qabaq və arxa təkərlərin pnevmatik şinlərinin protektorlarının şəkillərinin fərqli olması ilə;

- A 01G-A 61B yan səthlərində traktorun markası «Azərbaycan» sözünün yerinə yetirilməsi ilə;
- yuxarı şəbəkəli lövhənin mərkəzində onun fonunda kontrast seçilən səkkizbucaqlı ulduz ilə aypara şəklində emblemin yerinə yetirilməsi ilə;
  - aşağı şəbəkəli lövhənin mərkəzində onun fonunda kontrast seçilən Azərbaycanın xəritəsi şəklində emblemin yerinə yetirilməsi ilə;
  - arxa fənərlərin olması ilə.
-

# AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ İXTİRA PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

## BÖLMƏ A

### İNSANIN HƏYATI TƏLƏBATLARININ TƏMİN EDİLMƏSİ

#### A 01

- (11) i2007 0031 (21) a2004 0263  
(51) A01K 31/00 (2006.01) (22) 16.12.2004  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Zoolo-  
giya İnstitutu (AZ)  
(72) Musayev Avtandil Musa oğlu, Yolçiyev Yaqub  
Yamin oğlu, Musayev Musa Əbdürəhman oğlu,  
Əliyev Əli Həsən oğlu (AZ)  
(54) QAPALI ŞƏRAİTDƏ YETİŞDİRİLƏN QUŞLA-  
RIN MƏHSULDARLIĞININ ARTIRILMASI  
ÜSULU.

(57) Qapalı şəraitdə yetişdirilən quşların məhsuldarlığının artırılması üsulu, sutka ərzində işıq və qaranlıq dövrlərinin növbələşməsindən, işıqlı dövrlərdə müəyyən yetkinlikli quşların yemlənməsindən və su verilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, birgünlük yetkinlikdən başlayaraq, növbələşməni iki dəfə yerinə yetirirlər, bununla belə, işıqlı dövr 8 saata, qaranlıq dövr 4 saata müvafiqdir.

#### A 61

- (11) i2007 0003 (21) a2005 0094  
(51) A61B 1/00 (2006.01) (22) 12.04.2005  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ)  
(72) Əliyev Faiq Vəlhəm oğlu (AZ)  
(54) DEFekoQRAFİYA ÜÇÜN QURĞU.

(57) 1. Defekoqrafiya üçün qurğu, tərkibinə düz bağırsağın boşaldılması üçün qəbuledicisi olan kürsü daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, qəbuledici iki kameralı hazırlanmış və vericiyə qoşulmuş qeydedici cihazla birləşdirilmiş elektromexaniki intiqalı olan səviyyəölçən təmin olunmuşdur, kürsü isə elektrik işəsalma düyməsi ilə avadanlaşmışdır.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, verici hava ilə doldurulmuş manjet şəklində belə bağlanmaq üçün hazırlanmış və qəbuledici cihazla lateks borusu vasitəsilə əlaqələndirilmişdir.

- (11) i2007 0029 (21) a2005 0194  
(51) A61B 5/08 (2006.01) (22) 03.08.2005  
G01N 21/03 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Elmi-Tədqiqat Ağ Ciyər Xəstəlikləri İnstitutu  
(AZ)  
(72) İnsanov Əli Binnət oğlu, Abdullayev Fərman Mu-  
sa oğlu, Ağayev Faiq Fridun oğlu, Əliyev Əmir  
Vüqar oğlu (AZ)

### (54) İNSAN NƏFƏSİNİN ANALİZATORU.

(57) İnsan nəfəsinin analizatoru onunla fərqlənir ki, o, kriostat altında quraşdırılmış dəyişdirilə bilən diod lazerləri dəstindən və elektron idarəetmə modulu ilə əlaqəli olan infraqırmızı fotoqəbulediciləri təmsil edir və analiz olunan qaz qarışığını buraxma bloku ilə əlaqəli olan, güzgülər sisteminə malik çoxgedişli optik küvətdən, optik sxemi bir kanaldan digərinə çevirmək üçün dəstəkdən, reper qaz küvətlərinin olduğu türelədən və infraqırmızı obyektivlərdən ibarətdir.

- (11) i2007 0002 (21) a2005 0063  
(51) A61B 17/06 (2006.01) (22) 14.03.2005  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ)  
(72) Qafarov Azər İsmayıl oğlu (AZ)  
(54) CƏRRAHİ İYNƏ.

(57) Cərrahi iynə, qulaqcıqdan, yan kənarlarında hündürlüyü 0,001 mm-dən 0,1 mm qədər boyuna kəsici ülgücləri olan və en kəsikdə trapesiya əmələ gətirən iti uclu işçi hissədən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, iynənin əks tərəfi işçi hissəyə identik olaraq- iti uclu yerinə yetirilib, konussəkilli dəliyi olan qulaqcıq isə iynənin ortasında yerləşdirilib.

- (11) i2007 0005 (21) a2005 0156  
(51) A61B 17/32 (2006.01) (22) 17.06.2005  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ)  
(72) Qafarov Azər İsmayıl oğlu (AZ)  
(54) SÜMÜK RASPATORU.

(57) Sümük raspatoru dəstək və kəsici işçi hissəyə malik olub, onunla fərqlənir ki, kəsici işçi hissə əyilmiş və ya yastı yerinə yetirilib və işçi hissənin arxa səthinin ortasında yerləşdirilmiş önə doğru çıxan iti şaquli gillə təmin edilib, bununla belə dəstəyin kəsici işçi hissə ilə birləşməsi əyilmiş formadadır.

- (11) i2007 0046 (21) a2005 0069  
(51) A61F 9/007 (2006.01) (22) 18.03.2005  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Əsədova Şəhla Ələsgər qızı (AZ)  
(72) Əsədova Şəhla Ələsgər qızı, Cərullazadə Çingiz  
Cərulla oğlu, Ənnağiyev Mürşüd Xanvəli oğlu,  
Əsədov Həsən Əsəd oğlu (AZ)  
(54) GÖZ BƏBƏYİN GENİŞLƏNDİRİLMƏSİ ÜÇÜN  
OFTALMOLOJİ ALƏT.

(57) 1. Göz bəbəyinin genişləndirilməsi üçün oftalmoloji alət, uclarında 1-ci sıralı şarırlarla təchiz edilmiş bəbək halqasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, knopka vasitəsilə irəli çəkilmək imkanı ilə dəstəkdə, bir ucu ilə bir tə-

rəfdən gövdənin divarına və digər tərəfdən irəli çəkən mexanizmə bərkidilmiş bəbək halqası quraşdırılmış, iki fiksə olunan ilgakları olan titan gövdədən ibarətdir.

2. 1-ci bənd üzrə alət onunla fərqlənir ki, bəbək halqaları 3 və 4 bucaqlı formada yerinə yetirilmişdir.

3. 1-2-ci bəndlər üzrə alət onunla fərqlənir ki, halqalar paslanmayan elastik materialdan yerinə yetirilmişdir.

4. 1-3-cü bəndlər üzrə alət onunla fərqlənir ki, şarnir elementinin ölçüsü 0,8-1,0 mm təşkil edir.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə alət onunla fərqlənir ki, titan gövdənin eni 2,5 mm təşkil edir.

**(72) Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu, Abbasov Vaqif Məhərrəm oğlu, Nəcəfova Gültəkin Ələmdar qızı, Talıbov Avtandil Hüseynəli oğlu, Mirzəyev Müşfiq Həsən oğlu (AZ)**

**(54) BİOLOJİ AKTİV AĞ NAFTALAN YAĞI.**

**(57)** Bioloji aktiv ağ naftalan yağı yan zəncirli politsiklik naften karbohidrogenlərinin qarışığından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tərkibində nisbi sıxlığı 0,880-0,900 q/sm<sup>3</sup> və qaynama temperaturu 225-500°C olan, qısa C<sub>1</sub>-C<sub>3</sub> yan zəncirli üç-altı-tsiklik naften karbohidrogenlərinin və 2 %-ə qədər izoparafinlərin qarışığını saxlayır.

**(11) i2007 0006**

**(51) A61K 6/00** (2006.01)

**A61K 9/06** (2006.01)

**A61K 31/015** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ)**

**(72) Paşayev Çingiz Ağaqlu oğlu, Abdullayeva Esmira Mirəhməd qızı, Kazımov Həsən Əzim oğlu, Paşayev Ağa Çingiz oğlu (AZ)**

**(54) PARODONTUN İLTİHABİ XƏSTƏLİKLƏRİNİN KOMPLEKS MÜALİCƏSİ ÜÇÜN VASİTƏ.**

**(57)** Naftalan yağının parodontun iltihabi xəstəliklərinin kompleks müalicəsi üçün vasitə kimi tətbiqi.

**(21) a2005 0093**

**(22) 12.04.2005**

**A 63**

**(11) i2007 0042**

**(51) A63B 3/00** (2006.01)

**(44) 30.06.2005**

**(71)(72)(73) Babayev Ramin Yadigar oğlu (AZ)**

**(54) GİMNASTİK MƏŞĞƏLƏLƏR ÜÇÜN İDMAN QURĞUSU.**

**(57)** Gimnastik məşğələlər üçün idman qurğusu, fırlanma vasitəsilə dayanıq oxlarına bərkidilən vertikal qoşa dayaqlara malik olub, onunla fərqlənir ki, dayaqlar qurşağ üçün yarıqlarla yerinə yetirilərk, yuxarı ucları qanadabənzər qövs ilə bir-birinə birləşmişlər, dayanıq oxlarının aşağı hissəsində isə təkərləri olan təkərtutan bərkidilmişdir.

**(11) i2007 0004**

**(51) A61K 6/00** (2006.01)

**A61K 9/06** (2006.01)

**A61K 31/015** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Tibb Universiteti (AZ)**

**(72) Paşayev Çingiz Ağaqlu oğlu, İbrahimova Lalə Köçəri qızı (AZ)**

**(54) PARODONTUN İLTİHABİ XƏSTƏLİKLƏRİNİN MÜALİCƏSİ ÜÇÜN VASİTƏ.**

**(57)** Parodontun iltihabi xəstəliklərinin müalicəsi üçün vasitə "Traumeel S" preparatı əsasında olub, onunla fərqlənir ki, o, "Traumeel S"-i məlhəm şəklində və əlavə olaraq, «Traumeel S»-ə 1:1 nisbətində antihomotoksik "Zeel T" məlhəmini, və qatı xama konsistensiyası alınana qədər miqdarda süni dentin saxlayır.

**(21) a2005 0132**

**(22) 27.05.2005**

**BÖLMƏ B**

**MÜXTƏLİF TEXNOLOJİ PROSESLƏR**

**B 29**

**(11) i2007 0025**

**(51) B29C 47/00** (2006.01)

**C08F 14/06** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)**

**(72) Rəhimov Arif Məhi oğlu, Sultanov Elmar Çingiz oğlu, Rəhimova Səidə Arif qızı (AZ)**

**(54) EKSTRUZİYA İLƏ POLİVİNİLKLORİDDƏN PROFİL MƏMULATLARIN HAZIRLANMASININ OPTİMAL REJİMİNİN QRAFİK TƏYİNİ ÜSULU.**

**(57)** Ekstruziya ilə polivinilkloriddən profil məmulatların hazırlanmasının optimal rejiminin qrafik təyini üsulu, qızma zonalarında ərimə temperaturunun, şnekin fırlanma sürətinin və məmulatın keyfiyyət göstəricisinin müəyyən edilməsindən, qrafikdə göstəriciləri əlaqələndirmə yolu ilə ekstruziyanın temperatur rejiminin təyin edilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, məmulatın keyfiyyət göstəricisi kimi mikrobərkliyi təyin edirlər və ekstruderin başlığında müvafiq ərimə temperaturunda, bunkerə qədər qalan qızma zonalarının hamısında temperaturu 20-25°C-yə qədər azaldırlar.

**(11) i2007 0026**

**(51) A61K 31/01** (2006.01)

**A61K 31/015** (2006.01)

**A61K 35/06** (2006.01)

**(44) 29.09.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyası, Y.H. Məmmədəliyev adına Neft Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)**

**(21) a2005 0252**

**(22) 09.11.2005**

**B 63**

**(11) i2007 0030** (21) **a2005 0163**  
**(51) B63B** (2006.01) (22) **24.06.2005**  
**(44) 30.06.2006**  
**(71)(72)(73) Ağayev Məhyəddin Mirzəbəy oğlu (AZ)**  
**(54) KEÇİD KÖRPÜSÜ.**

(57) 1. Keçid körpüsü, bir tərəfdən oynaq şəklində mütəhərrik birləşməyə malik və açan mexanizmlə kinematik əlaqəli olub, onunla fərqlənir ki, körpü, bir tərəfdən, gitara ilə sökülə bilən mütəhərrik birləşmə vasitəsilə dəniz platformasının minmə meydançasında oynaq üzərində mütəhərrik quraşdırılmış, digər tərəfdən isə aşağı hissəsinin mərkəzi üzrə diyirlənmə dayaq elementi quraşdırılmış, yuxarı yan tərəflərində isə bir ucu keçid körpüsünün səviyyəsindən yuxarıda sərt bərkidilmiş, digər ucu isə minmə meydançasından yuxarıda quraşdırılmış intiqalla birləşdirilmiş burazla öz aralarında kinematik birləşmiş bloklar sisteminə, intiqala və əks yükə malik olan açan mexanizmin əlaqə elementləri bağlanmış sərt bərkidilmiş çəpərli keçid trapına malik karkas üzərində quraşdırılmış çəpərli döşənyə malikdir.

2. 1-ci bənd üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, karkasın gitara ilə sökülə bilən mütəhərrik birləşməsi kimi, məsələn, ilgəkşəkilli birləşmədən istifadə edilib.

3. 1-ci və 2-ci bəndlər üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, keçid trapının aşağı hissəsinin mərkəzi üzrə quraşdırılmış diyirlənmə dayaq elementi kimi, məsələn, diyircəkdən istifadə edilib.

4. 1-3-cü bəndlər üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, döşənyə və keçid trapının çəpəri leyer çəpəri şəklində yerinə yetirilib.

5. 1-4-cü bəndlər üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, leyer çəpəri üçün dəşiklər karkasın uzununa tərəflərində bir-birindən bərabər məsafədə yerinə yetirilib.

6. 1-5-ci bəndlər üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, döşənək, məsələn, riflənmiş metal səthə malikdir.

7. 1-6-cı bəndlər üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, açan mexanizmin əlaqə elementləri kimi trapın hər tərəfindən ikiqat bloklar quraşdırılmışdır.

8. 7-ci bənd üzrə keçid körpüsü, onunla fərqlənir ki, əlaqə elementində bloklar bir-birinə nisbətən 90°-li bucaq altında quraşdırılıb.

(57) Maqnezium saxlayan xammalın emalı A 01G-A 61B nəlin xırdalanması, yandırılması və sulfat turşusu ilə işlənməsindən, maqnezium sulfat məhlulunun aşqar metallardan təmizlənməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, maqnezium saxlayan xammal kimi dolomitdən istifadə edirlər, təmizlənmiş maqnezium sulfat məhlulunu elektrolizə məruz edirlər və katodda ayrılmış maqnezium hidrok-sidi maqnezium oksid alınana qədər 450°C temperaturda közərməyə uğradırlar.

**(11) i2007 0045** (21) **a2005 0044**  
**(51) C01F 5/02** (2006.01) (22) **22.02.2005**  
**(44) 30.06.2006**  
**(71)(72)(73) İsrailov Telman Davud oğlu, Kitaçayev Şirvani Muqutdinoviç, Məmmədov Mirhəmid Mirdamət oğlu, Xəlil-zadə Vasif Qurban oğlu, Şirinov Yuzil Rəhim oğlu (AZ)**  
**(54) DOLOMITİN KOMPLEKS EMALI ÜSULU.**

(57) Maqnezium saxlayan xammalın kompleks emalı üsulu, xammalın xırdalanması və sulfat turşusu ilə işlənməsindən, alınan maqnezium sulfat məhlulunun aşqarlardan təmizlənməsindən, əmələ gələn çöküntünün ayrılmasından və filtratdan maqnezium birləşməsinin çökdürülməsindən, sonradan onun maqnezium oksidə qədər termiki parçalanmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, dolomit filizini sulfat turşusu ilə gips, kalsiumlaşdırılmış soda və maqnezium sulfat məhlulu almaqla, qalaq gələviləşdirməyə uğradırlar, maqnezium sulfat məhlulunu ammoniyakla, maqnezium hidrok-sid və gübrə alınmaqla, parçalayırlar, alınan maqnezium hidrok-sidi, maqnezium oksid almaqla, 450°C temperaturda közərməyə uğradırlar.

**C 02**

**(11) i2007 0028** (21) **a2004 0153**  
**(51) C02F 1/46** (2006.01) (22) **14.07.2004**  
**C02F 1/48** (2006.01)  
**(44) 30.09.2005**  
**(71)(72)(73) Əhmədov Musa Əliş oğlu, Əhməd Zöh-rab Musa oğlu, Əhməd Zülfüqar Musa oğlu (AZ)**  
**(54) SUYUN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜÇÜN QURĞU.**

(57) Süyun təmizlənməsi üçün qurğu, boş həcmli arakəsməsi olan gövdəni, giriş və çıxış boru kəmərlərini, qol borunu, filtr yükünü, elektrod sistemini özünə daxil etməklə, onunla fərqlənir ki, boş həcmli arakəsmənin yuxarı açıq ucu yuma suyunu kənarlaşdırın boru kəmərinin suyuğ-cısının səviyyəsi altında, onun aşağı qapanmış ucu isə, harada ki, əriməyən anod yerləşdirilib, filtr yükünün səthi səviyyəsində quraşdırılıb, yan tərəflərdən dəlinib, dəliklərin üstü diafraqma ilə örtülüb, katod əriməyən elektrod materialından diffuzor formasında düzəldilib və anoda görə koaksial vəziyyətdə qurulub.

**BÖLMƏ C**

**KİMYA VƏ METALLURGIYA**

**C 01**

**(11) i2007 0044** (21) **a2005 0043**  
**(51) C01F 5/02** (2006.01) (22) **22.02.2005**  
**(44) 30.06.2006**  
**(71)(72)(73) İsrailov Telman Davud oğlu, Kitaçayev Şirvani Muqutdinoviç, Məmmədov Mirhəmid Mirdamət oğlu, Xəlil-zadə Vasif Qurban oğlu, Şirinov Yuzil Rəhim oğlu (AZ)**  
**(54) DOLOMITİN EMALI ÜSULU.**

(A<sup>01G</sup>-A<sup>61B</sup>  
11, 12007, J015  
(51) C02F 1/52 (2006.01)  
(44) 30.06.2006

(21) a2004 0164  
(22) 20.07.2004

(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutu (AZ)

(72) Həşimov Arif Məmməd oğlu, Əliyev Vüqar Əmir oğlu, Qurbanov Kamil Bəxtiyar oğlu, Həsənov Məhərrəm Ənnağı oğlu (AZ)

(54) ÇOXKOMPONENTLİ TULLANTI SULARININ TƏMİZLƏNMƏSİ ÜSULU.

(57) Çoxkomponentli tullantı sularının təmizlənməsi üsulu, ion mübadiləli sorbsiyon material qatından suların süzülməsi daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, tullantı suyunu, tərkibində əvvəlcədən elektroboşalma aktivasiyası təsirinə uğradılmış klinoptilolit olan süzgəc elementi vasitəsilə süzülür.

**C 04**

(11) i2007 0048  
(51) C04B 26/26 (2006.01)  
C08L 95/00 (2006.01)  
(44) 30.06.2006

(21) a2004 0194  
(22) 15.09.2004

(71)(73) Əliyev Əli Musa oğlu (AZ)

(72) Əliyev Əli Musa oğlu, Əliyev Elnur Əli oğlu, Əliyev Kamil Əli oğlu, Əliyev İlyas Musa oğlu, Nağıyev Nəriman Talib oğlu (AZ)

(54) MİNERAL TOZLARIN AKTİVLƏŞDİRİLMƏSİ ÜSULU.

(57) Mineral tozların aktivləşdirilməsi üsulu, mineral materialların qurudulmasından, qızdırılmasından, aktivləşdirici qarışıqlarla qarışdırılmasından və xırdalanmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, aktivləşdirici əlavə kimi neft emalı tullantılarının qismən polimerləşməsindən alınan və molyar kütləsi 800-900, sıxlığı 1,17-1,21 q/sm<sup>3</sup>, turşuluq ədədi 1,74 və yod ədədi 51,8 olan qeyri-ionogen məhsuldan istifadə edirlər, belə ki, aktivləşdirici qarışığı mineral tozun hazırlanma prosesinin bütün mərhələlərində verirlər.

**C 05**

(11) i2007 0022  
(51) C05B 1/02 (2006.01)  
C05B 19/00 (2006.01)  
(44) 30.06.2006

(21) a2004 0264  
(22) 16.12.2004

(71)(73) Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)

(72) Mustafayeva Gülnarə Mustafa qızı, Ramzanova Zümürəd Ramazan qızı, İbrahimova Sinduz Məmməd qızı, Alosmanov Mirəli Seyfəddin oğlu (AZ)

(54) DƏNƏVƏR SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) Dənəvər superfosfatın alınması üsulu xammalın turşu ilə parçalanmasından, kamera yetişməsindən, neytrallaşma, dənəvərləşmə və hazır məhsulun qurudulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, xammal kimi (50-60):(40-

-50) nisbətində götürülmüş apatit konsentratı və dolomitdən istifadə edirlər, xammalın parçalanması üçün lazım olan turşuları stexiometrik miqdarda götürməklə, apatit konsentratını ammonium sulfat məhlulu ilə durulaşdırılan sulfat turşusu ilə, dolomiti isə fosfat turşusu məhlulu ilə parçalayırlar, bundan sonra horraları qarışdırırlar.

(11) i2007 0043  
(51) C05B 11/08 (2006.01)  
(44) 30.12.2005

(21) a2004 0127  
(22) 21.06.2004

(71)(73) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)

(72) Hübətov Məhəmməd Oruc oğlu, Şirinova Dürdanə Bakir qızı (AZ)

(54) MİKROELEMENTLİ SUPERFOSFATIN ALINMASI ÜSULU.

(57) Mikroelementli superfosfatın alınması üsulu, molibdentərkibli məhlulun iştirakı ilə apatitin işlənmiş sulfat turşusu ilə parçalanması daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, əvvəlcə işlənmiş sulfat turşusunu apatit ilə qarışdırırlar, daha sonra reaksiya kütləsinə 10:(2,0-3,8) nisbətində molibdentərkibli məhlulun apatitlə qarışığını daxil edirlər.

**C 07**

(11) i2007 0012  
(51) C07C 2/12 (2006.01)  
C07C 15/46 (2006.01)  
(44) 30.06.2006

(21) a2005 0286  
(22) 27.12.2005

(71)(72)(73) Rüstəmov Musa İsmayıl oğlu, Babayev Əbülfaz İsmayıl oğlu, Suleymanov Gülməmməd Ziyəddin oğlu, Hacıyev Orucəli Məmməd oğlu, Abdullayev Rövnəq İbrahim oğlu, Məmmədov Davud Niyazi oğlu, Kazımov Sabir Məmmədəli oğlu, İbrahimov Hikmət Camal oğlu (AZ)

(54) α-METİL STİROLUN DİMERİNİN ALINMA ÜSULU.

(57) α-Metilstirolun dimerinin alınma üsulu α-metilstirolun katalitik dimerləşməsi yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, katalizator kimi sulfat turşusu ilə hopdurulmuş təbii klinoptillolitdən, sulfat turşusunun klinoptillolitə 0,00503-0,0106:1 kütlə nisbətində istifadə edirlər və dimerləşməni 80-100°C-də və atmosfer təzyiqində aparırlar.

(11) i2007 0050  
(51) C07D 233/60 (2006.01)  
C07D 249/08 (2006.01)  
C07D 03/06 (2006.01)  
C07C 13/11 (2006.01)  
C07C 49/395 (2006.01)  
C07B 069/759 (2006.01)

(21) 77/901-II  
(22) 30.05.1995

(31) 161126/87; 271277/87  
(32) 30.06.1987; 27.10.1987  
(33) JP; JP  
(60) SU 5052494 12.06.1992

- (71)(73) Kurexa Kaçaku Kogia Kabusiki Kaysya (JP)  
(72) Satoru Kumazova, Susumu Simizu, Xiroyuki Enari, Asusi İto, Susumu İkedada, Nobuo Sato, Tosixide Saysodzi (JP)  
(54) AZOLUN TÖRƏMƏLƏRİ VƏ ONLARIN ALINMASI ÜCÜN ARALIQ BİRLƏŞMƏLƏR.

aktiv maddə kimi etoksilləşdirilmiş ali A<sub>01G</sub>-A<sub>61B</sub> arını komponentlərin aşağıdakı nisbətində saxlayır, kütlə %:  
Etoksilləşdirilmiş alifatik turşuları 20-50  
Alifatik spirt 10-20  
Aromatik həlledici qalanı

**C 08**

- (11) i2007 0013 (21) a2001 0084  
(51) C08L 67/06 (2006.01) (22) 30.04.2001  
C08K 5/10 (2006.01)  
(44) 28.02.2003  
(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Y.N. Məmmədəliyev adına Neft-Kimya Prosesləri İnstitutu (AZ)  
(72) Vəzirov Şamil Süleyman oğlu, Əzizov Akif Həmid oğlu, İbrahimova Minavər Cəfər qızı, Əliyeva Reyhan Vəli qızı, Bağirova Şəfəq Rza qızı (AZ)  
(54) KOMPOZİT VƏ ONUN ALINMA ÜSULU.

(57) 1. Kompozit bağlayıcı, tikici komponent, mineral doldurucu və inisiyatorlardan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, bağlayıcı komponent kimi tərkibində 30-35 kütlə % qədər reaksiyayaqabil ikiqat rabitə saxlayan manqalara malik doymamış üçlü poliefir saxlayır və komponentlərin ümumi miqdarı kütlə % ilə: bağlayıcı 10-20, tikici komponent 4-15, mineral doldurucu 70-85 və inisiyator 0,8-3,0 təşkil edir.

2. Kompozitin alınma üsulu komponentlərin bircins kütlə alınmadək qarışdırılmasından, alınmış bircins kütlənin müxtəlif formalı qəliblərə tökülməsi və bərkiməsi mərhələlərindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, qəliblərə tərkibi kütlə % ilə: 10-20 bağlayıcı, 4-15 tikici komponent, 70-85 mineral doldurucu və 0,8-3,0 inisiyatorlardan ibarət olan və özlülüyü VZ-4 üzrə 3,8-15 dəqiqə təşkil edən bircins qarışıq tökürlər və qarışığın bərkiməsini 20-80°S-də aparırlar.

**C 09**

- (11) i2007 0040 (21) a2004 0198  
(51) C09K 3/00 (2006.01) (22) 24.09.2004  
E21B 37/06 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Neft-Gaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)  
(72) Mehdiyev Ülvi Şəfaət oğlu, Bağirov Oktay Təhmasib oğlu, Qurbanov Muxtar Abusət oğlu, Qurbanov Famil Mirzəli oğlu, Vəliyeva Aygün Azər qızı, Səmədov Atamalı Məcid oğlu, Quliyev İlqar Allahverdi oğlu, Mustafayev Məhəmməd Məhərrəm oğlu (AZ)  
(54) NEFTÇIXARMADA QƏTRANPARAFİN ÇÖKÜNTÜLƏRİNİN QARŞISINI ALMAQ ÜCÜN TƏRKİB.

(57) Neftçixarmada qətranparafin çöküntülərinin qarşısını almaq üçün tərkib, səthi-aktiv maddə, alifatik spirt və aromatik həlledicidən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, səthi-

**C 10**

- (11) i2007 0027 (21) 98/001002  
(51) C10G 9/16 (2006.01) (22) 02.12.1997  
(71)(73) TOO Elmi-istehsalat firması "Palna" (AZ)  
(72) Buşuyev Vladimir Andreyeviç, Zemtsov Yuriy Serqeyeviç (AZ)  
(54) KARDOHİDROGEN XAMMALIN PİROLİZİ ÜCÜN BORULU SOBALARDA KOKŞÖKÜNTÜSÜ İNQİBİTORU MƏHLULUNUN GİRİŞ QOVŞAĞI.

(57) 1. Karbohidrogen xammalın pirolizi üçün borulu sobalarda kokşöküntüsü inqibitoru məhlulunun giriş qovşağı, ilanvarinin düz hissəsindən və xammal verilməsi üçün borucuqdan, inqibitor püskürdücüsündən, eyni ox istiqamətdə yerləşən, püskürdücüyə inqibitor verən borudan və onu əhatə edən əlavə borudan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, inqibitor məhlulunun vurulduğu yerdə ilanvarinin düz hissəsində eyni ox istiqamətində yerləşən və axın boyunca geniş miqyaslı burulğanlığın qarşısını alan şırnaqdüzləndirici ilə təchiz olunmuşdur.

2. 1-ci bənd üzrə giriş qovşağı onunla fərqlənir ki, püskürdücü olaraq mərkəzdənqaçma forsunkası istifadə olunur.

3. 1-ci bənd üzrə giriş qovşağı onunla fərqlənir ki, şırnaqdüzləndirici radial pərlərdən və silindrik halqalardan düzəldilmişdir, bu halda radial pərlər əlavə boruya onun oxuna nisbətən simmetrik birləşdirilir, silindrik halqalar isə radial pərlərə əlavə borunun oxu üzrə birləşdirilir və axın istiqamətində pilləvari genişlənen kanal əmələ gətirirlər

4. 3-cü bənd üzrə giriş qovşağı onunla fərqlənir ki, şırnaqdüzləndirici üçdən beşə kimi silindrik halqalardan ibarətdir, halqaların eni axın istiqamətində birincidən axırınca doğru uyğun olaraq, ilanvarinin düz hissəsinin daxili diametrinin 0,25-dən 0,9-na kimi artır.

5. 3-cü bənd üzrə giriş qovşağı onunla fərqlənir ki, pərlərin qabaq hissəsindən xammal verən borucuğun birləşdiyi yerə kimi məsafə, ilanvarinin düz hissəsinin daxili diametrinin ikiqat qiymətindən az deyil.

- (11) i2007 0036 (21) a2004 0156  
(51) C10M 135/10 (2006.01) (22) 15.07.2004  
C10M 101/00 (2006.01)  
C10M 119/06 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Azərbaycan Respublikası Milli Elmlər Akademiyasının Aşqarlar Kimyası İnstitutu (AZ)  
(72) Ağayev Əmirçoban Nəsir oğlu, Vəliyeva Səadət Mövsüm qızı, Soltanova Züleyxa Qulu qızı, Güləliyev İkrəm Cənnətəli oğlu (AZ)

**(A<sup>01G</sup>-A<sup>61B</sup>) QURĞULARIN YAĞLARINA SULFONAT AŞQARININ ALINMA ÜSULU.**

(57) Sürtkü yağlarına sulfonat aşqarının alınma üsulu, toluolun etilenin yüksək temperaturlu oliqomerləşməsi məhsulu olan C<sub>20</sub>-C<sub>28</sub> α-olefin fraksiyası ilə alkilləşməsi məhsulunun sulfolaşması və sulfolaşma məhsulunun kalsium hidrokksidlə ardıcılıqla emalı yolu ilə olub, onunla fərqlənir ki, sulfolaşma məhsulunu əvvəlcədən formaldehidlə kondensasiyaya uğradırlar.

**BÖLMƏ E**

**TİKİNTİ, MƏDƏN İŞLƏRİ**

**E 21**

- |   |                        |
|---|------------------------|
| (11) <b>i2007 0049</b>  | (21) <b>a2004 0077</b> |
| (51) <b>E21B 21/00</b> (2006.01)  | (22) <b>27.04.2004</b> |
| (44) <b>30.06.2005</b>  |                        |
| (71)(73) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)                     |                        |
| (72) Süleymanov Bağır Ələkbər oğlu, Əsgərov Mikayıl Məmməd oğlu, Əliyev Ağalar Məmməd oğlu (AZ) |                        |
| (54) <b>QUM TIXACI ƏMƏLƏ GƏLMƏSİNİN QARŞISINI ALAN QURĞU.</b>                                   |                        |

(57) Qum tıxacı əmələ gəlməsinin qarşısını alan qurğu, tərkibində qaldırıcı boruların ucunda yerləşdirilmiş qum tıxacı əmələ gəlməsinin qarşısını alan mexanizm olmaqla, onunla fərqlənir ki, mexanizm konsentrik qoyulmuş və qaldırıcı boruların ucuna birləşdirilmiş, içərisində dərinlik nasosunun qəbulu ilə birləşmiş əks yüklü elektrod potensialı qısa bomcuq yerləşən hidrosiklon şəklində hazırlanmışdır.

- |   |                        |
|---|------------------------|
| (11) <b>i2007 0001</b>  | (21) <b>a2005 0240</b> |
| (51) <b>E21B 21/08</b> (2006.01)  | (22) <b>17.10.2005</b> |
| <b>G06F 7/00</b> (2006.01)  |                        |
| (44) <b>30.06.2006</b>  |                        |
| (71)(73) «Neftin, qazın geotexnoloji problemləri və kimya» Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyası (AZ)   |                        |
| (72) Ramazanova Elmira Məmməd Emin qızı (AZ), Əliyev Rüstəm Talıb oğlu (AZ), Rzayev Telman Bahadır oğlu (AZ), Rzayev Yaşar Telman oğlu (AZ), İbrahim İssa Abu Nahleh (JO) |                        |
| (54) <b>QUYULARIN QAZILMASI PROSESİNDƏ TULLANTININ VƏ YA QAZMA MƏHLULUN UDULMA YERİNİ TƏYİN ETMƏK ÜÇÜN MİKROPROSESSORLU QURĞU.</b>  |                        |

(57) Quyuların qazılması prosesində tullantının və ya qazma məhlulunun udulma yerini təyin etmək üçün mikroprosessorlu qurğu qazma borusunun girişində və boruarxası fəzanın çıxışında quraşdırılmış iki ikielementli kompensasiya olunmuş hərəkət edən mayenin

sürətli təzyiqli üzrə məhlulun sərf vericisi, faydalı siqnalları ayırd edən iki qurğu, iki siqnal gücləndirici-formaladircisi, vaxt intervallarını rəqəm koda çevrici, interfeys, mikroprosessor, yaddaş bloku, displey və printerdən ibarət olub, iki təzyiqli vericisinin çıxışları faydalı siqnalları ayırd edən birinci və ikinci qurğuların girişləri ilə birləşdirilmişdir, onların çıxışları isə gücləndirici-formaladirci vasitəsilə, çıxışı interfeys üzrə mikroprosessor ilə birləşdirilmiş vaxt intervallarını rəqəm koda çevricinin girişləri ilə birləşdirilmişdir, mikroprosessor isə yaddaş bloku, displey və printer ilə birləşdirilmişdir, və eyni zamanda müvafiq portlar üzrə təzyiqli vericiləri, faydalı siqnalları ayırd edən qurğular, iki gücləndirici-formaladirci, vaxt intervallarını rəqəm koda çevirici və interfeys ilə birləşdirilərək, onunla fərqlənir ki, onun tərkibinə əlavə olaraq, udulma və tullantı siqnalları ilə işıq siqnalizatoru-tablo, qazma məhlulunun iki sıxlıq vericisi, qazma məhlulunun iki istilik vericisi, birinci sıxlıq vericisi və istilik vericisi qazma borusunun girişində, ikinci sıxlıq və istilik vericiləri isə boruarxası fəzanın çıxışında yerləşdirilmişdir, dörd gücləndirici-formaladirci və dörd gərginlik – kod çevricisi əlavə olunmuşdur, işıq siqnalizatoru-tablo (udulma, tullantı) vaxt intervallarını rəqəm koda çevirici ilə birləşdirilmişdir, məhlulun birinci sıxlıq vericisi üçüncü gücləndirici-formaladirci üzrə birinci gərginlik-kod çeviricisinin girişi ilə birləşdirilmişdir, onun çıxışı interfeysin ikinci girişi ilə birləşdirilmişdir, ikinci sıxlıq vericisi dördüncü gücləndirici-formaladirci üzrə ikinci gərginlik-kod çeviricisinin girişi ilə birləşdirilmişdir, onun çıxışı interfeysin üçüncü girişi ilə birləşdirilmişdir, birinci istilik vericisi beşinci gücləndirici-formaladirci üzrə üçüncü gərginlik-kod çeviricisi ilə birləşdirilmişdir, onun çıxışı interfeysin dördüncü girişi ilə birləşdirilmişdir, ikinci istilik vericisi altıncı gücləndirici-formaladirci üzrə dördüncü gərginlik-kod çeviricisinin girişi ilə birləşdirilmişdir, onun çıxışı interfeysin beşinci girişi ilə birləşdirilmişdir, bundan başqa mikroprosessor müvafiq portlar üzrə sıxlıq və istilik vericiləri ilə, dörd gücləndirici-formaladirci ilə və dörd gərginlik-kod çeviriciləri ilə birləşdirilmişdir.

- |   |                        |
|---|------------------------|
| (11) <b>i2007 0017</b>  | (21) <b>99/001289</b>  |
| (51) <b>E21B 33/16</b> (2006.01)  | (22) <b>15.01.1999</b> |
| (44) <b>29.12.2001</b>  |                        |
| (71)(73) «Dənizneftqazlayihə» Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AZ)   |                        |
| (72) Hüseynov Tahir İsmayiloviç, Kazımov Elçin Arif oğlu, Hüseynov Həsən Həşim oğlu, Məcidov Həsən Nurəli oğlu, Şəkərov Mikayıl İsmayıl oğlu, Əliyev Vaqif İzzət oğlu, Hüseynov İsmayıl Tahir oğlu (AZ) |                        |
| (54) <b>MƏHLULLARIN AYRILMASI VƏ QUYULARIN TƏMİZLƏNMƏSİ ÜÇÜN TƏRKİB.</b>  |                        |

(57) Məhlulların ayrılması və quyuların təmizlənməsi üçün tərkib polimer, calayıcı komponent, SAM, şirin və ya dəniz suyundan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tərkibində əlavə olaraq, komponentlərin növbəti nisbətində



neft və ya neft məhsulları, kvars qumu və ya sintetik hissəciklər və ya mərmər tozu, polimer kimi KMS-500 və ya KMS-600 və ya Tiloza və ya Qabroza və s., calayıcı kimi gips, SAM kimi naften distilləsinin İnhibirlənmiş Neytrallaşmış Kub Qalığı və ya Alkan və ya Disolvan və ya OP-10 saxlayır, küt.%:

KMS-500 və ya KMS-600 və ya Tiloza və ya Qabroza və ya s.	4,0-5,0
Neft və ya neft məhsulları	4,0-5,0
Kvars qumu və ya sintetik hissəciklər və ya mərmər tozu	0,5-0,6
Gips	1,0-2,0
Naften distilləsinin İNKQ və ya Alkan və ya Disolvan və ya OP-10	1,0-2,0
Şirin və ya dəniz suyu	qalanı

- (11) **i2007 0041** (21) **a2004 0250**  
(51) **E21B 43/00** (2006.01) (22) **26.11.2004**  
**F04B 47/02** (2006.01)  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Neft-Gaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)**  
(72) **Kamilov Mirnağı Ağaseyid oğlu, Qafarov Vasif Vaqon oğlu, Əliverdizadə Tale Kərim oğlu, Allahverdiyev Qədir Müzəffər oğlu, Axundov Fətəli Abbas oğlu, Əliyeva Svetlana Abdul qızı (AZ)**  
(54) **KLAPAN QURĞUSU.**

(57) Klapan qurğusu, radial dəliklərlə təchiz olunmuş, qalınlaşdırılmış hissəli lülədən, onun üzərində konsentrik yerləşdirilmiş qalınlaşdırılmış hissəli zolotnikdən, silindrik yay və qaykadan ibarət olub, belə ki, lülə, zolotnik və onların qalınlaşdırılmış hissələri öz aralarında, sonluqları mufta və keçirici ilə birləşən lülə boşluğu ilə əlaqələnməmiş kamera əmələ gətirib, onunla fərqlənir ki, qayka, lülənin mufta ilə birləşdirilmiş qalınlaşdırılmış hissəsinin üstündə yerləşdirilib, zolotnikin qalınlaşdırılmış hissəsi isə keçirici tərəfə yönəldilib.

- (11) **i2007 0037** (21) **a2004 0135**  
(51) **E21B 43/22** (2006.01) (22) **24.06.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Neft-Gaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)**  
(72) **Rzayeva Fikriyyə Mirağa qızı, Əliyev Yolçu Misir oğlu, Qurbanov Rafiq Əli oğlu, İsmayılov Nəriman Məmməd oğlu, İsmayılova Səbinə Cahangir qızı, Bunyatova Elmira Hacı qızı, Əskərova Nəcibə Əlimşah qızı (AZ)**  
(54) **LAYA TƏSİR ETMƏ ÜSULU.**

(57) Laya təsir etmə üsulu, quyuya fəal lil vurulmasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, fəal lili tərkibinə, əlavə olaraq, onun 10-15%-i həcmində komponentlərin aşağıdakı nisbətindən ibarət karbohidrogen-qələvi tullantısını daxil edirlər, kütlə %:

Kerosin-liqroin fraksiyası	A 01G – A 61B 0
Naften turşularının duzları	4,5-5,0
Yağlar	1,8-2,5
Su	qalanı

- (11) **i2007 0038** (21) **a2004 0136**  
(51) **E21B 43/22** (2006.01) (22) **24.06.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Neft-Gaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)**  
(72) **Mehdiyev Ülvi Şəfayət oğlu, Məmmədov Tövsiif Muxtar oğlu, Əliyev Yolçu Misir oğlu, Rzayeva Fikriyyə Mirağa qızı (AZ)**  
(54) **NEFTİN LAYDAN SIXIŞDIRILIB ÇIXARILMASI ÜÇÜN KÖPÜKƏMƏLƏGƏTİRİCİ TƏRKİB.**

(57) Neftin laydan sıxışdırılıb çıxarılması üçün köpükəmələgətirici tərkib köpükəmələgətirən səthi-aktiv maddənin sulu məhlulundan və işlənmiş kerosin, piroliz qətranı və pirokondensat qatışığından təşkil olunmuş üzvi kompozisiyasından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, köpükəmələgətirən səthi-aktiv maddənin sulu məhlulu əlavə olaraq sulu faza həcmnin 30-40 mq/l miqdarında yod saxlayır.

- (11) **i2007 0039** (21) **a2004 0137**  
(51) **E21B 43/26** (2006.01) (22) **24.06.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Neft-Gaz Sənayesi Dövlət Elmi-Tədqiqat və Layihə İnstitutu (AzNQSDETLİ) (AZ)**  
(72) **Xasayev Arif Murtuzəli oğlu, Əliyev Yolçu Misir oğlu, Əliyev Məmməd Kazım Məmməd Cəfər oğlu (AZ)**  
(54) **LAYIN QUYUDİBİ SAHƏSİNDƏ GƏRGİNLİYİN AZALDILMASI ÜSULU.**

(57) Layın quyudibi sahəsində gərginliyin azaldılması üsulu süxura əks-təzyiqin aşağı salınması ilə çatlara dağ təzyiqinin təsirini azaltmaqdan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, əks-təzyiqin azaldılmasını neft layını örtən plastik süxurların üstündə və ya altında yerləşən horizontlardan məsəmə suyunun götürülməsi yolu ilə həyata keçirirlər.

- (11) **i2007 0010** (21) **a2003 0261**  
(51) **E21B 47/06** (2006.01) (22) **29.12.2003**  
(44) **30.12.2005**  
(71)(73) **Geofizika və Mühəndis Geologiyası İstehsalat Birliyi, Azərgeofizika Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Kərimov Kərim Məmməd xan oğlu, Süleymanov Qəhrəman Süleyman oğlu, Cəfərov Ziyad Fərman oğlu (AZ)**

<sup>A 01G - A 61B</sup>  
**Qəhrəman Süleyman oğlu, Cəfərov Ziyad Fərman oğlu (AZ)**  
**(54) LAY TƏZYİQİNİN TƏYİN EDİLMƏSİ ÜSULU.**

(57) Lay təzyiqinin təyin edilməsi üsulu, süxurların normal sıxlaşma zonasında uzununa seysmik dalğanın yayılma sürətinin qiyməti ilə tədqiq edilən dərinlikdə həmin sürətin faktiki qiyməti arasında fərqin müəyyən edilməsi yolundan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, seysmik dalğanın yayılma sürətinin dəyişmə xarakteri əsasında süxurun skeletinin deformasiya olunmayan vəziyyətinə uyğun gələn hidrostatik təzyiqli istinad sinfi təyin edilir, daha sonra etalon sinfinə aid təzyiqin qiymətindən fərqlənən diapazon müəyyən edilir, bundan sonra bu diapazonun qiyməti-nə görə lay təzyiqinin səciyyəsi haqda fikir yürüdüülür.

**BÖLMƏ F**

**MEXANİKA, İŞIQLAMA, İSİTMƏ, MÜHƏRRİK VƏ NASOSLAR, SİLAH VƏ SÜRSAT, PARTLAMA İŞLƏRİ**

**F 04**

(11) **i2007 0020** (21) **a2005 0238**  
(51) **F04B 47/02** (2006.01) (22) **14.10.2005**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**  
(72) **Abdullayev Ayaz Hidayət oğlu, Nəcəfov Əli Məmməd oğlu, Qasımov Ramiz Məmməd oğlu (AZ)**  
(54) **QUYU NASOSLARININ MEXANİKİ İNTİQALI.**

(57) Quyu nasoslarının mexaniki intiqalı, çərçivə, üçfazlı qısa qapanmış asinxron elektrik mühərriki, pazvarı qayış ötürməsi, çoxpilləli reduktor, iki qəlibli əyləc, çarxqolu, dayaq, əks yük, yuxarı və aşağı meydança, quyuəğzi ştok asması və çəpərdən ibarət olub, dayaq üzərində sərt bərkidilmiş, sürüşmə yastığı ilə bir ox üzərində yerləşən dişli çarxı və çarxqolu üzərində yerləşmiş satelliiti olan planetar ötürməli çarxqolu-sürüngəc mexanizmi şəklində yerinə yetirilib, ötürmə nisbəti ən azı 1:243 olan çoxpilləli reduktor isə aparıcı və aparılan vallar üzərində yerləşib, belə ki, sərt bərkidilən çarxı olan aparılan val mufta vasitəsilə dayaq valma bərkidilib, aparıcı val isə bir tərəfdən ikiqəlibli əyləcin qasnağına, digər tərəfdən isə pazvarı qayış ötürməsinin aparılan qasnağı vasitəsilə elektrik mühərrikinin valına bərkidilib, bu zaman reduktorun pillələrinin ümumi sayı, onun aparıcı və aparılan vallarının uzunluğu boyunca yerləşdirilən, uyğun valların oxları ətrafında sərbəst fırlanma imkanı ilə ikiqat sürüşmə yastığı yaradan ikitəclı dişli çarx bloklarının ümumi sayından bir ədəd çoxdur.

**F 15**

(11) **i2007 0032** (21) **a2004 0244**  
(51) **F15D 1/00** (2006.01) (22) **25.11.2004**  
**F02B 33/001** (2006.01)  
**F02B 75/32** (2006.01)  
(44) **30.06.2006**  
(71)(72)(73) **Qocayev Qurban Müzəffər oğlu (AZ)**  
(54) **HAVA TURBULENTLİ DAXİLİ YANMA MÜHƏRRİKİ.**

(57) Hava turbulentli daxili yanma mühərriki, silindrlər blokuna birləşən və içərisində sorma klapaları olan blok başlığından, qazpaylama valından və onun üzərindəki yumrucuqlardan, sorma və xaric bomlarından, dirsəkli valdan, şamlardan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, ona ikinci xaric borusu və forsunka daxil edilmişdir, əlavə olaraq, hər silindrin üstündə sorma-xaric klapanı qoyulmuşdur, qazpaylama valında sorma-xaric klapasının üstündə kiçik ellipsşəkilli yumrucuq, sorma klapasının üstündə eninin 1/5 hissəsi kəsilmiş böyük ellipsşəkilli yumrucuq yerinə yetirilmişdir, sorma borusu, birinci və ikinci xaric boruları arasında qol boru yerləşdirilmişdir, bu zaman xarici sorma klapanı ilə sorma - xaric klapasının mərkəz oxları arasındakı bucaq ən azı 20° təşkil edir və oxların kəsilmə nöqtəsi qazpaylama valının mərkəz oxu ilə üst-üstə düşür.

**F 16**

(11) **i2007 0023** (21) **a2004 0228**  
(51) **F16K 1/00** (2006.01) (22) **08.11.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(72)(73) **Qurbanov Həmid Yarməmməd oğlu, Novruzov Samir Orucəli oğlu, Qurbanov İlğün Həmid oğlu (AZ)**  
(54) **BAĞLAYICI QURĞU.**

(57) Bağlayıcı qurğu, gövdəsinin içərisində irəli-geri yerdəyişmə hərəkəti etmək imkanı ilə yerləşdirilən ştok və ya vint olub, tərkibinə dəstək, oymaq və kippəc daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, kippəc elastik poladdan, stakanın içərisinə yerləşdirilmiş, ştoku hermetik qapayan və barmaqıqlar ətrafında fırlanma imkanı ilə qoyulmuş diyircəklərlə orta hissədə radial istiqamətdə sıxılan qapaq şəklində yerinə yetirilmişdir.

(11) **i2007 0024** (21) **a2004 0214**  
(51) **F16L 55/04** (2006.01) (22) **20.10.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(72)(73) **Novruzov Samir Orucəli oğlu (AZ)**  
(54) **BORU KƏMƏRİNDƏ MAYE TƏZYİQİ TİTRƏYİŞLƏRİNİN SÖNDÜRÜCÜSÜ.**

(57) Boru kəmərinə maye təzyiqi titrəyişlərinin söndürücüsü, hər birində yaylanmış porşeri yerləşdirilən tutumlar şəklində yerinə yetirilmiş və giriş boruları vasitəsilə boru kəməri ilə əlaqələnməmiş dempferləyici elementlərdən ibarət

olub, onunla fərqlənir ki, dempferləyici elementlər boru kəmərinin xarici çevrəsi üzrə cüt-cüt, oppozit olmaqla bir-birindən eyni məsafədə yerləşdirilib, belə ki, hər cüt öz arasında, porşenlərə bərkidilmiş və dayaq üzərində şarınrlı yerləşdirilmiş çarxqolu-sürgüqolu mexanizmi ilə əlaqələ-nib.

**F 24**

- (11) **i2007 0009** (21) **a2005 0085**  
 (51) **F24J 3/02** (2006.01) (22) **08.04.2005**  
 (44) **30.06.2006**  
 (71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Radia-siya Problemləri İnstitutu (AZ)**  
 (72) **Məmmədov Fuad Faiq oğlu, Salamov Oktay Mus-tafa oğlu, Qəribov Adil Abdullah oğlu, Rzayev Pərviz Fikri oğlu (AZ)**  
 (54) **GÜNƏŞİN İSTİLİK ENERJISİNDƏN İSTİFADƏ ETMƏKLƏ İSTİLİKDAŞIYICI REAGENTLƏ-Rİ QIZDIRMAQ ÜÇÜN QURĞU.**

(57) 1. Günəşin istilik enerjisindən istifadə etməklə istilik-daşıyıcı reagentləri qızdırmaq üçün qurğu, günəş şüalarını əksətdirən parabolosilindrik güzgünün fokal oxu boyunca konsentrik şəkildə quraşdırılmış və onun gövdəsi ilə üzvi əlaqəsi olan istilikdaşıyıcı reagenti qızdırmaq üçün si-lindrşəkilli tutuma, girişi xammal üçün olan çənin çıxışı-na, çıxışı isə emal olunmuş məhsulun yığıldığı çənin giri-şinə birləşdirilmiş ilanvari boru ilə təchiz olunmuş, xam-malı emal etmək üçün istilikdəyişdiriciyə, istilikdaşıyıcı sistemdə dövr etdirmək üçün kiçik güclü elektrik nasosu-na və istilikdaşıyıcı reagent üçün çənə malik olub, onunla fərqlənir ki, kiçik güclü elektrik nasosu cərəyan mənbə-yinə rele sisteminin fotorelesinin normal açıq kontaktın-dan keçməklə qoşulmuşdur, və istilikdaşıyıcı reagentin ki-çik həcmli çəni ilə istilikdaşıyıcı reagentin qızdırılması üçün olan silindrik tutum arasında quraşdırılmışdır, bu za-man nasosun girişi istilikdaşıyıcının kiçik həcmli çəninin çıxışına, çıxışı isə avtomatik idarəetmə blokunun ling me-xanizmi vasitəsilə tənzimlənən və bir-biri ilə qarşılıqlı əla-qədə olan ventillər vasitəsilə həmin çənin girişlərinə qo-şulmuşdur, belə ki, birinci idarəolunan ventil kiçik güclü elektrik nasosunun çıxışı və istilikdaşıyıcının kiçik həcmli çəninin birinci girişi arasında, ikinci ventil isə kiçik güclü elektrik nasosunun çıxışı və istilikdaşıyıcı reagenti qızdır-maq üçün olan silindrik həcmnin girişi arasında quraşdı-rılmışdır, bundan başqa, kiçik həcmli çənin üçüncü girişi ka-nalı ventil vasitəsilə soyuq reagentin saxlanması üçün olan çənin çıxışı ilə əlaqələnməmişdir və həmin çənin üst di-varında istilikdaşıyıcı reagentin temperaturuna nəzarət et-mək üçün kontakt termometri quraşdırılmışdır, bundan əlavə soyuq reagentin saxlandığı çənin üst divarında əlavə olaraq iki ventil, istilikdaşıyıcı reagent üçün kiçik həcmnin çənin alt divarında isə bir ədəd ventil quraşdırılmışdır.

2. 1-ci bənd üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, avto-matik idarəetmə blokuna bir-birinə nəzərən əks istiqamətdə sarınmış və öz aralarında ardıcıl birləşmiş iki ədəd dolağı olan reversiv mikromühərrik daxildir ki, dolaqların da or-taq nöqtəsindən mənbəyin qütblərindən biri ilə birbaşa əlaqələnməmiş əlavə aparma çıxarılmışdır, onların digər uc-

ları isə ölçü klemmaları ilə mikroaçar vas  $A_{01G}-A_{61B}$  lışə-killi tutumun içərisində quraşdırılmış termocütün çıxışla-rına qoşulmuş gücləndirici voltmetr relesinin çevirici blo-kunun ayrı-ayrı kontaktlarından keçməklə, həmin mənbə-yin digər qütbü ilə əlaqələnməmişdir, bundan başqa, reversiv mikromühərrikin valına kiçik həcmli silindrik tutumun içərisində şaquli istiqamətdə sərbəst hərəkət edə bilən və metal stəkan şəkilli borucuqla üzvi şəkildə əlaqəyə malik hərəkət edən qaykası olan vint bərkidilmişdir, bu zaman metal ştokun bir ucu borucuğun alt divarının mərkəzi his-səsinə bərkidilmişdir, hansının ki, sərbəst qalan digər ucu silindrşəkilli həcmnin alt divarının mərkəzi hissəsində açıl-mış deşikdən bayıra çıxarılmışdır və kiçik güclü elektrik nasosunun çıxışında quraşdırılmış idarə olunan ventillərə birbaşa təsiri təmin edən ling mexanizmi ilə əlaqələndiril-mişdir.

3. 1-ci və 2-ci bəndlər üzrə qurğu onunla fərqlənir ki, hərəkət edən qaykanın ona bərkidilmiş digər mexanizm-lərlə birgə vint boyunca yerdəyişməsinin şaquliliyinin də-qiqliyini təmin etmək üçün kiçik həcmli silindrik tutum daxili divarının mərkəzi hissəsində diametri borucuğun diametrindən 2-3mm böyük olan məhdudlaşdırıcı-istiqə-mətləndirici halqa ilə təchiz olunmuşdur.

**BÖLMƏ G**

**FİZİKA**

**G 01**

- (11) **i2007 0033** (21) **a2003 0241**  
 (51) **G01N 21/17** (2006.01) (22) **04.12.2003**  
*G01N 21/79* (2006.01)  
*G01J 1/10* (2006.01)  
*C10G 19/00* (2006.01)  
 (44) **30.12.2005**  
 (71)(73) **Bakı Dövlət Universiteti (AZ)**  
 (72) **Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Hey-dər oğlu, Məmmədov Polad Rasim oğlu, Çıraqov Famil Musa oğlu (AZ)**  
 (54) **QALAYIN FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Qalayın fotometrik təyini üsulu, üçüncü komponentin iştirakı ilə kompleks əmələgətirici reagentlə onun müxtəlif liqandlı rəngli kompleks birləşməyə çevrilməsi daxil olub, onunla fərqlənir ki, kompleks əmələgətirici reagent kimi 2,2',3,4-tetraoksi-3-sulfo-5'-xlorazobenzol, üçüncü kom-ponent kimi isə bətofenantrolin istifadə edirlər.

- (11) **i2007 0035** (21) **a2004 0048**  
 (51) **G01N 21/25** (2006.01) (22) **24.03.2004**  
*C01G 23/00* (2006.01)  
 (44) **30.12.2005**  
 (71)(73) **Bakı Dövlət Universiteti (AZ)**  
 (72) **Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Hey-dər oğlu, İbadov İbad Hüseyn oğlu (AZ)**  
 (54) **TİTANIN SPEKTROFOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Titanın spektrofotometrik təyini üsulu, onun turş mühitdə üzvü reagentlə rəngli müxtəlif liqandlı kompleks birləşməyə çevrilməsindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, çevrilməni 2,3,4-trioksi-4'-sulfoazobenzolla hidrofob amin-trifenilquanidin iştirakı ilə yerinə yetirirlər.

(11) **i2007 0034** (21) **a2003 0242**  
(51) *G01N 21/27* (2006.01) (22) **04.12.2003**  
*G01N 21/75* (2006.01)  
*G01N 21/78* (2006.01)  
*G01J 1/12* (2006.01)  
*C01G 39/00* (2006.01)

(44) **30.12.2005**  
(71)(73) **Bakı Dövlət Universiteti (AZ)**  
(72) **Nağıyev Xəlil Camal oğlu, Qəmbərov Dəmir Heydər oğlu (AZ)**  
(54) **MOLİBDENİN FOTOMETRİK TƏYİNİ ÜSULU.**

(57) Molibdenin fotometrik təyini üsulu, SAM-in iştirakı ilə turş mühitdə kompleks əmələgətirici reagentlə onu müxtəlif liqandlı rəngli kompleks birləşməsinə çevrilməsi daxil olub, onunla fərqlənir ki, kompleks əmələgətirici reagent kimi 2,2',3,4-tetraoksi-3'-sulfo-5'-nitroazobenzol, SAM kimi isə setilpiridinbromiddən istifadə edirlər.

(11) **i2007 0011** (21) **a2003 0053**  
(51) *G01V 5/10* (2006.01) (22) **12.03.2003**  
(44) **15.10.2004**  
(71)(73) **Geofizika və Mühəndis Geologiyası İstehsalat Birliyi, Azərgeofizika Elmi-Tədqiqat İnstitutu, Rəhmanov Raqib Ramiz oğlu, Bağirov Mikayıl Kazım oğlu, Həmidova Gülnarə Əsgər qızı, Ələsgərov Ələsgər Kazım oğlu, Süleymanov Qəhrəman Süleyman oğlu (AZ)**  
(72) **Rəhmanov Raqib Ramiz oğlu, Bağirov Mikayıl Kazım oğlu, Həmidova Gülnarə Əsgər qızı, Ələsgərov Ələsgər Kazım oğlu, Süleymanov Qəhrəman Süleyman oğlu (AZ)**  
(54) **ZƏİF MİNERALLAŞMIŞ LAY SULARI OLAN KƏSİLİŞLƏRDƏ İMPULSLU NEYTRON-NEYTRON KAROTAJININ APARILMASI ÜSULU.**

(57) Zəif minerallaşmış lay suları olan kəsilişlərdə impulsu neytron-neytron karotajının aparılması üsulu, istilik neytronlarının gecikmə müddətinin qeyd edilməsi daxil olmaqla onunla fərqlənir ki, impuls neytron-neytron karotajı üsulu ilə tədqiqat aparmazdan əvvəl layın quyüətrafi zonasına minerallaşma dərəcəsi 50 qA-dən az olmayan əlavə su vururlar.

**BÖLMƏ H**

**ELEKTRİK**

**H 01**

(11) **i2007 0019** (21) **a2004 0208**  
(51) *H01Q 13/00* (2006.01) (22) **11.10.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**  
(72) **Cəfərov Cəfər Qəmət oğlu (AZ)**  
(54) **YARIQ ANTENNA QƏFƏSLİ DALĞAÖTÜRƏN.**

(57) Yarıq antenna qəfəsli dalğaötürən, qəfəs hissəsinin enli divarının orta xətti boyu yarıqları olan birinci və ikinci seksiya xətti qəfəslərə malik olub, harada ki, seksiyalardan birinin ensiz divarının bir başı metal lövhə ilə qapanmışdır, onunla fərqlənir ki, o, oturacağı düzbucaqlı dalğaötürən şəxələnmə əmələ gətirən «T» şəkilli üçlük formasında yerinə yetirilmişdir, bu halda ikinci seksiyasının qəfəs hissəsinin ensiz divarı metal lövhə ilə qapanmışdır, dalğaötürənin hər iki seksiyasının qəfəs hissəsinin yarıqları qəfəs hissənin enli divarının orta xəttinə nəzərən sürüşmüşdür, sürüşmə əmsalı aşağıdakı analitik asılılıqla müəyyən edilir:

$$X_p = \frac{a}{\pi} \arcsin \left[ \frac{1}{\cos\left(\frac{\pi\lambda}{2 \cdot \lambda_0}\right)} \sqrt{\frac{b\lambda}{2,09a\lambda_0} \frac{A_p}{\sum_{p=1}^n A_p^2}} \right]$$

harada ki,  
a, b - dalğaötürənin en kəsiyi sahəsinin ölçüləridir - (m)  
A<sub>p</sub> - qəfəsli yarığının təsirlənmə amplitudu;  
λ<sub>0</sub> - dalğaötürəndə dalğanın uzunluğu;  
n = N/2 - dalğaötürənin qəfəsli hissəsinin yarıqlarının sayı;  
λ - dalğanın işçi uzunluğudur.

(11) **i2007 0016** (21) **a2004 0163**  
(51) *H01L 31/08* (2006.01) (22) **20.07.2004**  
*C08F 114/22* (2006.01)  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)**  
(72) **Kərimov Mahmud Kərim oğlu, Qurbanov Mirzə Əbdül oğlu, Əliyev Qadir Qurbanəli oğlu, Quliyev Müsafir Məzahir oğlu, Orucov İlqar Nəcibəddin oğlu (AZ)**  
(54) **YÜKSƏK EFEKTLİ FOTOREZİSTİV KOMPOZİTİN ALINMA ÜSULU.**

(57) 1. Yüksək effektiv fotorezistiv kompozitin alınma üsulu polimer-fotorezistiv faza əsasında olub, polimer fazanın ərimə temperaturundan 20-50K yuxarı temperaturda komponentlərin homogen qatışıqının isti preslənməsindən, hava mühitində elektrik qaz boşalması plazmasının fəaliyyəti şəraitində kristallaşmadan, polimerin kristallaşma temperaturuna qədər pilləvari soyudulmadan ibarət olub, onunla fərqlənir ki, kristallaşmanı özəyin qaz mühi-

tinin deşilmə gərginliyindən 1,5-2,5 dəfə çox olan gərginlikdə həyata keçirirlər.

2. Bənd 1 üzrə üsul onunla fərqlənir ki, polimer qismində polivinilidenftoriddən istifadə edirlər.

3. Bənd 1 üzrə üsul onunla fərqlənir ki, fotorezistiv faza qismində CdS, CdSe, CdTe, GaSe istifadə edirlər.

**(11) i2007 0014** **(21) a2004 0187**

**(51) H01L 35/16** (2006.01) **(22) 02.09.2004**

**H01L 35/18** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Fizika İnstitutu (AZ)**

**(72) Abdullayev Nadir Məmməd oğlu (AZ)**

**(54) n-TİP KEÇİRİCİ TERMOELEKTRİK MATE-  
RİAL.**

**(57)** n-Tipli termoelektrik material  $\text{Bi}_2\text{Te}_3\text{-Bi}_2\text{Se}_3$  bərk məhlullar əsasında olub, tərkibində  $\text{CdCl}_2$  saxlayaraq, onunla fərqlənir ki, ona əlavə olaraq, 0,1514-0,2017 kütlə % -i miqdarında terbiyum Tb,  $\text{CdCl}_2$  isə – 0,30-0,35 kütlə % -i miqdarında daxildir.

**(11) i2007 0047** **(21) a2004 0188**

**(51) H01L 43/08** (2006.01) **(22) 07.09.2004**

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Sumqayıt Dövlət Universiteti (AZ)**

**(72) Hüseynov Yadigar Yusub oğlu, Qasimov Fuad Cəlal oğlu (AZ)**

**(54) MAQNİTOREZİSTİV İNTEQRAL ÇEVİRİCİ.**

**(57)** Maqnitorezistiv inteqral çevirici, potensial kontaktlara malik, birinci tip keçiricili yarımkəçiricidən olan paralelepiped şəklində yerinə yetirilmiş və ikinci tip keçiricili monokristalikalı altlıq ilə polikristalikalı yarımkəçirici arasında yerləşdirilmiş maqnitorezistorları ibarət olub, onunla fərqlənir ki, maqnitorezistorun mərkəzində, potensial kontaktlar arasında yerləşdirilmiş əlavə potensial kontakta malikdir.

## H 02

**(11) i2007 0007** **(21) a2005 0017**

**(51) H02H 9/06** (2006.01) **(22) 28.01.2005**

**H01T 2/00** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**

**(72) Məmmədov Havar Əmir oğlu (AZ)**

**(54) YÜKSƏK GƏRGİNLİKLİ ELEKTRİK XƏTLƏ-  
RİNİN İFRAT GƏRGİNLİKDƏN MÜDAFİƏ  
QURĞUSU.**

**(57)** Yüksək gərginlikli elektrik xətlərinin ifrat gərginlikdən müdafiə qurğusu, tərkibinə yüksək gərginlik qoruyucuları vasitəsilə ayırıcının girişi və çıxış sıxaclarına birləşmiş elektrotürücü xətləri, hər xəttin üzərində gərginlik

məhdudlaşdırıcı element və elektrodlarından biri elektrik avadanlığının qidalanma çıxışına, digəri isə yerə bağlanmış qazla doldurulmuş elektrik boşaldıcı daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, gərginlik məhdudlaşdırıcı pyezoaktiv transformator şəklində yerinə yetirilmişdir, onun yüksək gərginlikli elektrod seksiyası müdafiə olunan elektrik mühərrikinin faz xətlərindən birinin çıxışına qoşulmuşdur, kiçik gərginlikli elektrod seksiyası isə əməliyyat gücləndiricisi, birinci hədd qurğusu və trigger vasitəsilə elektron açarının idarə olunan girişinə birləşmişdir, axırıcının siqnal girişi və siqnal çıxışı, uyğun olaraq, sabit gərginlik mənbəyinin çıxışına və qazla doldurulmuş elektrik boşaldıcının pyezoaktiv elementlərinin elektrodlarına qoşulmuşdur, onların enli səthlərinə bir tərəfdən metal lövhələr, o biri tərəfdən isə qığılcım aralığı vericiləri birləşmişdir, vericilərin elektrodları differensial əməliyyat gücləndiricisinin birinci və ikinci girişlərinə, onun çıxışı isə ikinci hədd qurğusu və birinci rezistor vasitəsilə kommutasiya blokunun birinci tranzistorunun baza elektroduna birləşmişdir, birinci tranzistorun emitteri ikinci tranzistorun baza elektroduna, onun emitteri isə diod vasitəsilə üçüncü tranzistorun baza elektroduna birləşmişdir, üçüncü tranzistorun emitteri isə tiristorun katoduna və korpusa qoşulmuşdur, tiristorun idarəetmə elektrodu üçüncü tranzistorun kollektoruna və ikinci rezistor vasitəsilə birinci və ikinci tranzistorların kollektorlarına qoşulmuşdur, bununla belə tiristorun anodu triggerin ikinci girişinə və üçüncü rezistor vasitəsilə ikinci rezistorla və qida mənbəyinin müsbət qütübü ilə birləşmişdir, pyezoaktiv transformatorun və qazla doldurulmuş elektrik boşaldıcının pyezoaktiv elementlərinin ikinci elektrodları qurğunun korpusuna qoşulmuşdur.

**(11) i2007 0008** **(21) a2005 0102**

**(51) H02N 2/00** (2006.01) **(22) 19.04.2005**

**H01L 41/09** (2006.01)

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**

**(72) Qurbanov Teyqubad Bayram oğlu, Haşımova Fidanə Rafiq qızı (AZ)**

**(54) PRESİZİON KOORDİNATOQRAF.**

**(57)** Presizion koordinatoqraf üç işçi orqanından hər biri üst və alt horizontal rezonans rəqs yönəldici lövhələrdən, pyezoakustik dalğa həyəcandırıcılarından, yan şaquli dayaqlardan, tutqacdan, pyezosıxıcı və pyezoqaldırıcı elementlərdən, pyezohərəkətdiricilərdən və əlaqələndirici elementlərdən ibarət ikikoordinatlı mühərrikdən, tərkibinə pyezoakustik dalğa həyəcandırıcılarının elektrodlarına və pyezohərəkətdiricilərə qoşulmuş rezonans tezlikli dəyişən gərginlik mənbəyi, pyezosıxıcı və pyezoqaldırıcı elementlərin elektrodlarına qoşulmuş sabit gərginlik mənbəyi, birinci əks əlaqə dövrəsi ilə həssas elementlərə birləşmiş differensial gücləndirici, yerdəyişmə tapşırıcsı və müqayisə elementi daxil olan yerdəyişmənin nəzarət sxemindən ibarət olub, onunla fərqlənir ki, yerdəyişmənin nəzarət sxemi əlavə olaraq, proqram bloku ilə, hər iki X və Y oxları üzrə koordinat vəziyyət tapşırıcsı, rəqəm-analoq çeviricisi, birinci, ikinci, üçüncü və dördüncü elektron

açarları, analoq-rəqəm çeviricisi və inteqratorlarə təchiz edilmişdir, bu halda proqram blokunun birinci və ikinci çıxışları rəqəm kodu şəklində koordinat vəziyyət tapşırıcları vasitəsilə rəqəm müqayisə elementinin birinci girişinə, onun çıxışı rəqəm-analoq çeviricisinə qoşulmuş, bu çeviricinin birinci və ikinci çıxışları birinci və ikinci elektron açarlarının idarə olunan girişlərinə qoşulub, onların siqnal girişlərinə və siqnal çıxışlarına, uyğun olaraq, dəyişən gərginlik mənbəyi, pyezoakustik dalğa həyəcanlandırıcılarının pyezohərəkətədiricilərin elektrodları bağlanmışdır, rəqəm-analoq çeviricisinin üçüncü və dördüncü çıxışları üçüncü və dördüncü elektron açarlarının idarə olunan girişlərinə birləşdirilmişdir, onların siqnal girişlərinə və siqnal çıxışlarına uyğun olaraq sabit gərginlik mənbəyi, pyezosaxsı və pyezosaxsı elementlərin elektrodları qoşulmuşdur, diferensial gücləndiricinin çıxışı isə ikinci əks əlaqə dövrəsi ilə inteqrator, analoq-rəqəm çeviricisi vasitəsilə rəqəm müqayisə elementinin idarə olunan girişinə qoşulmuşdur.

#### **H 04**

- (11) **i2007 0018** (21) **a2004 0213**  
(51) **H04M 11/02** (2006.01) (22) **20.10.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Azərbaycan Texniki Universiteti (AZ)**  
(72) **Məmmədov Məhəmməd Əskər oğlu (AZ)**  
(54) **TELEFON ZƏNGİNİN MELODİYALI SİQNALİZATORU.**

(57) 1. Telefon zənginin melodiyalı siqnalizatoru tərkibinə telefon xəttinə ardıcıl qoşulmuş tutum, öz aralarında birləşdirilmiş saat, rezistorlar, tranzistorlar, yarımkəçiricisi optocüt və dinamik, eləcə də metal cərəyankeçirici kontaktları optocüt vasitəsilə zəng dövrəsinin çıxış kontaktlarına qoşulan dəyişdirici rele daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, rele, korpusun divan tərəfdən enli tili ilə metal cərəyankeçirən lövhəyə sət birləşdirilmiş pyezosaxsı lövhə şəklində yerinə yetirilmişdir, relenin korpusunun yan divarı isə içəri tərəfdən, telefon xəttində zəng gərginliyi yaranarkən dövrəni qapama imkanı ilə xarici elektrik çıxış kontaktına qoşulmuş cərəyankeçirici təbəqə ilə təchiz edilmişdir, bu zaman pyezosaxsı lövhənin qütlə elektrodları tutum vasitəsilə telefon xəttinə qoşulmuşdur.

2. Telefon zənginin melodiyalı siqnalizatoru tərkibinə telefon xəttinə ardıcıl qoşulmuş tutum, öz aralarında birləşdirilmiş saat, rezistorlar, tranzistorlar, optocütlik yarımkəçiricisi və dinamik, eləcə də metal cərəyandəyişdirici kontaktları optocüt vasitəsilə zəng dövrəsinin çıxış kontaktlarına qoşulan dəyişdirici rele daxil olmaqla, onunla fərqlənir ki, ona əlavə üçüncü tranzistor və rezistor daxil edilmiş, rele isə sərbəst ucu inersiya kütləsi ilə təchiz olunmuş və iki seksiyalı elektrodları olan pyezosaxsı lövhə şəklində yerinə yetirilmişdir, belə ki, onun ikinci seksiyasının elektrodlarından biri korpusa, digəri isə üçüncü tranzistorun baza elektroduna birləşdirilmiş, axırncının kollektor elektrodu üçüncü rezistorun kontaktına qoşulmuş və ikinci rezistor vasitəsi ilə, qida mənbəyinin müsbət qütübünə birləşdirilmişdir, emitter elektrodu isə siqna-

lizatorun korpusuna qoşulmuşdur, bu halda relenin qida kontaktları tutum vasitəsilə telefon xəttinə qoşulmuşdur.

- (11) **i2007 0021** (21) **a2004 0141**  
(51) **H04M 11/02** (2006.01) (22) **06.07.2004**  
(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Elektronika və İnformatika Elmi-Tədqiqat İnstitutu (AZ)**  
(72) **Rəsulov Cabit Məhəmməd oğlu, Məmmədov Əlixan Heydər oğlu, Rəsulov Ruslan Cabit oğlu (AZ)**  
(54) **MOBİL TELEFONUN APARILMASINA QARŞI SİQNALİZATOR.**

(57) Mobil telefon, qəbuledici, ötürücü və idarəetmə qovşaqlarından ibarət olub, onunla fərqlənir ki, tranzistor açan, səs tezlikli qenerator, siqnalizator, dəyişdirici açar və iki rezistorla təchiz edilib, mobil telefonun gövdəsi isə xarici tərəfdən, cərəyankeçirən materialdan olan çıxıntılar və/və ya zolaqlarla yerinə yetirilib, hansılar ki, daxili tərəfdən bir-birilə birləşərək, birinci rezistor vasitəsi ilə tranzistor açarının baza elektroduna birləşdirilib, tranzistor açarının kollektor elektrodu ikinci rezistor və dəyişdirici açar vasitəsi ilə qida moduluna, emitter elektrodu isə çıxışı siqnalizatora qoşulmuş səs tezlikli qenerator vasitəsi ilə yerlə birləşdirilib, bu zaman gövdənin daxili yan, ön və arxa tərəflərindən, elektrodları tranzistor açarı ilə birləşdirilmiş infraqırmızı şüa fotoqəbulediciləri yerləşdirilib.

# AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT REYESTRİNƏ DAXİL EDİLMİŞ SƏNAYE NÜMUNƏSİ PATENTLƏRİ HAQQINDA MƏLUMATLARIN DƏRCİ

(11) S2007 0001  
(51) 09-03  
(44) 30.06.2006

(71)(73) AZTAYM MMC (AZ)

(72) Hüseynov Rza Əli oğlu (AZ)

(54) QƏNNADI MƏMULATLARI ÜCÜN QAB-QU-  
TU.

(57) Qənnadı məmulatları üçün qab-qutu aşağıdakı mühüm əlamətlər məcmusu ilə xarakterizə olunur:

- qab-qutunun düzbucaqlı formasında hazırlanması ilə; fərqlənir:
- qabın yüksək yan tilləri olan açıq rəngli kub-konteyner şəklində tərtib edilməsi ilə;
- kub-konteynerin ön və arxa tərəflərinin ətrafında ornament düzülmüş şəffaf calaqların mövcudluğu ilə;
- ön və arxa tərəflərin aşağı sağ bucağında gül təsvirinin mövcud olması ilə;
- kub-konteynerin perimetri üzrə şəkilli zolağın mövcud olması ilə;
- perimetr üzrə keçən zolağın ortasında uzunsov üfqi səkkizbucaqlılar şəklində fiqurlu elementlərin mövcudluğu ilə;



- səkkizbucaqlının kənarları boyunca kontrast zolağın mövcudluğu ilə;
- fiqurlu səkkizbucaqlı elementlərin kub-konteynerin ön və arxa tərəflərində şəffaf calaqların üstündə qoyulması ilə;
- səkkizbucaqlı elementin daxilində latın şriftli yazının - qənnadı məmulatının adının yerləşməsinin mümkün olması ilə;
- arxa tərəfin sağında arxanı və sağ yan tərəfləri birləşdirən, qabağa çıxan trapesiyaşəkilli elementin mövcud olması ilə;
- yuxarının və dibin bükülə biləri şəkildə hazırlanması ilə;
- yuxarının bükülən elementlərinin trapesiyaşəkilli və düzbucaqlı formada hazırlanması ilə;
- qutunun yuxarisında ön trapesiyaşəkilli bükülən elementdə kontrast kənarları olan səkkizbucaqlının olması ilə, onun aşağısında sərbəst yarımçevrə sonluqlu üfqi kəşik nəzərdə tutulmuşdur;
- qutunun yuxarisında arxa trapesiyaşəkilli bükülən elementdə oval kəsiyin olması ilə;
- qutunun yuxarisında stilləşdirilmiş qıfılın mövcud olması ilə;

(21) S2006 0005  
(22) 23.05.2006

- qutunun aşağısının bükülə bilən elementlərinin üçbucaqlı kəsiyi olan düzbucaqlılar formasında və düzgün olmayan trapesiya formasında hazırlanması ilə;
- qutunun bükülə bilən dibinin üzərində, DÜİST-ə uyğun olaraq, məlumat blokunun göstərilməsinin mümkün olması ilə;
- konteyner-kubun perimetri boyunca olan zolağın müxtəlif rəng çalarlarında tərtib edilməsi ilə.

(11) S2007 0002  
(51) 13-03  
(44) 31.03.2006

(71)(73) EL-Bİ ELEKTRİK İTHALAT İHRACAT SANA-  
YI VE TICARET LİMİTED ŞİRKETİ (TR)

(72) Senol Bektaş (TR)

(74) Xəlilov B.A. (AZ)

(54) ELEKTRİK ROZETKASI.

(21) S2005 0008  
(22) 12.04.2005

(57) Elektrik rozetkəsi aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- üz panelin mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində olması ilə;
- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin olması ilə;
- içəqoyulan hissədə silindrik yuvanın olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə; fərqlənir:
- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin konturlarını təkrar edən aralıq içəqoyulan hissənin olması ilə;
- aralıq içəqoyulan hissənin yuxarı və aşağı tərəflərinin daha enli, yan tərəflərinin isə daha ensiz yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin plandakı, yan tərəflərin küncələrə tərəf azalan və ortaya tərəf artan radiuslarından əmələ gəlmiş forması ilə;
- çərçivənin yan tərəflərinin düzxətli aşağı qabırğa və uzunluğunun ortasında fərz edilən təpəsi olan qövsvari yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin yuxarı və aşağı tərəflərinin düz xətlə aşağı qabırğa və azca qabarıq yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin bucaqlarının dəyirmilənmiş yerinə yetirilməsi ilə;



- üz panelin, əsas içəqoyulan hissənin və aralıq içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn mürəkkəb sferik rel-yefə malik olan vahid üz səthinin olması ilə;
- silindrik yuvanın dibinin ikisəviyyəli yerinə yetirilməsi ilə;
- silindrik yuvanın birinci səviyyəsində iki dairəvi ştekker deşiyi və vintin başı şəklində bərkidici elementin başlığı ilə çökəyin olması ilə;

- silindrik yuvanın daxilində müxtəlif səviyyələrdə ştekker deşiklərinin yerləşmə xəttinə perpendikulyar xətt boyu əks diametral yerləşən iki yerlə birləşmə kontaktlarının olması ilə;
- silindrik yuvanın yan divarlarında ştekker deşiklərinin yerləşmə xətti boyu əks diametral yerləşmiş yönəldici elementlərin olması ilə;
- silindrik yuvanı dövrələyən, əsas içəqoyulan hissənin üzərində çıxıntı şəklində dikələn burtikin olması ilə;
- burtikin yanlardan minimal hündürlüklə yuxarı və aşağıdan dikələn, silindrik yuvadakı yönəldici elementlərə səliss keçən qövsvari formada yerinə yetirilməsi ilə.

(11) S2007 0003

(51) 13-03

(44) 31.03.2006

(71)(73) EL-Bİ ELEKTRİK İTHALAT İHRACAT  
SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ  
(TR)

(72) Senol Bektaş (TR)

(74) Xəlilov B.A. (AZ)

(54) ELEKTRİK QOŞUCUSU (2 VARIANT).

(57) Elektrik qoşucusu (variant 1) aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- üz panelinin mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelinin deşiyində klavişin olması ilə;
- klavişin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;



fərqlənir:

- üz panelin plandakı yan tərəflərin künclərə tərəf azalan və ortaya tərəf artan radiuslardan əmələ gəlmiş forması ilə;
- üz panelin yuxarı və aşağı tərəflərinin düz xətlə aşağı qabırğa və xarici kənarlara tərəf əyilmiş yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- çərçivənin yan tərəflərinin düzxətli aşağı qabırğa və uzunluğunun ortasında fərz edilən təpəsi olan qövsvari yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin yuxarı və aşağı tərəflərinin daha enli, yan tərəflərinin isə daha ensiz yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin, klavişin və onu dövrələyən içəqoyulan hissənin bucaqlarının dəyirmilənmiş yerinə yetirilməsi ilə;

- üz panelin, klavişin və klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn mürəkkəb sferik rel-yefə malik olan vahid üz səthin olması ilə.

Elektrik qoşucusu (variant 2) xarakterizə olunur:

- üz panelinin mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelinin deşiyində klavişin olması ilə;
- klavişin üz səthinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;



fərqlənir:

- üz panelin deşiyində eni eyni olan iki klavişin olması ilə;
- üz panelin plandakı, yan tərəflərin künclərə tərəf azalan və ortaya tərəf artan radiuslarından əmələ gəlmiş forması ilə;
- üz panelin yuxarı və aşağı tərəflərinin düz xətlə aşağı qabırğa və klavişin bitişən səthindən xarici kənarlara tərəf əyilmiş yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- çərçivənin yan tərəflərinin düzxətli aşağı qabırğa və uzunluğunun ortasında fərz edilən təpəsi olan qövsvari yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin yuxarı və aşağı tərəflərinin daha enli, yan tərəflərinin isə daha ensiz yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin, klavişin və onu dövrələyən içəqoyulan hissənin bucaqlarının dəyirmilənmiş yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin, klavişin və klavişi dövrələyən içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn mürəkkəb sferik rel-yefə malik olan vahid üz səthin olması ilə.

(11) S2007 0004

(51) 13-03

(44) 31.03.2006

(71)(73) EL-Bİ ELEKTRİK İTHALAT İHRACAT  
SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ  
(TR)

(72) Senol Bektaş (TR)

(74) Xəlilov B.A. (AZ)

(54) TELEFON ROZETKASI (2 VARIANT).

(57) Telefon rozetkasi (variant 1) aşağıdakı mühüm əlamətlərlə xarakterizə olunur:

- üz panelin mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində olması ilə;
- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin olması ilə;
- əsas içəqoyulan hissədə telefon ayırıcısının qəbulu üçün uyğunlaşdırılmış düzbucaqlı yuvanın olması ilə;

(21) S2005 0010

(22) 12.04.2005



- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- fərqlənir:
- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin konturlarını təkrar edən aralıq içəqoyulan hissənin olması ilə;
- aralıq içəqoyulan hissənin yuxarı və aşağı tərəflərinin daha enli, yan tərəflərinin isə daha ensiz yerinə yetirilməsi ilə;



- üz panelin plandakı, yan tərəflərin küncələrə tərəf azalan və ortaya tərəf artan radiuslarından əmələ gəlmiş forması ilə;
- çərçivənin yan tərəflərinin düzxətli aşağı qabırğa və uzunluğunun ortasında fərz edilən təpəsi olan qövsvari yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin bucaqlarının dəyirmilənmiş yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin, əsas içəqoyulan hissənin və aralıq içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn mürəkkəb sferik rel-yefə malik olan vahid üz səthinin olması ilə;
- əsas içəqoyulan hissədə düzbucaqlı yuvanın altında vintin başı şəklində bərkidici elementin başlığı olan çökəyin olması ilə.

Telefon rozetkası (variant 2) xarakterizə olunur:

- üz panelin, mərkəzində düzbucaqlı deşik olan düzbucaqlı çərçivə şəklində olması ilə;
- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin olması ilə;
- əsas içəqoyulan hissədə telefon ayırıcısının qəbulu üçün uyğunlaşdırılmış düzbucaqlı yuvanın olması ilə;
- üz panelin və içəqoyulan hissənin üz səthlərinin qabarıq yerinə yetirilməsi ilə;
- fərqlənir:



- üz panelin deşiyində əsas içəqoyulan hissənin konturlarını təkrar edən aralıq içəqoyulan hissənin olması ilə;
- aralıq içəqoyulan hissənin yuxarı və aşağı tərəflərinin daha enli, yan tərəflərinin isə daha ensiz yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin plandakı, yan tərəflərin küncələrə tərəf azalan və ortaya tərəf artan radiuslarından əmələ gəlmiş forması ilə;

- çərçivənin yan tərəflərinin düzxətli aşağı qabırğa və uzunluğunun ortasında fərz edilən təpəsi olan qövsvari yuxarı qabırğayla yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin əsas içəqoyulan hissəsinin və aralıq içəqoyulan hissəsinin bucaqlarının dəyirmilənmiş yerinə yetirilməsi ilə;
- üz panelin, əsas içəqoyulan hissənin və aralıq içəqoyulan hissənin üz səthlərindən əmələ gələn mürəkkəb sferik rel-yefə malik olan vahid üz səthinin olması ilə;
- əsas içəqoyulan hissənin telefon ayırıcısının qəbulu üçün uyğunlaşdırılmış, kənarlarına təfər simmetrik yerləşmiş iki düzbucaqlı yuvalı düzbucaqlı çökəklə yerinə yetirilməsi ilə;
- yuvaların arasındakı aralıqda texniki məlumat xarakterli təsvirin yerinə yetirilməsi ilə.

# GÖSTƏRİCİLƏR

## İXTİRALAR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN GÖSTƏRİCİLƏRİ

### SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT
a2003 0156	G01V 1/22 (2006.01)		C23F 11/10 (2006.01)		C10G 11/04 (2006.01)
a2003 0244	G01V 7/00 (2006.01)	a2005 0168	E21B 43/32 (2006.01)	a2006 0046	A01B 39/22 (2006.01)
a2004 0033	A61L 9/015 (2006.01)	a2005 0175	C02F 1/30 (2006.01)	a2006 0047	B01J 08/10 (2006.01)
a2004 0056	F16K 1/00 (2006.01)	a2005 0207	B01J 23/02 (2006.01)	a2006 0048	G01R 23/17 (2006.01)
a2004 0128	C10M 101/00 (2006.01)		B01J 23/00 (2006.01)		H04B10/06 (2006.01)
a2004 0145	C08F 12/08 (2006.01)		C07C 2/10 (2006.01)	a2006 0051	G01R 31/34 (2006.01)
	C08F 22/14 (2006.01)		C07C 6/04 (2006.01)	a2006 0052	A23L 1/30 (2006.01)
	C10M 101/00 (2006.01)		C07C 11/00 (2006.01)	a2006 0061	G02F 1/11 (2006.01)
	C10M 119/06 (2006.01)	a2005 0208	C07C 6/02 (2006.01)		H03H 9/00 (2006.01)
a2004 0173	C30B 13/10 (2006.01)		C07C 2/10 (2006.01)	a2006 0063	A61K 36/72 (2006.01)
	C30B 13/16 (2006.01)	a2005 0209	C08F 10/06 (2006.01)		C11B 1/04 (2006.01)
	C30B 13/28 (2006.01)		C08F 4/12 (2006.01)		C11B 1/10 (2006.01)
	C30B 29/06 (2006.01)	a2005 0214	F03G 3/02 (2006.01)	a2006 0066	A61B 1/04 (2006.01)
	C30B 29/08 (2006.01)		F03G 3/08 (2006.01)		A61B 1/30 (2006.01)
a2004 0183	F42B 12/00 (2006.01)		F03G 7/10 (2006.01)	a2006 0071	A61K 8/00 (2006.01)
a2004 0230	C25D 3/02 (2006.01)		F03B 17/04 (2006.01)		A61K 35/08 (2006.01)
	C25D 3/56 (2006.01)	a2005 0215	C10M 129/02 (2006.01)		A61Q 9/04 (2006.01)
	C25D 7/12 (2006.01)		C10M 131/08 (2006.01)	a2006 0080	A61M 21/00 (2006.01)
	H01L 35/16 (2006.01)		C10M 135/02 (2006.01)	a2006 0089	C08L 63/02 (2006.01)
	H01L 35/18 (2006.01)	a2005 0224	G01N 21/78 (2006.01)		C08G 59/42 (2006.01)
a2004 0261	G01B 7/00 (2006.01)	a2005 0225	G01N 21/78 (2006.01)		C08F 222/06 (2006.01)
	G01R 27/26 (2006.01)	a2005 0226	G01N 21/78 (2006.01)	a2006 0093	E21B 47/00 (2006.01)
a2004 0262	G01B 7/00 (2006.01)	a2005 0227	G01N 21/78 (2006.01)		E21B 47/12 (2006.01)
	G01B 7/30 (2006.01)	a2005 0236	C08B 25/08 (2006.01)	a2006 0107	C07D 311/00 (2006.01)
a2004 0267	E21B 43/11 (2006.01)		H04M 11/00 (2006.01)	a2006 0119	H01F 38/24 (2006.01)
a2004 0273	A62D 1/00 (2006.01)	a2005 0239	E21B 43/27 (2006.01)		H01F 38/26 (2006.01)
	A62D 1/02 (2006.01)	a2005 0241	C01G 47/00 (2006.01)	a2006 0126	C10G 21/12 (2006.01)
a2005 0051	C01F 7/06 (2006.01)		C25B 1/00 (2006.01)		C10G 21/20 (2006.01)
	C01F 7/14 (2006.01)	a2005 0257	F02B 57/00 (2006.01)	a2006 0195	C07C 63/04 (2006.01)
	C22B 3/04 (2006.01)		F02F 3/00 (2006.01)		C07C 51/16 (2006.01)
a2005 0052	C01F 7/06 (2006.01)	a2005 0268	C10G 5/095 (2006.01)	a2006 0223	B22F 1/00 (2006.01)
a2005 0097	E21B 33/14 (2006.01)	a2005 0273	E21B 19/10 (2006.01)		B22F 3/10 (2006.01)
a2005 0104	H01L 41/18 (2006.01)	a2006 0019	F03B 13/12-18 (2006.01)		C22C 33/02 (2006.01)
	H01L 41/22 (2006.01)		H05F 7/00 (2006.01)	a2006 0231	A61Q 5/12 (2006.01)
a2005 0125	C10M 101/02 (2006.01)	a2006 0021	H01B 3/00 (2006.01)	a2006 0232	G01N 33/50 (2006.01)
	C10M 135/12 (2006.01)	a2006 0027	H01L 31/00 (2006.01)		C02F 1/68 (2006.01)
	C10M 137/10 (2006.01)		H01L 31/04 (2006.01)	a2006 0245	C04B 33/00 (2006.01)
	C07F 9/16 (2006.01)		H01L 31/042 (2006.01)		C04B 40/02 (2006.01)
a2005 0130	C10M 135/10 (2006.01)		H01L 31/052 (2006.01)	a2007 0014	F04B 47/02 (2006.01)
	C10M 159/04 (2006.01)		F24J 2/13 (2006.01)		F04B 47/04 (2006.01)
a2005 0137	B01J 20/22 (2006.01)	a2006 0028	C07C 31/10 (2006.01)	a2007 0019	E21B 33/138 (2006.01)
	B01D 39/04 (2006.01)		C10L 3/04 (2006.01)	a2007 0034	C12H 1/06 (2006.01)
	C08B 15/05 (2006.01)		B01D 53/28 (2006.01)		A23L 2/70 (2006.01)
	C02F 1/28 (2006.01)	a2006 0038	E21B 33/038 (2006.01)	a2007 0061	G01N 9/04 (2006.01)
a2005 0166	C23F 11/08 (2006.01)	a2006 0043	C10G 45/10 (2006.01)		

## SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi	BPT	İddia sənədinin nömrəsi
A01B 39/22	(2006.01) a2006 0046	C08F 12/08	(2006.01) a2004 0145	E21B 47/00	(2006.01) a2006 0093
A23L 1/30	(2006.01) a2006 0052	C08F 22/14	(2006.01) a2004 0145	E21B 47/12	(2006.01) a2006 0093
A23L 2/70	(2006.01) a2007 0034	C08F 222/06	(2006.01) a2006 0089	F02B 57/00	(2006.01) a2005 0257
A61B 1/04	(2006.01) a2006 0066	C08G 59/42	(2006.01) a2006 0089	F02F 3/00	(2006.01) a2005 0257
A61B 1/30	(2006.01) a2006 0066	C08L 63/02	(2006.01) a2006 0089	F03B 13/12-18	(2006.01) a2006 0019
A61K 35/08	(2006.01) a2006 0071	C10G 5/095	(2006.01) a2005 0268	F03B 17/04	(2006.01) a2005 0214
A61K 36/72	(2006.01) a2006 0063	C10G 11/04	(2006.01) a2006 0043	F03G 3/02	(2006.01) a2005 0214
A61K 8/00	(2006.01) a2006 0071	C10G 21/12	(2006.01) a2006 0126	F03G 3/08	(2006.01) a2005 0214
A61Q 5/12	(2006.01) a2006 0231	C10G 21/20	(2006.01) a2006 0126	F03G 7/10	(2006.01) a2005 0214
A61Q 9/04	(2006.01) a2006 0071	C10G 45/10	(2006.01) a2006 0043	F04B 47/02	(2006.01) a2007 0014
A61L 9/015	(2006.01) a2004 0033	C10L 3/04	(2006.01) a2006 0028	F04B 47/04	(2006.01) a2007 0014
A61M 21/00	(2006.01) a2006 0080	C10M 101/00	(2006.01) a2004 0128	F16K 1/00	(2006.01) a2004 0056
A62D 1/00	(2006.01) a2004 0273	C10M 101/00	(2006.01) a2004 0145	F24J 2/13	(2006.01) a2006 0027
A62D 1/02	(2006.01) a2004 0273	C10M 101/02	(2006.01) a2005 0125	F42B 12/00	(2006.01) a2004 0183
B01D 39/04	(2006.01) a2005 0137	C10M 119/06	(2006.01) a2004 0145	G01B 7/00	(2006.01) a2004 0261
B01D 53/28	(2006.01) a2006 0028	C10M 129/02	(2006.01) a2005 0215	G01B 7/00	(2006.01) a2004 0262
B01J 08/10	(2006.01) a2006 0047	C10M 131/08	(2006.01) a2005 0215	G01B 7/30	(2006.01) a2004 0262
B01J 20/22	(2006.01) a2005 0137	C10M 135/02	(2006.01) a2005 0215	G01N 9/04	(2006.01) a2007 0061
B01J 23/00	(2006.01) a2005 0207	C10M 135/10	(2006.01) a2005 0130	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0224
B01J 23/02	(2006.01) a2005 0207	C10M 135/12	(2006.01) a2005 0125	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0225
B22F 1/00	(2006.01) a2006 0223	C10M 137/10	(2006.01) a2005 0125	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0226
B22F 3/10	(2006.01) a2006 0223	C10M 159/04	(2006.01) a2005 0130	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0227
C01F 7/06	(2006.01) a2005 0051	C11B 1/04	(2006.01) a2006 0063	G01N 33/50	(2006.01) a2006 0232
C01F 7/06	(2006.01) a2005 0052	C11B 1/10	(2006.01) a2006 0063	G01R 23/17	(2006.01) a2006 0048
C01F 7/14	(2006.01) a2005 0051	C12H 1/06	(2006.01) a2007 0034	G01R 27/26	(2006.01) a2004 0261
C01G 47/00	(2006.01) a2005 0241	C22B 3/04	(2006.01) a2005 0051	G01R 31/34	(2006.01) a2006 0051
C02F 1/28	(2006.01) a2005 0137	C22C 33/02	(2006.01) a2006 0223	G01V 1/22	(2006.01) a2003 0156
C02F 1/30	(2006.01) a2005 0175	C23F 11/08	(2006.01) a2005 0166	G01V 7/00	(2006.01) a2003 0244
C02F 1/68	(2006.01) a2006 0232	C23F 11/10	(2006.01) a2005 0166	G02F 1/11	(2006.01) a2006 0061
C04B 33/00	(2006.01) a2006 0245	C25B 1/00	(2006.01) a2005 0241	H01B 3/00	(2006.01) a2006 0021
C04B 40/02	(2006.01) a2006 0245	C25D 3/02	(2006.01) a2004 0230	H01F 38/24	(2006.01) a2006 0119
C07C 11/00	(2006.01) a2005 0207	C25D 3/56	(2006.01) a2004 0230	H01F 38/26	(2006.01) a2006 0119
C07C 2/10	(2006.01) a2005 0207	C25D 7/12	(2006.01) a2004 0230	H01L 31/00	(2006.01) a2006 0027
C07C 2/10	(2006.01) a2005 0208	C30B 13/10	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/04	(2006.01) a2006 0027
C07C 31/10	(2006.01) a2006 0028	C30B 13/16	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/042	(2006.01) a2006 0027
C07C 51/16	(2006.01) a2006 0195	C30B 13/28	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/052	(2006.01) a2006 0027
C07C 6/02	(2006.01) a2005 0208	C30B 29/06	(2006.01) a2004 0173	H01L 35/16	(2006.01) a2004 0230
C07C 6/04	(2006.01) a2005 0207	C30B 29/08	(2006.01) a2004 0173	H01L 35/18	(2006.01) a2004 0230
C07C 63/04	(2006.01) a2006 0195	E21B 19/10	(2006.01) a2005 0273	H01L 41/18	(2006.01) a2005 0104
C07D 311/00	(2006.01) a2006 0107	E21B 33/038	(2006.01) a2006 0038	H01L 41/22	(2006.01) a2005 0104
C07F 9/16	(2006.01) a2005 0125	E21B 33/138	(2006.01) a2007 0019	H03H 9/00	(2006.01) a2006 0061
C08B 15/05	(2006.01) a2005 0137	E21B 33/14	(2006.01) a2005 0097	H04B10/06	(2006.01) a2006 0048
C08B 25/08	(2006.01) a2005 0236	E21B 43/11	(2006.01) a2004 0267	H04M 11/00	(2006.01) a2005 0236
C08F 4/12	(2006.01) a2005 0209	E21B 43/27	(2006.01) a2005 0239	H05F 7/00	(2006.01) a2006 0019
C08F 10/06	(2006.01) a2005 0209	E21B 43/32	(2006.01) a2005 0168		

FAYDALI MODELƏR ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN  
GÖSTƏRİCİLƏRİ

## SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	BPT
U2006 0008	D01B 1/02 (2006.01) F26B 11/04 (2006.01)

## SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

BPT		İddia sənədinin nömrəsi
<i>D01B 1/02</i>	(2006.01)	U2006 0008
<i>F26B 11/04</i>	(2006.01)	U2006 0008

SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ ÜZRƏ İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN  
GÖSTƏRİCİLƏRİ

## SAY GÖSTƏRİCİSİ

İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT
S2005 0034	9-02	S2006 0011	9-03
S2006 0004	28-03	S2007 0006	12-09
S2006 0007	9-01		

## SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ

SNBT	İddia sənədinin nömrəsi	SNBT	İddia sənədinin nömrəsi
9-01	S2006 0007	12-09	S2007 0006
9-02	S2005 0034	28-03	S2006 0004
9-03	S2006 0011		

İXTİRA PATENTLƏRİNİN  
GÖSTƏRİCİLƏRİ

## SAY GÖSTƏRİCİSİ

Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT
i2007 0001	<i>E21B 21/08</i> (2006.01) <i>G06F 7/00</i> (2006.01)	i2007 0019	<i>H01Q 13/00</i> (2006.01)	i2007 0034	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)
i2007 0002	<i>A61B 17/06</i> (2006.01)	i2007 0020	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)	i2007 0035	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
i2007 0003	<i>A61B 1/00</i> (2006.01)	i2007 0021	<i>H04M 11/02</i> (2006.01)		<i>E21B 43/26</i> (2006.01)
i2007 0004	<i>A61K 6/00</i> (2006.01) <i>A61K 9/06</i> (2006.01) <i>A61K 31/015</i> (2006.01)	i2007 0022	<i>C05B 1/02</i> (2006.01) <i>C05B 19/00</i> (2006.01)	i2007 0036	<i>C09K 3/00</i> (2006.01) <i>E21B 37/06</i> (2006.01) <i>E21B 43/00</i> (2006.01)
i2007 0005	<i>A61B 17/32</i> (2006.01)	i2007 0023	<i>F16K 1/00</i> (2006.01)	i2007 0037	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
i2007 0006	<i>A61K 6/00</i> (2006.01) <i>A61K 9/06</i> (2006.01) <i>A61K 31/015</i> (2006.01)	i2007 0024	<i>F16L 55/04</i> (2006.01)	i2007 0038	<i>A63B 3/00</i> (2006.01)
i2007 0007	<i>H02H 9/06</i> (2006.01) <i>H01T 2/00</i> (2006.01)	i2007 0025	<i>B29C 47/00</i> (2006.01) <i>C08F 14/06</i> (2006.01)	i2007 0039	<i>C01F 5/02</i> (2006.01)
i2007 0008	<i>H02N 2/00</i> (2006.01) <i>H01L 41/09</i> (2006.01)	i2007 0026	<i>A61K 31/01</i> (2006.01) <i>A61K 31/015</i> (2006.01) <i>A61K 35/06</i> (2006.01)	i2007 0040	<i>C01F 5/02</i> (2006.01) <i>A61F 9/007</i> (2006.01)
i2007 0009	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)	i2007 0027	<i>C10G 9/16</i> (2006.01)	i2007 0041	<i>H01L 43/08</i> (2006.01)
i2007 0010	<i>E21B 47/06</i> (2006.01)	i2007 0028	<i>C02F 1/46</i> (2006.01) <i>C02F 1/48</i> (2006.01)	i2007 0042	<i>C08L 95/00</i> (2006.01)
i2007 0011	<i>G01V 5/10</i> (2006.01)	i2007 0029	<i>A61B 5/08</i> (2006.01) <i>G01N 21/03</i> (2006.01)	i2007 0044	<i>E21B 21/00</i> (2006.01)
i2007 0012	<i>C07C 2/12</i> (2006.01) <i>C07C 15/46</i> (2006.01)	i2007 0030	<i>B63B</i> (2006.01)	i2007 0045	<i>C07D 233/60</i> (2006.01)
i2007 0013	<i>C08L 67/06</i> (2006.01) <i>C08K 5/10</i> (2006.01)	i2007 0031	<i>A01K 31/00</i> (2006.01)	i2007 0046	<i>C07D 249/08</i> (2006.01)
i2007 0014	<i>H01L 35/16</i> (2006.01)	i2007 0032	<i>F15D 1/00</i> (2006.01) <i>F02B 33/001</i> (2006.01) <i>F02B 75/32</i> (2006.01)	i2007 0047	<i>C07D 03/06</i> (2006.01)
		i2007 0033	<i>G01N 21/17</i> (2006.01)	i2007 0048	<i>C07C 13/11</i> (2006.01) <i>C07C 49/395</i> (2006.01)
				i2007 0049	<i>C07B 069/759</i> (2006.01)
				i2007 0050	<i>C07D 233/60</i> (2006.01)

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI**  
**GÖSTƏRİCİLƏR**

Bülleten №2 29.06.2007

AZ

i2007 0014	H01L 35/18	(2006.01)	i2007 0033	G01N 21/79	(2006.01)	i2007 0050	C07D 249/08	(2006.01)
i2007 0015	C02F 1/52	(2006.01)		G01J 1/10	(2006.01)		C07D 03/06	(2006.01)
i2007 0016	H01L 31/08	(2006.01)		C10G 19/00	(2006.01)		C07C 13/11	(2006.01)
	C08F 114/22	(2006.01)	i2007 0034	G01N 21/27	(2006.01)		C07C 49/395	2006.01)
i2007 0017	E21B 33/16	(2006.01)		G01N 21/75	(2006.01)		C07B 069/759	(2006.01)
i2007 0018	H04M 11/02	(2006.01)		G01N 21/78	(2006.01)			

**SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ**

BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi	BPT	Patentin nömrəsi			
A01K 31/00	(2006.01)	i2007 0031	C07C 2/12	(2006.01)	i2007 0012	F04B 47/02	(2006.01)	i2007 0020
A61B 1/00	(2006.01)	i2007 0003	C07C 13/11	(2006.01)	i2007 0050	F04B 47/02	(2006.01)	i2007 0041
A61B 5/08	(2006.01)	i2007 0029	C07C 15/46	(2006.01)	i2007 0012	F15D 1/00	(2006.01)	i2007 0032
A61B 17/06	(2006.01)	i2007 0002	C07C 49/395	(2006.01)	i2007 0050	F16K 1/00	(2006.01)	i2007 0023
A61B 17/32	(2006.01)	i2007 0005	C07D 03/06	(2006.01)	i2007 0050	F16L 55/04	(2006.01)	i2007 0024
A61F 9/007	(2006.01)	i2007 0046	C07D 233/60	(2006.01)	i2007 0050	F24J 3/02	(2006.01)	i2007 0009
A61K 6/00	(2006.01)	i2007 0004	C07D 249/08	(2006.01)	i2007 0050	G01J 1/10	(2006.01)	i2007 0033
A61K 6/00	(2006.01)	i2007 0006	C08F 14/06	(2006.01)	i2007 0025	G01J 1/12	(2006.01)	i2007 0034
A61K 9/06	(2006.01)	i2007 0004	C08F 114/22	(2006.01)	i2007 0016	G01N 21/03	(2006.01)	i2007 0029
A61K 9/06	(2006.01)	i2007 0006	C08K 5/10	(2006.01)	i2007 0013	G01N 21/17	(2006.01)	i2007 0033
A61K 31/01	(2006.01)	i2007 0026	C08L 67/06	(2006.01)	i2007 0013	G01N 21/25	(2006.01)	i2007 0035
A61K 31/015	(2006.01)	i2007 0004	C08L 95/00	(2006.01)	i2007 0048	G01N 21/27	(2006.01)	i2007 0034
A61K 31/015	(2006.01)	i2007 0006	C09K 3/00	(2006.01)	i2007 0040	G01N 21/75	(2006.01)	i2007 0034
A61K 31/015	(2006.01)	i2007 0026	C10G 9/16	(2006.01)	i2007 0027	G01N 21/78	(2006.01)	i2007 0034
A61K 35/06	(2006.01)	i2007 0026	C10G 19/00	(2006.01)	i2007 0033	G01N 21/79	(2006.01)	i2007 0033
A63B 3/00	(2006.01)	i2007 0042	C10M 101/00	(2006.01)	i2007 0036	G01V 5/10	(2006.01)	i2007 0011
B29C 47/00	(2006.01)	i2007 0025	C10M 119/06	(2006.01)	i2007 0036	G06F 7/00	(2006.01)	i2007 0001
B63B	(2006.01)	i2007 0030	C10M 135/10	(2006.01)	i2007 0036	H01Q 13/00	(2006.01)	i2007 0019
C01F 5/02	(2006.01)	i2007 0044	E21B 21/00	(2006.01)	i2007 0049	H01L 31/08	(2006.01)	i2007 0016
C01F 5/02	(2006.01)	i2007 0045	E21B 21/08	(2006.01)	i2007 0001	H01L 35/16	(2006.01)	i2007 0014
C01G 23/00	(2006.01)	i2007 0035	E21B 33/16	(2006.01)	i2007 0017	H01L 35/18	(2006.01)	i2007 0014
C01G 39/00	(2006.01)	i2007 0034	E21B 37/06	(2006.01)	i2007 0040	H01L 41/09	(2006.01)	i2007 0008
C02F 1/46	(2006.01)	i2007 0028	E21B 43/00	(2006.01)	i2007 0041	H01L 43/08	(2006.01)	i2007 0047
C02F 1/48	(2006.01)	i2007 0028	E21B 43/22	(2006.01)	i2007 0037	H01T 2/00	(2006.01)	i2007 0007
C02F 1/52	(2006.01)	i2007 0015	E21B 43/22	(2006.01)	i2007 0038	H02H 9/06	(2006.01)	i2007 0007
C04B 26/26	(2006.01)	i2007 0048	E21B 43/26	(2006.01)	i2007 0039	H02N 2/00	(2006.01)	i2007 0008
C05B 1/02	(2006.01)	i2007 0022	E21B 47/06	(2006.01)	i2007 0010	H04M 11/02	(2006.01)	i2007 0018
C05B 19/00	(2006.01)	i2007 0022	F02B 33/001	(2006.01)	i2007 0032	H04M 11/02	(2006.01)	i2007 0021
C07B 069/759	(2006.01)	i2007 0050	F02B 75/32	(2006.01)	i2007 0032			

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN**  
**SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
77/901-II	i2007 0049	a2004 0137	i2007 0039	a2004 0214	i2007 0024	a2005 0094	i2007 0003
98/001002	i2007 0037	a2004 0141	i2007 0021	a2004 0228	i2007 0023	a2005 0102	i2007 0008
99/001289	i2007 0038	a2004 0153	i2007 0028	a2004 0244	i2007 0032	a2005 0132	i2007 0004
a2001 0084	i2007 0050	a2004 0156	i2007 0036	a2004 0250	i2007 0041	a2005 0156	i2007 0005
a2003 0015	i2007 0027	a2004 0163	i2007 0016	a2004 0263	i2007 0031	a2005 0163	i2007 0030
a2003 0053	i2007 0017	a2004 0164	i2007 0015	a2004 0264	i2007 0022	a2005 0194	i2007 0029
a2003 0241	i2007 0013	a2004 0187	i2007 0014	a2005 0017	i2007 0007	a2005 0238	i2007 0020
a2003 0242	i2007 0042	a2004 0188	i2007 0047	a2005 0043	i2007 0044	a2005 0240	i2007 0001
a2003 0261	i2007 0011	a2004 0194	i2007 0048	a2005 0044	i2007 0045	a2005 0252	i2007 0026
a2004 0048	i2007 0033	a2004 0198	i2007 0040	a2005 0063	i2007 0002	a2005 0286	i2007 0012
a2004 0077	i2007 0034	a2004 0202	i2007 0025	a2005 0069	i2007 0046		
a2004 0135	i2007 0010	a2004 0208	i2007 0019	a2005 0085	i2007 0009		
a2004 0136	i2007 0035	a2004 0213	i2007 0018	a2005 0093	i2007 0006		

**SƏNAYE NÜMUNƏLƏRİ PATENTLƏRİN  
GÖSTƏRİCİLƏRİ****SAY GÖSTƏRİCİSİ**

Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT
S2007 0001	09-03	S2007 0003	13-03
S2007 0002	13-03	S2007 0004	13-03

**SİSTEMATİK GÖSTƏRİCİSİ**

SNBT	Patentin nömrəsi	SNBT	Patentin nömrəsi
09-03	S2007 0001	13-03	S2007 0003
13-03	S2007 0002	13-03	S2007 0004

**PATENT VERİLƏN İDDİA SƏNƏDLƏRİNİN  
SAY GÖSTƏRİCİSİ**

İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi	İddia sənədin nömrəsi	Patentin nömrəsi
S2005 0008	S2007 0002	S2005 0010	S2007 0004
S2005 0009	S2007 0003	S2006 0005	S2007 0001

# ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

## РАЗДЕЛ А

### УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА

#### А 01

(21) **a2006 0046**

(22) **30.03.2006**

(51) **A01B 39/22** (2006.01)

(71) **Азербайджанская Сельскохозяйственная Академия (AZ)**

(72) **Мамедов Махмуд Нейман оглы, Намазов Фуад Али оглы, Мамедов Габиль Балакиши оглы (AZ)**

(54) **КУЛЬТИВАТОР.**

(57) Изобретение относится к сельскохозяйственному машиностроению, в частности к машинам для обработки междурядий хлопчатника. Поставленная в изобретении задача заключается в снижении себестоимости, путем повышения универсальности культиватора, предотвращением сложности, связанной с проблемами его сборки-разборки в производственных условиях, эксплуатации и хранению. Для решения поставленной задачи в культиваторе, включающем рабочие органы, установленные на раме, соединенной к задней части трактора и опорные колеса, согласно изобретения, рама выполнена монолитной с дополнительно установленными на торцевые стороны съемными полупрамами, а рабочие органы закреплены к ним с возможностью передвижения.

#### А 23

(21) **a2006 0052**

(22) **07.04.2006**

(51) **A23L 1/30** (2006.01)

(71) **Предприятие с ограниченной ответственностью «ЙЕНИ-ТЕХ» (AZ)**

(72) **Халилов Эльчин Нусрат оглы, Джафаров Ашраф Алаббас (AZ)**

(54) **БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНАЯ ДОБАВКА.**

(57) Изобретение относится к пищевой промышленности, а именно к пищевым добавкам, стимулирующим поднятие общего тонуса организма. Задачей предлагаемого изобретения является расширение ассортимента биологически активных добавок с широким спектром лечебно-профилактического действия. Поставленная задача решается тем, что биологически активная добавка на основе активируемого цеолита - клиноптилолита, очищенного доломита, с размером частиц 2-5 мкм и аскорбиновой кислоты, в качестве активатора цеолита содержит биостимулирующие вещества - коллоидные комплексы металлов на основе гидролизата желатина с катионами Си, Zn, Ag, Mn, Со при стехиометрическом содержании катионов металлов, взятых в соотношении - 1:0,003:0,0032:0,00048:0,000036, при соотношении цеолита к биостимули-

рующим веществам 1:0,4-0,6 при следующем соотношении компонентов, масс. %:

Доломит 1-10

Аскорбиновая кислота 8-12

Цеолит - клиноптилолит, активированный

биостимулирующими веществами остальное и дополнительно содержит связующее вещество, например натуральный мед, взятый в количестве 8-12 масс. %.

#### А 61

(21) **a2006 0066**

(22) **21.04.2006**

(51) **A61B 1/04** (2006.01)

**A61B 1/30** (2006.01)

(71)(72) **Насиров Физули Акбер оглы, Новрузова Фарид Мугбылевна, Гольберг Ольга Игоревна, Гольберг Игорь Петрович (AZ)**

(54) **УПРАВЛЯЕМЫЙ РОБОТ-ЭНДОСКОП МИКРОКАПСУЛЬНОГО ТИПА.**

(57) Изобретение относится к эндоскопам в области диагностики, в особенности к робот-эндоскопу микрокапсульного типа с видеокамерой, способному передать внешнему компьютеру изображения внутренних трубообразных органов человеческого тела или других трубообразных объектов. Поставленная задача решается тем, что управляемый робот-эндоскоп микрокапсульного типа для исследования внутренних трубообразных органов человека или других трубообразных объектов, оснащен установленными в передней и задней частях корпуса цветными видеокамерами и освещающими устройствами, и размещенным внутри корпуса приемо-передатчиком сигналов, внутри снабжен вибратором, а снаружи антеннами, которые обеспечивают возможность управления его движением вперед или назад, или же остановкой в соответствии с полученным извне сигналом.

(21) **a2006 0071**

(22) **28.04.2006**

(51) **A61K 8/00** (2006.01)

**A61K 35/08** (2006.01)

**A61Q 9/04** (2006.01)

(71) **Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Алиева Тамила Шамиль кызы (AZ)**

(72) **Алиева Тамила Шамиль кызы, Аликулиев Рамазан Исмаил оглы, Агаев Меджнун Ислам оглы, Абдуллаев Надир Мамед оглы (AZ)**

(54) **ДЕПИЛЯТОРНЫЙ КРЕМ.**

(57) Изобретение относится к медицине, а именно к лечебно-профилактическим средствам в парфюмерии и может быть использовано перед хирургической операцией для безболезненного удаления волосяного покрова с поверхности кожи человека. Задача изобретения состоит в повышении эффективности и надежности

A 01G – A 61B

ти депиляторного крема при воздействии его на выбранный волосяной покров человека. Задача решена тем, что депиляторный крем, включающий в себя депилятор, неионный ПАВ и воду, согласно изобретению, в качестве депилятора содержит сухой осадок нахичеванской минеральной воды «Дарыдаг», в качестве ПАВ содержит глицерин, и дополнительно содержит экстракт мяты, при следующем соотношении компонентов, масс. %:

Сухой осадок	60
Дистиллированная вода	36-37
Глицерин	3-2
Экстракт мяты	1

(21) a2006 0063

(22) 20.04.2006

(51) A61K 36/72 (2006.01)

C11B 1/04 (2006.01)

C11B 1/10 (2006.01)

(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Мовсумов Исрафил Солтан оглы, Караев Эльдар Абдулла оглы (AZ)

(72) Мовсумов Исрафил Солтан оглы, Караев Эльдар Абдулла оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ ПЛОДОВ ОБЛЕПИХИ.

(57) Изобретение относится к технологии получения лекарственных препаратов фармации и лечебной медицине. Задача изобретения состоит в повышении чистоты целевого продукта, в рациональном и полноценном использовании растительного сырья, обеспечении одновременного получения урсоловой кислоты и облепихового масла. Задача решена тем, что в способе переработки плодов облепихи, включающем высушивание растительного сырья, измельчение, экстракцию его хлороформом и выделение целевого продукта, согласно изобретению, хлороформный экстракт упаривают, растворяют в гексане, фильтруют и промывают гексаном, фильтр с осевшей в нем урсоловой кислотой высушивают до постоянного веса, получая таким образом урсоловую кислоту, а гексановые извлечения объединяют и упаривают до получения облепихового масла.

(21) a2004 0033

(22) 25.02.2004

(51) A61L 9/015 (2006.01)

(86) PCT/AZ2005/000001 25.02.2005

(87) WO 2005/12269 29.12.2005

(71) Государственный концерт «Азербайджан Хава Йоллары» (AZ), Национальная Академия Авиации (AZ)

(72) Пашаев Ариф Мир Джалал оглы, Мехтиев Ариф Шафаят оглы, Аскеров Джахангир Джалал оглы, Джафарзаде Рауф Мамед оглы, Гулиев Ариф Зульфугар оглы, Низамов Тельман

Инаят оглы, Исаев Энвер Иса оглы, Низамов Анар Тельман оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ДЕЗИНФЕКЦИИ САЛОНОВ ВОЗДУШНЫХ СУДОВ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО РЕАЛИЗАЦИИ.

(57) Изобретение предназначено для проведения дезинфекционных мероприятий и очистки различных поверхностей коммунальных объектов - магазинов, вокзалов, аэропортов, салонов транспортных средств, в частности, салонов воздушных судов. Способ дезинфекции салонов воздушного судна, заключается в том, что осуществляют их ручную и механизированную уборку, продувку озоновоздушной смесью микропорциями длительностью  $t_1=(K/P) \cdot v$ , где K-требуемая концентрация озона (3-5 мг/м<sup>3</sup>), P-производительность озонатора (4 г/час),  $v=1\text{м}^3$   $t_1=3$  секунды и паузой  $t_2=3 \cdot t_1$ ,  $t_2=10$  секунд, причем в зависимости от объема помещения время работы выбирают по формуле  $T=(t_1+t_2)/t_1 \cdot K \cdot V/P$ , где V-объем помещения, м<sup>3</sup>, после чего помещение проветривают в течение 20 минут. Устройство для получения озоновоздушной смеси, содержащее силовой зарядный блок, подключенный ко входам блока накопления энергии и управления, к выходам которого подключена цепь, состоящая из первичной обмотки трансформатора и тиристора, на управляющий электрод которого поступает сигнал управления с выхода блока накопления энергии и управления, генератор озона, подключенный параллельно вторичной обмотке трансформатора, в котором согласно изобретению, генератор озона выполнен в виде наборов из двух плоских низковольтных пластин и расположенной между ними одной высоковольтной пластины, охваченной барьерами, причем в качестве трансформатора содержит трансформатор выходной строчной развертки, число витков первичной обмотки которого определяется резонансной частотой, а зарядным сопротивлением является сопротивление обмотки вентилятора.

(21) a2006 0080

(22) 08.05.2006

(51) A61M 21/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Исмаилов Надир Ведан оглы (AZ)

(72) Исмаилов Надир Ведан оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОБУЧЕНИЯ АУТОГЕННОЙ ТРЕНИРОВКЕ.

(57) Изобретение относится к способу овладения техникой оказания в любое время психологической помощи самому себе путём самовнушения. Задача изобретения состоит в сокращении сроков обучения, повышении эффективности и упрощении восприятия способа аутогенной тренировки (АТ). Задача решена тем, что в способе обучения, аутогенной тренировки (АТ), включающем в себя изучение инструкции и выполнение стандартных упражнений первой ступени АТ-1 по классической методике, способствующих вызыванию



ощущения тяжести, тепла, регуляции ритма сердечной деятельности, дыхания, влиянию на органы брюшной полости, на сосуды головы, согласно изобретению, обучение проводит инструктор-психотерапевт с группой из 20-100 учащихся, отобранных по принципу схожести интеллектуального уровня, выявленного тестированием в процессе ознакомления с инструкцией и основными принципами АТ, причем, обучение проводят за четыре занятия с перерывами между ними в 6 дней, в течение которых обучающиеся по 12-15 минут 3 раза в день самостоятельно повторяют пройденный курс.

(21) a2006 0231

(22) 04.12.2006

(51) A61Q 5/12 (2006.01)

(71)(72) Шихиев Ага Шихи оглы, Ярадангулиев Бахрам Алай оглы, Мовсум-заде Ариф Ага-Мирза оглы (AZ)

(54) СРЕДСТВО ДЛЯ УКРЕПЛЕНИЯ И ВОССТАНОВЛЕНИЯ КОРНЕЙ ВОЛОС И СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ БИОЛОГИЧЕСКИ АКТИВНОЙ ОСНОВЫ ДЛЯ НЕГО.

(57) Средство для укрепления и восстановления корней волос, содержащее биологически активную основу растительного сырья, этиловый спирт и воду, согласно изобретению, в качестве биологически активной основы растительного сырья содержит биологически активный продуцент дистиллята корней, корневищ и надземной части цератостигмы с семенами эфирномасличных растений, взятых в соотношении 2:1 соответственно при соотношении взятых ингредиентов, г: продуцент биологически активной основы цератостигмы - 420-600, семена эфирномасличных растений - 210-300, этиловый спирт - 600-800, вода - остальное; Средство для укрепления и восстановления корней волос, содержащее биологически активную основу растительного сырья и жировую основу, согласно изобретению, в качестве биологически активной основы растительного сырья, содержит биологически активный продуцент дистиллята корней, корневищ и надземной части цератостигмы с семенами эфирномасличных растений, а в качестве жировой основы растительные масла при следующем соотношении компонентов, г: продуцент биологически активной основы цератостигмы - 360-540, семена эфирномасличных растений - 180-300, растительные масла - остальное; при этом в качестве эфирномасличных растений оно содержит семена тмина и кориандра, взятые в соотношении 1:2 соответственно. Способ получения биологически активной основы путем замачивания измельченного растительного сырья и перегонкой водяным паром под вакуумом, согласно изобретению, вакуумную перегонку ведут в два этапа, причем на первом этапе ведут селективную перегонку до получения 75% от общего объема дистиллята биологически активных веществ, затем на втором этапе для полного растворения осажденных биологически активных ве-

ществ и извлечения избыточного количества его вводят 15-20 % этилового спирта. Способ получения биологически активной основы путем замачивания измельченного растительного сырья и перегонкой водяным паром под вакуумом, согласно изобретению, вакуумную перегонку ведут в два этапа, причем на первом этапе ведут селективную перегонку до получения 100% от общего объема дистиллята биологически активных веществ, затем на втором этапе для полного извлечения их вводят 50% растительного масла от общего объема.

A 62

(21) a2004 0273

(22) 23.12.2004

(51) A62D 1/00 (2006.01)

A62D 1/02 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт нефтехимических процессов (AZ)

(72) Аббасов Вагиф Магеррам оглы, Исмаилов Тейюб Аллахверди оглы, Абдуллаев Эльмар Шахмар оглы, Самедов Атамалы Меджид оглы, Магеррамов Расим Сархан оглы, Кязимов Акшин Бююкага оглы, Исмаилова Халида Рауф кызы, Гафарова Месхети Эльман кызы, Мусаева Нурана Мустафа кызы, Нуралиева Фарида Фирудин кызы (AZ)

(54) ПЕНООБРАЗОВАТЕЛЬ ДЛЯ ТУШЕНИЯ ПОЖАРОВ.

(57) Изобретение относится к химическим средствам тушения пожаров. Пенообразователь для тушения пожаров, включающий анионоактивное ПАВ, аминсодержащую добавку и воду, по изобретению, в качестве аминсодержащей добавки содержит комплексное соединение нафтеновых кислот фракции с температурой кипения 210-410°C с этаноламинами общей формулы  $[RCOO]^- [H_nN^+(CH_2CH_2OH)_m]$ , где n=1-3, m=1-3, R-алкильный радикал нафтеновых кислот, при следующем соотношении компонентов, мас.% :

Анионоактивное ПАВ	1-1,5
Аминсодержащая добавка	0,5-1,0
Вода	остальное

РАЗДЕЛ В

РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ

B 01

(21) a2006 0047

(22) 30.03.2006

(51) B01J 08/10 (2006.01)

(71) Азербайджанский Научно-Исследовательский Институт «Агромеханика» (AZ)

A 01G – A 61B

(72) Алиев Бахруз Мирза оглы, Халилов Рамиз Талыб оглы, Фаталиев Камил Гатам оглы, Мамедов Габиль Балакиши оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОБРАБОТКИ КОРМОВЫХ ГРАНУЛ ЖИДКОЙ ОБОЛОЧКОЙ.

(57) Изобретение относится к области сельского хозяйства, в частности к устройствам для приготовления кормовых гранул. Задачей изобретения является повышение эффекта приготовления кормовых гранул. Устройство для обработки кормовых гранул жидкой оболочкой, содержащее желоб для подачи твердого материала, лоток для выгрузки готового продукта, патрубок для ввода жидкости, барабан с внутренним винтом, приспособление для разгрузки твердого материала, согласно изобретению, дополнительно снабжено накопителем негранулированной муки, запорным элементом на патрубке для ввода жидкости, при этом барабан с внутренним винтом расположен наклонно по отношению к горизонтали, его поверхность в средней части выполнена с мелкими отверстиями, а выход патрубка для ввода жидкости закреплен к нижней части приспособления для разгрузки твердого материала.

(21) a2005 0137

(22) 01.06.2005

(51) B01J 20/22 (2006.01)

B01D 39/04 (2006.01)

C08B 15/05 (2006.01)

C02F 1/28 (2006.01)

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Магеррамов Абель Мамедали оглы, Мамедов Гусейн Гудрат оглы, Алоسمанов Расим Мирали оглы, Азизов Абдулсаид Абдулгамид оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы (AZ)

(54) СОРБЕНТ ДЛЯ ИЗВЛЕЧЕНИЯ ИОНОВ СД (II) ИЗ ВОДНЫХ РАСТВОРОВ И СПОСОБ ЕГО ПОЛУЧЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к твердым сорбентам, содержащим природные высокомолекулярные соединения, используемым для сорбции тяжелых металлов из водных растворов. Сорбент для извлечения ионов Сд (II) из водных растворов на основе целлюлозосодержащих полимерных материалов, по изобретению, является продуктом окислительного фосфорилирования и гидролиза древесных опилок. Способ получения сорбента для извлечения ионов Сд (II) из водных растворов включает окислительное фосфорилирование древесных опилок с треххлористым фосфором в присутствии кислорода и последующий гидролиз фосфодихлоридных групп.

(21) a2005 0207

(22) 25.08.2005

(51) B01J 23/02 (2006.01)

B01J 23/00 (2006.01)

C07C 2/10 (2006.01)

C07C 6/04 (2006.01)

C07C 11/00 (2006.01)

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Сафаралиева Фарханда Дадаш кызы, Садыхов Фикрет Мамед оглы, Полчаев Рамиз Абдураб оглы, Мамедалиев Гейдар Али оглы (AZ)

(54) КАТАЛИЗАТОР МЕТАТЕЗИСА ОЛЕФИНОВЫХ УГЛЕВОДОРОДОВ.

(57) Изобретение относится к катализаторам для диспропорционирования олефиновых углеводородов. Катализатор метатезиса олефиновых углеводородов, включает оксид никеля, оксид молибдена, оксид стронция, диоксид кремния и оксид алюминия, при этом, он дополнительно содержит оксид бария, при следующем соотношении компонентов, % мас.:

Оксид никеля	3-7
Оксид молибдена	9-12
Оксид стронция	0,1-1,0
Оксид бария	0,1-0,2
Диоксид кремния	4-7
Оксид алюминия	до 100

(21) a2006 0223

(22) 25.02.2004

(51) B22F 1/00 (2006.01)

B22F 3/10 (2006.01)

C22C 33/02 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Мустафаев Санан Мамедамин оглы, Касумов Сиявуш Аваз оглы, Гулиев Агали Ахмед оглы, Гусейнов Саями Санани оглы (AZ)

(54) СПОСОБ БОРИРОВАНИЯ ПОРОШКОВОГО ЖЕЛЕЗА.

(57) Изобретение относится к области порошковой металлургии, в частности к способу изготовления порошковых композиций на основе железа, имеющих высокую износостойкость и механические свойства. Способ борирования порошкового железа, включает приготовление шихты на основе железа и борсодержащего вещества, формование образца, его борирование и спекание. По изобретению проводят диффузионное борирование при температуре 1173-1273 К в течение 1,0-3,0 часов, при этом в качестве борсодержащего вещества используют борную кислоту, выделенную из лавы грязевых вулканов.

РАЗДЕЛ С

ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

C 01

(21) а2005 0051

(22) 02.03.2005

(51) C01F 7/06 (2006.01)

C01F 7/14 (2006.01)

C22B 3/04 (2006.01)

(71)(72) Исрафилов Тельман Давуд оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ГИДРОХИМИЧЕСКОЙ ПЕРЕРАБОТКИ АЛУНИТОВОЙ РУДЫ.

(57) Изобретение относится к цветной металлургии, в частности к способам гидрохимической переработки алунитовой руды. Способ гидрохимической переработки алунитовой руды, включает одностадийное выщелачивание сырого алунита щелочно-алюминатным раствором, перевод сульфатных солей в осадок и получение глинозема по схеме Байера, при этом выщелачивание и цикл Байера проводят раствором гидроксида натрия, а сульфат натрия, образованный в результате выщелачивания, подвергают конверсии раствором гидроксида калия.

(21) а2005 0052

(22) 02.03.2005

(51) C01F 7/06 (2006.01)

(71)(72) Исрафилов Тельман Давуд оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ АЛУНИТА.

(57) Изобретение относится к области металлургии легких металлов, в частности производству глинозема. Предлагаемый способ решает задачу создания экономичного и экологически чистого способа переработки алунита с получением оксида алюминия. Поставленная задача решается тем, что в способе переработки алунита, включающем выщелачивание сырого алунита оборотным алюминатным раствором и щелочью, перевод сульфатных солей в осадок и получение из алюминатного раствора глинозема по схеме Байера, согласно изобретению, выщелачивание и цикл Байера проводят гидроокисью натрия, полученной в результате того, что промытый осадок сульфатных солей выпаривают, кристаллизуют и подвергают конверсии гидроокисью калия, полученной от каустификации смеси  $K_2CO_3+CaO$ .

(21) а2005 0241

(22) 17.10.2005

(51) C01G 47/00 (2006.01)

C25B 1/00 (2006.01)

(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Мамедова Севяр Вагиф кызы, Мехман Насиб оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ДИСУЛЬФИДА РЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к области электрохимического производства, а именно к получению фоточувствительных полупроводников в виде тонких пленок. Сущность изобретения в том, что в способе получения дисульфида рения из кислого раствора, согласно изобретению, дисульфид рения получают электролизом в виде пленки, на катоде из раствора электролита, содержащего  $2 \cdot 10^{-3} - 4 \cdot 10^{-3}$  моль/литр перрената аммония, 0,1-0,3 моль/литр натрия сульфита, 1,5 моль/литр серной кислоты, при температуре электролита 40-80°C, плотности тока 4-8 А/дм<sup>2</sup>, времени электролиза 0,8-1,5 час и перемешивании. Способ обеспечивает получение качественных однородных, равномерных по толщине, мелкокристаллических, прочносцепленных с металлической основой компактных пленок дисульфида рения с р-тип проводимостью.

C 02

(21) а2005 0175

(22) 07.07.2005

(51) C02F 1/30 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджана, Институт Радиационных Проблем (AZ)

(72) Мустафаев Ислам Исрафил оглы, Гулиева Нияр Качай кызы, Рзаев Рауф Сабир оглы, Алиев Салимхан Меграли оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОЧИСТКИ ВОДЫ ОТ НЕФТЕПРОДУКТОВ.

(57) Изобретение относится к охране окружающей среды и может быть использовано в нефтеперерабатывающей промышленности при очистке сточных вод от нефтепродуктов. Задачей изобретения является создание способа очистки воды от нефтепродуктов, обеспечивающего проведение одностадийного радиационно-термического процесса при низких значениях дозы облучения, увеличение степени очистки воды. Поставленная задача достигается тем, что в способе очистки воды от нефтепродуктов, включающем радиационно-химическое воздействие на нефтесодержащую воду, согласно изобретению, процесс проводят при одновременном воздействии гамма-облучения и тепла при атмосферном давлении, поглощенной дозе 2-3 кГр и температуре 400-450°C.

C 04

(21) а2006 0245

(22) 21.12.2005

(51) C04B 33/00 (2006.01)

C04B 40/02 (2006.01)

A 01G – A 61B

**(71)(72) Ширинзаде Ирада Нусрет кызы, Кафказлы Мамед Алекбер оглы (AZ)****(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ КЕРАМИЧЕСКОГО МАТЕРИАЛА.**

(57) Изобретение относится к области производства строительных материалов, а именно керамических материалов и может быть использовано при изготовлении огнеупоров, теплоизоляционных материалов, кирпича, облицовочных керамических плит. В способе получения керамического материала, включающем смешение сырьевых компонентов, формование и термообработку в качестве сырьевых компонентов используют глину Зыхского, Сумгаитчайского и Апшеронского месторождений, доломит Гобустанского месторождения и воду, при следующем соотношении компонентов, мас.ч.:

Глина	50-70
Доломит	10-11
Вода	10-11

а термообработку проводят при температуре 750°C, после чего керамический материал выдерживают в воде в течение часа, затем во влажной среде в течение 10-30 дней.

**C 07****(21) a2005 0208****(22) 25.08.2005****(51) C07C 6/02 (2006.01)****C07C 2/10 (2006.01)****(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)****(72) Сафаралиева Фарханда Дадаш кызы, Садыхов Фикрет Мамед оглы, Полчаев Рамиз Абдураб оглы, Мамедалиев Гейдар Али оглы (AZ)****(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ЛИНЕЙНЫХ ОЛЕФИНОВ C<sub>14</sub>-C<sub>18</sub>.**

(57) Изобретение относится к катализаторам для диспропорционирования олефиновых углеводородов. Катализатор метатезиса олефиновых углеводородов, включает оксид никеля, оксид молибдена, оксид стронция, диоксид кремния и оксид алюминия, при этом, он дополнительно содержит оксид бария, при следующем соотношении компонентов, % мас.:

Оксид никеля	3-7
Оксид молибдена	9-12
Оксид стронция	0,1-1,0
Оксид бария	0,1-0,2
Диоксид кремния	4-7
Оксид алюминия	до 100

**(21) a2006 0028****(22) 24.02.2006****(51) C07C 31/10 (2006.01)****C10L 3/04 (2006.01)****B01D 53/28 (2006.01)****(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)****(72) Кулиев Тофик Мустафа оглы, Мамедалиев Гейдар Али оглы, Асланов Эльхан Саттар оглы, Джамилев Рамиз Сафар оглы, Амирова Роза Мешади кызы (AZ)****(54) АБСОРБЕНТ ДЛЯ ОСУШКИ ПРИРОДНОГО ГАЗА.**

(57) Изобретение относится к газовой промышленности и может быть использовано для глубокой осушки природного газа. Абсорбент для осушки природного газа является кубовым остатком производства пропиленгликоля следующего состава, мас. %:

Монопропиленгликоль	1,0-2,0
Дипропиленгликоль	88,0-90,0
Трипропиленгликоль	8,0-9,0

**(21) a2006 0195****(22) 27.10.2006****(51) C07C 63/04 (2006.01)****C07C 51/16 (2006.01)****(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)****(72) Литвишков Юрий Николаевич, Шакунова Нинель Владиславовна, Зульфугарова Сима Мамед кызы, Эфендиев Меджид Рамиз оглы, Мурадова Пери Агагусейн кызы (AZ)****(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ м-ТОЛУИЛОВОЙ КИСЛОТЫ.**

(57) Изобретение относится к способу получения ароматических кислот и может быть использовано для синтеза репеллентов против кровососущих насекомых, флотореагентов и сельскохозяйственных химикатов. Способ получения м-толуиловой кислоты включает окисление м-ксилола кислородом воздуха в жидкой фазе при нагревании в присутствии 11-17 мас.% к массе м-ксилола кобальтсодержащего катализатора в виде гофрированной, скрученной в спираль алюминиевой фольги, содержащей во вторичном алюмооксидном носителе композицию оксидов кобальта и марганца следующего состава, мас. %:

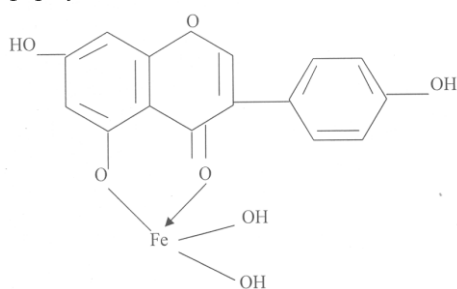
Co <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	3,5-6,5
MnO <sub>2</sub>	4,5-7,0
Al <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	45-50
Al-каркас	остальное

**(21) a2006 0107****(22) 12.06.2006****(51) C07D 311/00 (2006.01)****(71) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ), Мехралиева Севиль Джабраил кызы, Вердизаде Наилья Аллахверди кызы (AZ)****(72) Мехралиева Севиль Джабраил кызы, Вердизаде Наилья Аллахверди кызы, Ахундов Рамиз**

Аталла оглы, Пириева Джамиля Аждар кызы, Назирова Замина Алиш кызы (AZ)

**(54) Fe(III)-ГЕНИСТЕИНАТ, ПРОЯВЛЯЮЩИЙ АНТИОКСИДАНТНОЕ СВОЙСТВО.**

(57) Изобретение относится к химико-фармацевтической промышленности, а именно к биологически активным химическим соединениям, проявляющим антиоксидантное свойство и может быть применено для быстрого количественного определения генистеина в различных растениях и лекарственных препаратах его содержащих. Задача изобретения состоит в получении комплексного соединения генистеина, обладающего более высоким антиоксидантным свойством. Задача решена синтезом и применением Fe(III)-генистеинат формулы



проявляющего повышенное антиоксидантное свойство.

C 08

(21) a2005 0236

(22) 14.10.2005

(51) C08B 25/08 (2006.01)

H04M 11/00 (2006.01)

(71) Сариев Эльдар Бахрам оглы (AZ)

(72) Сариев Эльдар Бахрам оглы, Халилов Эльшад Нореддин оглы (AZ)

**(54) СПОСОБ ОХРАННОЙ СИГНАЛИЗАЦИИ ОБЪЕКТОВ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ.**

(57) Изобретение относится к технике охраны объектов от несанкционированного доступа посторонних лиц, конкретно к средствам охранной сигнализации с использованием мобильного телефона сотовой радиосвязи, и может быть использовано для охраны автотранспорта, жилых помещений офисов, складов и других объектов. В способе охранной сигнализации объектов, на охраняемом объекте размещают датчик обнаружения проникновения, в пределах охраняемого объекта размещают мобильный телефон, запоминают в памяти мобильного телефона номер телефона абонента, по которому следует направлять оповещение о проникновении на охраняемый объект и после установленного количества дозвонившихся на номер мобильного телефона объекта, автоматически включают блокировку системы питания объекта, приводят звуковую сигнализацию и блок автодозвона абоненту в рабочий режим, на случай вторжения, одновременно с

передачей оповещения на номер телефона абонента, включают стандартную звуковую сигнализацию и через микрофон, связанный с мобильным телефоном объекта, передают звуки с территории объекта, а доступ абонента на охраняемый объект обеспечивают повторным звонком абонента на мобильный телефон объекта, при этом отключают программы приема SMS, а звонки, поступающие со стороны, блокируют переводом их на стандартный звонок. Устройство для осуществления охранной сигнализации объектов, содержит датчик обнаружения проникновения, предназначенный для размещения на охраняемом объекте, мобильный телефон, предназначенный для размещения в пределах охраняемого объекта, запрограммированный на осуществление вызова на установленный номер абонента при срабатывании датчика обнаружения проникновения, зарядное устройство для мобильного телефона, блок регулирования зарядным устройством, микрофон для передачи звуков с территории объекта и электрическую лампочку.

(21) a2005 0209

(22) 25.08.2005

(51) C08F 10/06 (2006.01)

C08F 4/12 (2006.01)

(71) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский Институт «Олефин» (AZ)

(72) Гусейнов Фаиг Омар оглы, Асланов Эльхан Саттар оглы, Мамедалиев Гейдар Али оглы, Садыхов Фикрет Мамед оглы, Джамилов Рамиз Сафар оглы (AZ)

**(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ОЛИГОМЕРА ПРОПИЛЕНА.**

(57) Изобретение относится к области нефтехимии, в частности, к способу получения олигомеров пропилена и может быть использовано для синтеза сукцинимидных и сульфонатных присадок к моторным маслам и как сырье для получения кабельного масла и гидравлических жидкостей. Способ получения олигомера пропилена осуществляют в среде жидкого пропилена при температуре 30-50°C в присутствии катализаторного комплекса, содержащего хлорид алюминия, толуол и активатор. По изобретению, катализаторный комплекс в качестве активатора содержит дифенилоксид.

(21) a2004 0145

(22) 09.07.2004

(51) C08F 12/08 (2006.01)

C08F 22/14 (2006.01)

C10M 101/00 (2006.01)

C10M 119/06 (2006.01)

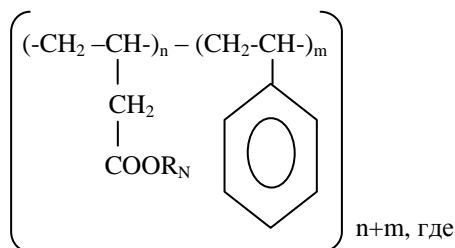
(71) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Ахмедов Аладдин Ислам оглы, Гамидова Джейхун Шафаят кызы, Исаков Эльхан Ур-

шан оглы, Лачинова Зульфия Ахмед кызы, Исмаилова Нелуфар Джамал кызы (AZ)

(54) СОПОЛИМЕР АЛЛИЛНАФТЕНАТА СО СТИРОЛОМ В КАЧЕСТВЕ ВЯЗКОСТНОЙ ПРИСАДКИ К НЕФТЯНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, конкретно, к синтезу вязкостной присадки к нефтяным маслам. Предлагается сополимер аллилнафтената со стиролом общей формулы



$n = 17-22$

$m = 10-14$

$R_N$  – радикал нафтеновой кислоты и молекулярной массы 5000-7000 в качестве вязкостной присадки к нефтяным маслам. Полученная присадка улучшает термическую устойчивость нефтяных масел.

(21) a2006 0089

(22) 22.05.2006

(51) C08L 63/02 (2006.01)

C08G 59/42 (2006.01)

C08F 222/06 (2006.01)

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Акперов Октай Гумнат оглы, Мамедова Расмия Эльбрус кызы, Акперов Эльчин Октай оглы (AZ)

(54) ЭПОКСИДНАЯ КОМПОЗИЦИЯ.

(57) Изобретение относится к химии высокомолекулярных соединений и может быть использовано для приготовления композиций на основе эпоксидных смол. Задачей изобретения является разработка эпоксидной композиции с низкой температурой отверждения при относительно малых массовых количествах сополимера отвердителя. Поставленная задача достигается тем, что эпоксидная композиция, содержащая эпоксидную смолу и отвердитель, в качестве отвердителя содержит полиэтиленполиамин и сополимер maleinonogo ангидрида, октена-1 и стирола при следующем соотношении компонентов, мас.ч.:

Эпоксидная смола	100
Полиэтиленполиамин	10
Сополимер	10-20

C 10

(21) a2005 0268

(22) 30.11.2005

(51) C10G 5/095 (2006.01)

(71) Азербайджанский Архитектурно-Строительный Университет (AZ)

(72) Мамедова Нуршараф Салман кызы, Алиев Али Биннат оглы, Багиров Рустам Абульфаз оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ВЫСОКООКТАНОВОГО БЕНЗИНА.

(57) Изобретение относится к технологии получения экологически чистого высокооктанового автомобильного бензина и может быть использовано в нефтеперерабатывающей и нефтехимической промышленности. Задачей изобретения является повышение качества бензина, расширение сырьевых ресурсов, снижение эксплуатационных расходов производства и охрана окружающей среды. Поставленная задача достигается тем, что в способе получения высокооктанового бензина, включающем адсорбционную депарафинизацию углеводородов различного строения, десорбцию поглощенных нормальных парафинов и их каталитическое превращение, адсорбции подвергают бензиновую фракцию газового конденсата, состоящего из 60-65% парафинов, 28-30% нафтеновых и 8-10% ароматических углеводородов с последующей десорбцией и изомеризацией поглощенных парафинов, при этом процессы адсорбции и десорбции осуществляют в одном аппарате, в непрерывно движущемся слое гранулированного синтетического цеолита  $\text{CaA}(5\text{\AA})$ . При этом адсорбцию нормальных парафинов проводят при температуре 165-175°C, преимущественно при 170°C, десорбцию поглощенных парафинов проводят при температуре 290-350°C, преимущественно при 300°C.

(21) a2006 0126

(22) 28.06.2004

(51) C10G 21/12 (2006.01)

C10G 21/20 (2006.01)

(71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт нефтехимических процессов (AZ)

(72) Азизов Акиф Гамид оглы, Ибрагимова Минавер Джафар кызы, Самедова Фазиля Ибрагим кызы, Азмамедов Нариман Газанфар оглы, Эйвазов Эйваз Зульфугар оглы, Гасанова Рейхания Зия кызы, Багирова Бести Фарзали кызы (AZ)

(54) СПОСОБ СЕЛЕКТИВНОЙ ОЧИСТКИ МАСЛЯНОЙ ФРАКЦИИ ИОННОЙ ЖИДКОСТЬЮ.

(57) Изобретение относится к области химической технологии, и может быть использовано при селективной очистке масляных фракций, с использованием в качестве избирательного растворителя ионных жид-

костей. Задача изобретения заключается в очистке масляных фракций экологически чистым и эффективным способом с использованием в качестве избирательного растворителя анилинформиатной ионной жидкости. Поставленная задача достигается тем, что в способе селективной очистки масляной фракции ионной жидкостью, путем экстракции масляной фракции избирательным растворителем, с последующим разделением рафината от экстракта и отделение избирательного растворителя от экстракта с помощью органического растворителя, согласно изобретению, в качестве избирательного растворителя используют анилин-формиатную ионную жидкость при весовом соотношении ионной жидкости к масляной фракции 2:1 и экстракцию проводят при температуре 50-55°C и интенсивном перемешивании в течение 60 минут, после чего расслоением отделяют рафинат от экстракта, а ионную жидкость выделяют из экстракта вымыванием гептаном и возвращают на стадию экстракции.

WO <sub>3</sub>	7,0-8,0
CuO <sub>2</sub>	9,0-10,0
Al <sub>2</sub> O <sub>3</sub>	до100

- (21) a2006 0043  
(22) 24.03.2006  
(51) C10G 45/10 (2006.01)  
C10G 11/04 (2006.01)  
(71) Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт нефтехимических процессов (AZ)  
(72) Самедова Фазиля Ибрагим кызы, Гасанова Рейхания Зия кызы, Логманова Севиндж Бала-ага кызы, Исмаилов Махаддин Абдулла оглы, Кадымалиева Наргиз Зираддин кызы, Аскерова Айна Султан кызы (AZ)  
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СМАЗОЧНОГО МАСЛА.

(57) Изобретение относится к области нефтепереработки, а именно к способу получения базового масла. Способ получения смазочного масла включает обработку нефтяной фракции с вязкостью до 15 мм<sup>2</sup>/с при 100°C селективным растворителем, последующую гидрообработку очищенной фракции при температуре 340-380°C, давлении 4 МПа, количестве водорода 500-800 л/л на Al-Co(Ni)-Мо-оксидном катализаторе, фракционирование полученного гидрогенизата с выделением фракции, выкипающей выше 350°C, которую затем депарафинизируют. Обработке подвергают нефтяную фракцию, содержащую полициклическую ароматику и смолы выше 5%, являющуюся либо рафинатом, либо дистиллятом. Выделенную из гидрогенизата фракцию подвергают гидрокаталитической изомеризации на катализаторе, содержащем Pt-0,64% мас. на носителе Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub> – до 100% мас. и гидрокаталитической депарафинизации, на катализаторе, содержащем NiO 2-11% мас., MoO<sub>3</sub> 9-28% мас. и носителем - Al<sub>2</sub>O<sub>3</sub> до 100% мас. Катализатор гидрообработки дополнительно содержит оксид вольфрама при следующем соотношении компонентов: % мас.

NiO	5,0-6,0
MoO <sub>3</sub>	7,0-8,0

- (21) a2004 0128  
(22) 21.06.2004  
(51) C10M 101/00 (2006.01)  
(71) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Фарзалев Вагиф Меджид оглы, Керимова Мехрибан Камал кызы, Мамедов Сабир Ахмед оглы, Мустафаев Назим Пирмамед оглы, Керимов Кямал Теймур оглы, Абдуллаев Бейляр Ибрагим оглы, Фатали-заде Франгиз Агасеф кызы, Мамедов Джаваншир Новруз оглы, Сеидов Мирисмаил Мирягуб оглы, Исмаилов Инглаб Паша оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ КОНСИСТЕНТНОЙ СМАЗКИ.

(57) Изобретение относится к области создания консистентных смазок конкретно, к способу получения консистентной смазки, которая может быть использована в узлах трения высоконагруженных механизмов. Задача изобретения - улучшение противоизносных и противозадирных свойств консистентной смазки. Эта задача достигается разработкой нового способа получения смазки путем нейтрализации смеси загущенного минерального масла, кислого отхода производства растительного масла и осерненного хлопкового масла гидроокисью кальция. Смазка, полученная разработанным способом, обладает высокими противоизносными и противозадирными свойствами.

- (21) a2005 0125  
(22) 12.05.2005  
(51) C10M 101/02 (2006.01)  
C10M 135/12 (2006.01)  
C10M 137/10 (2006.01)  
C07F 9/16 (2006.01)  
(71) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Мустафаев Назим Пирмамед оглы, Кулиева Малек Абдул кызы, Мусаева Белла Искендер кызы, Сафарова Мехпара Расул, Новоторжина Нина Николаевна (AZ)  
(54) МАСЛО ДЛЯ ЦИРКУЛЯЦИОННЫХ СИСТЕМ МЕТАЛЛОРЕЖУЩИХ СТАНКОВ.

(57) Изобретение относится к области разработки смазочных масел, используемых в системах машин и механизмов, работающих в условиях высокой влажности. Масло для циркуляционных систем металлорежущих станков на основе минеральных масел содержит многофункциональную ДТФ-1 - изопропиловый эфир О,О-диизопропилдитиофосфорилуксусной кислоты, антиокислительную – ионол (4-метил-2,6-дитретбу-

тилфенол) и антипенную – полиметилсилоксан ПМС-200А присадки, при следующем соотношении компонентов (% мас.):

ДФ-1	2-3
Ионол	0,15-0,20
ПМС-200А	0,002-0,004
Минеральное масло	до 100

(21) a2005 0215

(22) 05.09.2005

(51) C10M 129/02 (2006.01)

C10M 131/08 (2006.01)

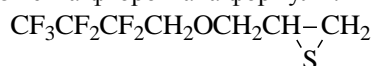
C10M 135/02 (2006.01)

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Магеррамов Абель Мамедали оглы, Аллахвердиев Мирза Алекпер оглы, Гусейнова Афет Теймур кызы (AZ)

(54) 1,2-ЭПИТИО-5-ОКСА-6,6,7,7,8,8,8-ГЕПТАФТОРОКТАН В КАЧЕСТВЕ ПРОТИВОЗАДИРНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к области органической химии, в частности новому химическому соединению - 1,2-эпитио-5-окса-6,6,7,7,8,8,8-гептафтороктану, который может быть рекомендован в качестве противозадирной присадки к смазочным маслам. Задачей изобретения является улучшение противозадирных свойств смазочных масел. Поставленная задача достигается синтезом и использованием 1,2-эпитио-5-окса-6,6,7,7,8,8,8-гепта-фтороктана формулы:



в качестве противозадирной присадки к смазочным маслам.

(21) a2005 0130

(22) 18.05.2005

(51) C10M 135/10 (2006.01)

C10M 159/04 (2006.01)

(71) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)

(72) Агаев Амирчобан Насир оглы, Садыхов Камиль Исмаил оглы, Фарзалиев Вагиф Меджид оглы, Кязим-заде Али Кязым оглы, Кулалиев Икрам Джаннатали оглы, Нагиева Эльмира Али кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУЛЬФОНАТНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.

(57) Изобретение относится к способу получения сульфонатной присадки к смазочным маслам. Способ включает взаимодействие в эквимолекулярных количествах продукта конденсации алкил (C<sub>8</sub>-C<sub>12</sub>) фенола с формальдегидом и аммиаком с гидроксиметансульфо-

натом натрия с последующей нейтрализацией и карбонатацией полученного продукта гидроксидом кальция. Полученная высокощелочная присадка существенно улучшает антиокислительные, антикоррозионные и противоизносные свойства смазочных масел.

## C 12

(21) a2007 0034

(22) 22.02.2007

(51) C12H 1/06 (2006.01)

A23L 2/70 (2006.01)

(71) Азербайджанский Университет Кооперации (AZ)

(72) Микаилов Вугар Шахбаба оглы, Фаталиев Хасил Кямаледдин оглы, Халилов Рамиз Талыб оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОСВЕТЛЕНИЯ СОКОВ И ВИНМАТЕРИАЛОВ.

(57) Изобретение относится к оборудованию пищевой промышленности и виноделия и может быть использовано при производстве осветленных соков и вин. Задачей изобретения является повышение эффекта осветления в процессе непрерывного осветления вино-материалов. Для решения поставленной задачи в устройстве для осветления соков и вино-материалов, включающем цилиндрическую емкость с соосно размещенным в ней перфорированным вращающимся барабаном, расположенным под углом 10-12° к горизонту, сокоподающий штуцер, сборник для осветленного сока, сборник для осадка, выходной патрубок, привод, между внутренней поверхностью цилиндрической емкости и перфорированным барабаном, а также на внешней поверхности штуцера зафиксированы элементы электромагнитного излучателя.

## C 23

(21) a2005 0166

(22) 28.06.2005

(51) C23F 11/08 (2006.01)

C23F 11/10 (2006.01)

(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

(72) Мехтиев Ульви Шафаят оглы, Мамедов Товсиф Мухтар оглы, Гурбанов Мюсеиб Махмуд оглы, Абдуллаев Абдулалли Якуб оглы, Абдул Рагип Ахмед Али (AZ)

(54) ИНГИБИТОР КОРРОЗИИ И СОЛЕОТЛОЖЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к ингибиторам и защите нефтепромыслового оборудования от коррозии, солеотложения и парафиноотложения. Ингибитор коррозии и солеотложения содержит кубовый остаток производства синтетических жирных кислот и остаток



пирооконденсата, при следующем соотношении компонентов, % мас.:

Кубовый остаток производства синтетических жирных кислот	85,2-90,1
Остаток пирооконденсата	9,9-14,8

(21) а2004 0230

(22) 09.11.2004

(51) C25D 3/02 (2006.01)

C25D 3/56 (2006.01)

C25D 7/12 (2006.01)

H01L 35/16 (2006.01)

H01L 35/18 (2006.01)

(71) Институт Химических Проблем, Национальная Академия Наук Азербайджана (AZ)

(72) Мамедов Мехман Насиб оглы, Гаджиева Кямаля Исмаил кызы, Меджидов Аждар Акпер оглы, Аббасов Мехман Тейяр оглы (AZ)

(54) ЭЛЕКТРОЛИТ ДЛЯ ОСАЖДЕНИЯ СПЛАВА СУРЬМА-ТЕЛЛУРА.

(57) Изобретение относится к области гальваностегии и может быть использовано для электрохимического осаждения тонких полупроводниковых покрытий сплава Sb-Te. Электролит для осаждения сплава сурьма-теллур, содержащий оксид сурьмы (III), оксид теллура (IV) и кислоту, дополнительно содержит хлорид аммония, а в качестве кислоты содержит соляную кислоту, при соотношении компонентов, моль/л:

Оксид сурьмы (III)	0,05-0,2
Оксид теллура (IV)	0,0025-0,01
Хлорид аммония	0,5-1,0
Соляная кислота	3-3,5

C 30

(21) а2004 0173

(22) 27.07.2004

(51) C30B 13/10 (2006.01)

C30B 13/16 (2006.01)

C30B 13/28 (2006.01)

C30B 29/06 (2006.01)

C30B 29/08 (2006.01)

(71) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)

(72) Салахова Эльза Абдулазиз кызы, Мамедзаде Вусала Асим кызы, Новрузова Фируза Салех кызы (AZ)

(54) ЭЛЕКТРОЛИТ ДЛЯ ПОЛУЧЕНИЯ ТОНКОСЛОЙНЫХ ПОКРЫТИЙ ИЗ ДИСЕЛЕНИДА РЕНИЯ.

(57) Изобретение относится к электрохимическому осаждению покрытий из диселенида рения и может быть использовано в полупроводниковой технике. Электролит для получения тонкослойных покрытий из диселенида рения содержащий перренат аммония (NH<sub>4</sub>ReO<sub>4</sub>), по изобретению дополнительно содержит

NaOH и селенсодержащее соединение SeO<sub>2</sub> при плотности тока 2-8 мА/см<sup>2</sup> и температуре 70-80°C в следующем соотношении концентраций компонентов, моль/л:

NH <sub>4</sub> ReO <sub>4</sub>	0,01-0,1
SeO <sub>2</sub>	0,01-0,1
NaOH	1,0

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 21

(21) а2005 0273

(22) 07.12.2005

(51) E21B 19/10 (2006.01)

(71) Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ)

(72) Джанахмедов Ахад Ханахмед оглы, Мехдиев Али Мамед оглы, Агаларов Адиль Ханлар оглы (AZ)

(54) СПАЙДЕР.

(57) Изобретение относится к нефтепромысловому оборудованию, используемому при бурении и ремонте скважин, в том числе к оборудованию, используемому при спуско-подъемных операциях насосно-компрессорных труб. Задачей изобретения является создание конструкции, обеспечивающей повышение надежности работы спайдера. Для решения задачи спайдер, содержащий корпус с частично конической внутренней поверхностью, механизм захвата и привод перемещения механизма захвата, согласно изобретению, снабжен подвеской с конической наружной поверхностью и с выступом на внутренней цилиндрической поверхности подвески, размещенной концентрично между конусной поверхностью корпуса и механизмом захвата, при этом подвеска выполнена с радиальным пазом и закреплена к приводу перемещения механизма захвата, выполненного в виде рычажного механизма, соединенного при помощи опоры к нижней плите корпуса, а в цилиндрической части корпуса установлен центратор. Внутренняя поверхность механизма захвата выполнена зубчатой.

(21) а2005 0097

(22) 18.04.2005

(51) E21B 33/14 (2006.01)

(71)(72) Меджидов Гасан Нурали оглы, Мамедов Фархад Балабек оглы, Исмаилов Гатам Паша оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ УСТАНОВКИ ЦЕМЕНТНОГО МОСТА В СКВАЖИНЕ.

(57) Изобретение относится к устройствам, предназначенным для установки цементных мостов для решения технологических проблем при бурении нефтяных и газовых скважин. Поставленная в изобретении задача заключается в улучшении качества цементного моста. Для решения поставленной задачи в устройстве для установки цементного моста в скважине, содержащем узел контроля прохождения цементного раствора, состоящего из переходника и муфтового держателя с предохранителем, и разделительные пробки, где внутренний диаметр переходника больше диаметра металлического стержня пробок, согласно изобретения, переходник, имеющий цилиндрическую форму, после выступа переходящую в трапециевидную с наружной резьбой, выполнен с резьбой на внутренней конусообразной поверхности, плавно переходящей в цилиндрическую, а держатель ниже муфты снабжен тремя равноудаленными по окружности промывочными отверстиями и двумя сквозными отверстиями в конусообразной части предохранителя.

(21) а2006 0038

(22) 16.03.2006

(51) E21B 33/038 (2006.01)

(71)(72) Гасанов Алиш Рамиз оглы (AZ)

(54) СПОСОБ УПЛОТНЕНИЯ ФЛАНЦЕВОГО СОЕДИНЕНИЯ КОЛОННОЙ ГОЛОВКИ.

(57) Изобретение относится к способам уплотнений, применяемым в нефтегазовом оборудовании, и может быть использовано в узлах уплотнений фланцевых соединений колонной головки. Задачей изобретения является создание длительного уплотняющего эффекта в узлах соединений колонной головки. Поставленная задача решается таким образом, что в способе уплотнения фланцевого соединения колонной головки, включающем заполнение кольцевого пространства уплотняющим материалом, согласно изобретению, вязко-пластическую композицию уплотняющего материала нагревают до температуры смягчения при вязкости 200-300 спз, затем нагнетают в пространство между армированными и резиновыми кольцами под давлением в 1,5-2 раза превышающим давление на колонной головке и выдерживают под этим давлением до температуры затвердения.

(21) а2007 0019

(22) 02.02.2007

(51) E21B 33/138 (2006.01)

(71)(72) Мустафаев Нариман Сафа оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗОЛЯЦИИ СКВАЖИН.

(57) Изобретение относится к нефтяной и газовой промышленности и может найти применение при изоляции водо-газо притоков в скважине. Задачей изобретения является разработка доступного, экономичного способа длительной изоляции пласта от воздействия

водо-газо-нефте проявлений. Поставленная задача достигается тем, что в способе изоляции скважин, включающем закачку в скважину изолирующего агента, вытеснение его из скважины промывочным раствором до проникновения изолирующего агента в пласт, согласно изобретению, после достижения пласта изолирующим агентом, которым является жидкий тяжелый углеводород с вязкостью 20-100 спз, превентор закрывают, бурение приостанавливают, а промывочный раствор закачивают со скоростью 2-110 м/с до полного вытеснения изолирующего агента в пласт, после чего превентор открывают и продолжают бурение. При этом изолирующим агентом является высоковязкий жидкий углеводород с вязкостью 20-100 спз. В частности высоковязким жидким углеводородным изолирующим агентом является дегазированная тяжелая нефть, причем удельный вес изолирующего агента равен удельному весу пластовой жидкости.

(21) а2004 0267

(22) 22.12.2004

(51) E21B 43/11 (2006.01)

(71) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Керимов Меджид Захид оглы, Мамедов Камиль Кудрат оглы, Ширинов Ахмед Муртуза оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОЧИСТКИ НЕФТЯНОЙ СКВАЖИНЫ ОТ ПЕСЧАНОЙ ПРОБКИ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к устройствам для очистки скважин от песчаной пробки. Устройство для очистки нефтяной скважины от песчаной пробки, включает концентрично расположенные кожух на нижней опоре, корпус, телескопический патрубок, патрубок с опорой для поддержания телескопического патрубка, а также фрезу и винтовую пику, жестко закрепленные к вращающемуся полуму штоку и резиновые уплотнители и дополнительно содержит всасывающий узел, состоящий из поршня с резиновой манжетой и нагнетательного клапана, а внутренняя поверхность полого штока выполнена отшлифованной.

(21) а2005 0239

(22) 17.10.2005

(51) E21B 43/27 (2006.01)

(71) Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ), Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Бабаев Мусеиб Баба оглы, Лапгева Людмила Семеновна (AZ)

(54) СПОСОБ КИСЛОТНОЙ ОБРАБОТКИ ПРИЗАБОЙНОЙ ЗОНЫ ПЛАСТА.

(57) Изобретение относится к нефтегазодобывающей промышленности, в частности к процессам стимулирования притоков нефти и газа из многопластовых нефтяных залежей. Сущность изобретения заключается в том, что в способе кислотной обработки забойной зоны пласта, включающем закачку в коллектор кислоты, сначала в зону коллектора с высокой проницаемостью закачивают раствор каменной соли в безводной асфальто-смолистой нефти или в безводном газовом конденсате, а затем в зону коллектора с низкой проницаемостью закачивают смесь сухих кислот, включающую соляную кислоту 15%-ной, азотную кислоту 30%-ной и фтористоводородную кислоту 15%-ной концентрации, нефть-носитель или газовый конденсат-носитель сухих кислот и раствор поверхностно-активного вещества 0,05%-ной концентрации, при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Безводная асфальто-смолистая нефть или безводный газовый конденсат	18-22
Каменная соль	4-6
Поверхностно-активное вещество	остальное
при воздействии на зону коллектора с низкой проницаемостью:	
Нефть-носитель или газовый конденсат-носитель сухих кислот	8-22
Соляная кислота	18-22
Азотная кислота	18-22
Фтористоводородная кислота	13-17
Поверхностно-активное вещество	остальное

(21) a2005 0168

(22) 28.06.2005

(51) E21B 43/32 (2006.01)

(71) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

(72) Алиев Ёлчу Мисир оглы, Кязымов Шукуралли Паша оглы, Рагимов Джавид Абдуллатиф оглы, Аскеров Миргияс Салах оглы, Мехтиева Лала Васиф кызы (AZ)

(54) СПОСОБ ИЗОЛЯЦИИ ПРИТОКА ПЛАСТОВЫХ ВОД В СКВАЖИНЕ.

(57) Изобретение относится к нефтедобывающей промышленности, в частности, к способам изоляции притока вод в скважине. Способ изоляции притока пластовых вод в скважине включает последовательную закачку в обводненный нефтяной пласт уксусной кислоты в количестве 75% от объема жидкости, находящейся в стволе скважины, дизельно-щелочного отхода, смеси уксусной кислоты с пластовой водой в соотношении 1:1 и 10-15%-ного водного раствора хлористого кальция с образованием закупоривающего осадка.

(21) a2006 0093

(22) 26.05.2006

(51) E21B 47/00 (2006.01)

E21B 47/12 (2006.01)

(71) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ), Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии» (AZ)

(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы, Алиев Рустам Талыб оглы, Рзаев Яшар Тельман оглы, Усубалиев Бейбала Таджи оглы (AZ)

(54) ТЕЛЕМЕТРИЧЕСКАЯ СИСТЕМА ИЗМЕРЕНИЯ ЗАБОЙНЫХ ПАРАМЕТРОВ В ПРОЦЕССЕ БУРЕНИЯ НАКЛОННЫХ И ГОРИЗОНТАЛЬНЫХ СКВАЖИН.

(57) Изобретение относится к измерительной технике и может быть использовано при турбинном бурении наклонных и горизонтальных нефтяных и газовых скважин. Задачей изобретения является повышение помехоустойчивости телеметрических систем измерения и надежности, путем введения дополнительных технических средств, способствующих созданию связи по столбу бурового раствора на высоких частотах и исключения влияния помех. Поставленная задача достигается тем, что телеметрическая система измерения забойных параметров в процессе бурения наклонных и горизонтальных скважин состоящая из установленных непосредственно за бурильным инструментом устья скважины блока датчиков и блока питания, дополнительно содержит управляемое реле, усилитель сигналов, преобразователь напряжение-код, модулятор, усилитель мощности, генератор несущей высокой частоты, программный блок управления, цилиндрический пьезоэлектрический передающий преобразователь электрических сигналов в акустические, распространяемые в столбе бурового раствора в затрубном пространстве, пьезоэлектрический приемный преобразователь акустических сигналов в электрические, расположенный на выходе из затрубного пространства, полосовой фильтр высоких частот, второй усилитель сигналов, детектор, дешифратор, интерфейс, микропроцессор, блок программ, принтер и монитор, причем датчики блока датчиков соединены с управляемым реле, выход которого через усилитель сигналов и преобразователь напряжение-код соединен с первым входом модулятора, выход которого через усилитель мощности соединен с передающим цилиндрическим преобразователем электрических сигналов в акустические, выход генератора несущего высокочастотного сигнала соединен со вторым входом модулятора, первый, второй, третий, четвертый и пятый выходы программного блока управления соединены, соответственно, с управляющим входом блока датчиков, управляющим входом управляемого реле, управляющим входом преобразователя напряжение-код, третьим входом модулятора и входом генератора несущего сигнала высокой частоты, приемный пьезоэлектрический преобразователь через полосовой фильтр и второй усилитель сигналов, а также через детектор соединен с входом дешифратора, выходы которого соединены с

входами интерфейса, выход которого соединен с микропроцессором, соединенным с блоком программ, монитором и принтером.

**РАЗДЕЛ F****МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ****F 02**

(21) a2005 0257

(22) 14.11.2005

(51) F02B 57/00 (2006.01)

F02F 3/00 (2006.01)

(71)(72) (Ахвердиев Таир Ахмед оглы AZ)

(54) **ПОРШНЕВОЙ ДВИГАТЕЛЬ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ.**

(57) Изобретение относится к области машиностроения, а именно к производству двигателей внутреннего сгорания, и может быть использовано в любых транспортных средствах в качестве привода машин и механизмов. Задачей изобретения является создание средства с упрощенной конструкцией, повышенным сопротивлением изгибу и сниженным напряжением в кривошипе. Задача решена тем, что поршневой двигатель внутреннего сгорания, содержащий наружный и внутренний поршни, кинематически связанные между собой при выполнении возвратно-поступательных перемещений от общего привода с возможностью выполнять равнозначные возвратно-поступательные перемещения рабочего хода поршней и одновременно занимать поршнями положение верхней мертвой точки (ВМТ) и нижней мертвой точки (НМТ) и установленные с опиранием на соответствующие шейки коленчатого вала, согласно изобретения, наружный и внутренний поршни расположены в одном цилиндре, при этом наружный поршень посажен на два симметрично установленных шатуна с опиранием на соответствующие шейки кривошипа коленчатого вала, внутренний поршень посажен на один шатун с опиранием на соответствующую шейку кривошипа коленчатого вала, кривошип имеет ступенчатую форму в виде «кривошип в кривошипе» и образован двумя шейками для шатунов наружного поршня и одной шейкой для шатуна внутреннего поршня, а общая высота ступенчатого кривошипа является суммой высот щеки шейки для шатуна наружного поршня и щеки шейки для шатуна внутреннего поршня. Шейка для шатуна внутреннего поршня удалена от оси коленчатого вала на расстояние равное суммарной высоте щеки шейки для шатуна наружного поршня и щеки шейки для шатуна внутреннего поршня.

**F 03**

(21) a2006 0019

(22) 02.02.2006

(51) F03B 13/12-18 (2006.01)

H05F 7/00 (2006.01)

(71)(72) Рзаев Нури Рза оглы, Рзаев Расим Нури оглы (AZ)

(54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПРИРОДНЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИИ.**

(57) Изобретение относится к использованию природных источников электроэнергии и в частности может быть использовано в устройствах преобразования возвратно-поступательного движения во вращательное. Задачей изобретения является повышение коэффициента полезного действия устройства преобразования энергии за счет обеспечения непрерывного одностороннего вращения ротора генератора при полном использовании энергии возвратно-поступательного движения морских волн. Для решения поставленной задачи, устройство для использования природных источников электроэнергии, содержащее ведущее колесо и ведомое колесо, жестко связанное с генераторным агрегатом и линейную цепь с лопатками, согласно изобретению, содержит дополнительную линейную цепь с лопатками, цепи снабжены ограничительными планками на концах и связаны с основным валом, на подшипниках которого посажены два полых вала, жестко соединенных со звездочками и имеющих по три равноудаленных друг от друга паза с шарами, при этом ведомое и ведущее колеса снабжены зубцами в виде прямоугольных треугольников, одна из линейных цепей находится в контакте со своей звездочкой с нижней, а другая с верхней диаметрально противоположной стороны.

(21) a2005 0214

(22) 02.09.2005

(51) F03G 3/02 (2006.01)

F03G 3/08 (2006.01)

F03G 7/10 (2006.01)

F03B 17/04 (2006.01)

(71)(72) Алиев Тагир Эйваз оглы, Алиева Амина Тагир кызы (AZ)

(54) **СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ВРАЩАТЕЛЬНОГО ДВИЖЕНИЯ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ.**

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в способе получения вращательного движения, используемом силу упругости пружин, включающем перемещение тел, изменяющих момент сил относительно оси вращения, регулирование продолжительности действия вращающего момента каждого тела, возвращение тел в первоначальное положение, и фиксирование их, согласно изобретения, вращение тела с осью вращения осуществляют сжатием пружин, разжатие, под

действием силы упругости которых увеличивает их момент сил относительно оси вращения, причем регулирование продолжительности действия вращающего момента и дополнительное увеличение момента сил каждой пружины осуществляют редукторами, возвращение в первоначальное положение осуществляют поступательным движением зубчатых реек, а фиксирование – храповым механизмом редукторов. Устройство для получения вращательного движения, согласно изобретения, состоит из двух редукторов, каждый из которых включает храповой механизм с расположенными на одной оси ведущей и ведомой шестернями, промежуточную шестерню, связанную с ней и расположенные на одной оси среднюю шестерню и среднюю звездообразную шестерню, которая через короткую цепь связана с расположенными на одной оси малой звездообразной шестерней и маховиком, причем пружина размещена в корпусе, снабженном зажимом и связана с короткой цепью и с шатунной рейкой, связанной с поршнем широкого цилиндра, соединенным с узким цилиндром, поршень которого связан с зубчатой рейкой, при этом зубчатая рейка первого редуктора связана с храповым механизмом второго редуктора, зубчатая рейка которого связана с храповым механизмом, который через первую передаточную цепь, двойную звездообразную шестерню и вторую передаточную цепь связан с храповым механизмом первого редуктора.

**F 04**

(21) а2007 0014

(22) 22.01.2007

(51) F04B 47/02 (2006.01)

F04B 47/04 (2006.01)

(71)(72) Кязымов Шюкуралли Паша оглы, Байрамов Сардар Байрам оглы, Алиев Нариман Шахмурад оглы, Мустафаев Шахвалад Исмаил оглы (AZ)

**(54) СКВАЖИННАЯ НАСОСНАЯ УСТАНОВКА.**

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в скважинной насосной установке, состоящей из насосно-компрессорных труб, скважинного насоса, плунжера скважинного насоса, штанговой колонны, ее подвески согласно изобретения, между скважинным насосом и штанговой колонной установлен передаточный механизм, состоящий из соединенных посредством патрубков двух гидроцилиндров с поршнем и соединенного с верхней стороны со штанговой колонной, а с нижней с плунжером, скважинного насоса.

**F 16**

(21) а2004 0056

(22) 08.04.2004

(51) F16K 1/00 (2006.01)

(71)(72) Асланов Джамаледдин Нуреддин оглы (AZ)

**(54) ПРЯМОТОЧНАЯ ЗАДВИЖКА.**

(57) Для повышения износостойкости (от трения и противостояния динамическим силам) прямоточная задвижка, включающая запорный узел, состоящий из плоского шибера, корпуса, металлического кольца, седла и трапецеидального уплотнителя, согласно изобретения, дополнительно содержит кольцеобразный уплотнитель, размещенный между металлическим кольцом и седлом, тарельчатую пружину, посаженную на выступе седла и воронкообразную пружину на расточке седла.

**F 42**

(21) а2004 0183

(22) 18.08.2004

(51) F42B 12/00 (2006.01)

(71)(72) Ахмедов Унутмаз Гейдар оглы (AZ)

**(54) ПУЛЯ ДЛЯ ОГНЕСТРЕЛЬНОГО ОРУЖИЯ.**

(57) Изобретение относится к боеприпасам, используемым в огнестрельном оружии, конкретнее к пуле для огнестрельного оружия. Поставленная задача заключается в повышении поражающего эффекта бронебойной пули. Для решения поставленной задачи, в пуле для огнестрельного оружия, содержащей металлическую оболочку и сердечник из твердой стали, состоящий из цилиндрической части и наконечника, согласно изобретению, цилиндрическая часть стального сердечника выполнена покрытой свинцовой рубашкой и металлической оболочкой, а наконечник выполнен открытым, под углом 20÷25 относительно центральной оси с площадью остроты, равной 0,1мм<sup>2</sup>. В трассирующем варианте цилиндрическая часть пули наполнена трассирующим составом вокруг центральной оси, а в зажигательном варианте - зажигательным составом. На остром конце пули выполнен наружный опознавательный знак.

**РАЗДЕЛ G**

**ФИЗИКА**

**G 01**

(21) а2004 0261

(22) 14.12.2004

(51) G01B 7/00 (2006.01)

G01R 27/26 (2006.01)

(71)(72) Мамедов Фирудин Ибрагим оглы, Джаббарова Самира Мохуббат кызы (AZ)

**(54) ИНДУКТИВНЫЙ ДАТЧИК С ЧАСТОТНЫМ ВЫХОДОМ.**

(57) Сущность изобретения заключается в том, что индуктивный датчик с частотным выходом, содержащий подключенный к коллекторной цепи транзистора ко-

лебательный контур L1C1C2, включающий катушку индуктивности L1 с ферромагнитным сердечником и емкости C1C2, емкостную обратную связь, источник питания и резисторы, согласно изобретения, дополнительно содержит стабильную катушку индуктивности, при этом катушка индуктивности колебательного контура выполнена в виде секций, каждая из которых подключена к резистору, а ферромагнитный сердечник, длина которого составляет длину одной секции, размещен между катушками.

(21) a2004 0262

(22) 14.12.2004

(51) G01B 7/00 (2006.01)

G01B 7/30 (2006.01)

(71)(72) Мамедов Фирудин Ибрагим оглы, Гасымова Севда Мойуш кызы (AZ)

(54) ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ ЛИНЕЙНЫХ И УГЛОВЫХ ПЕРЕМЕЩЕНИЙ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что, в преобразователе линейных и угловых перемещений, состоящем из соосно расположенных, выполненной с возможностью вращения полуцилиндрической пластины и размещенных параллельно ее поверхности двух жестко закрепленных дугообразных пластин, согласно изобретения, одна из дугообразных пластин размещена на внутренней поверхности полуцилиндрической пластины, причем дугообразные пластины через трансформаторы соединены со вторичной обмоткой трансформатора, питающей полуцилиндрическую пластину.

(21) a2007 0061

(22) 27.03.2007

(51) G01N 9/04 (2006.01)

(71)(72) Гусейнов Тургай Клим оглы, Абдуллаев Иса Мадат оглы, Амирасланов Бахруз Курбан оглы (AZ)

(54) РЕЗОНАНСНЫЙ ДАТЧИК ПЛОТНОСТИ.

(57) Изобретение относится к измерительной технике и может быть использовано для измерения плотности жидкости в разных промышленных областях. Задачей изобретения является повышение качества, точности измерения и чувствительности датчика. В резонансном датчике плотности, содержащем трубу, защемленную по краям стойками, электромагнитный вибратор, электромагнитный виброизмеритель и показывающий прибор, генератор низкой звуковой частоты, согласно изобретения, труба выполнена ступенчато-переменного сечения, состоящего из центрального и двух периферийных участков, расположенных симметрично относительно колебательной системы и имеющих одинаковую длину и толщину стенок, при этом длина центрального участка  $l_1$  и периферийных участков  $l_2$  определяются следующими равенствами:

$$l_1 = \frac{0.8875}{\sqrt[4]{\frac{(D_1^2 - d^2)\rho_l + d^2\rho_m}{E(D_1^4 - d^4)} \cdot \sqrt{6.28F_0}}},$$
$$l_2 = \frac{0.591}{\sqrt[4]{\frac{(D_2^2 - d^2)\rho_l + d^2\rho_m}{E(D_2^4 - d^4)} \cdot \sqrt{6.28F_0}}}$$

где  $D_1, D_2$  соответственно толщина центрального и периферийных участков трубы,  $d$  - внутренний диаметр трубы,  $\rho_l$  - плотность материала трубы,  $\rho_m$  - плотность измеряемой жидкости,  $E$  - модуль упругости материала трубы,  $F_0$  - частота колебаний пустого резонатора.

(21) a2005 0224

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Гаджиева Севиндж Рафик кызы, Алиева Тарана Ибрагим кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ СКАНДИЯ (III).

(57) Изобретение относится к области аналитической химии, а именно к фотометрическим способам определения скандия в горных породах. Задача изобретения заключается в повышении чувствительности и избирательности способа определения иона скандия. Поставленная задача достигается тем, что в способе фотометрического определения скандия (III), включающем перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, согласно изобретению, в качестве органического реагента используют бис-(2,3,4-тригидроксифенилазо)бензидин.

(21) a2005 0225

(22) 26.09.2005

(51) G01N 21/78 (2006.01)

(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)

(72) Алиева Рафига Алирза кызы, Алиева Фаргана Сафар кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ИНДИЯ (III).

(57) Изобретение относится к области аналитической химии, а именно к фотометрическим способам определения индия в горных породах. Задача изобретения заключается в повышении избирательности способа определения иона индия. Поставленная задача достигается тем, что в способе фотометрического определе-

ния индия (III), включающем перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, согласно изобретению, в качестве органического реагента используют 2,3,4-триокси-4'-фторазобензол.

- (21) a2005 0226  
(22) 26.09.2005  
(51) G01N 21/78 (2006.01)  
(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Алиева Рафига Алирза кызы, Меликова Вусалы Исмаил кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ НИКЕЛЯ (II).

(57) Изобретение относится к области аналитической химии, а именно к фотометрическим способам определения никеля в горных породах. Задача изобретения заключается в повышении избирательности способа определения иона никеля. Поставленная задача достигается тем, что в способе фотометрического определения никеля (II), включающем перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, согласно изобретению, в качестве органического реагента используют 1,8-дигидрокси-3,6-дисульфонат натрия-2-[4-аминоантипирин] нафталин в присутствии цетилпиридин бромида.

- (21) a2005 0227  
(22) 26.09.2005  
(51) G01N 21/78 (2006.01)  
(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Алиева Рафига Алирза кызы, Алиева Фаргана Сафар кызы, Чырагов Фамиль Муса оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ АЛЮМИНИЯ (III).

(57) Изобретение относится к области аналитической химии, а именно к фотометрическим способам, и может быть использовано для определения алюминия в загрязненных почвах. Задача изобретения заключается в повышении избирательности способа определения иона алюминия. Поставленная задача достигается тем, что в способе фотометрического определения алюминия (III), включающем перевод его в окрашенное комплексное соединение с использованием органического реагента, согласно изобретению, в качестве органического реагента используют 2,3,4-триокси-4'-фторазобензол.

- (21) a2006 0232  
(22) 05.12.2006  
(51) G01N 33/50 (2006.01)  
C02F 1/68 (2006.01)  
(71) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Мамедов Неймат Али оглы, Гарибов Гейс Ибрагим оглы, Алекберов Шахин Шамшад оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТЕПЕНИ ФИЗИОЛОГИЧЕСКОЙ АКТИВНОСТИ ВОДЫ.

(57) Изобретение относится к области экологии и может быть использовано для определения степени биологической активности воды, подвергнутой в технологических цепочках различным активизирующим воздействиям. Способ определения степени физиологической активности воды, включает предварительную обработку, разделение на контрольную и исследуемую части, активацию исследуемой части воды и измерение коэффициента поверхностного натяжения воды. Активацию проводят насыщением воды воздухом или озоном, ионизацией воды ионами серебра, воздействием на воду электрическим разрядом и постоянным магнитным полем.

- (21) a2006 0048  
(22) 30.03.2006  
(51) G01R 23/17 (2006.01)  
H04B10/06 (2006.01)  
(71) Национальная Академия Aviации (AZ)  
(72) Пашаев Ариф Мирджалал оглы, Гасанов Афиг Рашид оглы, Абдурагимов Камал Фикрет оглы (AZ)  
(54) ПАНОРАМНЫЙ АКУСТООПТИЧЕСКИЙ ПРИЕМНИК.

(57) Сущность изобретения заключается в том, что панорамный акустооптический приемник, содержащий расположенные на одной оптической оси лазер, акустооптический модулятор, парциальные дифракционные решетки, диафрагму с отверстиями, а также последовательно включенные линейку фотоприемников и полосовые фильтры, снабжен вторым акустооптическим модулятором, расположенным под углом  $\alpha$  к оптической оси и соединенным с выходом управляемого напряжением генератора.

- (21) a2006 0051  
(22) 06.04.2006  
(51) G01R 31/34 (2006.01)  
(71) Азербайджанский научно-исследовательский и проектно-изыскательный институт энергетики (AZ)  
(72) Гашимов Магаббет Агаверди оглы, Рамазанов Назир Керим оглы (AZ)

**(54) СПОСОБ КОНТРОЛЯ ОБМОТКИ СТАТОРА ЭЛЕКТРИЧЕСКИХ МАШИН.**

(57) Сущность изобретения состоит в том, что в способе контроля обмотки статора электрических машин, включающем определение нарушения электрической симметрии фазных обмоток статора, вначале строят кривые вероятностной плотности распределения стохастических значений вибрационного ускорения, пропорционального радиальным силам, создаваемым магнитодвижущими силами высших гармоник, далее при росте дисперсии, по резкому уменьшению крутизны кривых определяют нарушение электрической симметрии в фазных обмотках.

(21) a2003 0156

(22) 14.07.2003

(51) G01V 1/22 (2006.01)

(71)(72) Асадов Хикмет Гамид оглы, Мамедов Ширин Хафиз оглы (AZ)

**(54) СИСТЕМА СБОРА И ОБРАБОТКИ СЕЙСМИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ.**

(57) Изобретение относится к системам сбора и обработки сейсмологической информации в виде электромагнитного излучения из эпицентра землетрясения и прогнозирования землетрясений на основе установленных предвестников. Задачей изобретения является повышение информативности системы. Поставленная задача достигается тем, что система сбора и обработки сейсмической информации, содержащая микро-ЭВМ, аналого-цифровой преобразователь, выход которого через магистраль подключен ко входу микро-ЭВМ, а вход к выходу многопозиционного коммутатора, при этом соответствующие входы коммутатора соединены с наземными сейсмодатчиками, образующими фиксированную геометрическую сеть, согласно изобретению, содержит подсистему определения предположительного месторасположения эпицентра землетрясения, выход которой через магистраль подключен к микро-ЭВМ.

(21) a2003 0244

(22) 04.12.2003

(51) G01V 7/00 (2006.01)

(86) PCT/AZ2003/000006 04.12.2003

(87) WO 2005/054901 16.06.2005

(71)(72) Халилов Эльчин Нусрат оглы (AZ)

**(54) СПОСОБ РЕГИСТРАЦИИ ГРАВИТАЦИОННЫХ КВАНТОВЫХ ЭФФЕКТОВ И УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЕГО ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ.**

(57) Для повышения надежности и точности регистрации гравитационных квантовых эффектов, измерения относительных значений силы тяжести проводят в центре между массами переменной величины, одна из которых расположена под, а другая над измеритель-

ным прибором. При этом производится последовательное изменение значений масс под и над измерительным прибором, определяются относительные значения силы тяжести после каждого изменения масс, теоретически рассчитываются значения аномалий силы тяжести для каждого случая измерений и сравниваются с фактически полученными, а по полученной разнице между теоретическими и фактическими значениями судят о квантовых эффектах при взаимодействии гравитирующих масс.

**G 02**

(21) a2006 0061

(22) 17.04.2006

(51) G02F 1/11 (2006.01)

H03H 9/00 (2006.01)

(71) Национальная Академия Авиации (AZ)

(72) Гасанов Афиг Рашид оглы, Гурбанов Мамед Абил оглы (AZ)

**(54) АКУСТООПТИЧЕСКАЯ ЛИНИЯ ЗАДЕРЖКИ РАДИОСИГНАЛОВ.**

(57) Сущность изобретения заключается в том, что в акустооптической линии задержки радиосигналов, содержащей расположенные на одной оптической оси лазер, зеркально-линзовую систему, основной акустооптический модулятор, фотоприемник, полосовой фильтр, а также вспомогательный узел, расположенный вне оптической оси основного акустооптического модулятора и состоящий из генератора, управляемого напряжением и дополнительного акустооптического модулятора, согласно изобретения, во вспомогательный узел введен акустооптический модулятор, выполняющий функцию коллиматора и компенсатора доплеровского сдвига частот, причем электрические входы акустооптических модуляторов вспомогательного узла соединены с выходом генератора, управляемого напряжением.

**РАЗДЕЛ Н****ЭЛЕКТРИЧЕСТВО****H 01**

(21) a2006 0021

(22) 07.02.2006

(51) H01B 3/00 (2006.01)

(71)(72) Мамедов Фирудин Ибрагим оглы, Мамедзаде Ругия Казым кызы (AZ)

**(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ЗАЗЕМЛЕНИЯ ОПОР ЛИНИЙ ЭЛЕКТРОПЕРЕДАЧ.**

(57) Изобретение относится к области электротехники, а именно к устройствам заземления опорных конструкций линий электропередач (ЛЭП) и предназначено для обеспечения электробезопасности обслуживаемых объектов.



живающего персонала, случайных прохожих и защиты электрооборудования от перенапряжения. Задача изобретения заключается в разработке простого и недорогого заземляющего устройства, длительное время сохраняющего стабильное сопротивление и экологическую безопасность. Для решения поставленной задачи в устройстве для заземления опор ЛЭП, состоящем из горизонтально заземленного контура, заземляющего проводника, верхний и нижний концы которого жестко соединены с опорой ЛЭП и заземленным контуром соответственно, и двухслойной муфты заземляющего проводника, расположенной на уровне агрессивной среды грунта, согласно изобретению, внешний слой муфты выполнен из водонепроницаемого материала, например полиэтилена, а внутренний слой из смеси тонкодисперсного песка, глины и трансформаторного масла при следующем соотношении компонентов; песок: глина: трансформаторное масло - (29,5-30,5):(44,5-45,5):(остальное), соответственно.

- (21) a2006 0119  
(22) 22.06.2006  
(51) H01F 38/24 (2006.01)  
H01F 38/26 (2006.01)  
(71)(72) Сафиев Эльшад Сулейман оглы, Ахмедов Эльбрус Наси оглы, Керимов Ганбар Махмед-алы оглы (AZ)  
(54) ТРАНСФОРМАТОР ВЫСОКОГО НАПРЯЖЕНИЯ.

(57) Сущность изобретения состоит в том, что, в трансформаторе высокого напряжения, состоящем из магнитного сердечника на котором размещены медная первичная обмотка и вторичная обмотка из полупроводникового материала, вторичная обмотка выполнена из последовательно соединенных полупроводниковых материалов n и p типов, образующий p-n переход, при этом коэффициент трансформации трансформатора определяют нижеследующей формулой:

$$k = \frac{U_n + U_p + U_{p-n}}{U_1}$$

где  $U_n$ ,  $U_p$  и  $U_{p-n}$  - напряжения соответственно в полупроводниковых материалах n типа, p типа и p-n переходе;  
 $U_1$  - напряжение в первичной обмотке.

- (21) a2006 0027  
(22) 16.02.2006  
(51) H01L 31/00 (2006.01)  
H01L 31/04 (2006.01)  
H01L 31/042 (2006.01)  
H01L 31/052 (2006.01)  
F24J 2/13 (2006.01)  
(71) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Байрамов Азад Агалар оглы, Гашимов Ариф Магомед оглы, Сафаров Нуру Араб оглы (AZ)

(54) СОЛНЕЧНЫЙ КОНЦЕНТРАТОР.

(57) Изобретение относится к полупроводниковым фотопреобразователям, концентрированию солнечной энергии концентратором на поверхность батарей, собранных на кремниевых элементах и преобразования в электрическую энергию. Задачей изобретения является повышение эффективности концентрации солнечной энергии, понижение расходов изготовления солнечного концентратора. Задача решена тем, что в солнечном концентраторе, содержащем рефлектор, изготовленный из полимерного листа, покрытого алюминием, согласно изобретения, рефлектор выполнен полусферическим с плоской поверхностью, а полимерный лист размещен над слоем эпоксидной смолы.

- (21) a2005 0104  
(22) 21.04.2005  
(51) H01L 41/18 (2006.01)  
H01L 41/22 (2006.01)  
(71) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Керимов Махмуд Керим оглы, Курбанов Мирза Абдул оглы, Керимов Эльчин Ахмед оглы, Мусаева Севиндж Надир кызы, Алиев Гадир Курбанали оглы, Гейдаров Гасым Мазахир оглы, Мамедов Али Иса оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ПИРОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ КОМПОЗИТОВ.

(57) Изобретение относится к области физики, конкретно, к способам получения композитов, обладающих пирозлектрическим эффектом на основе полимер-пъезокерамика и может быть использовано для создания пирозэлементов, активных диэлектриков в оптоэлектронике. Способ получения пирозлектрических композитов включает горячее прессование гомогенной смеси порошков полимера и пьезокерамики, термостатизацию и электротермополяризацию, при этом, композит перед электротермополяризацией подвергают действию плазмы электрического разряда в воздушной среде при температуре на 20-50К больше температуры плавления полимера, а термостатизацию проводят в условиях действия плазмы электрического разряда, охлаждая до температуры кристаллизации полимера со скоростью 0,25-2 К/мин.

## ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

---

(21) U2006 0008

(22) 05.12.2006

(51) *D01B 1/02* (2006.01)

*F26B 11/04* (2006.01)

(71) Азербайджанский Технический Университет  
(AZ)

(72) Кельбиев Фарган Мамед оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ СУШКИ И ОЧИСТКИ  
ХЛОПКА-СЫРЦА.

(57) Полезная модель относится к текстильной промышленности, к обработке волокнистых материалов и, в частности, может быть использовано на хлопковых заводах и их заготовительных пунктах в качестве устройства для сушки и очистки хлопка-сырца. Задачей полезной модели является повышение производительности в процессе сушки и очистки хлопка-сырца. Задача полезной модели решена тем, что в устройстве для сушки и очистки хлопка-сырца, содержащем сушильное средство, включающее корпус с приемным шнеком и патрубком для горячего воздуха, очистительный шнек, загрузочную шахту, а также нагревательное средство, включающее вентилятор, расположенный перед нагревателем, согласно полезной модели, очистительный шнек установлен в корпусе сушильного средства и расположен по всей длине под приемным шнеком, а патрубок для горячего воздуха выполнен с прорезями по обеим сторонам, нагревательное средство снабжено электрическими спиралями, установленными перед вентилятором в камере патрубка для подачи горячего воздуха в патрубок, при этом электрические спирали соединены между собой параллельно и через регулятор напряжения подключены к источнику напряжения.

---

## ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ЗАЯВКАХ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

(21) S2005 0034

(22) 27.12.2005

(51) 9-02

(31) 2005502593

(32) 08.09.2005

(33) RU

(71) Открытое акционерное общество «Нефтяная компания «ЛУКОЙЛ» (RU)

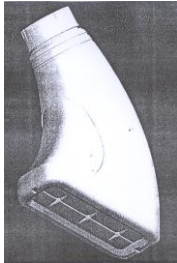
(72) Алессандро Болонья (IT)

(74) Якубова Т.А. (AZ)

(54) КАНИСТРА (2 ВАРИАНТА).

(57) 1. Канистра, характеризующаяся:

- составом композиционных элементов: корпус и горловина с крышкой;
- асимметричным решением формы корпуса;
- выполнением задней стенки корпуса плавно выпуклой в горизонтальных сечениях;
- расположением горловины на верхней части корпуса со смещением к передней стенке корпуса;

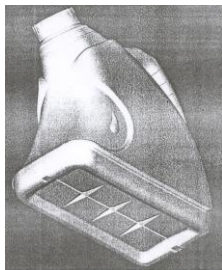


отличающаяся:

- выполнением передней стенки корпуса плавно вогнутой в вертикальных сечениях от дна к горловине;
- выполнением задней стенки корпуса плавно выпуклой в вертикальных сечениях от дна к горловине;
- расположением горловины с наклоном к дну в направлении передней стенки корпуса;
- наличием на передней стенке корпуса с выходом на боковые стенки корпуса углубленной площадки, ограниченной плавной криволинейной линией (вариант 1).

2. Канистра, характеризующаяся признаками общей части п.1 (вариант 2) при этом характеризуется:

- наличием ручки на задней стенке корпуса;



- выполнением ручки ориентированной вдоль задней стенки корпуса, один конец которой сочленен с верхней частью задней стенки корпуса с плавным расширением в вертикальных сечениях, а другой конец сочленен с нижней частью задней стенки корпуса с плавным расширением в вертикальных и горизонтальных сечениях;

- расположением верхней части боковых стенок корпуса плавно наклонно внутрь объема корпуса.

(21) S2006 0004

(22) 05.05.2006

(51) 28-03

(71)(72) Нагиев Айдын Кафар оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ МАССАЖА.

(57) Устройство для массажа характеризуется:

- составом композиционных элементов: корпус, ролики и пробки;
- выполнением корпуса в виде рукоятки в верхней части, и вогнутой куполообразной формы в нижней части;
- выполнением двух круглых сквозных отверстий по бокам куполообразной вогнутости корпуса;
- наличием четырех вращающихся роликов, посаженных на оси по обе стороны корпуса;
- наличием четырех крепящих ролики круглых пробок;



отличающееся:

- выполнением наружной поверхности роликов диаметрально рифленой.

(21) S2006 0007

(22) 02.06.2006

(51) 9-01

(71) ООО «Фирма Музаффарли Гида Санайе ЛТД» (AZ)

(72) Мамедов Надир Фирудин оглы (AZ)

(54) ПЛАСТМАССОВАЯ БУТЫЛКА ДЛЯ НАПИТКОВ.

(57) Пластмассовая бутылка для напитков, характеризуется:

- составом композиционных элементов: горловина, плечики, корпус и основание;
- выполнением горловины в цилиндрической форме;
- наличием резьбы в верхней части горловины;
- выполнением плечиков с выпуклой поверхностью;
- плавным сопряжением плечиков с цилиндрическим корпусом,
- наличием в нижней части горловины узкого кольцевого буртика;
- наличием на большей части высоты корпуса неглубокого кольцевого трапециевидного углубления для наклейки этикеток, ограниченного сверху и снизу кольцевыми буртиками трапециевидного сечения;

- выполнением верхней кромки верхнего буртика и нижней кромки нижнего буртика волнистыми;
- декорированием плечиков, верхней части корпуса и нижней части корпуса;
- пластическим решением основания бутылки с дугообразными углублениями, расположенными через равные интервалы друг от друга по всему основанию. отличается:
- проработкой плечиков, верхней и нижней частей корпуса продольно расположенным рельефным декором;



- декорированием плечиков и верхней части корпуса равномерно расположенными по всей окружности углубленными трапециевидными элементами, проходящими от соответствующих волнистых кромок буртиков;
- декорированием нижней части корпуса равномерно расположенными по всей окружности углублениями в виде прямоугольных элементов.

(21) S2006 0011

(22) 29.08.2006

(51) 9-03

(71) Фирма "FS" (AZ)

(72) Меликов Фаик Агарза оглы (AZ)

(54) КОРОБКА ДЛЯ СЛАДОСТЕЙ.

(57) Коробка для сладостей характеризуется:

- выполнением элементов коробки в форме правильной геометрической фигуры;
- отличается:
- оформлением упаковки в виде контейнера, имеющим верх и низ в форме правильного шестиугольника;



- наличием в нижней части верхней поверхности горизонтального надреза с свободным концом;
- наличием контрастной полосы по краям верха и дна коробки;

- возможностью расположения внутри верхнего шестиугольника надписи латинским шрифтом - названия изделия и изобразительных элементов;
- наличием внутри нижнего шестиугольника изображения меньшего шестиугольника;
- наличием стилизованного восточного рисунка между большим и малым шестиугольником низа коробки и полем светло-голубого цвета с просветлениями внутри меньшего шестиугольника;
- наличием боковых соединяющих стенок контейнера ромбической формы;
- наличием трапециевидных элементов на соединительных ромбических элементах, сгибаемых внутрь контейнера;
- наличием четких сгибов, образующих правильные треугольники внутри соединительных ромбов;
- выполнением боковой поверхности в виде двенадцатигранного элемента;
- наличием дополнительного трапециевидного элемента у крайнего левого соединительного ромба;
- наличием общих сторон соединительного ромбического бокового элемента и одной из шести сторон низа и верха коробки;
- наличием темной окантовки по периметру правильного треугольника внутри ромбического бокового элемента;
- расположением внутри треугольника окружности, внутри которой помещены стилизованные буквы "FS", определяющие название фирмы;
- наличием внутри треугольников, кроме круга, рисунка, повторяющего фрагменты рисунка дна коробки;
- выполнением верха, дна и боковых элементов вкладывающимися;
- возможностью нанесения на боковом соединительном прямоугольном элементе блока информационных данных согласно Гост.

(21) S2007 0006

(22) 28.03.2007

(51) 12-09

(71)(72) Гардашханов Бахлул Гусейналы оглы (AZ)

(54) ТРАКТОР.

(57) Трактор, характеризующийся:

- наличием основных формообразующих элементов: остова, кабины, ведомых передних колес и ведущих задних колес с крыльями, капота с облицовкой радиатора, передних осветительных фар, выхлопной трубы с глушителем, расположенной перед кабиной с ее левой стороны;



- выполнением кабины жесткого каркасного типа в форме усеченной пирамиды со стеклами с закругленными углами;
  - выполнением задних колес ходовой системы большого диаметра по сравнению с передними;
  - наличием заднего моста;
  - наличием заднего - подвесного механизма; отличающийся:
  - отличием рисунков протекторов пневматических шин передних и задних колес;
  - выполнением маркировки трактора «Азербайджан» на боковых сторонах капота;
  - выполнением в центре верхней решетки эмблемы в виде полумесяца с восьмигранной звездой, контрастно выделяющейся на ее фоне;
  - выполнением в центре нижней решетки эмблемы в виде карты Азербайджана, контрастно выделяющейся на ее фоне;
  - наличием задних фар.
-

**РАЗДЕЛ А**

**УДОВЛЕТВОРЕНИЕ ЖИЗНЕННЫХ ПОТРЕБНОСТЕЙ ЧЕЛОВЕКА**

**А 01**

(11) **i2007 0031** (21) **a2004 0263**  
(51) **A01K 31/00** (2006.01) (22) **16.12.2004**  
(44) **30.06.2006**

(71)(73) **Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики, Институт Зоологии (AZ)**

(72) **Мусаев Автандил Муса оглы, Ёлчиев Ягуб Ямин оглы, Мусаев Муса Абдурахман оглы, Алиев Али Гасан оглы (AZ)**

(54) **СПОСОБ ПОВЫШЕНИЯ ПРОДУКТИВНОСТИ ПТИЦ, ВЫРАЩЕННЫХ В ЗАКРЫТОМ ПОМЕЩЕНИИ.**

(57) Способ повышения продуктивности птиц, выращенных в закрытом помещении, включающий чередование периодов света и темноты в течение суток, кормление и поение птиц определенного возраста во время световых периодов, отличающийся тем, что чередование осуществляют дважды, начиная с суточного возраста, при этом световой период соответствует 8 часам, период темноты - 4 часам.

**А 61**

(11) **i2007 0003** (21) **a2005 0094**  
(51) **A61B 1/00** (2006.01) (22) **12.04.2005**  
(44) **30.06.2006**

(71)(73) **Азербайджанский Медицинский Университет (AZ)**

(72) **Алиев Фаик Валхам оглы (AZ)**

(54) **УСТРОЙСТВО ДЛЯ ДЕФЕКОГРАФИИ.**

(57) 1. Устройство для дефекографии, включающее стул с приемником для опорожнения прямой кишки, отличающееся тем, что приемник выполнен двухкамерным, снабженным уровнем с электромеханическим приводом, соединенным с записывающим прибором, подключенным к датчику, а стул оборудован кнопкой электровключения.

2. Устройство для дефекографии по п.1, отличающееся тем, что датчик выполнен в виде надувной манжеты с креплением на поясе и соединен с записывающим прибором через латексную трубку.

(11) **i2007 0029** (21) **a2005 0194**  
(51) **A 61B 5/08** (2006.01) (22) **03.08.2005**  
**G 01N 21/03** (2006.01)

(44) **30.06.2006**  
(71)(73) **Научно-Исследовательский Институт лёгочных заболеваний (AZ)**

(72) **Инсанов Али Биннат оглы, Абдуллаев Фарман Муса оглы, Агаев Фаик Фридуно оглы, Алиев Амир Вугар оглы (AZ)**

(54) **АНАЛИЗАТОР ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО ДЫХАНИЯ.**

(57) Анализатор человеческого дыхания, отличающийся тем, что представляет собой набор установленных под криостатом перестраиваемых диодных лазеров и инфракрасных фотоприемников, связанных с электронным модулем управления и содержит связанную с блоком напуска анализируемой газовой смеси многоходовую оптическую кювету с системой зеркал, ручку перестройки оптической схемы с канала на канал, турель с реперными газовыми кюветами и инфракрасные объективы.

(11) **i2007 0002** (21) **a2005 0063**  
(51) **A61B 17/06** (2006.01) (22) **14.03.2005**  
(44) **30.06.2006**

(71)(73) **Азербайджанский Медицинский Университет (AZ)**

(72) **Гафаров Азер Исмаил оглы (AZ)**

(54) **ХИРУРГИЧЕСКАЯ ИГЛА.**

(57) Хирургическая игла, содержащая ушко, рабочую остроконечную часть, образующую в поперечном сечении трапецию и имеющую продольные режущие лезвия высотой от 0,001 до 0,1 мм, выполненные на ребрах боковых граней, отличающаяся тем, что противоположная часть иглы выполнена остроконечной - идентично рабочей части, а ушко с коническим отверстием размещено посредине иглы.

(11) **i2007 0005** (21) **a2005 0156**  
(51) **A61B 17/32** (2006.01) (22) **17.06.2005**  
(44) **30.06.2006**

(71)(73) **Азербайджанский Медицинский Университет (AZ)**

(72) **Гафаров Азер Исмаил оглы (AZ)**

(54) **КОСТНЫЙ РАСПАТОР.**

(57) Костный распатор имеющий рукоятку и режущую рабочую часть, отличающийся тем, что режущая рабочая часть выполнена изогнутой или плоской и снабжена выступающим вперед острым вертикальным килем, размещенным посередине тыльной поверхности рабочей части, причём соединение рукоятки с режущей рабочей частью имеет изогнутую форму.

(11) **i2007 0046** (21) **a2005 0069**  
(51) **A61F 9/007** (2006.01) (22) **18.03.2005**  
(44) **30.06.2006**

(71)(73) **Асадова Шахла Алескер кызы (AZ)**

- (72) Асадова Шахла Алескер кызы, Джарулла-заде Чингиз Джарулла оглы, Аннагиев Муршуд Ханвели оглы, Асадов Гасан Асад оглы (AZ)  
(54) **ОФТАЛЬМОЛОГИЧЕСКИЙ ИНСТРУМЕНТ ДЛЯ РАСШИРЕНИЯ ЗРАЧКА.**

(57) 1. Офтальмологический инструмент для расширения зрачка, включающий зрачковое кольцо, снабженное шарнирами 1-го порядка на вершинах, отличающийся тем, что содержит титановый корпус с двумя фиксирующими петлями в котором с возможностью выдвижения посредством кнопки на ручке установлено, закрепленное одним концом к стенке корпуса с одной стороны и к выдвижному механизму с другой стороны, зрачковое кольцо.

2. Инструмент по п.1, отличающийся тем, что зрачковые кольца выполнены 3-х и 4-х угольной формы.

3. Инструмент по пп.1-2, отличающийся тем, что кольца выполнены из нержавеющей эластичного материала.

4. Инструмент по пп.1-3, отличающийся тем, что размер шарнирного элемента составляет 0,8-1,0 мм.

5. Инструмент по пп.1-4, отличающийся тем, что ширина титанового корпуса составляет 2,5мм.

- (11) i2007 0006 (21) a2005 0093  
(51) A61K 6/00 (2006.01) (22) 12.04.2005  
A61K 9/06 (2006.01)  
A61K 31/015 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(73) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ)

(72) Пашаев Чингиз Ага-Кули оглы, Абдуллаева Эмира Миррахмед кызы, Кязимов Гасан Азим оглы, Пашаев Ага Чингиз оглы (AZ)

- (54) **СРЕДСТВО ДЛЯ КОМПЛЕКСНОГО ЛЕЧЕНИЯ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ПАРОДОНТА.**

(57) Применение нафталанового масла в качестве средства для комплексного лечения воспалительных заболеваний пародонта.

- (11) i2007 0004 (21) a2005 0132  
(51) A61K 6/00 (2006.01) (22) 27.05.2005  
A61K 9/06 (2006.01)  
A61K 31/015 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(73) Азербайджанский Медицинский Университет (AZ)

(72) Пашаев Чингиз Ага-Кули оглы, Ибрагимова Лали Кочари кызы (AZ)

- (54) **СРЕДСТВО ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ВОСПАЛИТЕЛЬНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ПАРОДОНТА.**

(57) Средство для лечения воспалительных заболеваний пародонта на основе препарата «Traumeel S», отличающееся тем, что содержит «Traumeel S» в виде мази и дополнительно, антигомтоксическую мазь «Zeel T» в соотношении 1:1 к «Traumeel S», и искусственный дентин, взятый в количестве до получения консистенции густой сметаны.

- (11) i2007 0026 (21) a2005 0252  
(51) A61K 31/01 (2006.01) (22) 09.11.2005  
A61K 31/015 (2006.01)  
A61K 35/06 (2006.01)

(44) 29.09.2006

(71)(73) Институт нефтехимических процессов им. Ю.Г.Мамедалиева, Национальная Академия Наук Азербайджанской Республики (AZ)

(72) Рустамов Муса Исмаил оглы, Аббасов Вагиф Магеррам оглы, Наджафова Гюльтекин Алемдар кызы, Талыбов Автандил Гусейнали оглы, Мирзоев Мушвиг Гасан оглы (AZ)

- (54) **БИОЛОГИЧЕСКИ-АКТИВНОЕ БЕЛОЕ НАФТАЛАНОВОЕ МАСЛО.**

(57) Биологически-активное белое нафталановое масло, содержащее смесь полициклических нафтеновых углеводородов с боковыми цепями, отличающееся тем, что содержит смесь три-шести-циклических нафтеновых углеводородов с короткими боковыми цепями C<sub>1</sub>-C<sub>3</sub> и изопарафинов до 2-х % с температурой кипения 225-500°C и плотностью 0,880-0,900 г/см<sup>3</sup>.

**A 63**

- (11) i2007 0042 (21) a2003 0015  
(51) A63B 3/00 (2006.01) (22) 23.01.2003  
(44) 30.06.2005

(71)(72)(73) Бабаев Рамин Ядигар оглы (AZ)

- (54) **СПОРТИВНАЯ УСТАНОВКА ДЛЯ ГИМНАСТИЧЕСКИХ УПРАЖНЕНИЙ.**

(57) Спортивная установка для гимнастических упражнений, содержащая вертикальные парные стойки, закрепленные к стояку посредством вертушки, отличающаяся тем, что стойки выполнены с пазами для пояса и верхние концы соединены друг с другом при помощи крыловидной дуги, а в нижней части стояк оборудован колесодержателем с колесами.

**РАЗДЕЛ В**

**РАЗЛИЧНЫЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ**

**B 29**

- (11) i2007 0025 (21) a2004 0202  
(51) B29C 47/00 (2006.01) (22) 05.10.2004

C08F 14/06 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(73) Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Рагимов Ариф Махи оглы, Султанов Эльмар Чингиз оглы, Рагимова Саида Ариф кызы (AZ)

(54) ГРАФИЧЕСКИЙ СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО РЕЖИМА ИЗГОТОВЛЕНИЯ ПРОФИЛЬНЫХ ИЗДЕЛИЙ ИЗ ПОЛИВИНИЛХЛОРИДА ЭКСТРУЗИЕЙ

(57) Графический способ определения оптимального режима изготовления профильных изделий из поливинилхлорида экструзией, включающий определение температуры расплава в зонах нагрева, скорости вращения шнека и показателя качества изделия, установление температурного режима экструзии путем совмещения на графике показателей, отличающийся тем, что в качестве показателя качества изделия определяют микротвердость и при соответствующей температуре расплава на головке экструдера, во всех остальных зонах нагрева до бункера температуру уменьшают на 20-25°C в каждой.

**B 63**

(11) i2007 0030

(51) B63B (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(72)(73) Агаев Махуаддин Мирзабей оглы (AZ)

(54) ПЕРЕХОДНЫЙ МОСТИК.

(57) 1. Переходный мостик, имеющий подвижное крепление в виде шарнира с одной стороны и кинематически связанный с раскрывающим механизмом, отличающийся тем, что мостик имеет настил с ограждением, смонтированный на каркасе, который с одной стороны, через разъемное подвижное соединение с гитарой, установлен подвижно на шарнире на посадочной площадке морской платформы, с другой стороны, имеет жестко прикрепленный переходной трап с ограждением, по центру нижней части которого установлен опорный элемент качения, а на верхних боковых сторонах прикреплены элементы связи раскрывающего механизма, имеющего также систему блоков, привод и противовес, кинематически соединенные между собой тросом, один конец которого жестко закреплен выше уровня переходного мостика, а другой конец соединен с приводом, установленным выше посадочной площадки.

2. Переходный мостик по п.1, отличающийся тем, что в качестве разъемного подвижного соединения каркаса с гитарой использовано, например, петлеобразное соединение.

3. Переходный мостик по пп.1-2, отличающийся тем, что в качестве опорного элемента качения, установленного по центру нижней части переходного трапа использован, например, ролик.

4. Переходный мостик по пп.1-3, отличающийся тем, что ограждение настила и переходного трапа выполнено в виде леерного ограждения.

5. Переходный мостик по пп.1-4, отличающийся тем, что отверстия для леерного ограждения выполнены равноудаленными друг от друга на продольных сторонах каркаса.

6. Переходный мостик по пп.1-5, отличающийся тем, что настил имеет, например, рифленую металлическую поверхность.

7. Переходный мостик по пп.1-6, отличающийся тем, что в качестве элементов связи раскрывающего механизма с каждой стороны трапа установлены двойные блоки.

8. Переходный мостик по п.7, отличающийся тем, что в элементе связи блоки установлены относительно друг друга под углом 90°.

## РАЗДЕЛ C

### ХИМИЯ И МЕТАЛЛУРГИЯ

**C 01**

(11) i2007 0044

(51) C01F 5/02 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(72)(73) Исрафилов Тельман Давуд оглы, Китаев Ширвани Мугутдинович, Мамедов Миргамид Мирдадат оглы, Халилзаде Васиф Гурбан оглы, Ширинов Юзиль Рагим оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПЕРЕРАБОТКИ ДОЛОМИТА.

(57) Способ переработки магнийсодержащего сырья, включающий дробление, обжиг и обработку последнего серной кислотой, очистку раствора сульфата магния от примесей металлов, отличающийся тем, что в качестве магнийсодержащего сырья используют доломит, очищенный раствор сульфата магния подвергают электролизу и выделенную на катоде гидроксид магния подвергают прокаливанию при температуре 450°C до получения оксида магния.

(11) i2007 0045

(51) C01F 5/02 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(72)(73) Исрафилов Тельман Давуд оглы, Китаев Ширвани Мугутдинович, Мамедов Миргамид Мирдадат оглы, Халилзаде Васиф Гурбан оглы, Ширинов Юзиль Рагим оглы (AZ)

(54) СПОСОБ КОМПЛЕКСНОЙ ПЕРЕРАБОТКИ ДОЛОМИТА.

(57) Способ комплексной переработки магнийсодержащего сырья, включающий дробление и обработку последнего серной кислотой, очистку полученного раствора сульфата магния от примесей, отделение об-



разующегося осадка и осаждение соединения магния из фильтрата с последующим термическим разложением его до оксида магния, отличающийся тем, что доломитовую руду подвергают кучному сернокислотному выщелачиванию, с получением гипса, кальцинированной соды и раствора сульфата магния, раствор сульфата магния разлагают аммиаком с получением гидроксида магния и удобрения, полученную гидроокись магния подвергают прокаливанию при температуре 450°C с получением оксида магния.

**C 02**

- (11) **i2007 0028** (21) **a2004 0153**  
 (51) **C02F 1/46** (2006.01) (22) **14.07.2004**  
**C02F 1/48** (2006.01)  
 (44) **30.09.2005**  
 (71)(72)(73) **Ахмедов Муса Алиса оглы, Ахмед Зог-  
 раб Муса оглы, Ахмед Зюльфугар Муса оглы**  
**(AZ)**  
**(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОЧИСТКИ ВОДЫ.**

(57) Устройство для очистки воды, включающее корпус с объемной полостью перегородкой, патрубков и трубопроводы для ввода и вывода воды, фильтрующую загрузку, электродную систему, отличающееся тем, что открытый верхний конец объемной полости перегородки установлен под уровнем водосборника трубопровода, отводящего промывную воду, а нижний ее заглушенный конец, где помещен нерастворимый анод, установлен на уровне поверхности фильтрующей загрузки и перфорирован по бокам, при этом перфорированная часть перекрыта диафрагмой, а катод выполнен из нерастворимого электродного материала в форме диффузора и установлен коаксиально к аноду.

- (11) **i2007 0015** (21) **a2004 0164**  
 (51) **C02F 1/52** (2006.01) (22) **20.07.2004**  
 (44) **30.06.2006**  
 (71)(73) **Институт Физики Национальной Акаде-  
 мии Наук Азербайджана (AZ)**  
 (72) **Гашимов Ариф Мамед оглы, Алиев Вугар**  
**Амир оглы, Курбанов Кямилъ Бахтияр оглы,**  
**Гасанов Магеррам Аннаги оглы (AZ)**  
**(54) СПОСОБ ОЧИСТКИ МНОГОКОМПОНЕНТ-**  
**НЫХ СТОЧНЫХ ВОД.**

(57) Способ очистки многокомпонентных сточных вод, включающий фильтрацию вод через слой ионообменного сорбционного материала, отличающийся тем, что сточную воду фильтруют через загрузку, содержащую клиноптилолит, который предварительно подвергают воздействию электроразрядной активации.

- (11) **i2007 0048** (21) **a2004 0194**  
 (51) **C04B 26/26** (2006.01) (22) **15.09.2004**  
**C08L 95/00** (2006.01)  
 (44) **30.06.2006**  
 (71)(73) **Алиев Али Муса оглы, (AZ)**  
 (72) **Алиев Али Муса оглы, Алиев Камилъ Али ог-  
 лы, Алиев Эльнур Али оглы, Алиев Ильяс**  
**Муса оглы, Нагиев Нариман Талыб оглы (AZ)**  
**(54) СПОСОБ АКТИВАЦИИ МИНЕРАЛЬНЫХ**  
**ПОРОШКОВ.**

(57) Способ активации минеральных порошков, включающий сушку, нагрев, перемешивание с активирующими добавками и измельчение минеральных материалов, отличающийся тем, что в качестве активирующей добавки используют неионогенный продукт частичной полимеризации отходов нефтепереработки с молярной массой 800-900, плотностью  $\rho=1,17-1,21$  г/см<sup>3</sup>, кислотным числом 1,74 и йодным числом 51,8, причем активирующую смесь подают на все стадии процесса приготовления минерального порошка.

**C 05**

- (11) **i2007 0022** (21) **a2004 0264**  
 (51) **C05B 1/02** (2006.01) (22) **16.12.2004**  
**C05B 19/00** (2006.01)  
 (44) **30.06.2006**  
 (71)(73) **Азербайджанская Государственная Нефтя-  
 ная Академия (AZ)**  
 (72) **Мустафаева Гюльнара Мустафа кызы, Рама-  
 занова Зумруд Рамазан кызы, Ибрагимова**  
**Синдуз Мамед кызы, Алошманов Мирали Сей-  
 фаддин оглы (AZ)**  
**(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ГРАНУЛИРОВАН-**  
**НОГО СУПЕРФОСФАТА.**

(57) Способ получения гранулированного суперфосфата, включающий кислотное разложение сырья, камерное вызревание, нейтрализацию, грануляцию и сушку готового продукта, отличающийся тем, что в качестве сырья используют апатитовый концентрат и доломит в соотношении (50-60):(40-50), апатитовый концентрат разлагают серной кислотой, разбавленной раствором сульфата аммония, а доломит фосфорнокислым раствором, взятых в стехиометрическом количестве, необходимом для разложения сырья, после чего пульпы смешивают.

- (11) **i2007 0043** (21) **a2004 0127**  
 (51) **C05B 11/08** (2006.01) (22) **21.06.2004**  
 (44) **30.12.2005**  
 (71)(73) **Сумгаитский Государственный Универси-  
 тет (AZ)**  
 (72) **Гумбатов Магомед Орудж оглы, Ширинова**  
**Дурдана Бакир кызы (AZ)**  
**(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ МИКРОЭЛЕМЕНТ-**  
**НОГО СУПЕРФОСФАТА.**

(57) Способ получения микроэлементного суперфосфата, включающий разложение апатита отработанной серной кислотой в присутствии молибденсодержащего раствора, отличающийся тем, что отработанную серную кислоту вначале смешивают с апатитом, затем в реакционную массу вводят смесь молибденсодержащего раствора с апатитом в соотношении 10:(2,0-3,8) соответственно.

C 07

(11) i2007 0012 (21) a2005 0286

(51) C07C 2/12 (2006.01) (22) 27.12.2005

C07C 15/46 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(73) Рустамов Муса Исмаил оглы, Бабаев Абульфаз Исмаил оглы, Сулейманов Гюльмамед Зияддин оглы, Гаджиев Оруджали Мамед оглы, Абдуллаев Ровнаг Ибрагим оглы, Мамедов Давуд Ниязи оглы, Кязимов Сабир Мамедали оглы, Ибрагимов Хикмет Джамал оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ДИМЕРА  $\alpha$ -МЕТИЛСТИРОЛА.

(57) Способ получения димера  $\alpha$ -метилстирола каталитической димеризацией  $\alpha$ -метилстирола, отличающийся тем, что в качестве катализатора используют природный клиноптиллолит, пропитанный серной кислотой при массовом соотношении серной кислоты к клиноптиллолиту, равном 0,00503÷0,0106:1 и димеризацию проводят при 80-100°C и атмосферном давлении.

(11) i2007 0050

(21) 77/901-П

(51) C07D 233/60 (2006.01)

(22) 30.05.1995

C07D 249/08 (2006.01)

C07D 03/06 (2006.01)

C07C 13/11 (2006.01)

C07C 49/395 (2006.01)

C07B 069/759 (2006.01)

(31) 161126/87; 271277/87

(32) 30.06.1987; 27.10.1987

(33) JP; JP

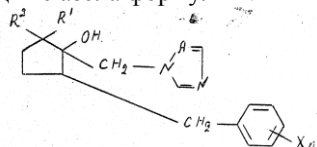
(60) SU 5052494 12.06.1992

(71)(73) Куреха Кагаку Когио Кабусики Кайся (JP)

(72) Сатору Кумазава, Сусуму Симизу, Хироюки Енари, Ацуси Ито, Сусуму Икеда, Нобуо Сато, Тосихиде Сайсодзи (JP)

(54) ПРОИЗВОДНЫЕ АЗОЛА И ПРОМЕЖУТОЧНЫЕ СОЕДИНЕНИЯ ДЛЯ ИХ ПОЛУЧЕНИЯ.

(57) Производные азола формулы I:

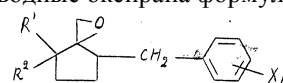


где: R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген, C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> - алкил или фенил; n=0÷2; A - азот или группа -NH-.

2. Производные азола формулы I по п.1, отличающиеся тем, что R<sup>1</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>3</sub> -алкил; R<sup>2</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>3</sub>-алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген в 4-положении бензольного кольца; n=1; A - азот или группа -NH-.

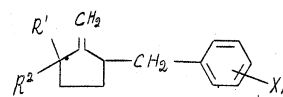
3. Производные азола формулы I по п.1, отличающиеся тем, что R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>3</sub> -алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген в 4-положении бензольного кольца; n=1; A - азот.

4. Производные оксирана формулы II:



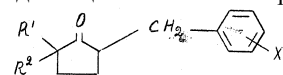
где: R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород, или C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген, C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> - алкил или фенил; n=0÷2; в качестве промежуточных продуктов для получения производных азола формулы I.

5. Производные метиленциклопентана формулы III:



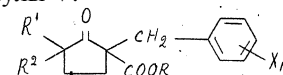
где: R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген, C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил или фенил; n=0÷2; в качестве промежуточных продуктов для получения производите азола формулы I.

6. Производные циклопентанона формулы IV:



где: R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород или C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> - алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген, C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> - алкил или фенил; n=0÷2; в качестве промежуточных продуктов для получения производных азола формулы I.

7. Производные сложного эфира циклопентанкарбонной формулы V:



где: R - C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил; R<sup>1</sup> и R<sup>2</sup> - водород, или C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> - алкил, при условии, что оба одновременно не могут быть водородом; X - галоген; C<sub>1</sub>-C<sub>5</sub> -алкил или фенил; n=0÷2; в качестве промежуточных продуктов для получения производных азола формулы I.

C 08

(11) i2007 0013

(21) a2001 0084

(51) C08L 67/06 (2006.01)

(22) 30.04.2001

C08K 5/10 (2006.01)

(44) 28.02.2003

**(71)(73) Институт Нефте-Химических Процессов имени Ю.Н. Мамедалиева Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)**

**(72) Везиров Шамиль Сулейман оглы, Азизов Акиф Гамид оглы, Ибрагимова Минавер Джафар кызы, Алиева Рейхан Вели кызы, Багирова Шафаг Рза кызы (AZ)**

**(54) КОМПОЗИТ И СПОСОБ ЕГО ПОЛУЧЕНИЯ.**

**(57)** 1. Композит, содержащий связующее, сшивающий компонент, минеральный наполнитель и инициатор, отличающийся тем, что в качестве связующего содержит ненасыщенный тройной полиэфир, содержащий в структуре 30-35% масс, звеньев с реакционноспособными кратными связями, при общем содержании компонентов, % масс: связующее 10-20, сшивающий компонент 4-15, минеральный наполнитель 70-85 и инициатор 0,8-3,0.

2. Способ получения композита, включающий стадии смешения компонентов до образования однородной массы, заливку полученной однородной массы в форму и отверждение, отличающийся тем, что в форму заливают однородную смесь состава, % масс: связующее 10-20, сшивающий компонент 4-15, минеральный наполнитель 70-85, инициатор 0,8-3,0 и вязкостью по ВЗ-4 3,8-15 мин., и отверждение смеси производят при температуре 20-80°С.

**С 09**

**(11) i2007 0040 (21) a2004 0198**

**(51) C09K 3/00 (2006.01) (22) 24.09.2004**

**E21B 37/06 (2006.01)**

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефте-газовой промышленности (AZ)**

**(72) Мехтиев Ульви Шафаят оглы, Багиров Октай Тахмасиб оглы, Курбанов Мухтар Абусат оглы, Гурбанов Фамиль Мирзали оглы, Велиева Айгюн Азер кызы, Самедов Атамалы Меджид оглы, Кулиев Ильгар Аллахверди оглы, Мустафаев Магомед Магеррам оглы (AZ)**

**(54) СОСТАВ ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ СМОЛОПАРАФИНОВЫХ ОТЛОЖЕНИЙ ПРИ ДОБЫЧЕ НЕФТИ.**

**(57)** Состав для предотвращения смолотпарафиновых отложений при добыче нефти, включающий поверхностно-активное вещество, алифатический спирт и ароматический растворитель, отличающийся тем, что в качестве поверхностно-активного вещества содержит этоксилированные алифатические кислоты при следующем соотношении компонентов, мас. %:

Этоксилированные алифатические кислоты	20-50
Алифатический спирт	10-25
Ароматический растворитель	остальное

**С 10**

**(11) i2007 0027 (21) 98/001002**

**(51) C10G 9/16 (2006.01) (22) 02.12.1997**

**(71)(73) ТОО Научно-производственная фирма «Пальна»(AZ)**

**(72) Бушуев Владимир Андреевич, Земцов Юрий Сергеевич (AZ)**

**(54) УЗЕЛ ВВОДА РАСТВОРА ИНГИБИТОРА КОКСООТЛОЖЕНИЯ В ТРУБЧАТЫХ ПЕЧАХ ПИРОЛИЗА УГЛЕВОДОРОДНОГО СЫРЬЯ.**

**(57)** 1. Узел ввода раствора ингибитора коксоотложения в трубчатых печах пиролиза углеводородного сырья, включающий прямой участок змеевика с патрубком для подвода сырья, распылитель ингибитора, трубку для подвода ингибитора к распылителю и схватывающую ее дополнительную трубку, расположенные соосно, отличающийся тем, что он снабжен струевыпрямителем, подавляющим крупномасштабную турбулентность вниз по потоку, соосно расположенным в прямом участке змеевика, в зоне впрыскивания раствора ингибитора.

2. Узел по п.1, отличающийся тем, что в качестве распылителя используется центробежная форсунка.

3. Узел по п.1, отличающийся тем, что струевыпрямитель выполнен из радиальных лопастей и цилиндрических колец, при этом радиальные лопасти прикреплены к дополнительной трубке симметрично относительно ее оси, а цилиндрические кольца прикреплены к радиальным лопастям соосно с дополнительной трубкой и образуют канал, ступенчато расширяющийся по направлению потока.

4. Узел по п.3, отличающийся тем, что струевыпрямитель содержит от трех до пяти цилиндрических колец, а ширина колец увеличивается по направлению потока от 0,25 до 0,9 внутреннего диаметра прямого участка змеевика у первого и последнего колец соответственно.

5. Узел по п.3, отличающийся тем, что расстояние от передней части лопасти до места врезки патрубка подвода сырья составляет не менее двух внутренних диаметров прямого участка змеевика.

**(11) i2007 0036 (21) a2004 0156**

**(51) C10M 135/10 (2006.01) (22) 15.07.2004**

**C10M 101/00 (2006.01)**

**C10M 119/06 (2006.01)**

**(44) 30.06.2006**

**(71)(73) Институт Химии Присадок Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)**

**(72) Агаев Мирчобан Насир оглы, Велиева Саадат Мовсум кызы, Солтанова Зулейха Кули кызы, Кулалаев Икрам Джаннатали оглы (AZ)**

**(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ СУЛЬФОНАТНОЙ ПРИСАДКИ К СМАЗОЧНЫМ МАСЛАМ.**

(57) Способ получения сульфонатной присадки к смазочным маслам путем сульфирования продукта алкилирования толуола фракцией  $\alpha$ -олефинов  $C_{20}$ - $C_{28}$ , являющейся продуктом высокотемпературной олигомеризации этилена, с последующей обработкой продукта сульфирования гидроксидом кальция, отличающийся тем, что сульфированный продукт предварительно подвергают конденсации с формальдегидом.

РАЗДЕЛ E

СТРОИТЕЛЬСТВО, ГОРНОЕ ДЕЛО

E 21

(11) i2007 0049 (21) a2004 0077  
(51) E21B 21/00 (2006.01) (22) 27.04.2004  
(44) 30.06.2005

(71)(73) Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Сулейманов Багир Алекпер оглы, Аскеров Микаил Мамед оглы, Алиев Агалар Мамед оглы (AZ)

(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ ПРЕДОТВРАЩЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ ПЕСЧАНОЙ ПРОБКИ.

(57) Устройство для предотвращения образования песчаной пробки, содержащее установленный на нижнем конце подъемных труб механизм, предотвращающий образование песчаных пробок, отличающееся тем, что механизм выполнен в виде концентрично установленного и соединенного с концом подъемных труб гидроциклона, внутри которого размещен патрубок с отрицательным электродным потенциалом, соединенный с приемом глубинного насоса.

(11) i2007 0001 (21) a2005 0240  
(51) E21B 21/08 (2006.01) (22) 17.10.2005  
G06F 7/00 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(73) Научно-Исследовательский Институт «Геотехнологических проблем нефти, газа и химии», Азербайджанская Государственная Нефтяная Академия (AZ)

(72) Рамазанова Эльмира Мамед Эмин кызы (AZ), Алиев Рустам Талыб оглы (AZ), Рзаев Тельман Багадур оглы (AZ), Рзаев Яшар Тельман оглы (AZ), Ибрагим Исса Абу Нахлех (JO)

(54) МИКРОПРОЦЕССОРНОЕ УСТРОЙСТВО ДЛЯ ОПРЕДЕЛЕНИЯ МЕСТА ПОГЛОЩЕНИЯ БУРОВОГО РАСТВОРА ИЛИ ВЫБРОСА В ПРОЦЕССЕ БУРЕНИЯ СКВАЖИН.

(57) Микропроцессорное устройство для определения места поглощения бурового раствора или выброса в процессе бурения, содержащее два двухэлементных

компенсированных датчика расхода раствора по скоростному напору движущейся жидкости, установленные на входе в бурильную трубу и на выходе из затрубного пространства, два устройства выделения полезных сигналов, два усилителя-формирователя сигналов, преобразователь временных интервалов в цифровой код, интерфейс, микропроцессор, блок памяти, дисплей и принтер, выходы двух датчиков давления соединены с входами первого и второго устройств выделения полезных сигналов, выходы которых через усилитель-формирователи соединены с входами преобразователя временных интервалов в цифровой код, выход которого через интерфейс соединен с микропроцессором, который соединен с блоком памяти, дисплеем и принтером, и одновременно через соответствующие порты соединен с датчиками давления, устройствами выделения полезных сигналов, двумя усилителями-формирователями, преобразователем временных интервалов в цифровой код и интерфейсом, отличающийся тем, что дополнительно введены световой сигнализатор-табло с сигналами поглощения и выброса, два датчика плотности бурового раствора, два датчика температуры бурового раствора, первые датчики плотности и температуры установлены на входе в бурильную трубу, а вторые датчики плотности и температуры установлены на выходе из затрубного пространства, четыре усилителя-формирователя и четыре преобразователя напряжение-код, световой сигнализатор-табло (поглощение, выброс) соединен с преобразователем временных интервалов в код, первый датчик плотности раствора через третий усилитель-формирователь соединен с входом первого преобразователя напряжение-код, выход которого соединен с вторым входом интерфейса, второй датчик плотности через четвертый усилитель-формирователь соединен с входом второго преобразователя напряжение-код, выход которого соединен с третьим входом интерфейса, первый датчик температуры через пятый усилитель-формирователь соединен с третьим преобразователем напряжение-код, выход которого соединен с четвертым входом интерфейса, второй датчик температуры соединен через шестой усилитель-формирователь с входом четвертого преобразователя напряжение-код, выход которого соединен с пятым входом интерфейса, кроме того микропроцессор через соответствующие порты соединен с датчиками плотности и температуры, четырьмя усилителями-формирователями и четырьмя преобразователями напряжение-код.

(11) i2007 0017 (21) 99/001289  
(51) E21B 33/16 (2006.01) (22) 15.01.1999  
(44) 29.12.2001

(71)(73) Азербайджанский Государственный Научно-Исследовательский и Проектный Институт «Гипроморнефтегаз» (AZ)

(72) Гусейнов Таир Исмаилович, Кязымов Эльчин Ариф оглы, Гумбатов Гасан Гашим оглы, Меджидов Гасан Нурали оглы, Шакаров Ми-

**кайыл Исмаил оглы, Алиев Вагиф Иззат оглы, Гусейнов Исмаил Таир оглы (AZ)**  
**(54) СОСТАВ ДЛЯ РАЗДЕЛЕНИЯ ЖИДКОСТЕЙ И ОЧИСТКИ СКВАЖИН.**

**(57)** Состав для разделения жидкостей и очистки скважин содержащий полимер, сшивающий компонент, ПАВ, пресную или морскую воду отличающийся тем, что дополнительно содержит нефть или нефтепродукты, кварцевый песок или синтетические частицы или мраморную пыль, в качестве полимера содержит КМЦ-500 или КМЦ-600 или Тилозу или Габрозу или др., в качестве сшивателя содержит гипс, в качестве ПАВ Ингибированный Нейтрализованный Кубовый Остаток нефтеноевого дистиллята или Алкан или Дисольван или ОП-10 в следующих соотношениях компонентов мас. %:

КМС-500 или КМС-600 или Тилоза или Габроза или др.	4,0-5,0
Нефть или нефтепродукты	4,0-5,0
Кварцевый песок или синтетические час тицы	
или мраморный порошок	0,5-0,6
Гипс	1,0-2,0
Ингибированный Нейтрализованный Ку бовый остаток нефтеноевого дистиллята или Алкан или Дисольван или ОП-10	1,0-2,0
Пресная или морская вода	остальное

**(11) i2007 0041** (21) a2004 0250  
**(51) E21B 43/00** (2006.01) (22) 26.11.2004  
**F04B 47/02** (2006.01)  
**(44) 30.06.2006**

**(71)(73)** Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

**(72)** Камиллов Мирнаги Агасейд оглы, Гафаров Васиф Вагон оглы, Аливердизаде Тале Керим оглы, Аллахвердиев Гадир Музаффар оглы, Ахундов Фатали Аббас оглы, Алиева Светлана Абдул кызы (AZ)

**(54) КЛАПАННОЕ УСТРОЙСТВО.**

**(57)** Клапанное устройство, состоящее из ствола с утолщенным участком, снабженного радиальными отверстиями и концентрично размещенными на нем золотником с утолщенным участком, цилиндрической пружины и гайкой, причем ствол, золотник и их утолщенные участки образуют между собой камеру, сообщающуюся с полостью ствола, концы которого соединены с муфтой и переводником, отличающееся тем, что гайка размещена на утолщенном участке ствола, соединенного с муфтой, при этом утолщенный участок золотника направлен в сторону переводника.

**(11) i2007 0037** (21) a2004 0135  
**(51) E21B 43/22** (2006.01) (22) 24.06.2004  
**(44) 30.06.2006**

**(71)(73)** Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

**(72)** Рзаева Фикрия Мирага кызы, Алиев Ёлчу Мисир оглы, Гурбанов Рафик Али оглы, Исмаилов Нариман Мамед оглы, Исмаилова Сабина Джахангир кызы, Бунятова Эльмира Гаджи кызы, Аскерова Наджиба Алимшах кызы (AZ)

**(54) СПОСОБ ВОЗДЕЙСТВИЯ НА ПЛАСТ.**

**(57)** Способ воздействия на пласта, включающий закачку в скважину активного ила, отличающийся тем, что в состав активного ила дополнительно вводят 10-15% его объема углеводородно-щелочной отход, содержащий следующее соотношение компонентов, масс. %

Керосин-лигроиновая фракция	6,3-7,0
Соли нефтяных кислот	4,5-5,0
Жиры	1,8-2,5
Вода	остальное

**(11) i2007 0038** (21) a2004 0136  
**(51) E21B 43/22** (2006.01) (22) 24.06.2004  
**(44) 30.06.2006**

**(71)(73)** Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

**(72)** Мехтиева Ульви Шафаят оглы, Мамедов Товсиф Мухтар оглы, Алиев Елчу Мисир оглы, Рзаева Фикрия Мирага кызы (AZ)

**(54) ПЕНООБРАЗУЮЩИЙ СОСТАВ ДЛЯ ВЫТЭСНЕНИЯ НЕФТИ ИЗ ПЛАСТА.**

**(57)** Пенообразующий состав для вытеснения нефти из пласта, содержащий водный раствор пенообразующего поверхностно-активного вещества и органическую композицию, состоящую из смеси пироконденсата, пиролизной смолы и отработанного керосина, отличающийся тем, что водный раствор пенообразующего поверхностно-активного вещества дополнительно содержит йод в количестве 30-40 мг/л к объему водной фазы.

**(11) i2007 0039** (21) a2004 0137  
**(51) E21B 43/26** (2006.01) (22) 24.06.2004  
**(44) 30.06.2006**

**(71)(73)** Азербайджанский государственный научно-исследовательский и проектный институт нефтегазовой промышленности (AZ)

**(72)** Хасаяев Ариф Мургузали оглы, Алиев Елчу Мисир оглы, Алиев Мамед Кязим Мамед Джафар оглы (AZ)

**(54) СПОСОБ РАЗГРУЗКИ ПРИЗАБОЙНОЙ ЗОНЫ ПЛАСТА.**

(57) Способ разгрузки призабойной зоны пласта от воздействия горного давления на трещины пласта снижением противодавления на породы, отличающийся тем, что снижение противодавления осуществляют путем отбора поровой воды из горизонтов, залегающих над или под пластичными породами, покрывающими нефтеносный пласт.

(11) i2007 0010 (21) a2003 0261  
(51) E21B 47/06 (2006.01) (22) 29.12.2003  
(44) 30.12.2005

(71)(73) Промышленное Объединение Геофизики и Инженерной Геологии, Научно-Исследовательский Институт «Азергеофизика», Керимов Керим Мамедхан оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы, Джафаров Зияд Фарман оглы (AZ)

(72) Керимов Керим Мамедхан оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы, Джафаров Зияд Фарман оглы (AZ)

(54) СПОСОБ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ПЛАСТОВОГО ДАВЛЕНИЯ.

(57) Способ определения пластового давления, включающий определение разности между значениями скорости продольной сейсмической волны в зоне нормального уплотнения пород и фактическими значениями этих скоростей на исследуемой глубине, отличающийся тем, что на основе характера изменения скорости распространения сейсмической волны устанавливают область опорного класса с гидростатическим давлением, соответствующую недеформированному состоянию скелета породы, далее определяют диапазон, отличающийся от значения давления эталонного класса, а затем по значению этого диапазона судят о характере пластового давления.

## РАЗДЕЛ F

### МЕХАНИКА, ОСВЕЩЕНИЕ, ОТОПЛЕНИЕ, ДВИГАТЕЛИ И НАСОСЫ, ОРУЖИЕ И БОЕПРИПАСЫ, ВЗРЫВНЫЕ РАБОТЫ

#### F 04

(11) i2007 0020 (21) a2005 0238  
(51) F04B 47/02 (2006.01) (22) 14.10.2005  
(44) 30.06.2006

(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)

(72) Абдуллаев Аяз Идаят оглы, Наджафов Али Мамед оглы, Гасымов Рамиз Мамед оглы (AZ)

(54) МЕХАНИЧЕСКИЙ ПРИВОД СКВАЖИННЫХ НАСОСОВ.

(57) Механический привод скважинных насосов, содержащий раму, трехфазный короткозамкнутый

асинхронный электродвигатель, клиноременную передачу, многоступенчатый редуктор, двухколочный тормоз, кривошип, стойку, траверсу, противовес, верхнюю и нижнюю площадки, подвеску устьевого штока и ограждение, отличающийся тем, что выполнен в виде кривошипно-ползунного мехднизма с планетарной передачей, с жесткозакрепленным на стойке, соосно с подшипником скольжения зубчатым колесом и сателлитом, установленным на кривошипе, а многоступенчатый редуктор, имеющий передаточное отношение по крайней мере 1:243, расположен на ведущем и ведомом валах, причем ведомый вал с жесткозакрепленным колесом через муфту закреплен с валом стойки, а ведущий вал одним концом закреплен к шкиву двухколочного тормоза, а другим концом через ведомый шкив клиноременной передачи к валу электродвигателя, при этом общее число ступеней редуктора не более чем на одну ступень превышает общее число двухвенцовых блоков шестерен, расположенных по всей длине ведущего и ведомого валов, с возможностью свободного вращения вокруг осей соответствующих валов, образующих двойной подшипник скольжения.

#### F 15

(11) i2007 0032 (21) a2004 0244  
(51) F15D 1/00 (2006.01) (22) 25.11.2004  
F02B 33/001 (2006.01)  
F02B 75/32 (2006.01)

(44) 30.06.2006

(71)(72)(73) Годжаев Курбан Музаффар оглы (AZ)

(54) ВОЗДУХО-ТУРБУЛЕНТНЫЙ ДВИГАТЕЛЬ ВНУТРЕННЕГО СГОРАНИЯ.

(57) Воздухо-турбулентный двигатель внутреннего сгорания, включающий блок цилиндров, соединенный с головкой блока, содержащей впускные клапаны, газораспределительный вал и кулачки на нем, впускные и выпускные трубы, коленчатый вал, свечи, отличающийся тем, что он содержит вторую выпускную трубу и форсунку, каждый цилиндр дополнительно снабжен впускно-выпускным клапаном, на газораспределительном валу над впускно-выпускным клапаном выполнен малый эллипсоидный кулачок, а над впускным клапаном большой эллипсоидный кулачок, отсеченный на 1/5 его ширины, между впускной, первой и второй выпускными трубами размещен патрубок, при этом угол между осями впускно-выпускного и впускного клапана составляет, по меньшей мере 20° и точка пересечения их лежит на оси газораспределительного вала.

#### F 16

(11) i2007 0023 (21) a2004 0228  
(51) F16K 1/00 (2006.01) (22) 08.11.2004  
(44) 30.06.2006

**(71)(72)(73) Курбанов Гамид Ярмамед оглы, Новрузов Самир Оруджали оглы, Курбанов Ильгюн Гамид оглы (AZ)**

**(54) ЗАПОРНОЕ УСТРОЙСТВО.**

(57) Запорное устройство, в корпусе которого установлен с возможностью совершения возвратно-поступательного перемещения винт или шток, содержащее рукоятку, втулку и уплотнитель, отличающееся тем, что уплотнитель выполнен из эластичной стали в виде крышки, размещенной в стакане, герметично прикрывающей шток или винт и в средней части прижатой в радиальном направлении посредством подшипников, установленных с возможностью вращения вокруг пальчиков.

**(11) i2007 0024**

**(51) F16L 55/04 (2006.01)**

**(44) 30.06.2006**

**(21) a2004 0214**

**(22) 20.10.2004**

**(71)(72)(73) Новрузов Самир Оруджали оглы (AZ)**

**(54) ГАСИТЕЛЬ КОЛЕБАНИЙ ДАВЛЕНИЯ ЖИДКОСТИ В ТРУБОПРОВОДЕ.**

(57) Гаситель колебаний давления жидкости в трубопроводе, содержащий демпфирующие элементы, выполненные в виде связанных с трубопроводом через входные трубы емкостей, в каждой из которых размещены подпружиненный поршень, отличающийся тем, что демпфирующие элементы размещены попарно оппозитно по окружности трубопровода на одинаковом расстоянии друг от друга, причем каждая пара связана между собой закрепленным к поршням кривошипно-шатунным механизмом, шарнирно установленным на опоре.

**F 24**

**(11) i2007 0009**

**(51) F24J 3/02 (2006.01)**

**(44) 30.06.2006**

**(21) a2005 0085**

**(22) 08.04.2005**

**(71)(73) Институт Радиационных Проблем Национальной Академии Наук Азербайджанской Республики (AZ)**

**(72) Мамедов Фуад Фаиг оглы, Саламов Октай Мустафа оглы, Гарибов Адиль Абдулхалыг оглы, Рзаев Пярвиз Фикри оглы (AZ)**

**(54) УСТРОЙСТВО ДЛЯ НАГРЕВАНИЯ РЕАГЕНТОВ ТЕПЛОНОСИТЕЛЕЙ С ПРИМЕНЕНИЕМ ТЕПЛОВОЙ ЭНЕРГИИ СОЛНЦА.**

(57) 1. Устройство для нагревания реагентов-теплоносителей с применением тепловой энергии солнца, содержащее цилиндрический объем для нагрева реагента-теплоносителя, установленного концентрически вдоль фокальной оси параболоцилиндрического зеркала-отражателя солнечных лучей, и имеющий органическую связь с его корпусом, теплообменник для обработки сырья, снабженный трубой в виде змееви-

ка, вход которой соединен с выходом бака для сырья, а выход с входом бака для обработанного вещества, малоомощный электрический насос для перекачки теплоносителя и бак для реагента-теплоносителя, отличающееся тем, что малоомощный электрический насос к источнику тока подключен через нормально открытый контакт фотореле релейной системы и установлен между малообъемным баком реагента-теплоносителя и цилиндрическим объемом для нагрева реагента-теплоносителя, при том вход насоса подключен к выходу малообъемного бака теплоносителя, а выход через взаимосвязанные друг другом и регулируемые посредством рычажного механизма блока автоматического управления вентилей, к входам того же бака, причем первый управляемый клапан установлен между выходом малоомощного электрического насоса и первым входом малообъемного бака теплоносителя, а второй - между выходом малоомощного электрического насоса и входом цилиндрического объема для нагрева реагента-теплоносителя, кроме того, малообъемный бак своим третьим входным каналом связан посредством вентиля с выходом бака для хранения холодного реагента и на верхней стенке его установлен контактный термометр для контроля температуры реагента теплоносителя, помимо этого на верхней стенке бака для холодного реагента дополнительно установлены два вентиля, а в нижней стенке малообъемного бака реагента-теплоносителя один клапан.

2. Устройство по п.1, отличающееся тем, что блок автоматического управления включает реверсивный микродвигатель, имеющий две обмотки, намотанные в обратном направлении относительно друг друга и соединенные между собой последовательно, из общей точки которых выведен дополнительный отвод, связанный, непосредственно, с одним из полюсов источника, а другие концы их, проходя через отдельные контакты переключающего блока усилительными клеммами, через микроключ, к выходам термопары, установленной внутри цилиндрической емкости, связаны с другим полюсом того же источника, кроме того к валу реверсивного микродвигателя прикреплен винт с ходовой гайкой, органически связанной с патрубком в виде металлического стакана, и имеющей возможность свободного перемещения в вертикальном направлении внутри малообъемной цилиндрической емкости, при этом, к центральной части нижней стенки патрубка присоединен один конец металлического штока, свободный другой конец которого выведен наружу через отверстие, выполненное в центральной части нижней стенки цилиндрической емкости и связан с рычажным механизмом, обеспечивающим непосредственное воздействие на управляемые клапаны, установленные на выходе малоомощного электрического насоса.

3. Устройство по пп.1-2, отличающееся тем, что для обеспечения точности вертикальности перемещения ходовой гайки, вдоль винта совместно с другими механизмами прикрепленными к ней, малообъемная цилиндрическая емкость по центральной части внутренней стенки снабжена ограничивающим направляю-

щим кольцом с диаметром на 2÷3 мм больше диаметра патрубка.

РАЗДЕЛ G

ФИЗИКА

G 01

- (11) i2007 0033 (21) a2003 0241  
(51) G01N 21/17 (2006.01) (22) 04.12.2003  
G01N 21/79 (2006.01)  
G01J 1/10 (2006.01)  
C10G 19/00 (2006.01)  
(44) 30.12.2005  
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы, Мамедов Полад Расим оглы, Чырагов Фамил Муса оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ОЛОВА.

(57) Способ фотометрического определения олова, включающий перевод его в окрашенное разнолигандное комплексное соединение комплексообразующим реагентом в присутствии третьего компонента, отличающийся тем, что в качестве комплексообразующего реагента используют 2,2',3,4-тетраокси-3-сульфо-5'-хлоразобензол, а в качестве третьего компонента - батофенантролин.

- (11) i2007 0035 (21) a2004 0048  
(51) G01N 21/25 (2006.01) (22) 24.03.2004  
C01G 23/00 (2006.01)  
(44) 30.12.2005  
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы, Ибадов Ибад Гусейн оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ СПЕКТРОФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ ТИТАНА.

(57) Способ спектрофотометрического определения титана, включающий перевод его в окрашенное разнолигандное комплексное соединение с органическим реагентом в кислой среде, отличающийся тем, что перевод осуществляют 2,3,4-триокси 4-сульфоазобензолом в присутствии гидрофобного амина-трифенилгуанидина.

- (11) i2007 0034 (21) a2003 0242  
(51) G01N 21/27 (2006.01) (22) 04.12.2003  
G01N 21/75 (2006.01)  
G01N 21/78 (2006.01)

G01J 1/12 (2006.01)  
C01G 39/00 (2006.01)

- (44) 30.12.2005  
(71)(73) Бакинский Государственный Университет (AZ)  
(72) Нагиев Халил Джамал оглы, Гамбаров Дамир Гейдар оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ФОТОМЕТРИЧЕСКОГО ОПРЕДЕЛЕНИЯ МОЛИБДЕНА.

(57) Способ фотометрического определения молибдена, включающий перевод его в окрашенное разнолигандное комплексное соединение комплексообразующим реагентом в кислой среде в присутствии ПАВ, отличающийся тем, что в качестве комплексообразующего реагента используют 2,2',3,4-тетраокси-3'-сульфо-5'-нитроазобензола, а в качестве ПАВ - цетилпиридинбромид.

- (11) i2007 0011 (21) a2003 0053  
(51) G01V 5/10 (2006.01) (22) 12.03.2003  
(44) 15.10.2004

- (71)(73) Научно-Исследовательский Институт «Азергеофизика», Промышленное Объединение Геофизики и Инженерной Геологии, Рахманов Рагиб Рамиз оглы, Багиров Микаил Казым оглы, Гамидова Гюльнара Аскер кызы, Алескерев Алескер Камиль оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы (AZ)  
(72) Рахманов Рагиб Рамиз оглы, Багиров Микаил Казым оглы, Гамидова Гюльнара Аскер кызы, Алескерев Алескер Камиль оглы, Сулейманов Гахраман Сулейман оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ПРОВЕДЕНИЯ ИМПУЛЬСНОГО НЕЙТРОННО-НЕЙТРОННОГО КАРОТАЖА В РАЗРЕЗАХ СО СЛАБОЙ МИНЕРАЛИЗАЦИЕЙ ПЛАСТОВЫХ ВОД.

(57) Способ проведения импульсного нейтронно-нейтронного каротажа, в разрезах со слабой минерализацией пластовых вод, включающий регистрацию времени замедления тепловых нейтронов, отличающийся тем, что перед проведением импульсного нейтронно-нейтронного каротажа в прискважинную зону пласта закачивают дополнительную воду с степенью минерализации не менее 50 г/л.

РАЗДЕЛ Н

ЭЛЕКТРИЧЕСТВО

H 01

- (11) i2007 0019 (21) a2004 0208  
(51) H01Q 13/00 (2006.01) (22) 11.10.2004  
(44) 30.06.2006



- (71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)  
(72) Джафаров Джафар Гамат оглы (AZ)  
(54) ВОЛНОВОД С ЦЕЛЕВОЙ АНТЕННОЙ РЕШЕТКОЙ.

(57) Волновод с щелевой антенной решеткой, содержащий линейные решетки первой и второй секций с расположенными вдоль средней линии широкой стенки его решеточной части щелями, узкая стенка одной из секций которого с одного конца закорочена металлической пластиной, отличающийся тем, что выполнен в виде «Г»-образного тройника, основание которого образует прямоугольный волноводный ответвитель, причем решеточная часть второй секции волновода с противоположного конца закорочена металлической пластинкой, а щели решеточной части обеих секций волновода смещены друг относительно друга вдоль средней линии широкой стенки его решеточной части, величина смещения при этом определяется следующей аналитической зависимостью:

$$X_p = \frac{a}{\pi} \arcsin \left[ \frac{1}{\cos\left(\frac{\pi\lambda}{2 \cdot \lambda_g}\right)} \sqrt{\frac{b\lambda}{2,09a\lambda_g} \frac{A_p}{\sum_{p=1}^n A_p^2}} \right]$$

где:  $a, b$  - размеры поперечного сечения волновода, [м];  
 $A_p$  - амплитуда возбуждения  $p$ -ой щели;  
 $\lambda_g$  - длина волны в волноводе;  
 $n = N/2$  - число щелей решёточной части волновода;  
 $\lambda$  - рабочая длина волны.

- (11) i2007 0016 (21) a2004 0163  
(51) H01L 31/08 (2006.01) (22) 20.07.2004  
C08F 114/22 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Керимов Махмуд Керим оглы, Курбанов Мирза Абдул оглы, Алиев Гадир Гурбанали оглы, Кулиев Мусафир Мазахир оглы, Оруджов Ильгар Наджибаддин оглы (AZ)  
(54) СПОСОБ ПОЛУЧЕНИЯ ВЫСОКОЭФФЕКТИВНОГО ФОТОРЕЗИСТИВНОГО КОМПОЗИТА.

(57) 1. Способ получения высокоэффективного фоторезистивного композита на основе полимер-фоторезистивная фаза, включающий горячее прессование гомогенной смеси компонентов при температуре на 20-50К выше температуры плавления полимерной фазы, кристаллизацию в условиях действия плазмы электрического газового разряда в воздушной среде, ступенчатое охлаждение до температуры кристаллизации полимера, отличающийся тем, что кристаллизацию осуществляют при напряжении в 1,5-2,5 раза превышающем напряжение пробоя газовой среды ячейки.

2. Способ по п.1, отличающийся тем, что в качестве полимера используют поливинилиденфторид.

3. Способ по п.1, отличающийся тем, что в качестве фоторезистивной фазы используют CdS, CdSe, CdTe, GaSe.

- (11) i2007 0014 (21) a2004 0187  
(51) H01L 35/16 (2006.01) (22) 02.09.2004  
H01L 35/18 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Институт Физики Национальной Академии Наук Азербайджана (AZ)  
(72) Абдуллаев Надир Мамед оглы (AZ)  
(54) ТЕРМОЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ МАТЕРИАЛ n-ТИПА ПРОВОДИМОСТИ.

(57) Термоэлектрический материал n-типа проводимости на основе твердых растворов  $Bi_2Te_3$ -  $Bi_2Se_3$ , содержащий  $CdCl_2$ , отличающийся тем, что он дополнительно содержит тербий Tb в количестве 0,1514-0,2017 мас.%, а  $CdCl_2$  – в количестве 0,30-0,35 мас.%

- (11) i2007 0047 (21) a2004 0188  
(51) H01L 43/08 (2006.01) (22) 07.09.2004  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Сумгаитский Государственный Университет (AZ)  
(72) Гусейнов Ядигар Юсуб оглы, Касимов Фуад Джалал оглы (AZ)  
(54) ИНТЕГРАЛЬНЫЙ МАГНИТОРЕЗИСТИВНЫЙ ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ.

(57) Интегральный магниторезистивный преобразователь, содержащий магниторезистор, выполненный из полупроводника первого типа проводимости в виде параллелепипеда, к которому сформированы потенциальные контакты и расположенный между полупроводниковой монокристаллической подложкой второго типа проводимости и поликристаллическим полупроводником, отличающийся тем, что, содержит дополнительный потенциальный контакт, размещенный в центре магниторезистора между потенциальными контактами.

## H 02

- (11) i2007 0007 (21) a2005 0017  
(51) H02H 9/06 (2006.01) (22) 28.01.2005  
H01T 2/00 (2006.01)  
(44) 30.06.2006  
(71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)  
(72) Мамедов Гавар Амир оглы (AZ)  
(54) УСТРОЙСТВО ЗАЩИТЫ ВЫСОКОВОЛЬТНЫХ ЭЛЕКТРИЧЕСКИХ ЛИНИЙ ОТ ПЕРЕНАПРЯЖЕНИЙ.

(57) Устройство защиты высоковольтных электрических линий от перенапряжений, содержащее линии электропередач, соединенные через высоковольтные предохранители со входными и выходными зажимами разъединителя, на каждой линии токоограничивающий элемент и газонаполненный разрядник, один из электродов которого подключен к выводу питания электрооборудования, а другой соединен к земле, отличающееся тем, что токоограничивающий элемент выполнен в виде пьезоактивного трансформатора, электродная секция высокого напряжения которого подключена к выводу одной из фазных линий защищаемого электродвигателя, а электродная секция низкого напряжения через операционный усилитель, первое пороговое устройство и триггер подключена к управляющему входу электронного ключа, сигнальный вход и сигнальный выход которого подключены соответственно к выходу источника постоянного напряжения и к электродам пьезоактивных элементов газонаполненного разрядника, к широким граням которых, с одной стороны соединены металлические пластины, а с другой стороны датчики искрового промежутка, электроды которых соединены к первому и второму входам дифференциального операционного усилителя, выход которого через второе пороговое устройство и первый резистор подключен к базовому электроду первого транзистора коммутационного блока, эмиттером подключенного к базовому электроду второго транзистора, эмиттер которого через диод соединен к базовому электроду третьего транзистора, эмиттер которого соединен к корпусу и к катоду тиристора, управляющий электрод которого подключен к коллектору третьего транзистора и через второй резистор к коллекторам первого и второго транзисторов, при этом анод тиристора подключен к второму входу триггера и через третий резистор соединен со вторым резистором и с положительным полюсом источника питания, а вторые электроды пьезоактивного трансформатора и пьезоактивных элементов газонаполненного разрядника подключены к корпусу устройства.

двигатели и связывающие элементы, схему контроля перемещения, содержащую источник переменного напряжения резонансной частоты, подключенный к электродам возбудителей пьезоакустических волн и пьезодвигателям, источник постоянного напряжения, подключенный к электродам пьезоприжимных и пьезоподъемных элементов, чувствительные элементы, соединенные к дифференциальному усилителю первой цепью обратной связи, задатчик перемещения и элемент сравнения, отличающийся тем, что схема контроля перемещения снабжена дополнительно программным блоком, по обеим координатным осям X и Y задатчиком координатного положения, цифро-аналоговым преобразователем, первым, вторым, третьим и четвертым электронными ключами, аналого-цифровым преобразователем и интегратором, при этом первый и второй выходы программного блока, через задатчик координатного положения в виде цифрового кода, подключены к первому входу цифрового элемента сравнения, выход которого соединен к цифро-аналоговому преобразователю, первый и второй выходы которого соединены к управляемым входам первого и второго электронных ключей, к сигнальным входам и сигнальным выходам которых соответственно соединены источник переменного напряжения, электроды возбудителей пьезоакустических волн и пьезодвигателей, а третий и четвертый выходы цифро-аналогового преобразователя соединены к управляемым входам третьего и четвертого электронных ключей, к сигнальным входам и сигнальным выходам которых соответственно соединены источник постоянного напряжения и электроды пьезоподъемных и пьезоприжимных элементов, а выход дифференциального усилителя второй цепью обратной связи через интегратор, аналого-цифровой преобразователь подключен к управляемому входу цифрового элемента сравнения.

- (11) i2007 0008 (21) a2005 0102  
 (51) H02N 2/00 (2006.01) (22) 19.04.2005  
 H01L 41/09 (2006.01)  
 (44) 30.06.2006  
 (71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)  
 (72) Гурбанов Тейгубат Байрам оглы, Гашимова Фидана Рафик кызы (AZ)  
 (54) **ПРЕЦИЗИОННЫЙ КООРДИНАТОГРАФ.**

(57) Прецизионный координатограф, включающий двухкоординатный двигатель, состоящий из трех рабочих органов, каждый из которых содержит верхний и нижний горизонтальные направляющие планки резонансных колебаний, возбудители пьезоакустических волн, боковые вертикальные стойки, держатель, пьезоприжимные и пьезоподъемные элементы, пьезо-

**Н 04**

- (11) i2007 0018 (21) a2004 0213  
 (51) H04M 11/02 (2006.01) (22) 20.10.2004  
 (44) 30.06.2006  
 (71)(73) Азербайджанский Технический Университет (AZ)  
 (72) Мамедов Магамед Аскер оглы (AZ)  
 (54) **МЕЛОДИЧНЫЙ СИГНАЛИЗАТОР ТЕЛЕФОННОГО ЗВОНКА.**

(57) 1. Мелодичный сигнализатор телефонного звонка, содержащий емкость, подключенную последовательно к телефонной линии, часы, резисторы, транзисторы, полупроводниковую оптопару и динамик, соединенные между собой, а также переключающее реле, металлические токопроводящие контакты которого через оптопару соединены с выходными контактами звонковой цепи, отличающийся тем, что внутри корпуса переключающего реле с одной стороны закреплена пьезокерамическая пластина, жестко соединенная с токопроводящей пластиной, поверхность проти-

воположной стороны корпуса выполнена с токопроводящим слоем, причем, металлическая пластина и токопроводящий слой снабжены наконечниками и соединены к металлическому токопроводящему контакту с возможностью замыкания цепи при появлении напряжения звонка в телефонной линии, при этом полусные электроды пьезокерамической пластины через емкость подключены к телефонной линии.

2. Мелодичный сигнализатор телефонного звонка, содержащий емкость, подключенную последовательно к телефонной линии, часы, резисторы, транзисторы, полупроводниковую оптопару и динамик, соединенные между собой, а также переключающее реле, металлические токопроводящие контакты которого через оптопару соединены с выходными контактами звонковой цепи, отличающийся тем, что он дополнительно снабжен переключающими транзистором и резистором, а внутри корпуса переключающего реле закреплена жестко соединенная с металлической пластиной пьезокерамическая пластина с двумя секциями электродов, свободный конец, которой снабжен инерционной массой, причем один из электродов второй секции соединен к корпусу, а другой соединен к базовому электроду переключающего транзистора, коллекторный электрод которого, соединен к контакту переключающего резистора и через второй резистор к положительному полюсу источника питания, при этом его эмиттерный электрод подключен к корпусу сигнализатора.

ники инфракрасных лучей, электроды которых соединены с транзисторным ключом.

(11) i2007 0021

(21) a2004 0141

(51) H04M 11/02 (2006.01)

(22) 06.07.2004

(44) 30.06.2006

(71)(73) Научно-Исследовательский Институт  
Электроники и Информатики (AZ)

(72) Расулов Джабит Магомед оглы, Мамедов Алихан Гейдар оглы, Расулов Руслан Джабит оглы (AZ)

(54) **МОБИЛЬНЫЙ ТЕЛЕФОН.**

(57) 1. Мобильный телефон, содержащий приемный, передающий узлы и узел управления отличающийся тем, что снабжен транзисторным ключом, генератором звуковых частот, сигнализатором, переключателем и двумя резисторами, при этом корпус мобильного телефона с внешней стороны выполнен с выступами и/или полосами из токопроводящего материала, которые с внутренней стороны соединены между собой и подключены через первый резистор к базовому электроду транзисторного ключа, коллекторный электрод которого через второй резистор и переключатель соединен к модулю питания, а эмиттерный электрод через генератор звуковой частоты, выход которого подключен к сигнализатору, подключен к заземлению.

2. Мобильный телефон по п.1, отличающийся тем, что с внутренней стороны корпуса, с боковых, передней и тыльной сторон установлены фотоприем-

**ПУБЛИКАЦИЯ СВЕДЕНИЙ О ПАТЕНТАХ, ВНЕСЁННЫХ В ГОСУДАРСТВЕННЫЙ РЕЕСТР ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБРАЗЦОВ АЗЕРБАЙДЖАНСКОЙ РЕСПУБЛИКИ**

(11) S2007 0001

(51) 09-03

(44) 30.06.2006

(71)(73) ООО «АЗТАЙМ» (AZ)

(72) Гусейнов Рза Али оглы (AZ)

(54) **УПАКОВКА-КОРОБКА ДЛЯ КОНДИТЕРСКИХ ИЗДЕЛИЙ.**

(57) Упаковка-коробка для кондитерских изделий характеризуется:

- выполнением упаковки-коробки в форме прямоугольного четырехугольника;

отличается:

- оформлением упаковки в виде куба-контейнера светлого цвета с высокими боковыми гранями;

- наличием на передней и задней сторонах куба-контейнера прозрачных вставок, вокруг которых расположен орнамент;

- наличием в правом нижнем углу передней и задней сторон изображения цветка;

- наличием по периметру куба-контейнера полосы с рисунком;



- наличием в середине полосы, проходящей по периметру, фигурных элементов в виде вытянутых горизонтально восьмиугольников;

- наличием контрастной полосы по краям восьмиугольника;

- расположением фигурных восьмиугольных элементов поверх прозрачных вставок передней и задней сторон куба-контейнера;

- возможностью расположения внутри восьмиугольного элемента надписи латинским шрифтом - названия кондитерского изделия;

- наличием справа задней стороны трапециевидного выступающего элемента, соединяющего заднюю и правую боковую стороны;

- выполнением верха и дна складывающимся;

- выполнением складывающихся элементов верха в трапециевидной и прямоугольной форме;

- наличием на переднем трапециевидном складывающемся элементе верха коробки восьмиугольника с контрастными краями, ниже которого предусмотрен горизонтальный надрез с свободным полукруглым концом;

(21) S2006 0005

(22) 23.05.2006

- наличием на заднем трапециевидном складывающемся элементе верха коробки овального выреза;

- наличием стилизованного замка на верхе коробки;

- выполнением складывающихся элементов низа коробки в форме прямоугольников с треугольным вырезом и неправильной трапеции;

- возможностью нанесения на складывающемся дне коробки информационного блока согласно Гост;

- оформлением полосы, проходящей по периметру контейнера-куба, и различной цветовой гамме.

(11) S2007 0002

(51) 13-03

(44) 31.03.2006

(71)(73) Эл-Би Электрик Итхалат Ихраджат Санайи ве Тиджарет Лимитед Ширкети (TR)

(72) Сенол Бекташ (TR)

(74) Халилов Б.А. (AZ)

(54) **РОЗЕТКА ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ.**

(21) S2005 0008

(22) 12.04.2005

(57) Розетка электрическая, характеризующаяся:

- наличием лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;

- наличием основной вставки в отверстии лицевой панели;

- наличием цилиндрического гнезда во вставке;

- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми;

отличающаяся

- наличием в отверстии лицевой панели промежуточной вставки, повторяющей контуры основной вставки;

- выполнением верхней и нижней сторон промежуточной вставки более широкими, боковых - более узкими;

- формой лицевой панели в плане, образованной малыми по углам и увеличенными к середине радиусами боковых сторон;



- выполнением боковых сторон рамки с прямолинейным нижним ребром и дугообразным верхним ребром с предполагаемой вершиной на середине ее длины;

- выполнением углов лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки скругленными;

- наличием единой лицевой поверхности, образованной лицевыми поверхностями лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки и имеет сложный сферический рельеф;

- выполнением дна цилиндрического гнезда двухуровневым;

- выполнением первого уровня цилиндрического гнезда с двумя круглыми штекерными отверстиями и уг-

лублинием с головкой крепежного элемента в виде шляпки винта;

- наличием внутри цилиндрического гнезда двух заземляющих контактов, расположенных на разных уровнях диаметрально противоположно вдоль линии, перпендикулярной линии расположения штекерных отверстий;
- наличием в боковых стенках цилиндрического гнезда направляющих элементов расположенные диаметрально противоположно вдоль линии расположения штекерных отверстий;
- наличием выступающего над поверхностью основной вставки буртика, обрамляющего цилиндрическое гнездо;
- выполнением буртика дугообразной формы, возвышающегося сверху и снизу с минимальной высотой по сторонам, плавно переходящего к направляющим элементам в цилиндрическом гнезде.

- выполнением верхней и нижней сторон обрамляющей клавишу вставки более широкими, боковых - более узкими;
- выполнением углов лицевой панели, клавиши и обрамляющей ее вставки, скругленными;
- наличием единой лицевой поверхности, образованной лицевыми поверхностями лицевой панели, клавиши и обрамляющей клавишу вставки, имеющей сложный сферический рельеф.

Выключатель электрический (2 вариант), характеризующийся:



(11) S2007 0003 (21) S2005 0009  
 (51) 13-03 (22) 12.04.2005  
 (44) 31.03.2006  
 (71)(73) Эл-Би Электрик Итхалат Ихраджат Санайи ве Тиджарет Лимитед Ширкети (TR)  
 (72) Сенол Бекташ (TR)  
 (74) Халилов Б.А. (AZ)  
 (54) ВЫКЛЮЧАТЕЛЬ ЭЛЕКТРИЧЕСКИЙ (2 ВАРИАНТА).

(57) Выключатель электрический (1 вариант), характеризующийся:



- наличием лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием клавиши в отверстии лицевой панели;
- выполнением лицевой поверхности клавиши выпуклой;
- наличием обрамляющей клавишу вставки;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми, отличающаяся
- формой лицевой панели в плане, образованной малыми по углам и увеличенными к середине радиусами боковых сторон;
- выполнением верхней и нижней сторон лицевой панели с прямолинейным нижним ребром и, скошенным к наружным краям, верхним ребром;
- выполнением боковых сторон рамки с прямолинейным нижним ребром и дугообразным верхним ребром с предполагаемой вершиной на середине ее длины;

- наличием лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием клавиши в отверстии лицевой панели;
- выполнением лицевой поверхности клавиши выпуклой;
- наличием обрамляющей клавишу вставки;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми, отличающаяся
- наличием двух клавиш одинаковой ширины в отверстии лицевой панели;
- формой лицевой панели в плане, образованной малыми по углам и увеличенными к середине радиусами боковых сторон;
- выполнением верхней и нижней сторон лицевой панели с прямолинейным нижним ребром и, скошенным от примыкающей поверхности клавиши к наружным краям, верхним ребром;
- выполнением боковых сторон рамки с прямолинейным нижним ребром и дугообразным верхним ребром с предполагаемой вершиной на середине ее длины;
- выполнением верхней и нижней сторон обрамляющей клавишу вставки более широкими, боковых - более узкими;
- выполнением углов лицевой панели, клавиши и обрамляющей ее вставки, скругленными;
- наличием единой лицевой поверхности, образованной лицевыми поверхностями лицевой панели, клавиши и обрамляющей клавишу вставки, имеющей сложный сферический рельеф.

(11) S2007 0004 (21) S2005 0010  
 (51) 13-03 (22) 12.04.2005  
 (44) 31.03.2006  
 (71)(73) Эл-Би Электрик Итхалат Ихраджат Санайи ве Тиджарет Лимитед Ширкети (TR)  
 (72) Сенол Бекташ (TR)  
 (74) Халилов Б.А. (AZ)  
 (54) РОЗЕТКА ТЕЛЕФОННАЯ (2 ВАРИАНТА).

(57) Розетка телефонная (вариант 1), характеризующаяся:

- наличием лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием основной вставки в отверстии лицевой панели;



- наличием в основной вставке прямоугольного гнезда, адаптированного для приема телефонного разъема;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми;

отличающаяся

- наличием в отверстии лицевой панели промежуточной вставки, повторяющей контуры основной вставки;
- выполнением верхней и нижней сторон промежуточной вставки более широкими, боковых - более узкими;
- формой лицевой панели в плане, образованной малыми по углам и увеличенными к середине радиусами боковых сторон;
- выполнением боковых сторон рамки с прямолинейным нижним ребром и дугообразным верхним ребром с предполагаемой вершиной на середине ее длины;
- выполнением углов лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки скругленными;
- наличием единой лицевой поверхности, образованной лицевыми поверхностями лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки и имеет сложный сферический рельеф;
- наличием в основной вставке под прямоугольным гнездом углубления с головкой крепежного элемента в виде шляпки винта.

Розетка телефонная (вариант 2), характеризующаяся:

- наличием лицевой панели в виде прямоугольной рамки с прямоугольным отверстием в центре;
- наличием основной вставки в отверстии лицевой панели;



- наличием в основной вставке прямоугольного гнезда, адаптированного для приема телефонного разъема;
- выполнением лицевых поверхностей лицевой панели и вставки выпуклыми;

отличающаяся

- наличием в отверстии лицевой панели промежуточной вставки, повторяющей контуры основной вставки;
- выполнением верхней и нижней сторон промежуточной вставки более широкими, боковых - более узкими;
- формой лицевой панели в плане, образованной малыми по углам и увеличенными к середине радиусами боковых сторон;
- выполнением боковых сторон рамки с прямолинейным нижним ребром и дугообразным верхним ребром с предполагаемой вершиной на середине ее длины;
- выполнением углов лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки скругленными;
- наличием единой лицевой поверхности, образованной лицевыми поверхностями лицевой панели, основной вставки и промежуточной вставки и имеет сложный сферический рельеф;
- выполнением основной вставки с прямоугольным углублением в котором симметрично к краям расположены два прямоугольных гнезда, адаптированные для приема телефонного разъема.
- выполнением в промежутке между гнездами изображения технико-информационного характера.

# УКАЗАТЕЛИ

## УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК НА ИЗОБРЕТЕНИЯ

### НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК
a2003 0156	G01V 1/22 (2006.01)		C23F 11/10 (2006.01)		C10G 11/04 (2006.01)
a2003 0244	G01V 7/00 (2006.01)	a2005 0168	E21B 43/32 (2006.01)	a2006 0046	A01B 39/22 (2006.01)
a2004 0033	A61L 9/015 (2006.01)	a2005 0175	C02F 1/30 (2006.01)	a2006 0047	B01J 08/10 (2006.01)
a2004 0056	F16K 1/00 (2006.01)	a2005 0207	B01J 23/02 (2006.01)	a2006 0048	G01R 23/17 (2006.01)
a2004 0128	C10M 101/00 (2006.01)		B01J 23/00 (2006.01)		H04B10/06 (2006.01)
a2004 0145	C08F 12/08 (2006.01)		C07C 2/10 (2006.01)	a2006 0051	G01R 31/34 (2006.01)
	C08F 22/14 (2006.01)		C07C 6/04 (2006.01)	a2006 0052	A23L 1/30 (2006.01)
	C10M 101/00 (2006.01)		C07C 11/00 (2006.01)	a2006 0061	G02F 1/11 (2006.01)
	C10M 119/06 (2006.01)	a2005 0208	C07C 6/02 (2006.01)		H03H 9/00 (2006.01)
a2004 0173	C30B 13/10 (2006.01)		C07C 2/10 (2006.01)	a2006 0063	A61K 36/72 (2006.01)
	C30B 13/16 (2006.01)	a2005 0209	C08F 10/06 (2006.01)		C11B 1/04 (2006.01)
	C30B 13/28 (2006.01)		C08F 4/12 (2006.01)		C11B 1/10 (2006.01)
	C30B 29/06 (2006.01)	a2005 0214	F03G 3/02 (2006.01)	a2006 0066	A61B 1/04 (2006.01)
	C30B 29/08 (2006.01)		F03G 3/08 (2006.01)		A61B 1/30 (2006.01)
a2004 0183	F42B 12/00 (2006.01)		F03G 7/10 (2006.01)	a2006 0071	A61K 8/00 (2006.01)
a2004 0230	C25D 3/02 (2006.01)		F03B 17/04 (2006.01)		A61K 35/08 (2006.01)
	C25D 3/56 (2006.01)	a2005 0215	C10M 129/02 (2006.01)		A61Q 9/04 (2006.01)
	C25D 7/12 (2006.01)		C10M 131/08 (2006.01)	a2006 0080	A61M 21/00 (2006.01)
	H01L 35/16 (2006.01)		C10M 135/02 (2006.01)	a2006 0089	C08L 63/02 (2006.01)
	H01L 35/18 (2006.01)	a2005 0224	G01N 21/78 (2006.01)		C08G 59/42 (2006.01)
a2004 0261	G01B 7/00 (2006.01)	a2005 0225	G01N 21/78 (2006.01)		C08F 222/06 (2006.01)
	G01R 27/26 (2006.01)	a2005 0226	G01N 21/78 (2006.01)	a2006 0093	E21B 47/00 (2006.01)
a2004 0262	G01B 7/00 (2006.01)	a2005 0227	G01N 21/78 (2006.01)		E21B 47/12 (2006.01)
	G01B 7/30 (2006.01)	a2005 0236	C08B 25/08 (2006.01)	a2006 0107	C07D 311/00 (2006.01)
a2004 0267	E21B 43/11 (2006.01)		H04M 11/00 (2006.01)	a2006 0119	H01F 38/24 (2006.01)
a2004 0273	A62D 1/00 (2006.01)	a2005 0239	E21B 43/27 (2006.01)		H01F 38/26 (2006.01)
	A62D 1/02 (2006.01)	a2005 0241	C01G 47/00 (2006.01)	a2006 0126	C10G 21/12 (2006.01)
a2005 0051	C01F 7/06 (2006.01)		C25B 1/00 (2006.01)		C10G 21/20 (2006.01)
	C01F 7/14 (2006.01)	a2005 0257	F02B 57/00 (2006.01)	a2006 0195	C07C 63/04 (2006.01)
	C22B 3/04 (2006.01)		F02F 3/00 (2006.01)		C07C 51/16 (2006.01)
a2005 0052	C01F 7/06 (2006.01)	a2005 0268	C10G 5/095 (2006.01)	a2006 0223	B22F 1/00 (2006.01)
a2005 0097	E21B 33/14 (2006.01)	a2005 0273	E21B 19/10 (2006.01)		B22F 3/10 (2006.01)
a2005 0104	H01L 41/18 (2006.01)	a2006 0019	F03B 13/12-18 (2006.01)		C22C 33/02 (2006.01)
	H01L 41/22 (2006.01)		H05F 7/00 (2006.01)	a2006 0231	A61Q 5/12 (2006.01)
a2005 0125	C10M 101/02 (2006.01)	a2006 0021	H01B 3/00 (2006.01)	a2006 0232	G01N 33/50 (2006.01)
	C10M 135/12 (2006.01)	a2006 0027	H01L 31/00 (2006.01)		C02F 1/68 (2006.01)
	C10M 137/10 (2006.01)		H01L 31/04 (2006.01)	a2006 0245	C04B 33/00 (2006.01)
	C07F 9/16 (2006.01)		H01L 31/042 (2006.01)		C04B 40/02 (2006.01)
a2005 0130	C10M 135/10 (2006.01)		H01L 31/052 (2006.01)	a2007 0014	F04B 47/02 (2006.01)
	C10M 159/04 (2006.01)		F24J 2/13 (2006.01)		F04B 47/04 (2006.01)
a2005 0137	B01J 20/22 (2006.01)	a2006 0028	C07C 31/10 (2006.01)	a2007 0019	E21B 33/138 (2006.01)
	B01D 39/04 (2006.01)		C10L 3/04 (2006.01)	a2007 0034	C12H 1/06 (2006.01)
	C08B 15/05 (2006.01)		B01D 53/28 (2006.01)		A23L 2/70 (2006.01)
	C02F 1/28 (2006.01)	a2006 0038	E21B 33/038 (2006.01)	a2007 0061	G01N 9/04 (2006.01)
a2005 0166	C23F 11/08 (2006.01)	a2006 0043	C10G 45/10 (2006.01)		

## СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки	МПК	Номер заявки
A01B 39/22	(2006.01) a2006 0046	C08F 12/08	(2006.01) a2004 0145	E21B 47/00	(2006.01) a2006 0093
A23L 1/30	(2006.01) a2006 0052	C08F 22/14	(2006.01) a2004 0145	E21B 47/12	(2006.01) a2006 0093
A23L 2/70	(2006.01) a2007 0034	C08F 222/06	(2006.01) a2006 0089	F02B 57/00	(2006.01) a2005 0257
A61B 1/04	(2006.01) a2006 0066	C08G 59/42	(2006.01) a2006 0089	F02F 3/00	(2006.01) a2005 0257
A61B 1/30	(2006.01) a2006 0066	C08L 63/02	(2006.01) a2006 0089	F03B 13/12-18	(2006.01) a2006 0019
A61K 35/08	(2006.01) a2006 0071	C10G 5/095	(2006.01) a2005 0268	F03B 17/04	(2006.01) a2005 0214
A61K 36/72	(2006.01) a2006 0063	C10G 11/04	(2006.01) a2006 0043	F03G 3/02	(2006.01) a2005 0214
A61K 8/00	(2006.01) a2006 0071	C10G 21/12	(2006.01) a2006 0126	F03G 3/08	(2006.01) a2005 0214
A61Q 5/12	(2006.01) a2006 0231	C10G 21/20	(2006.01) a2006 0126	F03G 7/10	(2006.01) a2005 0214
A61Q 9/04	(2006.01) a2006 0071	C10G 45/10	(2006.01) a2006 0043	F04B 47/02	(2006.01) a2007 0014
A61L 9/015	(2006.01) a2004 0033	C10L 3/04	(2006.01) a2006 0028	F04B 47/04	(2006.01) a2007 0014
A61M 21/00	(2006.01) a2006 0080	C10M 101/00	(2006.01) a2004 0128	F16K 1/00	(2006.01) a2004 0056
A62D 1/00	(2006.01) a2004 0273	C10M 101/00	(2006.01) a2004 0145	F24J 2/13	(2006.01) a2006 0027
A62D 1/02	(2006.01) a2004 0273	C10M 101/02	(2006.01) a2005 0125	F42B 12/00	(2006.01) a2004 0183
B01D 39/04	(2006.01) a2005 0137	C10M 119/06	(2006.01) a2004 0145	G01B 7/00	(2006.01) a2004 0261
B01D 53/28	(2006.01) a2006 0028	C10M 129/02	(2006.01) a2005 0215	G01B 7/00	(2006.01) a2004 0262
B01J 08/10	(2006.01) a2006 0047	C10M 131/08	(2006.01) a2005 0215	G01B 7/30	(2006.01) a2004 0262
B01J 20/22	(2006.01) a2005 0137	C10M 135/02	(2006.01) a2005 0215	G01N 9/04	(2006.01) a2007 0061
B01J 23/00	(2006.01) a2005 0207	C10M 135/10	(2006.01) a2005 0130	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0224
B01J 23/02	(2006.01) a2005 0207	C10M 135/12	(2006.01) a2005 0125	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0225
B22F 1/00	(2006.01) a2006 0223	C10M 137/10	(2006.01) a2005 0125	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0226
B22F 3/10	(2006.01) a2006 0223	C10M 159/04	(2006.01) a2005 0130	G01N 21/78	(2006.01) a2005 0227
C01F 7/06	(2006.01) a2005 0051	C11B 1/04	(2006.01) a2006 0063	G01N 33/50	(2006.01) a2006 0232
C01F 7/06	(2006.01) a2005 0052	C11B 1/10	(2006.01) a2006 0063	G01R 23/17	(2006.01) a2006 0048
C01F 7/14	(2006.01) a2005 0051	C12H 1/06	(2006.01) a2007 0034	G01R 27/26	(2006.01) a2004 0261
C01G 47/00	(2006.01) a2005 0241	C22B 3/04	(2006.01) a2005 0051	G01R 31/34	(2006.01) a2006 0051
C02F 1/28	(2006.01) a2005 0137	C22C 33/02	(2006.01) a2006 0223	G01V 1/22	(2006.01) a2003 0156
C02F 1/30	(2006.01) a2005 0175	C23F 11/08	(2006.01) a2005 0166	G01V 7/00	(2006.01) a2003 0244
C02F 1/68	(2006.01) a2006 0232	C23F 11/10	(2006.01) a2005 0166	G02F 1/11	(2006.01) a2006 0061
C04B 33/00	(2006.01) a2006 0245	C25B 1/00	(2006.01) a2005 0241	H01B 3/00	(2006.01) a2006 0021
C04B 40/02	(2006.01) a2006 0245	C25D 3/02	(2006.01) a2004 0230	H01F 38/24	(2006.01) a2006 0119
C07C 11/00	(2006.01) a2005 0207	C25D 3/56	(2006.01) a2004 0230	H01F 38/26	(2006.01) a2006 0119
C07C 2/10	(2006.01) a2005 0207	C25D 7/12	(2006.01) a2004 0230	H01L 31/00	(2006.01) a2006 0027
C07C 2/10	(2006.01) a2005 0208	C30B 13/10	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/04	(2006.01) a2006 0027
C07C 31/10	(2006.01) a2006 0028	C30B 13/16	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/042	(2006.01) a2006 0027
C07C 51/16	(2006.01) a2006 0195	C30B 13/28	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/052	(2006.01) a2006 0027
C07C 6/02	(2006.01) a2005 0208	C30B 29/06	(2006.01) a2004 0173	H01L 31/052	(2006.01) a2006 0027
C07C 6/04	(2006.01) a2005 0207	C30B 29/08	(2006.01) a2004 0173	H01L 35/16	(2006.01) a2004 0230
C07C 63/04	(2006.01) a2006 0195	C30B 29/08	(2006.01) a2004 0173	H01L 35/18	(2006.01) a2004 0230
C07D 311/00	(2006.01) a2006 0107	E21B 19/10	(2006.01) a2005 0273	H01L 41/18	(2006.01) a2005 0104
C07F 9/16	(2006.01) a2005 0125	E21B 33/038	(2006.01) a2006 0038	H01L 41/22	(2006.01) a2005 0104
C08B 15/05	(2006.01) a2005 0137	E21B 33/138	(2006.01) a2007 0019	H03H 9/00	(2006.01) a2006 0061
C08B 25/08	(2006.01) a2005 0236	E21B 33/14	(2006.01) a2005 0097	H04B10/06	(2006.01) a2006 0048
C08F 4/12	(2006.01) a2005 0209	E21B 43/11	(2006.01) a2004 0267	H04M 11/00	(2006.01) a2005 0236
C08F 10/06	(2006.01) a2005 0209	E21B 43/27	(2006.01) a2005 0239	H05F 7/00	(2006.01) a2006 0019
		E21B 43/32	(2006.01) a2005 0168		

УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК  
НА ПОЛЕЗНЫЕ МОДЕЛИ

## НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер заявки	МПК
U2006 0008	D01B 1/02 (2006.01) F26B 11/04 (2006.01)



**СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ**

МПК		Номер заявки
<i>D01B 1/02</i>	(2006.01)	U2006 0008
<i>F26B 11/04</i>	(2006.01)	U2006 0008

**УКАЗАТЕЛИ ЗАЯВОК  
НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ**

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ**

Номер заявки	МКПО	Номер заявки	МКПО
S2005 0034	9-02	S2006 0011	9-03
S2006 0004	28-03	S2007 0006	12-09
S2006 0007	9-01		

**СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ**

МКПО	Номер заявки	МКПО	Номер заявки
9-01	S2006 0007	12-09	S2007 0006
9-02	S2005 0034	28-03	S2006 0004
9-03	S2006 0011		

**УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ИЗОБРЕТЕНИЯ**

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ**

Номер патента	МПК	Номер патента	МПК	Номер патента	МПК
i2007 0001	<i>E21B 21/08</i> (2006.01)	i2007 0019	<i>H01Q 13/00</i> (2006.01)	i2007 0034	<i>C10M 119/06</i> (2006.01)
	<i>G06F 7/00</i> (2006.01)	i2007 0020	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)		<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
i2007 0002	<i>A61B 17/06</i> (2006.01)	i2007 0021	<i>H04M 11/02</i> (2006.01)	i2007 0035	<i>E21B 43/22</i> (2006.01)
i2007 0003	<i>A61B 1/00</i> (2006.01)	i2007 0022	<i>C05B 1/02</i> (2006.01)		<i>E21B 43/26</i> (2006.01)
i2007 0004	<i>A61K 6/00</i> (2006.01)		<i>C05B 19/00</i> (2006.01)	i2007 0036	<i>C09K 3/00</i> (2006.01)
	<i>A61K 9/06</i> (2006.01)	i2007 0023	<i>F16K 1/00</i> (2006.01)		<i>E21B 37/06</i> (2006.01)
	<i>A61K 31/015</i> (2006.01)	i2007 0024	<i>F16L 55/04</i> (2006.01)		<i>E21B 43/00</i> (2006.01)
i2007 0005	<i>A61B 17/32</i> (2006.01)	i2007 0025	<i>B29C 47/00</i> (2006.01)	i2007 0037	<i>F04B 47/02</i> (2006.01)
i2007 0006	<i>A61K 6/00</i> (2006.01)		<i>C08F 14/06</i> (2006.01)	i2007 0038	<i>A63B 3/00</i> (2006.01)
	<i>A61K 9/06</i> (2006.01)	i2007 0026	<i>A61K 31/01</i> (2006.01)	i2007 0039	<i>C01F 5/02</i> (2006.01)
	<i>A61K 31/015</i> (2006.01)		<i>A61K 31/015</i> (2006.01)	i2007 0040	<i>C01F 5/02</i> (2006.01)
i2007 0007	<i>H02H 9/06</i> (2006.01)		<i>A61K 35/06</i> (2006.01)		<i>A61F 9/007</i> (2006.01)
	<i>H01T 2/00</i> (2006.01)	i2007 0027	<i>C10G 9/16</i> (2006.01)	i2007 0041	<i>H01L 43/08</i> (2006.01)
i2007 0008	<i>H02N 2/00</i> (2006.01)	i2007 0028	<i>C02F 1/46</i> (2006.01)		<i>C04B 26/26</i> (2006.01)
	<i>H01L 41/09</i> (2006.01)		<i>C02F 1/48</i> (2006.01)	i2007 0042	<i>C08L 95/00</i> (2006.01)
i2007 0009	<i>F24J 3/02</i> (2006.01)	i2007 0029	<i>A61B 5/08</i> (2006.01)	i2007 0044	<i>E21B 21/00</i> (2006.01)
i2007 0010	<i>E21B 47/06</i> (2006.01)		<i>G01N 21/03</i> (2006.01)	i2007 0045	<i>C07D 233/60</i> (2006.01)
i2007 0011	<i>G01V 5/10</i> (2006.01)	i2007 0030	<i>B63B</i> (2006.01)	i2007 0046	<i>C07D 249/08</i> (2006.01)
i2007 0012	<i>C07C 2/12</i> (2006.01)	i2007 0031	<i>A01K 31/00</i> (2006.01)	i2007 0047	<i>C07D 03/06</i> (2006.01)
	<i>C07C 15/46</i> (2006.01)	i2007 0032	<i>F15D 1/00</i> (2006.01)	i2007 0048	<i>C07C 13/11</i> (2006.01)
i2007 0013	<i>C08L 67/06</i> (2006.01)		<i>F02B 33/001</i> (2006.01)		<i>C07C 49/395</i> (2006.01)

**АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА**

**AZ**

**УКАЗАТЕЛИ**

**Бюллетень №2 29.06.2006**

<b>i2007 0013</b>	<b>C08K 5/10</b>	(2006.01)	<b>i2007 0032</b>	<b>F02B 75/32</b>	(2006.01)	<b>i2007 0049</b>	<b>C07B 069/759</b>	(2006.01)
<b>i2007 0014</b>	<b>H01L 35/16</b>	(2006.01)	<b>i2007 0033</b>	<b>G01N 21/17</b>	(2006.01)	<b>i2007 0050</b>	<b>C07D 233/60</b>	(2006.01)
	<b>H01L 35/18</b>	(2006.01)		<b>G01N 21/79</b>	(2006.01)		<b>C07D 249/08</b>	(2006.01)
<b>i2007 0015</b>	<b>C02F 1/52</b>	(2006.01)		<b>G01J 1/10</b>	(2006.01)		<b>C07D 03/06</b>	(2006.01)
<b>i2007 0016</b>	<b>H01L 31/08</b>	(2006.01)		<b>C10G 19/00</b>	(2006.01)		<b>C07C 13/11</b>	(2006.01)
	<b>C08F 114/22</b>	(2006.01)	<b>i2007 0034</b>	<b>G01N 21/27</b>	(2006.01)		<b>C07C 49/395</b>	2006.01)
<b>i2007 0017</b>	<b>E21B 33/16</b>	(2006.01)		<b>G01N 21/75</b>	(2006.01)		<b>C07B 069/759</b>	(2006.01)
<b>i2007 0018</b>	<b>H04M 11/02</b>	(2006.01)		<b>G01N 21/78</b>	(2006.01)			

**СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ**

<b>МПК</b>	<b>Номер патента</b>	<b>МПК</b>	<b>Номер патента</b>	<b>МПК</b>	<b>Номер патента</b>
A01K 31/00	(2006.01) i2007 0031	C07C 2/12	(2006.01) i2007 0012	F04B 47/02	(2006.01) i2007 0020
A61B 1/00	(2006.01) i2007 0003	C07C 13/11	(2006.01) i2007 0050	F04B 47/02	(2006.01) i2007 0041
A61B 5/08	(2006.01) i2007 0029	C07C 15/46	(2006.01) i2007 0012	F15D 1/00	(2006.01) i2007 0032
A61B 17/06	(2006.01) i2007 0002	C07C 49/395	(2006.01) i2007 0050	F16K 1/00	(2006.01) i2007 0023
A61B 17/32	(2006.01) i2007 0005	C07D 03/06	(2006.01) i2007 0050	F16L 55/04	(2006.01) i2007 0024
A61F 9/007	(2006.01) i2007 0046	C07D 233/60	(2006.01) i2007 0050	F24J 3/02	(2006.01) i2007 0009
A61K 6/00	(2006.01) i2007 0004	C07D 249/08	(2006.01) i2007 0050	G01J 1/10	(2006.01) i2007 0033
A61K 6/00	(2006.01) i2007 0006	C08F 14/06	(2006.01) i2007 0025	G01J 1/12	(2006.01) i2007 0034
A61K 9/06	(2006.01) i2007 0004	C08F 114/22	(2006.01) i2007 0016	G01N 21/03	(2006.01) i2007 0029
A61K 9/06	(2006.01) i2007 0006	C08K 5/10	(2006.01) i2007 0013	G01N 21/17	(2006.01) i2007 0033
A61K 31/01	(2006.01) i2007 0026	C08L 67/06	(2006.01) i2007 0013	G01N 21/25	(2006.01) i2007 0035
A61K 31/015	(2006.01) i2007 0004	C08L 95/00	(2006.01) i2007 0048	G01N 21/27	(2006.01) i2007 0034
A61K 31/015	(2006.01) i2007 0006	C09K 3/00	(2006.01) i2007 0040	G01N 21/75	(2006.01) i2007 0034
A61K 31/015	(2006.01) i2007 0026	C10G 9/16	(2006.01) i2007 0027	G01N 21/78	(2006.01) i2007 0034
A61K 35/06	(2006.01) i2007 0026	C10G 19/00	(2006.01) i2007 0033	G01N 21/79	(2006.01) i2007 0033
A63B 3/00	(2006.01) i2007 0042	C10M 101/00	(2006.01) i2007 0036	G01V 5/10	(2006.01) i2007 0011
B29C 47/00	(2006.01) i2007 0025	C10M 119/06	(2006.01) i2007 0036	G06F 7/00	(2006.01) i2007 0001
B63B	(2006.01) i2007 0030	C10M 135/10	(2006.01) i2007 0036	H01Q 13/00	(2006.01) i2007 0019
C01F 5/02	(2006.01) i2007 0044	E21B 21/00	(2006.01) i2007 0049	H01L 31/08	(2006.01) i2007 0016
C01F 5/02	(2006.01) i2007 0045	E21B 21/08	(2006.01) i2007 0001	H01L 35/16	(2006.01) i2007 0014
C01G 23/00	(2006.01) i2007 0035	E21B 33/16	(2006.01) i2007 0017	H01L 35/18	(2006.01) i2007 0014
C01G 39/00	(2006.01) i2007 0034	E21B 37/06	(2006.01) i2007 0040	H01L 41/09	(2006.01) i2007 0008
C02F 1/46	(2006.01) i2007 0028	E21B 43/00	(2006.01) i2007 0041	H01L 43/08	(2006.01) i2007 0047
C02F 1/48	(2006.01) i2007 0028	E21B 43/22	(2006.01) i2007 0037	H01T 2/00	(2006.01) i2007 0007
C02F 1/52	(2006.01)(2) i2007 0015	E21B 43/22	(2006.01) i2007 0038	H02H 9/06	(2006.01) i2007 0007
C04B 26/26	(2006.01) i2007 0048	E21B 43/26	(2006.01) i2007 0039	H02N 2/00	(2006.01) i2007 0008
C05B 1/02	(2006.01) i2007 0022	E21B 47/06	(2006.01) i2007 0010	H04M 11/02	(2006.01) i2007 0018
C05B 19/00	(2006.01) i2007 0022	F02B 33/001	(2006.01) i2007 0032	H04M 11/02	(2006.01) i2007 0021
C07B 069/759	(2006.01) i2007 0050	F02B 75/32	(2006.01) i2007 0032		

**НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК,  
ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ**

<b>Номер заявки</b>	<b>Номер патента</b>	<b>Номер заявки</b>	<b>Номер патента</b>	<b>Номер заявки</b>	<b>Номер патента</b>	<b>Номер заявки</b>	<b>Номер патента</b>
77/901-II	i2007 0049	a2004 0137	i2007 0039	a2004 0214	i2007 0024	a2005 0094	i2007 0003
98/001002	i2007 0037	a2004 0141	i2007 0021	a2004 0228	i2007 0023	a2005 0102	i2007 0008
99/001289	i2007 0038	a2004 0153	i2007 0028	a2004 0244	i2007 0032	a2005 0132	i2007 0004
a2001 0084	i2007 0050	a2004 0156	i2007 0036	a2004 0250	i2007 0041	a2005 0156	i2007 0005
a2003 0015	i2007 0027	a2004 0163	i2007 0016	a2004 0263	i2007 0031	a2005 0163	i2007 0030
a2003 0053	i2007 0017	a2004 0164	i2007 0015	a2004 0264	i2007 0022	a2005 0194	i2007 0029
a2003 0241	i2007 0013	a2004 0187	i2007 0014	a2005 0017	i2007 0007	a2005 0238	i2007 0020
a2003 0242	i2007 0042	a2004 0188	i2007 0047	a2005 0043	i2007 0044	a2005 0240	i2007 0001
a2003 0261	i2007 0011	a2004 0194	i2007 0048	a2005 0044	i2007 0045	a2005 0252	i2007 0026
a2004 0048	i2007 0033	a2004 0198	i2007 0040	a2005 0063	i2007 0002	a2005 0286	i2007 0012
a2004 0077	i2007 0034	a2004 0202	i2007 0025	a2005 0069	i2007 0046		
a2004 0135	i2007 0010	a2004 0208	i2007 0019	a2005 0085	i2007 0009		
a2004 0136	i2007 0035	a2004 0213	i2007 0018	a2005 0093	i2007 0006		

## УКАЗАТЕЛИ ПАТЕНТОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫЕ ОБРАЗЦЫ

### НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ

Номер патента	МКПО	Номер патента	МКПО
S2007 0001	09-03	S2007 0003	13-03
S2007 0002	13-03	S2007 0004	13-03

### СИСТЕМАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

МКПО	Номер патента	МКПО	Номер патента
09-03	S2007 0001	13-03	S2007 0003
13-03	S2007 0002	13-03	S2007 0004

### НУМЕРАЦИОННЫЙ УКАЗАТЕЛЬ ЗАЯВОК, ПО КОТОРЫМ ВЫДАНЫ ПАТЕНТЫ

Номер заявки	Номер патента	Номер заявки	Номер патента
S2005 0008	S2007 0002	S2005 0010	S2007 0004
S2005 0009	S2007 0003	S2006 0005	S2007 0001